

Grażyna Jaśkowiak

35 lat Biblioteki
Uniwersytetu Gdańskiego

Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego

Biol

Grażyna Jaśkowiak

35 lat Biblioteki
Uniwersytetu Gdańskiego

Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2006

Redakcja
Grażyna Jaśkowiak

0382217

Projekt okładki
Dominika Skutnik

Skład i łamanie
Urszula Jędryczka

UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO

1100598097

© Copyright by Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego
Wydawca: Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 83-89786-85-0

Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego
81-824 Sopot, ul. Armii Krajowej 119/121
tel./fax: 058 551 05 32; tel. 550 93 75, 550 94 49
e-mail: poligraf@gnu.univ.gda.pl

010/13/07

25, ✓

**35 LAT BIBLIOTEKI
UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO**

Byłym i obecnym pracownikom
Biblioteki Uniwersyteckiej
historię tę dedykuję
Grażyna Jaskowiak

S PIS TREŚCI

WSTĘP	11
KSIĘGOZBIORY OCALONE Z POŻOGI (1945–1949)	13
POPZEDNICZKI BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ (1950–1969)	23
Biblioteka Wyższej Szkoły Pedagogicznej	24
Biblioteka Wyższej Szkoły Ekonomicznej	44
BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA (1970–2005)	59
POCZET DYREKTORÓW	107
Adam Muszyński	108
Józefina Szelinska	109
Zbigniew Binerowski	111
Jadwiga Łuszczyńska	113
Urszula Sawicka	115
KALENDARIUM	116
INDEKS OSÓB	126
BIBLIOGRAFIA	128
ANEKSY	135
Narastanie księgozbioru w Bibliotece Głównej UG w latach 1970-2005 ..	136
Narastanie księgozbioru w Bibliotece WSP w latach 1949-1969 138	138
Narastanie księgozbioru w Bibliotece WSE w latach 1945-1969	139
Udostępnianie w Bibliotece Głównej UG i Filiach w latach 1970-2005	140
Udostępnianie w Bibliotece WSP w latach 1950-1969	142
Udostępnianie w Bibliotece WSE w latach 1945-1969	143
Kadra kierownicza Biblioteki Głównej UG w latach 1970-2005	144
Kadra kierownicza Biblioteki WSP w latach 1945-1969	147
Kadra kierownicza Biblioteki WSE w latach 1945-1969	149
Stan zatrudnienia w Bibliotece Głównej UG w latach 1970-2005	150
Stan zatrudnienia w Bibliotece WSP w latach 1950-1969	152
Stan zatrudnienia w Bibliotece WSE w latach 1945-1969	153
Pracownicy Biblioteki Głównej UG w latach 1970-2005	154
Pracownicy Biblioteki WSP w latach 1945-1969	163
Pracownicy Biblioteki WSE w latach 1945-1969	164

Struktura i pierwszy zespół pracowników Biblioteki Głównej UG	165
Struktura i ostatni zespół Biblioteki Głównej WSP	168
Senacka Komisja Biblioteczna (Rada Biblioteczna)	170
Adresy placówek bibliotecznych w latach 1970-2005	175
ZDJĘCIA	177

SZANOWNY CZYTELNIKU,

Ta skromna publikacja, jako pierwszy zarys historii Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego i jej poprzedniczek pomyślana była jako wydawnictwo towarzyszące otwarciu nowego gmachu biblioteki, który oddany miał być do zagospodarowania pod koniec 2005 roku, a więc jako zasłużony prezent w roku podwójnego jubileuszu: 60-lecia księgozbioru i 35-lecia funkcjonowania placówki jako biblioteki uniwersyteckiej.

Uznałam, że te jubileusze i nowy gmach to dobra okazja do dokonania bezstronnego podsumowania wspólnych dokonań wcale niemałego zespołu zaangażowanych i oddanych ludzi, bez pracy i poświęcenia których nie dokonałoby się to, co dokonało, a jest o czym opowiadać.

Tym przesuniętym jubileuszem chcemy zamknąć, jak nam się zdaje, trudniejszy okres historii biblioteki uniwersyteckiej. Mamy nadzieję, że praca w nowych warunkach lokalowych przyniesie satysfakcję nam, bibliotekarzom ale przede wszystkim poprawi warunki korzystania ze zbiorów naszym czytelnikom. Po raz pierwszy od powołania Uniwersytetu w nowym gmachu staną zbiory ze wszystkich dyscyplin wiedzy, po raz pierwszy będziemy mieli bibliotekę główną nie z szyldu, nie z nazwy, ale faktycznie, tak jak to ma miejsce na wszystkich innych uniwersytetach.

My, bibliotekarze, tak jak i władze Uniwersytetu pragnęliśmy tego od zawsze, to znaczy od 1970 roku. Przeżyliśmy kilka wzlotów, ożywiani nadzieją przygotowywaliśmy na hasło (przedwyborcze także) kolejne założenia do budowy, tworzyliśmy piękne wizje. Rozczarowania były bolesne. Ducha nie straciliśmy, mimo trudnych warunków pracy, bo praca w najdłuższej akademickiej bibliotece w Polsce, jakkolwiek intrygująco by to nie brzmiało, wcale do łatwych nie należała. Stałe podążanie w rozległej przestrzeni za rozrastającym się Uniwersytetem i potrzebami użytkowników, stałe dopominanie się o kolejne, zwykle niedostosowane, pomieszczenia na coraz liczniejszy księgozbiór – to obok codziennej pracy związanej z obsługą czytelników i troską o księgozbiór, nasza wieloletnia (prawie, że) walka, którą przyszło nam toczyć w latach PRL-u i III Rzeczypospolitej, w latach kiedy ograniczano zakupy literatury zagranicznej, w tempie dotąd nie odnotowywanym wzrastała liczba studentów, kiedy otwarte granice i swobodna wymiana myśli polskim bibliotekom umożliwiła szybki postęp i osiągnięcie światowych standardów.

Chciałabym też podkreślić, że to wszystko działo się przecież w latach, kiedy zespoły pracowników, wywodzące się z odrębnych kiedyś bibliotek, musiały się zintegrować i zaakceptować, bo na początku wspólnej uniwersyteckiej drogi byliśmy „my” i „oni”, każda ze stron z innymi tradycjami, z innymi mistrzami i dorobkiem, ba, nawet nawykami.

Pracuje obecnie w bibliotece jeszcze grupa osób, które gdy zaczynały pracę w czasach przeduniwersyteckich to ich warsztatem było biurko wyposażone w kałamarz z atramentem a pióro takie, jakim pisano we wczesnych latach dwudziestego wieku oraz kartki katalogowe o wymiarze 7,5 cm x 12,5 cm. Dziś te same osoby biegle posługują się komputerem tworząc katalog dostępny dzięki internetowi z każdego miejsca i umiejący znaleźć czytelnikowi pozycję ekspresowo nawet z bardzo odległej biblioteki.

Cieszę się, że będziemy mogli nadal wspólnie pracować w nowych warunkach, które umożliwią nam realizację takich zadań na rzecz czytelników, jakich dotąd ze względu na warunki nie mogliśmy proponować lub w ograniczonym zakresie.

Myślę, że cieszą się z tego także byli pracownicy, bo wiem, jak bacznie śledzili postępy na budowie i jak niepokoił się najmniejszym przestojem.

Ta publikacja ma być także wyrazem uznania za lata ich trudu. Szkoda, że nie można wszystkiego opowiedzieć. Uważałam, że te pionierskie lata powinny być, na ile to jest możliwe, opisane przez osoby, które były wówczas najbardziej zaangażowane, które współtworzyły bibliotekę uniwersytecką. Kilka z nich zechciało udzielić obszernych wywiadów na temat swojej pracy w bibliotekach: WSP, WSE i uniwersyteckiej, powstał duży i ciekawy materiał. Wykorzystanie tych nagrań oraz pracę nad dokumentami życia społecznego i penetrację archiwów powierzyłam następnie Grażynie Jaśkowiak – bibliotekarzowi z zawodu i historykowi z wykształcenia, a więc osobie jak najbardziej predysponowanej, aby z tych wszystkich źródeł wydobyła to, co powinno się znaleźć w pierwszej historii biblioteki uniwersyteckiej we właściwych proporcjach, opowiedziane przez obiektywnego historyka, który uwzględni jednak żywy wielogłos głos ludzi tworzących tę historię.

Mam nadzieję, iż bohaterowie historii i czytelnicy podzielą moje przeświadczenie, iż ta pionierska praca została wykonana dobrze.

Obecnym i przyszłym pracownikom życzę łatwiejszego pisania dalszej historii biblioteki codzienną satysfakcjonującą pracę.

Wszystkim obecnym i przyszłym czytelnikom rekrutującym się nie tylko z pracowników i studentów Uniwersytetu, ale całego środowiska akademickiego Trójmiasta życzę pełnych pól z książkami, bogatych źródeł informacji i zawsze wolnych miejsc do pracy w przyjaznym otoczeniu, inspirującym do twórczej pracy, a także spotkań z ciekawymi ludźmi i ich dorobkiem.

Urszula Sawicka

Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego

Sopot 2006 r.

WSTĘP

35-lecie Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego dało asumpt do przygotowania jej historii i historii Bibliotek, których stała się spadkobierczynią.

Biblioteka to takie miejsce, w którym hic moritui et muti loquuntur – tu umarli żyją, a niemi przemawiają, a bibliotekę tworzą – oprócz czytelników – bibliotekarze, księgozbiór i lokal z odpowiednim wyposażeniem.

„Pielęgnowanie określonego kierunku wiedzy jest dla każdej biblioteki sprawą bardzo ważną. Ona określa jej charakter, jej pozycję, jej sławę. Żadna instytucja nie jest tak czułym sejsmografem notującym zmiany, rozwój, postęp w nauce i życiu jakim powinna być biblioteka. Osiąga to za cenę określenia pola, czy pól tych notowań, co stanowi pewne ograniczenie, zawsze opłacalne [...]. Szybkie reakcje na ten postęp, wyrażający się nowymi publikacjami świadczą o żywotności biblioteki. Adresowane być muszą do każdego i do wszystkich zainteresowanych.

Wielkie to zadanie – budzić, rozwijać, utrzymywać zainteresowania w pożądanych kierunkach. Bibliotekarz czy nauczyciel wszystkiego dokonał, gdy tego zadania dokonał. To ich wspólny, prawdziwy cel, przy pomocy właściwych każdemu, a różnych środków i metod osiągany.

Nikt nie jest w stanie obudzić zainteresowania u innych, jeśli sam ich nie ma. Jak powiedział prof. Hirszfeld: „Aby innych zapalać, trzeba samemu płonąć”. Jeśli biblioteka ma być sejsmografem postępu, to musi nim być sam bibliotekarz. Musi umieć wymierzyć wartości, jakie przez jego ręce przepływają. To decyzje o jego własnej wartości, jego pozycji, randze jego powołania i służby. Winien umieć i chcieć ulegać fascynacji – śmiem to powiedzieć – w obliczu ogromu wiedzy, której świadectwem są zbiory, których jest gospodarzem, fascynacji w świecie książki dla bogactwa jej treści”¹.

Pamięć o twórcach i pracownikach Biblioteki jest pamięcią o niej samej, bo – chociaż wypełniona książkami – bez ludzi byłaby martwa. Ludzi, którzy często-kroć w przenośni i dosłownie żyli w Bibliotece i dla Biblioteki, dla których życie bez niej pozbawione byłoby sensu. Pamięć o instytucji, w której się pracuje i spędza dużą część życia, znajomość jej historii, nie jest „sztuką dla sztuki”.

¹ A. Muszyński: Mowa wygłoszona we wrześniu 1973 r. w BG UG na pożegnaniu z bibliotekarzami w chwili przejścia na emeryturę. W zbiorach BG UG.

Integruje kolejne pokolenia pracowników, pogłębia więź zespołu ze sobą i z instytucją, dopinguje, by dorównać swoim poprzednikom, a może i prześcignąć ich. Świadomość tego co działo się w przeszłości, jakie podejmowano zadania, jak próbowano je rozwiązać i z jakimi efektami, pozwala niejednokrotnie uniknąć błędów i pomyłek. Znajomość przeszłości jest inspirująca. Pozwala lepiej, szybciej osiągnąć zamierzone cele.

Za faktami i liczbami, za stwierdzeniem tego co zrobiono, za dorobkiem Biblioteki kryje się żmudny, codzienny wysiłek kilkuset pracowników: bibliotekarzy, magazynierów, obsługi technicznej, introligatorów, specjalistów automatyzacji. Dzięki ich wiedzy, zdolnościom, umiejętnościom i pasji pracy Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego jest dzisiaj największą i najnowocześniejszą księżnicą w regionie.

Historia ta powstała na podstawie o dokumenty znajdujące się w zbiorach Biblioteki i wspomnienia byłych pracowników.

Niestety dokumenty zachowane w zbiorach bibliotecznych często są niekompletne, wielu brakuje, bo nie zawsze pamiętano by je przekazać do właściwego zbioru. Dużo dokumentów zagubiono inne uległy zniszczeniu. Dlatego niektóre okresy bądź obszary działalności zostały uwzględnione fragmentarycznie lub w ogóle je pominięto.

Tom otwiera historia księgozbiorów, które zapoczątkowały zbiory bibliotek akademickich. Na ich bazie przez lata gromadzono i kształtowano księgozbiory naukowe, które złożyły się w 1970 roku na księgozbiór Biblioteki Uniwersyteckiej.

W części drugiej przedstawiono żmudny proces tworzenia bibliotek akademickich, budowanie zespołów bibliotekarzy, narastanie księgozbioru, budowanie warsztatu biblioteczno-informacyjnego.

Część trzecia to dzieje biblioteki uniwersyteckiej, trudny proces konsolidacji zespołów i księgozbiorów.

Historia ta powstała w okresie, w którym trwała już budowa nowego gmachu Biblioteki Głównej. Na kartach tego tomu znalazły więc wyraz także wszystkie etapy starań i zabiegów o własny lokal. Starań zapoczątkowanych w chwili utworzenia Biblioteki Uniwersyteckiej, a zakończonych w pierwszych latach XXI wieku.

W części końcowej znalazły się zestawienia uzupełniające: kalendarium, zestawienia liczbowe i osobowe oraz serwis fotograficzny ukazujący ważniejsze wydarzenia w dziejach Biblioteki i ludzi, którzy ją współtworzyli.

Na koniec pragnę złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy pomogli w zgromadzeniu materiału i cierpliwie realizowali moje prośby. Szczególne jednak podziękowania składam Pani Dyrektor Urszuli Sawickiej, która pracę tę mi powierzyła, przez cały czas dopingowała i była pierwszym recenzentem.

*R*SIĘGOZBIORY OCALONE Z POŻOGI
(1945–1949)

W pierwszych dniach kwietnia 1945 roku na terenie odzyskanego Gdańska pojawili się ludzie grupy operacyjnej Ministerstwa Oświaty oddani do dyspozycji pełnomocnika rządu. Zadaniem ich było zorganizowanie na tym terenie szkolnictwa. Zaczęto organizować dwuletnie Pedagogium w Oliwie, na które uzyskano pomieszczenia na parterze V Gimnazjum i Liceum im. Stefana Żeromskiego przy ulicy Polanki 130.

Józefina Szelińska² o początkach Biblioteki Pedagogium i przyszłej Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku i jej księgozbioru pisała:

Księgozbiór
Pedagogium
w Oliwie

„Zawiązkiem Biblioteki WSP był mały księgozbiór nauczycielski 2-letniego Pedagogium w Oliwie. Księgozbiór ten mieścił się w pokoju sekretariatu kątem, tak jak całe Pedagogium mieściło się kątem na parterze Liceum Ogólnokształcącego w Oliwie. Zanim ten księgozbiór znalazł swoje pomieszczenie, dobrze musiał się nabiedzić ówczesny opiekun, Leon Wojanowski³, by go ułożyć i jako tako przysposobić do użytku w roku 1945, w miesiącach gorących jeszcze od działań wojennych.

Kiedy w roku 1946 Ministerstwo Oświaty powołało do życia wyższe szkoły pedagogiczne, rodzaj uczelni nieznanych dotychczas w Polsce. Dwuletnie Pedagogium przekształciło się w Wyższą Szkołę Pedagogiczną (WSP), szkołę wyższą 3-letnią, typu nie akademickiego.

Do uporządkowania księgozbioru zatrudniono w niepełnym wymiarze godzin, bo na ½ etatu nauczyciela, Leona Wojanowskiego, który miał się nim zaopiekować.

Księgozbiór
poniemiecki

Księgozbiór w początkowej fazie pomnażano o książki niemieckie, które w ramach akcji zabezpieczania książek niemieckich zwożono z pobliskich szkół, a często opuszczonych domów, strychów i piwnic. Pieczętki i zapisy proveniencyjne na książkach, niczym układ skał pełen wymowy dla geologa, mówią o jego pochodzeniu: Hochschule für Lehrerbildung-Danzig, Lehrerbücherei-Oliva, Herman Göring Oberschule, Realgymnasium Oliva itp.

Pewne powiększenie księgozbioru niemieckiego przypada na lata 1946-1947. W archiwum WSP można znaleźć o dziejach księgozbioru samotną wzmiankę, jak to w czasie wakacji 1946 roku odnaleziono i zabezpieczono znaczny księgozbiór w majątku Młotowo, powiat Kołobrzeg, podległym Zarządowi Państw. Nieruchomości Ziemińskich w Koszalinie i do podjęcia go wydelegowano 2 osoby, między nimi opiekuna biblioteki.

Na księgozbiór ten, kilkutyśięczny, z różnych dziedzin wiedzy: przyroda, nauki społeczno-historyczne, języki, historia kultury, sztuka itp., złożyły się

² Józefina Szelińska była kierownikiem Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku w latach 1952-1968.

³ Leon Wojanowski był emerytowanym nauczycielem Gimnazjum Macierzy Polskiej w Gdańsku, w 1945 r. zorganizował małą bibliotekę Pedagogium, w której pracował bezinteresownie. A. Dobrowolski: Kronika Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku za czas od chwili jej powstania do końca 1952 r. [maszynopis].

widocznie pomniejsze biblioteki okolicznych miejscowości, zwłaszcza biblioteki typu pedagogicznego, o czym znowu świadczy wymowa pieczętek: Städtische Realschule Schlochau; Städtische Lehrerbücherei Köslin; Arbeits-Gemeinschaft für Lehrerfortbildung Rügenwalde; Evang. Volksschule Saleske Stolp Land; Volksbücherei Bublitze i wiele innych. Były to jednak pozycje przeważnie zdekompletowane, które nie mogły zdecydować o właściwym księgozbiorze.

Inaczej nawarstwiały się zbiory z zakresu geografii, umożliwiając studia na sekcji geograficznej Wydziału Przyrodniczego w roku 1948/49, uczelni wówczas już 3 wydziałowej.

Prof. dr Jan Staszewski, miłośnik i znawca książek, namiętny bibliofil, nie pominął żadnej możliwości, by wzbogacić dział geograficzny biblioteki Seminarium Geograficznego. Jeździł w teren, szukał, szperał i zwoził. Znacznie zasilili też kierunek dzieła Seminarium Geograficznego Politechniki Gdańskiej: encyklopedie, opisy źródłowe podróży i odkryć, tak, że biblioteka sekcji geograficznej przedstawiała się już poważnie ilościowo i pod względem treściowej zawartości dzieł.

Księgozbiór
geograficzny

Równocześnie wzrastał księgozbiór Wydziału Humanistycznego i wzbogacił się o dzieła z zakresu pedagogiki, psychologii, filozofii i literatury w szereg wydawnictw seryjnych reprezentowanych przez niekompletny, niestety, ciąg roczników, zbiorowe wydania klasyków pedagogiki, encyklopedie itp. Księgozbiór ten przejęła uczelnia od Politechniki Gdańskiej.

Księgozbiór
humanistyczny

Choć główny gmach politechniki spłonął, ocalały jednak znajdujące się w bocznych skrzydłach budynku biblioteki seminaryjne: Seminar für Philosophie u. Pädagogik oraz Geographisches Seminar d. Technischen Hochschule Danzig.

Doc. dr Kazimierz Kubik, wykładowca ówczesnego 2-letniego Pedagogium w Oliwie a zarazem adiunkt powstałej na Politechnice Katedry Psychotechniki i Naukowej Organizacji Pracy, której kierownik, dr Jan Szwarz⁴, był równocześnie do roku 1946 prorektorem WSP, księgozbiór katedr zachowanych od pożaru zabezpieczył i przeniósł do Pracowni Psychotechnicznej na Politechnice.

Toteż gdy w kwietniu 1948 roku WSP z Oliwy przeniosło się do części pomieszczeń dziś zajmowanego budynku we Wrzeszczu, zajętego wówczas przez Liceum Spółdzielcze, biblioteka otrzymała ok. 14 000-ny księgozbiór biblioteki psychotechnicznej z Politechniki Gdańskiej za rektoratu dr Łukasza Dorosza, co zostało uwidocznione w sprawozdaniu z 4.XI.1949 roku.

Biblioteka
WSP we
Wrzeszczu

Księgozbiór ten zmagazynowano częściowo w lokalu biblioteki, zajmującej w nowym budynku na trzecim piętrze 2 izby o łącznej powierzchni 56 m².

Tak przedstawiają się w zarysie dzieje księgozbioru poniemieckiego, nie najważniejszej, lecz chronologicznie pierwszej większej warstwy księgozbioru biblioteki WSP, niejednolitego w swym pochodzeniu pod względem zasięgu terytorialnego, na który złożyły się 3 ośrodki: centrum najbliższe, Gdańsk-

⁴ W dokumentach występuje forma nazwiska Jan Schwarz.

Budynek WSP przy ul. Sobieskiego 18 w Gdańsku-Wrzeszczu

Sopot-Oliwa, znalezisko w Młotowie, woj. koszalińskie oraz Seminarium Filozoficzno-Pedagogiczne Politechniki Gdańskiej.

Księgozbiór ten liczący mniej więcej wedle przekazanych danych ok. 20 000 wol. (20.II.1950), został z czasem, z biegiem lat poddany wielokrotnej systematycznej selekcji i częściowo zewidencjonowany. Niemniej w chwili obecnej jest jeszcze ok. 1 000 wol., które czekają opracowania.

W pierwszym okresie biblioteki, w którym nacisk położono przede wszystkim na zwiększanie księgozbioru, na żywiłowe gromadzenie, a nie na jego organizację, równoległe z księgozbiorem poniemieckim wzbogacała się biblioteka w książki polskie, w materiał podręcznikowy i lekturowy, o wiele ważniejszy, bez którego nie sposób było prowadzić ćwiczeń i prac ze studentami.

Jeśli księgozbiór poniemiecki miał charakter pomocniczy, księgozbiór polski stał się podstawą dzisiejszego magazynu i wytyczył niejako kierunek dalszemu systematycznemu kompletowaniu.

Księgozbiór poniemiecki należało zwieźć, scalić, zabezpieczyć i cały wysiłek szedł w kierunku jego skumulowania: księgozbiór polski, zwłaszcza humanistyczny, narastał dzięki staraniom pracowników naukowych tak o kredyty, jak i o zakupy.

W sprawozdaniu z 23.II.1948 roku za rok 1947 czytamy o bibliotece: „konieczna jest dotacja w sumie 3 milionów zł w ciągu 2 lat. Ponadto Wydział Humanistyczny winien otrzymać 30 000 zł miesięcznie na bieżące wydatki, zakupowanie nowości i wychwytywanie białych kruków”.

Mikroskopijne fundusze nie pozwalały dokonać zakupów na większą skalę, toteż ówczesny dziekan Wydziału Humanistycznego, doc. dr Kazimierz Mężyński,

ww. sprawozdaniu stwierdza dalej: „Korzystanie z usług Biblioteki Miejskiej w Gdańsku⁵, jej pomoc, koordynacja zakupów, informacja jest rzeczą pierwszorzędnej wagi wobec ubóstwa własnych zbiorów”.

A w sprawozdaniu z 4.XI.1949 roku za rok akad. 1948/1949 czytamy: „biblioteki Seminarium Polonistycznego i Historycznego zostały poważnie powiększone dzięki kredytom inwestycyjnym wynoszącym 1 milion zł na bibliotekę”.

Gdy więc postulowany przez dziekana dr Kazimierza Mężyńskiego budżet został częściowo przyznany, był to już wielki skok naprzód.

Największą prężność w gromadzeniu, w bieżących zakupach, a zwłaszcza zakupach antykwarycznych, w żmudnym bobrowaniu po antykwariatach i w wyszukiwaniu nowych możliwości powiększenia księgozbioru humanistycznego, okazali asystenci Seminarium Polonistycznego i Historycznego, mgr Edmund Rabowicz i dr Wacław Odyniec; toteż powstałe bez zaplecza książek polskich sekcje: polonistyczna i historyczna w krótkim stosunkowo czasie zaopatrzyły się w podstawowy zręb materiałów lekturowych, podręcznikowych i źródłowych i obie te biblioteki seminaryjne stworzyły wcale zasobne jak na 3-letnią uczelnię księgozbiory.

W tym pierwszym okresie Biblioteka, zwana wówczas Centralna, obsługiwana przez personel niefachowy, jednego tzw. Sekretarza Biblioteki⁶ i dwóch dorywczo w niej zatrudnionych pracowników, nie mogła ostro wniknąć w potrzeby dydaktyczne wydziałów, jak asystenci poszczególnych sekcji, dla których książka była jedyną pomocą i podstawą w pracy ze studentami. Jasne więc było, że ta żywiołowość w gromadzeniu księgozbiorów zakładowych wobec za słabej organizacyjnie biblioteki centralnej musiała powodować częste braki w inwentaryzowaniu, w formalnym załatwianiu rachunków, w niefachowym opracowywaniu księgozbioru.

W roku 1951 Seminarium Polonistyczne, dzięki inicjatywie dr Urszuli Wińskiej, weszło w kontakt z biblioteką w Dubiecku, stanowiącą już tylko przebraną resztę dawnej biblioteki I. Krasickiego i przywiozło stamtąd sporo książek, wcale cennego materiału do pracy naukowo-dydaktycznej Katedry 3-letniej wówczas uczelni, stare wydania i roczniki czasopism 19-wiecznych.

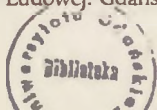
Zasługą obu wspomnianych pracowników naukowych tych dwu seminarium była nie tylko aktywność w zakupach antykwarycznych i wynajdowanie zawsze czegoś cennego w mocno przez wojnę przetrzebionych antykwariatach, ale i zakupy bieżące zwłaszcza w miesiącu grudniu, gdy uczelnia w ostatniej chwili roku budżetowego otrzymywała dodatkowe fundusze⁷.

W 1949 roku powołano pierwszego kierownika Biblioteki WSP. Stanowisko to objęła Zofia Kajrajtis i funkcję tę pełniła do 1952 roku.

⁵ Biblioteka Miejska w Gdańsku w 1955 roku została przekształcona w Bibliotekę Gdańską PAN.

⁶ Funkcję Sekretarza Biblioteki do 1949 r. pełniła Genowefa Płatowicz.

⁷ J. Szelińska: Biblioteka Główna WSP w Gdańsku w XX-leciu PRL. Referat na sesję naukową z okazji XX-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Gdańsk 1964 [maszynopis].

W tym samym czasie w Sopocie powstawała uczelnia o profilu ekonomicznym. W parze z rozwojem uczelni szedł rozwój Biblioteki. Prace organizacyjne powierzono magistrowi Adamowi Muszyńskiemu, asystentowi wykładowcy prawa morskiego w Wyższej Szkole Handlu Morskiego (WSHM). Adam Muszyński tak wspominał początki Biblioteki Wyższej Szkoły Handlu Morskiego, późniejszej Wyższej Szkoły Ekonomicznej (WSE) w Sopocie.

„Biblioteka WSE w Sopocie powstała w warunkach bardzo ciężkich. Rok 1945. Brak bibliotekarzy, brak lokalu, brak książki. Oczywisty był tylko imperatywny nakaz, powstała Szkoła, powstać musi jej Biblioteka”.

Pierwszych kilka książek wręczył jednemu z asystentów (Adamowi Muszyńskiemu) pierwszy rektor Uczelni, prof. Władysław Kowalenko „Niech się Pan nimi zaopiekuje”. Wyjaśnił, że książki te to dar profesora Uniwersytetu Poznańskiego – Józefa Bossowskiego – dla Uczelni. Były w języku angielskim, przeważnie z dziedziny ubezpieczeń morskich – prezentem dla nieistniejącej jeszcze Biblioteki WSHM. Słowa wyrzeczone przez Profesora Kowalenkę dziś można odczytać jako akt kreujący Bibliotekę Uczelni – innego bowiem nie było. Asystent ów sumiennie wypełnił polecenie – przestał się opiekować książkami biblioteki dopiero po 28 latach, gdy przeszedł na emeryturę. Na początku więc była ta pierwsza książka – poza nią nie było ani lokalu, ani urządzeń czy mebli bibliotecznych, ani bibliotekarzy, ani wreszcie finansów na zakup książek.

Jeszcze przed upływem 1945 roku uczelnia otrzymała fundusze, które wystarczyły na najpilniejsze potrzeby. Wśród nich znalazło się trochę pieniędzy na zakup książek. Zadanie gromadzenia książek dla powstającej Biblioteki WSHM wzięli na siebie samorzutnie czterej asystenci różnych katedr. Łączyła ich atmosfera rodzącej się w takim trudzie uczelni, atmosfera, na którą w większej mierze składało się zrozumienie dla wagi i nowości rosnącego dzieła, odczucie jego gwałtownych wręcz potrzeb, więcej w niej było uporów w pokonywaniu wcale nie urojonych przeszkód, niż młodzieńczego, powiedzmy entuzjazmu, choć i tego nie brakowało. Na atmosferę tę składała się nadto rzecz bezcenna: bezinteresowność, wykonywanie zadania ze względu na jego wagę, jego ważność, nie dla materialnych korzyści osobistych. [...] Z kilku źródeł pochodziły książki. Głównie z księgarni. Fundusze na ten cel przydzielała uczelnia, składały się na nie kredyty budżetowe Ministerstwa Oświaty i subwencje Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, jak również środki pozabudżetowe. Penetrowano systematycznie księgarnie Wybrzeża – w Sopocie znane były księgarnie Daszkiewicza i Kozubskiego, w Gdyni Witolda Mężnickiego, w Gdańsku otworzył swój antykwariat Aleksander Krawczyński, we Wrzeszczu Wołłejko. Nie poprzestając na nich, odbywano podróże – kilka razy w ciągu roku – do odległych nawet miast, by nabyć książki w księgarniach Warszawy, Poznania, Krakowa, Wrocławia, Bydgoszczy, Szczecina.

Zdarzały się też książki z darów. Należy tu wymienić dar Polskiej Misji Morskiej w Londynie, na który złożyły się cenne wydawnictwa angielskie o tematyce

morskiej, jak również książki wydane w Anglii w czasie wojny przez instytucje polskie w języku polskim. Dar ten Biblioteka zawdzięczała staraniom prof. Tadeusza Ocioszyńskiego, które podjął w czasie swej podróży do Londynu w owych latach.

Dla wielu spośród czytających te karty obcą będzie nazwa: Zbiornica Księgozbiorów Zabezpieczonych. Proweniencja książek przez takie zbiornice gromadzonych była dwojaka: przede wszystkim były to książki poniemieckie, które należały dawniej do publicznych instytucji i do osób prywatnych. Powtórę książki, które zostały porzucone przez różnych właścicieli. Osobną grupę stanowiły książki zarekwirowane dawnym polskim dworom, których właściciele zmuszeni byli dwór opuścić. Zbiornice takie utworzono w różnych większych miastach. [...] Zadaniem bardzo nielicznej administracji tych zbiornic było rozprowadzenie książek nieodpłatnie do bibliotek. Przedstawiciel Biblioteki WSHM odbył podróże do takich zbiornic w Szczecinie, Wrocławiu, Bytomiu, Poznaniu. Udało mu się wybrać w każdej z nich po kilkaset książek.

Zbiornica
Księgo-
zbiorów
Zabezpie-
czonych

Szczegółowym ewenementem dziejów gromadzenia książek dla Biblioteki WSHM był wypad do Sławna. Pewnego razu – było to na wiosnę 1946 roku – jeden z asystentów, zarazem – według ówczesnej terminologii – kierownik naukowy biblioteki – otrzymał informację, że w Sławnie w teatrzyku leżą na peryferiach miasta książki zwiezione tam przez Niemców, a pochodzące z Biblioteki Akademii Handlowej w Królewcu. Udano się do Sławna najpierw na rekonesans. Rzeczywiście książki leżały pokotem na scenie i na widowni, stosem sięgając po kolana, wśród którego trudno było się poruszać – zaczął się bowiem już „szaber” tego nie najgorszego materiału opałowego. Książki nie były zabezpieczone ani zewidencjonowane w jakiegokolwiek zbiornicy.

Księgozbiór
Biblioteki
Akademii
Handlowej
w Królewcu

Zorganizowano więc wyprawę samochodem ciężarowym w celu przywiezienia porzuconych książek, podziеляjąc z innymi pogląd, że ich pokrewieństwo tematyczne, jako pochodzących z Biblioteki Akademii Handlowej, daje samo przez się prawo do włączenia ich do zbiorów naszej biblioteki, która wzbogaciła się dzięki temu o przeszło 3 000 wol. Należy podkreślić, że wypad ten mógł dojść do skutku dzięki studentom, którzy sami (ok. dziesięciu osób) wzięli udział w wyprawie i dali nadto do dyspozycji swój samochód.

W pół roku później wyruszono w podobną wyprawę, także przy udziale studentów „Bratniaka” do Elbląga. Wyprawy nie poprzedzono rekonesansem, co zdecydowało o niepowodzeniu całego przedsięwzięcia. Okazało się, że książki na tym terenie zostały objęte akcją zabezpieczania i przydzielone zostały na mocy decyzji władz innym bibliotekom [...].

Osobny problem stanowiło w owym czasie sprowadzanie książek z zagranicy. Nawiązano bezpośrednie kontakty z pośrednikami zagranicznymi, w szczególności z firmą, działającą w Paryżu pod nazwą „Libella”. Z jej pomocą sprowadzono wiele cennych dzieł w językach obcych. Rachunki regulowano w banku. Od chwili zamówienia do realizacji upływało – zdarzało się – 2-3 tygodnie.

Księgozbiór
zagraniczny

Natomiast czasopisma zagraniczne zamawiano zrazu przez biuro, które tym się trudniło, zorganizowane w Sopocie przez Józefa Lipskiego. Gdy ono zostało zlikwidowane, sprowadzaniem czasopism z zagranicy zaczęło się zajmować Konwersatorium Naukoznawcze w Krakowie. Tu lokowano zamówienia, póki władze nie wzięły abonamentu zagranicznego w swoje ręce. Czasopisma polskie zamawiano bezpośrednio u wydawcy.

Takimi to drogami gromadzone były w tych latach książki dla Biblioteki WSHM. Gromadzenie zbiorów jest dla biblioteki zadaniem pierwszym i najważniejszym. Ono decyduje o kształcie jej wewnętrznej treści, jej profilu, o jej wartości jako warsztatu pracy czytelników różnego rodzaju. Dla bibliotekarza każda wpływająca książka jest, powinna być jego osobistym przeżyciem, jego radością lub – troską, zawsze podlega jego ocenie. Na tym miejscu mimochodem tylko podkreślamy znaczenie tego zadania, by móc powiedzieć, że asystenci WSHM (różnych specjalności) najbardziej powołani byli do jego wykonania, gdy należało nadać podstawowemu, pierwszemu zrębowi księgozbioru biblioteki profil dyktowany profilem i potrzebami samej uczelni. Kierując się tą zasadą, starano się od początku i w ciągu wszystkich lat jej istnienia traktować ją jako bibliotekę morską, specjalizującą się w morskiej problematyce gospodarczej i prawnej.

Opracowanie
zbiorów

Opracowaniem zbiorów, stworzeniem pierwszych inwentarzy, katalogów, zajęła się od 1 października 1946 roku mgr Maria Kuczyńska – jako kierowniczka biblioteki, podczas gdy kierownictwo naukowe spoczywało nadal w rękach Adama Muszyńskiego, który przede wszystkim zajmował się gromadzeniem zbiorów. Wspomniani już asystenci opracowali wykaz haseł przedmiotowych do katalogu rzeczowego w postaci tezaursusa. Do celów katalogowych nie został użyty, ponieważ po wielu debatach postanowiono ująć zbiory w katalogu systematycznym.

Wkrótce zaangażowano drugą osobę, Irenę Dubliniec do obsługi katalogów i czytelni⁸.

W połowie 1947 roku księgozbiór liczył 7 000 wol., z tego 4 007 wol. opracowanych.

Katalogi
biblioteczne

Do 1947 roku oprócz księgi inwentarzowej prowadzono jedynie spisy działowe książek. Spisy te służyły jako katalogi dla czytelników. Inwentarz pełnił równocześnie rolę księgi akcesyjnej. Druki zwarte wpisywano do inwentarza przed oddaniem ich do dalszego opracowania, kładąc przy tym nacisk aby zapis inwentarzowy odpowiadał opisowi zgodnemu z przepisami katalogowania alfabetycznego

Senacka
Komisja
Biblioteczna

Od 1948 roku w Bibliotece WSHM działała Senacka Komisja Biblioteczna. Jej przewodniczącym był dr Wacław Borowski, a członkami pracownicy nauki i uczelni.

⁸ A. Muszyński; *Początki Biblioteki Wyższej Szkoły Handlu Morskiego*. W Kręgu Książki 1984, nr 1, s. 86–89.

Początkowo Biblioteka nie posiadała lokalu. Czyelnicy dorywczo korzystali z niewielkich zbiorów, które złożono w prywatnym mieszkaniu sekretarki Uczelni Dobrochny Kossowskiej. W maju 1946 roku Biblioteka uzyskała niewielkie pomieszczenia na IV piętrze gmachu Liceum Mechanicznego w Gdyni przy ul. Morskiej 79. Pracownie i magazyny umieszczono w jednym budynku, na trzecim piętrze w dużej sali, częściowo zajętej na magazyn mebli. W sali tej prowizorycznie urządzono czytelnię dla studentów. W tych warunkach Biblioteka przetrwała do maja 1947 roku, kiedy to Uczelnia przeniosła się do odremontowanego gmachu w Sopocie przy ul. Armii Czerwonej 101 (obecnie ul. Armii Krajowej).

Lokal
Biblioteki
WSHM

Budynek WSHM przy ul. Armii Czerwonej 101 w Sopocie

W budynku tym na potrzeby Biblioteki przeznaczone zostały cztery sale na pierwszym piętrze. W jednej z nich umieszczono księgozbiór, w drugiej pracownię kierownika, trzecia sala przeznaczona została na salę katalogową, w czwartej przebudowanej z korytarza mieściła się czytelnia dla studentów na 40 miejsc. Ciasnota pomieszczeń, ich нефunkcjonalność w stosunku do potrzeb czytelników i wzrastającego księgozbioru spowodowały, że w 1950 roku Biblioteka otrzymała własny budynek w Sopocie przy ul. K. Świerczewskiego 27 (obecnie Wł. Andersa).

Rektor WSHM dr Bolesław Kasprowicz tak mówił o Bibliotece WSHM „Chciałbym jeszcze słów kilka poświęcić naszej bibliotece. Bibliotekę WSHM zaczęto tworzyć w końcu 1945 roku. Do kwietnia 1947 roku biblioteka nie posiadała nawet najbardziej niezbędnych urządzeń, nie dysponowała odpowiednimi lokalami, ani półkami na książki, ani stołami dla czytelników, nie posiadała

również personelu z wymaganymi kwalifikacjami. Księgozbiór jednak wzrastał. W kwietniu 1947 roku liczył już 7 000 wol. Na tę ilość książek składała się partia książek w języku niemieckim w ilości ca 4 000. Dopiero z chwilą przeniesienia się do gmachu odremontowanego dla WSHM w Sopocie uzyskała biblioteka odpowiednie warunki dla dalszego rozwoju. Pomieszczenia jej składają się obecnie z 5 sal, w których urządzono magazyn, czytelnię, lokal katalogowy oraz biuro biblioteki. Po 4 latach pracy biblioteka posiada około 13 000 wol., abonuje ca 200 czasopism, przy czym materiał w zbiorach tych zawarty jest na ogół materiałem zebrany celowo i systematycznie z myślą tworzenia księgozbioru o charakterze specjalnym, ekonomicznym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień z zakresu transportu i handlu zagranicznego. Biblioteka wykazuje silne tendencje rozwojowe. Na rok 1950 przewiduje się zinwentaryzowanie około 4 000 nowych pozycji. Lokale biblioteki okazują się obecnie już za ciasne. Biblioteka stoi przed najpoważniejszym zagrożeniem: uzyskaniem obszerniejszych lokali, które mogłyby zaspokoić pilne jej potrzeby”⁹.

⁹ Przemówienie inauguracyjne Rektora WSHM dra B. Kasprowicza wygłoszone w dniu 3 października 1949 r.

*P*OPRZEDNICZKI
BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ
(1950–1969)

BIBLIOTEKA WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ

Kierownictwo
Biblioteki
WSP

Józefina Szelińska (lata 30-te).

Zdjęcie z: Teatr pamięci
Brunona Schultza, Gdynia 1993

Kierunki
działania
Biblioteki

Równocześnie z organizacją Uczelni w 1946 roku powstała Biblioteka. Miała za zadanie wspomagać proces kształcenia kadr nauczycielskich, przede wszystkim dla szkoły podstawowej.

W 1952 roku kierownictwo Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej objęła Józefina Szelińska.

Biblioteka WSP była biblioteką młodą, która formy pracy wypracowała sama, rozwijając się wraz z Uczelnią, uzależniona była stale od jej możliwości i niezwykle trudnych warunków lokalowych.

Józefina Szelińska, obejmując funkcję kierownika określiła kierunki działania Biblioteki Głównej: wzmocnienie organizacyjne Biblioteki, scentralizowanie zakupów, uporządkowanie ksiąg inwentarzowych poprzez centralnie dokonywane zapisy, zlikwidowanie inwentaryzacji w seminariach: polonistycznym i historycznym, a przede wszystkim utworzenie dotychczas nie istniejącego katalogu alfabetycznego, zgodnie z obowiązującymi biblioteki naukowej zasadami oraz przystosowanie Biblioteki do funkcji usługowej przez utworzenie czytelni. Był to okres organizacji i szukania najlepszych form pracy i pozostawał w ścisłym związku z rozwojem WSP.

Sformułowane zadania były konsekwentnie realizowane przez cały okres działalności Biblioteki Głównej WSP, tzn. do 1970 roku.

Gromadzenie
księgozbioru

Ważną funkcją Biblioteki było systematyczne i planowe gromadzenie i kompletowanie księgozbioru, który w 1950 roku liczył 11 212 wol.

Ważnym źródłem zakupów był zakup antykwaryczny. Józefina Szelińska wiele uwagi i pracy poświęcała kompletowaniu księgozbioru i wielce ceniła książki dawne. Przez wiele lat gromadzenie zbiorów pozostawało w Jej wyłącznej gestii. Biblioteka pozostawała w stałym kontakcie z antykwariatami w Polsce. Głównie były to antykwariaty w Krakowie, z największym przy ulicy Sławkowskiej, w Lublinie antykwariat pani Osiak, w Poznaniu, w Bydgoszczy, w Warszawie i w Gdańsku antykwariat pana Krawczyńskiego.

Biblioteka otrzymywała dużo katalogów antykwarycznych i „[...]” pani Szelińska przeglądała katalog, opis szczegółowy każdej pozycji łącznie z ceną i później ustalało się, które książki się kupi i ustalało się kolejność, ważność tych zakupów, więc jeżeli to była rzecz, którą ktoś poszukiwał, czy powiedzmy, tomy uzupełniające jakieś ważne dzieło to należało kupić za wszelką cenę [...]. Przez

pierwsze lata pani Szelińska wyłącznie sama jeździła na aukcje, ale po kilku latach mnie przypadła ta misja, po każdym takim wyjeździe, po każdym zakupie musiałam złożyć sprawozdanie szczegółowe [...]. Poza tym na tych właśnie aukcjach to się poznawało też środowisko bibliotekarskie, bo to byli przedstawiciele bibliotek i poznawało się, kierunki zainteresowań poszczególnych bibliotek. Było bardzo wielu prywatnych bibliofilii, a aukcje to były pewnego rodzaju interesujące spektakle. I to trwało tak do 1968 roku”¹⁰. W antykwariatach w Gdańsku też dokonywano znaczniejszych zakupów np. po śmierci Aleksandra Krawczyńskiego Biblioteka WSP miała prawo pierwokupu, udało się kupić cenne rzeczy, zwłaszcza z zakresu bibliologii – na przykład piękne czasopismo przedwojenne *Exlibris*.

Poza zakupem antykwarycznym i bieżącym Biblioteka utrzymywała kontakt z Ośrodkiem Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN w Warszawie, sprowadzając tą drogą oraz przez księgarnie wydawnictw importowanych książki z importu. Te zakupy nasiliły się w 1958 roku, kiedy to WSP przeszła na 5-letnie studia magisterskie i gdy powstały nowe katedry. W latach 1960–1961 z samego importu Biblioteka uzyskała 900 wol.¹¹

Księgozbiór narastał nie tylko drogą zakupów. W roku akademickim 1952/53 Biblioteka Główna przejęła księgozbiór mieszczący się w Dziekanacie Wydziału Zaocznego, który prowadzony był przez sekretarkę tego Wydziału. Księgozbiór ten został uporządkowany, zinwentaryzowany i opracowany. W miarę powstawania czy zanikania pewnych kierunków kształcenia ulegał on zmianie.

Był to księgozbiór przeważnie wieloegzemplarzowy, a udostępnianie polegało na korespondencyjnym kontakcie z czytelnikiem w terenie, na wysyłce mu w teren książek oraz na obsłudze zaocznego studenta na miejscu w czasie sesji w lipcu.

W latach 1953–1956 charakter księgozbioru Biblioteki WSP w Gdańsku ulegał znacznym przekształceniom, które spowodowane były zmianami zachodzącymi w strukturze macierzystej Uczelni oraz powstawaniem i likwidowaniem wydziałów WSP w Warszawie i w Łodzi.

I tak Biblioteka Główna przyjęła:

1. w roku 1953 księgozbiór KU ZSP przy WSP w Gdańsku – 1 441 wol.
2. w związku z likwidacją kierunku biologii w WSP w Warszawie otrzymała – 518 wol.
3. po likwidacji kierunku chemii w WSP w Łodzi uzyskała – 639 wol.
4. po likwidacji kierunku historii w WSP w Łodzi uzyskała – 2 250 wol.

¹⁰ Rozmowa M. Gurbisz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

¹¹ J. Szelińska: op. cit., s. 7.

Biblioteka Główna zmuszona była po zamknięciu kierunku biologii na WSP w Gdańsku przekazać:

1. Bibliotece WSP w Łodzi w r. 1955 – 2 054 wol.
2. Bibliotece SN w Olsztynie – 396 wol.¹²

Fluktuacja księgozbioru odbiła się niekorzystnie na pracy samej Biblioteki. Sporządzanie protokołów zdawczo-odbiorczych, wycofywanie kart z katalogów, wpisywanie do księgi ubytków, cała ta praca drobiazgowa i mało efektywna, pochłaniała wiele czasu i utrudniała personelowi Biblioteki, zawsze za szczupłego, pracę bardziej konstruktywną.

Biblioteka była placówką bezoddziałową i taką pozostała do 1958 roku, z wyraźną dominacją katedr nad Biblioteką Główną. Przejawiało się to indywidualnym gromadzeniem zbiorów przez katedry, czego efektem była stale narastająca liczba dubletów. Ta żywiołowość w gromadzeniu księgozbiorów zakładowych wobec za słabej organizacyjnie Biblioteki Głównej musiała powodować częste braki w inwentaryzowaniu, w formalnym załatwianiu rachunków, w niefachowym opracowaniu księgozbioru. Wraz z objęciem kierownictwa Biblioteki przez Józefinę Szelińską nastąpiły zmiany w organizacji pracy bibliotecznej. W miarę powiększania się liczby personelu zaczęto organizować poszczególne stanowiska pracy. Józefina Szelińska przywiązywała dużą wagę do zatrudniania w Bibliotece osób o odpowiednich predyspozycjach i kwalifikacjach, uważała bowiem, że jednym z warunków rozwoju biblioteki jest pozyskanie odpowiedniej ilości kadry wykształconych ludzi. Wykazywała w tym względzie ogromną intuicję. Jako humanistka z wykształcenia i pedagog z zamiłowania, kierownik o nieprzeciętnej osobowości, wywierała wpływ na osobowość wielu pracowników, rozbudzając w nich zamiłowanie do pracy bibliotekarskiej i podnoszenia kwalifikacji. Wiedzę fachową bibliotekarze zdobywali poprzez samokształcenie, korzystając z literatury bibliotekoznawczej dostępnej na miejscu, a także poprzez praktykę wewnątrzbiblioteczną. Prowadzono także zebrańia szkoleniowe, na których referowano, nie odczytywano, przygotowane referaty na temat szczegółowych problemów bibliotekarskich. W 1961 roku wprowadzono praktyki, kierując bibliotekarzy do innych bibliotek naukowych.

W dniu 1 marca 1954 roku uruchomiono Czytelnię Ogólną. Dopiero w 1958 roku, kiedy to Biblioteka Główna WSP została włączona do sieci bibliotek szkół wyższych ukonstytuowała się jej struktura organizacyjna przewidująca jednostki działalności podstawowej:

1. Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Księgozbioru;
2. Oddział Opracowania;
3. Oddział Udostępniania.

W roku 1958 postanowiono wyodrębnić Oddział Czasopism. Wyłączono i urządzono oddzielnie, na I piętrze budynku WSP, magazyn czasopism, Czytelnię

Czytelnia
Ogólna

Oddział
Czasopism

¹² Ibidem.

Czasopism oraz przydzielono temu działowi wymianę wydawnictw uczelni. Pierwszym kierownikiem Oddziału Czasopism została Helena Lorkiewicz, która pełniła tę funkcję nieprzerwanie do 1986 roku kiedy to przeszła na emeryturę, będąc wówczas pracownikiem już Biblioteki Uniwersyteckiej. Swoje początki pracy w Bibliotece WSP i przygodę z czasopismami Helena Lorkiewicz tak zapamiętała: „moją karierę zaczęłam w Bibliotece Narodowej w Warszawie, dyrektor mnie przydzielił do centralnego katalogu czasopism. To było zupełnie nowe przedsięwzięcie, po prostu zbierało się opisy z całej Polski i wydawano katalog. Dlaczego o tym mówię? Dlatego że pani dyrektor Szelińska jak usłyszała, że ja pracowałam w centralnym katalogu czasopism, a nie wiedziała jeszcze co to jest, bo to dopiero był początek, więc myślała, że ja w czasopismach pracowałam i powiedziała: „o to ja dam Pani czasopisma, niech Pani się zajmie wszystkimi czasopismami, które mamy”. No i tak to się zaczęło. W tym magazynie to było kilka regałůw czasopism, takich starszych roczników, ponieważ to była taka jeszcze wtedy bardzo mała biblioteka, byliśmy biblioteką dla nauczycieli i dla studentów, którzy kształcili się na nauczycieli, to była dydaktyczna biblioteka”¹³.

Pracownicy tego działu pełnili także dyżury w Czytelnii na dwie zmiany. Ponadto Oddział dokonał inwentaryzacji i niesłychanie mozolnej wyceny wszystkich czasopism, znajdujących się w inwentarzach Biblioteki, wprowadził 2 katalogi: centralny alfabetyczny dla czytelników oraz katalog roboczy.

Rozwój i powstawanie nowych katedr, szczególnie chemii, pedagogiki i psychologii, powodowało wzrost zapotrzebowania na czasopisma, przede wszystkim czasopisma zagraniczne. W 1959 roku Biblioteka wykazywała w swoich zbiorach 59 tytułów czasopism, a w roku 1968 już 1252 tytuły¹⁴. Niestety od roku 1962 ilość prenumerowanych czasopism z drugiego obszaru płatniczego, tzw. krajów kapitalistycznych znacznie zmalała, gdyż w ramach ogólnej akcji oszczędnościowej z prenumeraty na rok 1963 Biblioteka zmuszona została do skreślenia 35 tytułów, a w roku 1963 dalszych 15. Tak poważny ubytek czasopism zagranicznych pociągnął za sobą brak ciągłości już od kilku lat prenumerowanych roczników oraz zubożył Bibliotekę o takie tytuły, jak: *Pensée, Enfance, Yearbook of Education, L'année psychologique* i in. Ze swej strony Biblioteka podejmowała różne inicjatywy, których celem było zdobycie funduszy na czasopisma naukowe. O jednej z takich inicjatyw Helena Lorkiewicz mówi: „podejmowaliśmy różne inicjatywy, to znaczy nie my bibliotekarze, tylko pracownicy naukowcy, częściowo dyrekcja, ponieważ zawsze było mało pieniędzy. Na czasopisma „kapitalistyczne” były przydziały, myśmy należeli cały czas aż do 1970 roku do Ministerstwa Oświaty, tam prawdopodobnie przydziały dewiz były znacznie mniejsze i to co nam „skapnęło” z Warszawy, no to dla nas było. Przez pewien

¹³ Rozmowa H. Lorkiewicz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

¹⁴ Na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki WSP do GUS.

czas mieliśmy takie możliwości, że zamawialiśmy amerykańskie czasopisma na zasadzie umowy rządu naszego z Ameryką, to się nazywało IMG (International Media Garantie). Umowa była taka, że Polska kupowała czasopisma amerykańskie płacąc złotówkami na wydatki ambasady amerykańskiej w Polsce. Potem, niestety, w 1964 roku to się skończyło, dlatego, że się pokłócili na wyższym szczeblu, no i Amerykanie zrezygnowali”¹⁵.

Mimo trudności finansowych stale kompletowane były drogą zakupów antykwarycznych czasopisma XIX-wieczne i XX-wieczne oraz czasopisma pedagogiczne XX-lecia międzywojennego, takie jak: *Tygodnik Ilustrowany*, *Biblioteka Warszawska*, *Bluszcz*, *Wędrowiec*, *Niwa*, *Kłosa*, *Pszczółka*, *Przyjaciel Ludu*, *Atheneum*, *Krytyka*, *Chimera*, *Wieniec* oraz *Muzeum*, *Chowanna*, *Rocznik Pedagogiczny*, *Ruch Pedagogiczny*, *Kwartalnik Pedagogiczny*, *Oświata* i *Wychowanie* i inne, które były konieczne do prac naukowych i dydaktycznych.

Przejęta przez Oddział Czasopism wymiana wydawnictw WSP otworzyła przed Uczelnią nowe możliwości nawiązania kontaktu z pracownikami naukowymi i instytucjami krajowymi, jak i zagranicznymi. Wymiana ta była z jednej strony pewnego rodzaju formą propagandy osiągnięć Uczelni, z drugiej zaś źródłem zdobycia czasopism przede wszystkim z krajów kapitalistycznych. Dzięki wymianie Biblioteka od roku 1959 mogła zrezygnować z prenumeraty niektórych czasopism, a poprzestać wyłącznie na otrzymywaniu ich z wymiany: *Fennia* (Finlandia), *Folia Geographica Danica* (Dania), *Bulletin Géographique* (Węgry), *Geographical Review* (Stany Zjednoczone), *Geographische Berichte* (Niemcy), *Geografisk Tidsskrift* (Dania), *Geographica* (Szwecja), *East Midland Geographer* (Anglia), *Geographischer Jahresbericht* (Austria), *Institut Royal Météorologique de Belgique* i wiele innych, a z polskich wydawnictw: *Przegląd Geograficzny*, *Czasopismo Geograficzne*, *Kultura i Społeczeństwo*, *Zaranie Śląskie*, *Biuletyn Peryglacyjny*, *Wojskowy Przegląd Historyczny*, *Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu* oraz wiele różnych prac i zeszytów naukowych uniwersytetów i towarzystw naukowych.

W roku 1963 wymianę prowadzono z 78 instytucjami zagranicznymi i 70 krajowymi¹⁶.

W 1968 roku zapoczątkowano wymianę publikacji opartą o zakup wydawnictw krajowych. Dzięki zakupionym książkom, które zostały wysłane osobom prywatnym Biblioteka uzyskała cenne publikacje, które trudne były do zdobycia inną drogą, takie jak: *The East European Quarterly*, *Besedotvorje Slovenskego Jezika* oraz antykwaryczne tomy uzupełniające wydawnictwo *Fauna SSSR*¹⁷.

Źródłem przyrostu zbiorów były również dary instytucji i osób prywatnych. Przywołać należy dary takich instytucji, jak: UNESCO, Kościuszko Foundation, księgarnia Libella w Paryżu, Librairie Polonaise, Library of Congress, Biblioteka

¹⁵ Rozmowa H. Lorkiewicz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

¹⁶ J. Szelińska, op. cit., s. 9.

¹⁷ Sprawozdanie Biblioteki Głównej WSP za rok 1968.

Wymiana
wydawnictw

Dary

Polska w Londynie, Slovenska Akademia Znanosti i Umetnosti Ljubljana i wiele innych. Oczywiście dary przysyłane były sporadycznie.

W roku 1957 Biblioteka uzyskała księgozbiór księdza Pawła Czaplewskiego, zawierający wiele wartościowych pozycji z zakresu pomoraników: prawie kompletne wydawnictwa ciągle: *Mitteilungen des Westpreussens*, *Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde Ermlands*, *Fontes* Towarzystwa Naukowego w Toruniu, komplet roczników Towarzystwa Naukowego w Toruniu, *Codex Diplomaticus Varmiensis* i wiele innych¹⁸.

Zmarła w 1956 roku prof. dr Bożena Stelmachowska, znany naukowiec etnograf z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, autorka wielu prac z zakresu etnografii Pomorza Gdańskiego, przeznaczyła w testamencie swój księgozbiór prywatny, ok. 500 wol., jako dar dla przyszłego Uniwersytetu w Gdańsku. Księgozbiór ten od 1957 roku jako depozyt znajdował się w zbiorach bibliotecznych WSP, a w 1970 roku został przekazany Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego¹⁹.

W 1968 roku Biblioteka zakupiła dwa księgozbiory: pedagogiczny profesora Kazimierza Sośnickiego – 621 wol. i biologiczny profesora Zygmunta Czubińskiego – 698 wol.²⁰

Bardzo ważną sprawą było zinwentaryzowanie księgozbioru. Pierwszymi inwentarzami były księgi takie, jakie stosowały biblioteki publiczne. Charakteryzowały się one tym, że numer inwentarzowy otrzymywał każdy tom dzieła wielotomowego i nie był on sygnaturą. Sygnatury, które wyznaczały miejsce na półce w magazynie, nadawano niezależnie od numeru inwentarzowego. Na początku lat 60-tych wprowadzono inwentarze takie, jakie obowiązywały w bibliotekach naukowych, gdzie numer inwentarzowy oznaczał sygnaturę i dzieło niezależnie od tego ile miało tomów oznaczone było tą samą sygnaturą czyli nie rozdzielano już wydawnictw tomowych.

Inwentarze
biblioteczne

Do poważnych prac podjętych przez Bibliotekę należało zorganizowanie katalogów, niezbędnych i podstawowych źródeł w udzielaniu informacji naukowej.

Gdy tylko Biblioteka w roku 1954 uzyskała 5 pracowników, przystąpiła do zorganizowania katalogu alfabetycznego, którego dotychczas nie było. Utworzono także słabo rozbudowany katalog systematyczny, dopiero w roku 1960 został bardziej rozbudowany, dzięki między innymi uprzejmej i życzliwej pomocy pracowników naukowych, specjalistów w danej dziedzinie, którzy służyli chętnie pomocą w klasyfikacji dzieł, zwłaszcza z zakresu nauk matematycznych, chemicznych i fizycznych.

Katalogi
biblioteczne

¹⁸ J. Szelińska, op. cit. s. 9.

¹⁹ Księgozbiór prof. dr B. Stelmachowskiej w Bibliotece Głównej UG. Głos Wybrzeża 1970, nr 238, s. 4.

²⁰ Sprawozdanie Biblioteki Głównej WSP za rok 1968.

Oprócz dwu podstawowych katalogów, alfabetycznego i systematycznego, w Bibliotece prowadzono katalog nowości oraz katalog pomeraników i kartotekę nielicznych starych druków.

Wypożycze-
nia między-
biblioteczne

Jedną z form funkcji usługowej Biblioteki były wypożyczenia międzybiblioteczne, które Biblioteka prowadziła od roku 1954. W roku 1954 odnotowano 22 wypożyczenia z innych bibliotek, w roku 1958, roku przejścia na pełne studia 5-letnie, wykazała 638 wypożyczeń, a w roku 1968 – 1 095, przy czym zauważyć należy stale rosnącą liczbę wypożyczeń do innych bibliotek, od 3 wypożyczeń w roku 1955 do 136 w roku 1968²¹.

Biblioteki
filii

Biblioteki filii były ważnym zagadnieniem w życiu Biblioteki od początków jej istnienia.

Od roku 1952, dążąc do organizacyjnego ujednolicenia całego księgozbioru, Biblioteka Główna zetknęła się z poważnymi trudnościami ze strony bibliotek katedralnych, szczególnie największych: katedry historii literatury i historii, które mimo braku odpowiednich warunków dążyły do nieograniczonego wzrostu księgozbioru, nie dając żadnej gwarancji zabezpieczenia tego księgozbioru: brak odpowiedniego personelu, brak lokalu czytelni, na skutek czego biblioteki wypożyczały książki, dublując funkcję wypożyczalni Biblioteki Głównej, bez jej aparatu personalnego umożliwiającego wyegzekwowanie wypożyczeń. Braki te doprowadziły w końcu do znacznych ubytków, co wykazało skontrum w 1960 roku. Problem bibliotek filialnych przez lata pozostał nieuregulowany. Dopiero ukonstytuowana w 1962 roku Senacka Komisja Biblioteczna opracowała projekt w sprawie organizacji bibliotek filii, który po wielu poprawkach, jako uchwała Senatu z dnia 29 maja 1963 roku, przyczynił się do unormowania statusu Biblioteki Głównej i bibliotek filii. W myśl tej Uchwały likwidacji uległo 8 księgozbiorów katedralnych i zakładowych. Do 1963 roku własne księgozbiory posiadały biblioteki: Katedry Historii Literatury, Katedry Języka Polskiego, Katedry Historii, Katedry Geografii, Katedry Matematyki, Katedry Pedagogiki, Katedry Psychologii, Katedry Fizyki, Katedry Metodyki Języka Polskiego, Katedry Dydaktyki, Katedry Oświaty i Wychowania.

Stojąc na stanowisku zagwarantowania bezpieczeństwa księgozbioru Uczelni, wspomniana uchwała utrzymała tylko 2 biblioteki, które dysponowały odpowiednim lokalem i etatowym pracownikiem bibliotecznym. Były to biblioteki: Katedry Historii Literatury i Wydziału Geograficznego. Księgozbiory innych bibliotek miała przejąć Biblioteka Główna.

Kwestią sporną było zagadnienie: czy zakup antykwaryczny, najczęściej dzieła w jednym egzemplarzu, następnie dzieła peryferyjne z zakresu filozofii, encyklopedie i dzieła z importu mają być przekazane bibliotece filii, czy też winny zostać w Bibliotece Głównej i być dostępne dla czytelników od godz. 9.00 do 20.00 w Czytelniach?

²¹ Na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki WSP do GUS.

Ponieważ racje, choć różne, były po obu stronach, kwestia pozostała nierozstrzygnięta.

Na zlecenie Ministerstwa Oświaty Biblioteka Główna zorganizowała konferencję dla czterech bibliotek WSP istniejących w Polsce (w Gdańsku, Katowicach, Krakowie i Opolu). Odbyla się ona w dniach 6-7 listopada 1956 roku w Gdańsku²². Konferencja była okazją do poruszenia wielu istotnych problemów. Biblioteki wyższych szkół pedagogicznych, podległe Ministerstwu Oświaty, wiodły żywot niejako marginesowy, jak gdyby odstawione na boczny tor. Nie były ani zapraszane na konferencje i zjazdy organizowane przez Ministerstwo Szkół Wyższych, ani nie brały udziału w żadnych formach szkoleń, którymi objęte były biblioteki należące do tego resortu. Jaskrawym dowodem braku zainteresowania się bibliotekami wyższych szkół pedagogicznych był fakt, że na tej konferencji poza jednym przedstawicielem Ministerstwa Oświaty – wizytatorem Klemensem Tywońskim – nie było nikogo z Samodzielnego Referatu Bibliotek przy Ministerstwie Oświaty, mimo zaproszenia.

Konferencje
bibliotek
pedago-
gicznych

Na program konferencji złożyły się: referat Józefiny Szelińskiej z Biblioteki WSP w Gdańsku pt. „Podstawowe zagadnienia bibliotek WSP” i koreferat Heleny Hanuszkowej z Biblioteki WSP w Krakowie pt. „Pedagogizacja w pracy bibliotek WSP”. W referatach poruszone zostały istotne problemy bibliotek WSP, takie jak: sprawa kształcenia fachowego bibliotekarza WSP, leżąca zupełnie odłogiem; praca naukowa, niemożliwa wobec szczupłości kadr i przeciążenia czynnościami technicznymi personelu składającego się prawie wyłącznie z pracowników naukowych; zagadnienie bibliotek zakładowych, częstokroć rozbudowujących się w wielkie, źle obsługiwane księgozbiory; problem pedagogizacji, ważny ze względu na konieczność przygotowania studenta, przyszłego nauczyciela, do roli opiekuna biblioteki szkolnej.

Ponadto omówiono sprawy organizacyjne, jak: zagadnienie polityki personalnej, sprawę funduszy i przydziału kredytów dla poszczególnych bibliotek, uposażenie pracowników, zagadnienie komisji bibliotecznych i inne.

W związku z potrzebą szkolenia bibliotekarzy na terenie Gdańska wywiązała się na tej konferencji dyskusja. Dyrektor Biblioteki Politechniki Gdańskiej Marian Des Loges przypomniał, że jeszcze w 1951 roku złożony został w Ministerstwie Oświaty memoriał w sprawie wprowadzenia do studiów w WSP w Gdańsku kierunku bibliotekarskiego, lecz sprawa ta nie została w tamtym czasie załatwiona. Rektor WSP w Gdańsku, doc. dr Andrzej Bukowski, podkreślił, że WSP w Gdańsku posiadała wszelkie warunki do stworzenia specjalizacji bibliotekarskiej. Po ożywionej dyskusji uchwalono wnioski, które wraz z memoriałem z 1951 roku o potrzebie zorganizowania kierunku bibliotekarskiego w WSP w Gdańsku przesłano do Ministerstwa Oświaty.

²² J. Szelińska: *Konferencja bibliotek wyższych szkół pedagogicznych*. Przegląd Biblioteczny 1957, z. 1, s. 89-91.

W sumie konferencja wykazała tylko odrębność organizacji i profilu każdej biblioteki tego typu. W zakresie bibliotek sieci żadnych ustaleń nie podjęto.

Dnia 24 listopada 1965 roku w Bibliotece Głównej WSP w Gdańsku odbyła się trzecia²³ z kolei konferencja bibliotek wyższych szkół pedagogicznych w Polsce zorganizowana przez Ministerstwo Oświaty²⁴. W konferencji wzięli udział dyrektorzy pięciu bibliotek tego typu, z najmłodszą w tym gronie biblioteką w Rzeszowie oraz przewodniczący senackich komisji bibliotecznych.

Na program konferencji złożył się referat dyrektora Biblioteki WSP w Krakowie Edwarda Chełstowskiego pt. „Główne problemy bibliotek wyższych szkół pedagogicznych” oraz koreferat dyrektora Biblioteki WSP w Gdańsku Józefiny Szelińskiej pt. „Praca naukowa bibliotek wyższych szkół pedagogicznych”. W przerwie obrad uczestnicy konferencji zwiedzili nowy pawilon biblioteki WSP w Gdańsku.

W referatach i dyskusji poruszono między innymi konieczność zorganizowania w bibliotekach zajęć dydaktycznych w zakresie przysposobienia bibliotecznego i bibliograficznego, racjonalizacji technologii pracy umysłowej, potrzebę zaznajamiania studentów i nauczycieli z organizacją biblioteki. Omawiano także ważny problem profilu bibliotek WSP. Chodziło o rozstrzygnięcie, czy ten typ bibliotek ma się rozwijać podobnie jak biblioteki uniwersyteckie, czy też mają to być biblioteki specjalne, z księgozbiorem dostosowanym do potrzeb uczelni. Argumentem przemawiającym za specjalizacją bibliotek WSP był fakt, że wyższe szkoły pedagogiczne były uczelniami przygotowującymi do wykonywania zawodu nauczycieli, specjalistów poszczególnych przedmiotów, zatem dominującym problemem jest specjalizacja pedagogiczna z akcentem na metodykę nauczania określonych przedmiotów. Biblioteki tych szkół nie powinny zatem dublować pracy uniwersytetów, mimo że kierunki studiów pokrywają się często z kierunkami studiów na uniwersytetach.

Poruszono również sprawę wspólnego wydawania przez biblioteki WSP *Zeszytów Bibliotecznych*, jednakże brak subwencji finansowych na ten cel ideę tę pogrzebał.

28 października 1961 roku na uroczystości 15-lecia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku i inauguracji roku akademickiego 1961/1962 Rektor prof. Andrzej Bukowski ocenił Bibliotekę: „Ciekawie przedstawia się wzrost księgozbioru Biblioteki Głównej. W roku 1950 Biblioteka liczyła 11 000 wol., obecnie 75 000 wol., w tym 9 000 czasopism. Przybytek roczny od roku 1956 dochodzi do 9 000 wol. O wzroście potrzeb uczelni i funkcji Biblioteki Głównej świadczy również powiększająca się również ilość prenumerowanych czasopism. W roku

²³ Druga konferencja bibliotek wyższych szkół pedagogicznych odbyła się w styczniu 1960 roku w Krakowie.

²⁴ J. Szelińska: *Konferencja bibliotek wyższych szkół pedagogicznych w Gdańsku*. Przegląd Biblioteczny 1966, z. 1/2, s. 105-106.

1950 prenumerowano ogółem 59 czasopism, w roku 1960 – 617, w tym 322 polskie i 201 krajów demokracji ludowej i krajów kapitalistycznych. W ramach wymiany wydawnictw uczelni Biblioteka nawiązała kontakt z 149 instytucjami, w tym 102 zagranicznymi.

Do osiągnięć Biblioteki należy też uruchomienie i zorganizowanie dwóch czytelni: Czytelni Ogólnej i Czytelni Czasopism Naukowych, których stale rosnąca liczba odwiedzin (ok. 30 000) świadczy o ich żywotności.

W skład Biblioteki Głównej wchodzi, jako jej filie, osiem bibliotek katedralnych i zakładowych oraz jedna wydziałowa – geograficzna. Największą jest biblioteka Katedra Historii Literatury, która liczy ok. 16 000 wol.”²⁵

Senacka Komisja Biblioteczna, która ukonstytuowała się w 1962 roku, chociaż nie posiadała tradycji i wypracowanych form pracy, właściwych dużym bibliotekom, pomagała jednak Bibliotece w jej pracy. W 1962 roku opracowała schemat organizacji Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych, który po licznych poprawkach wszedł w życie jako Uchwała z dnia 29 maja 1963 roku. Wzięła również udział w opracowaniu Regulaminu Biblioteki Głównej, który składał się z dwóch części. Jedna część dotyczyła struktury wewnętrznej, a druga określała zasady udostępniania zbiorów. W myśl tego Regulaminu, który przyjęty przez Senat wszedł w życie 1 stycznia 1964 roku, ustalono następującą strukturę Biblioteki:

1. Kierownictwo;
2. Oddział Gromadzenia i Kompletowania Zbiorów;
3. Oddział Opracowania Druków Zwartych;
4. Oddział Udostępniania z Informacją Naukową i Wypożyczalnią Międzybiblioteczną;
5. Oddział Czasopism z Referatem Wymiany Wydawnictw;
6. Biblioteka Wydziału Zaocznego i biblioteki filii.

Struktura ta będąca częściowo i z konieczności wynikiem trudnych warunków lokalowych Biblioteki, w ciągu następnych lat będzie ulegała zmianie w szczególności, w zasadzie jednak pozostanie do końca, do 1970 roku, niezmienną.

Do prac dydaktycznych Biblioteki zaliczyć należy przede wszystkim pracę ze studentami. Nie miała ona jednak ustalonej częstotliwości, raczej odbywała się sporadycznie. Pewnemu zintensyfikowaniu uległa w latach 1953–1955. Do najpopularniejszych form należały:

1. przysposobienie biblioteczne i ćwiczenia lub wykłady z zakresu bibliotekoznawstwa, zaznajamiając ich ze sposobem prowadzenia bibliotek szkolnych, z formami propagandy czytelnictwa w szkole itp.;

Senacka
Komisja
Biblioteczna

Praca
dydaktyczna
Biblioteki

²⁵ A. Bukowski: *15 lat działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Przemówienie Rektora w dniu 28 X 1961 r. na uroczystości 15-lecia i inauguracji roku akad. 1961/1962. Gdańskie Zeszyty Humanistyczne 1962, R. 5, nr 8/10, s. 390.*

2. przysposobienie biblioteczne ze studentami I roku lub II roku w zakresie orientacji w księgozbiorze podręcznym, poznanie roli encyklopedii, słowników specjalnych i bibliografii oraz w zakresie orientowania się w katalogach i w formach wypożyczania;
3. pogadanki i prelekcje w domach studenckich na temat kultury życia codziennego, o stylach historycznych, o współczesnej literaturze francuskiej.

Ponadto Biblioteka stale organizowała wystawy z okazji ważniejszych wydarzeń historyczno-kulturalnych oraz wystawki nowych nabytków.

Wydawnictwa
Biblioteki

Do najważniejszych wydawnictw Biblioteki należały wydawane od 1962 roku: kwartalny *Biuletyn-wykaz ważniejszych nabytków zagranicznych* oraz roczny *Spis czasopism i wydawnictw ciągłych* wpływających do Biblioteki w danym roku; lecz informowanie tą drogą o nabytkach na skutek znacznego opóźnienia druku *Biuletynu*, z przyczyn od Biblioteki niezależnych, traciło swą aktualność.

Od roku 1963 Biblioteka informowała katedry zainteresowane w nabytkach antykwarycznych za pośrednictwem wykazów nabytków uzyskanych tą drogą.

Biblioteka WSP współpracowała z Biblioteką Narodową, wysyłając karty z opisami bibliograficznymi książek i czasopism zagranicznych do Katalogu Centralnego.

Informacja
naukowa

Brak pomieszczenia na wyodrębnienie ośrodka informacji zmuszało Bibliotekę do udzielania informacji naukowej i bibliotecznej we wszystkich komórkach udostępniania: w wypożyczalni, w czytelni ogólnej i czytelni czasopism. Utrudniało to prowadzenie jednolitej dokumentacji. Dziedzina ta pozostawiała wiele do życzenia i stworzenie wydzielonego ośrodka informacji naukowej stało się sprawą pierwszej wagi. Dopiero w 1966 roku zaistniały warunki lokalowe, które pozwoliły na utworzenie Oddziału Informacji Naukowej.

W 1962 roku Rektor WSP prof. Ludwik Bandura mówił: „Biblioteka nasza rozrosła się do biblioteki wielkiej, liczącej 80 000 wol. O wykorzystaniu tego księgozbioru mówi liczba wypożyczeń osiągająca 35 634 rocznie w czytelni ogólnej, 17 640 w czytelni czasopism, 16 000 w wypożyczalni. Przeciętna odwiedzin w bibliotece wynosi 110 osób dziennie”²⁶.

Lokal
Biblioteki

Największe trudności od pierwszych chwil istnienia sprawiała Bibliotece kwestia lokalu, którego metraż nigdy nie nadążał ani za wzrostem funkcji usługowej, ani za wzrostem księgozbioru.

W chwili przeniesienia WSP do Gdańska-Wrzeszcza na ul. Sobieskiego Biblioteka otrzymała na trzecim piętrze dwa pomieszczenia o łącznej powierzchni 56 m². W 1951 roku przydzielono Bibliotece jeszcze jeden pokój o powierzchni 14 m² i powierzchnia całkowita wzrosła do 70 m². W tym czasie lokal ten był równocześnie pracownią, magazynem i wypożyczalnią. W 1953 roku Biblioteka otrzymała na parterze następne pomieszczenia o łącznej powierzchni

²⁶ L. Bandura: *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w roku akad. 1961/1962. Przemówienie inauguracyjne Rektora w dniu 1 X 1962 r. Gdańskie Zeszyty Humanistyczne 1962, R. 5, nr 8/10, s. 396.*

174 m², w których zorganizowano Czytelnię Ogólną z 32 miejscami dla czytelników, pracownię, wypożyczalnię i magazyn części druków zwartych. W 1958 roku powierzchnia Biblioteki zwiększyła się o dalsze dwa pokoje o powierzchni łącznej 64 m², usytuowane na pierwszym piętrze. Jeden z tych pokoi przeznaczono na Czytelnię Czasopism wraz z magazynem i pracownią dla 3 bibliotekarzy, a drugi przydzielono kierownikowi Biblioteki. W 1962 roku do pomieszczeń na pierwszym piętrze dodano jeszcze jedno, które przeznaczono na rozbudowę magazynu czasopism i części druków zwartych.

Przydzielane kolejno przypadkowe pomieszczenia nie rozwiązywały trwale trudnej sytuacji lokalowej.

Niedola lokalowa Biblioteki osiągnęła jednak największe nasilenie w 1964 roku, gdy nastąpiło przeprowadzenie całego Oddziału Czasopism z magazynem do niskiego baraku, pawilonu Wydziału Geograficznego po drugiej stronie ulicy Sobieskiego, co przepołowiło niejako Bibliotekę. Zmniejszyła się frekwencja w Czytelnii Czasopism z powodu za ciasnego lokalu, pogorszyły się warunki pracy magazynu czasopism, któremu wyznaczono 3 małe pomieszczenia. Niekorzystne było także przydzielenie Bibliotece w drugim skrzydle budynku pomieszczenia na magazyn druków zwartych. Wpływało to na opóźnienie w dostarczaniu książek czytelnikom. Nadzieja, która pozwalała przetrwać te wszystkie uciążliwości związana była z budującym się od 1963 roku samodzielnym pawilonem bibliotecznym. Starania o budowę tego obiektu podjął kierownik Biblioteki już w 1955 roku. Opracowane zostały założenia dla budynku z prawdziwego zdarzenia. Planowano wówczas obiekt o powierzchni 1 182 m². „W niezwykle trudnej sytuacji jest szczególnie biblioteka uczelniana. Biblioteka ta liczy ok. 100 tysięcy tomów. Mieści się zaś w baraku, w którym zarówno pomieszczenia na zbiory, jak i czytelnie czy pracownie są szczupłe i ciasne. A przecież biblioteka ma ogromne zadania. Obsługuje ona studentów stacjonarnych, zaocznych i wieczorowych. Prowadzi ponadto wypożyczenia książek w teren i prowadzi wypożyczalnię międzybiblioteczną. Rozwój jej metrażu jest nieproporcjonalny do rozwoju funkcji usługowych. Wprawdzie buduje się dla niej jednopiętrowy pawilon, ale nie zaspokoi on wszystkich potrzeb biblioteki. Co najwyżej doraźnie, na parę lat, zlikwiduje najważniejsze kłopoty. Pod znakiem zapytania w nowym pomieszczeniu stoi wyposażenie biblioteki w introligatornię. Nie ma gwarancji, że placówka otrzyma pracownię mikrofilmową. A są to urządzenia niezbędne dla funkcjonowania nowoczesnej placówki pomocniczej. Wydaje się ponadto, że właśnie biblioteka WSP mogłaby być jedną z placówek warunkujących powstanie uniwersytetu”²⁷.

W trakcie trwającej już budowy, wskutek dynamicznego wzrostu księgozbioru i nowych zadań nałożonych na biblioteki naukowe kierownictwo Biblioteki

Nowy
budynek
Biblioteki

²⁷ S. Dziadoń: *Wyższa Szkoła Pedagogiczna – uczelnia humanistyczna Wybrzeża*. Gdański Rocznik Kulturalny 1965, R. 2, s. 68-69.

Wmurowanie aktu erekcyjnego pod budynek Biblioteki WSP (1964 r.).
Pierwsza z lewej J. Szelińska

postulowało zwiększenie powierzchni do 2 235 m². Jednak był to postulat nieskuteczny. „Ten pawilon właściwie w założeniach swoich był zupełnie inny. Był znacznie szerszy, znacznie ładniejszy. Ponieważ potem nie było pieniędzy i w ministerstwie ktoś zdecydował, żeby go tak zdusić i to potem wyglądało znacznie gorzej, ale zawsze był to już samodzielny budynek dla Biblioteki”²⁸.

Budynek Biblioteki WSP przy ul. Sobieskiego 18 w Gdańsku-Wrzeszczu (1965 r.)

²⁸ Rozmowa H. Lorkiewicz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

1 października 1965 roku pawilon został oddany do użytku. Jego powierzchnia wynosiła ok. 730 m².

Nowy lokal mimo wielu braków, do których można zaliczyć na przykład zbyt mały magazyn, polepszył w znacznym stopniu warunki pracy czytelników dając im lepsze, choć nieoptymalne, warunki do nauki. Liczba miejsc w Czytelni Ogólnej w nowym budynku wynosiła 72. Czytelnia czynna była od 8.30 do 19.45, ponadto w niedzielę od 9.00 do 13.00. Natomiast liczba miejsc w Czytelni Czasopism wzrosła do 22 i udostępniała w takim samym czasie jak Czytelnia Ogólna, z wyjątkiem niedziel. W 1970 roku budynek ten wraz z księgozbiorem wszedł w stan posiadania Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego i stanowił drugi co do wielkości obiekt tej Biblioteki.

W 1965 roku, po przeprowadzce do nowego pawilonu, ustaliła się struktura wewnętrzna i zakres pracy poszczególnych agend Biblioteki, która przetrwała do 1970 roku. Przedstawiała się ona następująco:

Struktura
organiza-
cyjna
Biblioteki

- I. Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów. Kierownikiem była Maria Gurbisz
 - a) należało do niego: nabywanie i kompletowanie zbiorów drogą kupna, wymiany, darów i innych przez nabywanie bieżące, antykwaryczne i z importu druków zwartych, czasopism i in. materiałów. Wymiana wydawnictw uczelni,
 - b) prowadzenie rejestrów przybytków, księgi i kartoteki akcesji,
 - c) wydawanie biuletynu: nabytki antykwaryczne (4 razy w roku);
- II. Oddział Opracowania. Kierownikiem była Janina Hermanowicz, od 1969 roku Stefania Kamińska
 - a) opracowanie pełne druków zwartych (katalogowanie, odsyłacze, karty zbiorcze);
 - b) korekta kart katalogowych;
 - c) klasyfikacja do katalogu systematycznego;
 - d) prowadzenie dwóch podstawowych katalogów: alfabetycznego i systematycznego, ponadto katalogu roboczego, nowości i pomeraniców;
 - e) włączanie kart do katalogu systematycznego;
 - f) inwentaryzacja druków zwartych;
- III. Oddział Udostępniania. Kierownikiem była Jadwiga Skrodzka-Nowacka
 - a) praca w Czytelni Głównej (od 9-20), udostępnianie książek na miejscu;
 - b) praca w wypożyczalni w różnych porach (po 4 godziny dziennie);
 - c) prowadzenie wypożyczalni międzybibliotecznej;
 - d) prace w magazynach od godz. 8-20 i nadzór nad nimi;
 - e) konserwacja zbiorów;
 - f) włączanie kart do katalogu alfabetycznego;
 - g) zapisy czytelników, kartoteki czytelników dziennych i zaocznych;
- IV. Oddział Czasopism. Kierownikiem była Helena Lorkiewicz
 - a) nabywanie i kompletowanie czasopism polskich, zagranicznych drogą prenumeraty (4 razy w roku) i kupna;

- b) prowadzenie księgi akcesji i kartoteki akcesji bieżącej;
 - c) inwentaryzacja druków ciągłych;
 - d) opracowanie czasopism do 2 katalogów: dla czytelników i roboczego,
 - e) oprawa i konserwacja czasopism;
 - f) organizacja pracy (dyżury) w Czytelni Czasopism od 9-20;
 - g) wydawanie rocznego wydawnictwa: Spis czasopism otrzymanych w danym roku;
- V. Biblioteka Studium dla Pracujących (Studium Zaoczne). Opiekowała się tą Biblioteką Izabela Blank
- a) opracowanie i inwentaryzowanie książek, włączanie kart do katalogu alfabetycznego w ramach kierunków reprezentowanych przez Studium;
 - b) wypożyczanie i związana z tym korespondencja;
 - c) kartoteka czytelników zaocznych;
- VI. Oddział Informacji Naukowej. Został ostatecznie zorganizowany jako dział samodzielny od 1 stycznia 1966 roku. Kierownikiem była Stefania Kamińska, od roku 1969 Józefina Szelińska. Należało do niego:
- a) udzielanie wszelkich informacji bibliotecznych i bibliograficznych;
 - b) odpowiadanie na kwerendy;
 - c) bibliografowanie w ramach podjętej przez Bibliotekę pracy: *Praca naukowa pracowników WSP w Gdańsku w XX-leciu istnienia uczelni*;
 - d) wystawy tematyczne;

Zespół Biblioteki WSP (1965 r.). Od lewej: J. Szelińska, H. Lorkiewicz, A. Piotrowska, J. Skrodzka-Nowacka, E. Dyament, M. Rucińska, J. Myszkier, M. Górawska, L. Kaczmarzka, I. Blank, B. Bogacz, I. Suszko, M. Gurbisz, M. Koczorowska

- e) praca dydaktyczna ze studentami – wprowadzenie do biblioteki, przysposobienie biblioteczne i wprowadzenie do posługiwania się bibliografiami i słownikami specjalnymi.

W 1966 r. zorganizowana została jako filia Biblioteka Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi WSP z siedzibą w Gdyni, gdzie mieścił się Wydział. Kierownictwo tej filii objęła Janina Hermanowicz²⁹. „Była wilnianką i przed wojną już pracowała w Bibliotece Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie czym się szczyciła i była znakomitym fachowcem – bibliotekarzem, takim naprawdę znakomitym. Wprowadziła korektę katalogowania. Jeżeli była kartka brzydko napisana to potrafiła powiedzieć „niech pani przepisz”. Oprócz młodych osób, jakimi wtenczas byliśmy, była właśnie jeszcze taka znakomita bibliotekarka z takiej uczelni z wielkimi tradycjami jak Wilno”³⁰.

Biblioteka
Wydziału
BiNoZ

W 1969 roku Biblioteka Wyższej Szkoły Pedagogicznej przejęła dwie biblioteki byłego Studium Nauczycielskiego. Jedną z nich była Biblioteka Wyższego Studium Nauczycielskiego w Gdańsku przy ul. Kładki 24, która powstała w 1955 roku i początkowo usytuowana była w gmachu na terenie Gdańska-Oliwy i nie miała żadnej obsady etatowej. Pierwszą osobą, która zorganizowała i uruchomiła Bibliotekę, w 1955 roku, była Jadwiga Piotrowicz – ówczesny wykładowca Studium Nauczycielskiego. Księgozbiór Biblioteki był w latach 1955-1962 własnością dwóch oddzielnych uczelni: Zaocznego i Stacjonarnego Studium Nauczycielskiego. Zaoczne SN posiadało etat bibliotekarza od 1 września 1956 roku, była to Jadwiga M. Andrzejewska, natomiast stacjonarne uzyskało etat w rok później i zatrudniona została Maria Mermonowa. Z tego okresu brak danych o działalności biblioteki. Rok 1962 staje się punktem zwrotnym w historii biblioteki, gdyż następuje połączenie obu uczelni w jedno Studium Nauczycielskie i powstaje jedna wspólna biblioteka. W scalonej bibliotece pracują 3 osoby: Zofia Zdrojewska – kierownik, Jadwiga Luśniak i Gertruda Mikołajtis. One to podjęły trud połączenia obu księgozbiorów oraz przejścia i uporządkowania księgozbioru likwidowanego Studium Doskonalenia Kadr Oświatowych w Sopocie. Od 1962 roku biblioteka miała swą siedzibę w gmachu Studium w Gdańsku przy ul. Kładki 24. We wrześniu 1967 roku, po dobudowaniu pawilonu, bibliotekę przeniesiono do nowego lokalu o łącznej powierzchni 148 m². Gromadzono zbiory z zakresu: pedagogiki, psychologii, filozofii, socjologii, matematyki, fizyki, chemii, techniki, sztuki, literatury metodycznej z zakresu matematyki, fizyki, chemii, zajęć praktyczno-technicznych, nauczania w klasach

Biblioteka
SN
w Gdańsku

²⁹ Janina Hermanowicz ukończyła studia przed wojną na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie i w Bibliotece tego Uniwersytetu rozpoczęła pracę pod kierunkiem Adama Łysakowskiego. Losy wojenne przywiodły ją na Wybrzeże. Po kilku latach pracy w Bibliotece Wyższej Szkoły Handlu Morskiego w Sopocie przeszła do Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku, gdzie pracowała na stanowisku kierownika Oddziału Opracowania Druków Zwartych. W 1967 roku została kierownikiem nowo utworzonej biblioteki na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi w Gdyni.

³⁰ Rozmowa M. Gurbisz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

I-IV, w szkołach specjalnych i w przedszkolu. Biblioteka posiadała piękny zbiór wydawanych współcześnie reprodukcji dzieł sztuki i albumów.

Drugą biblioteką była Biblioteka Studium Nauczycielskiego w Oliwie, która powstała w roku 1961, kiedy Sekcja filologii polskiej i filologii rosyjskiej została przeniesiona z Gdańska do likwidującego się Liceum Pedagogicznego w Oliwie. W 1963 roku Liceum zostało ostatecznie zlikwidowane, a księgozbiór przekazany Bibliotece Studium Nauczycielskiego. Młodą bibliotekę zasiłowały też zbiory przekazane ze Studium Nauczycielskiego w Gdańsku. Początkowo lokal Biblioteki składał się z jednej klasy lekcyjnej, zatrudniony był jeden bibliotekarz. W 1963 roku uruchomiono czytelnię, Biblioteka dysponowała 2 etatami. Od roku 1964 pomieszczenia Biblioteki składały się z czytelnii, wypożyczalni i dwóch pokoi magazynowych, zatrudnionych było 3 bibliotekarzy. Kierownikiem Biblioteki była Irena Kraszpulska. Z chwilą włączenia Biblioteki do Biblioteki Głównej UG zbiory liczyły 39 tys. wol.

W grudniu 1963 roku Wydział Bibliotek Szkolnych i Pedagogicznych przy Ministerstwie Oświaty przejął opiekę nad wszystkimi bibliotekami wyższych szkół pedagogicznych. W tym też czasie Józefina Szelińska została powołana na członka Komisji do Spraw Bibliotek Rady Głównej Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, jako przedstawicielka bibliotek tego pionu.

W 1962 roku studenci pierwszych lat studiów historycznych gdańskiej WSP obdarowali Bibliotekę pięknym w swej wymowie darem w postaci drzeworytu z przeznaczeniem go na znak książkowy – ekslibris. Wykonawcą tego ekslibrisu był znany na Wybrzeżu artysta-grafik Stanisław Rolicz z Gdyni. Realizatorem tej pięknej inicjatywy był student II roku, a zarazem prezes Koła Historyków, Marian Rodziewicz³¹.

Oprócz przedstawionego drzeworytu do znakowania książek mniejszego formatu Biblioteka stosowała miniaturę tego znaku, którą ofiarował jej Józef Szweda z Wejherowa³². Komisja Biblioteczna wprawdzie zaakceptowała dar studentów, ale uznała, że będzie to ekslibris tymczasowy, służący do czasu zrealizowania ekslibrisu według jej wskazań. Wychodząco bowiem z założenia, że winien on symbolizować przede wszystkim uczelnię i jej działalność, podczas gdy ofiarowany ekslibris nawiązywał wyłącznie do morskiej przeszłości Gdańska. W rzeczywistości do zmiany nie doszło i ekslibris przetrwał do końca Biblioteki WSP w 1970 roku.

Ekslibris Biblioteki WSP
według projektu S. Rolicza

³¹ Nasz ekslibris. Litery 1971, R.10, nr 1, s. 39.

³² Ibidem.

W poszczególnych bibliotekach WSP, w zależności od takich warunków jak: położenie geograficzne, środowisko regionalne i charakter uczelni nastąpiła specjalizacja. Na przykład Biblioteka WSP w Krakowie nie musiała gromadzić piśmiennictwa z wszystkich dziedzin, ponieważ jej czytelnicy mogli korzystać z Biblioteki Jagiellońskiej. Natomiast biblioteka WSP w Gdańsku nie posiadała zaplecza w postaci biblioteki o księgozbiorze uniwersalnym, toteż upodobniła się ona raczej do biblioteki uniwersyteckiej ze specjalizacją pedagogiczną. Jako biblioteka uczelniana ogólna i wielokierunkowa ze zróżnicowanymi dyscyplinami humanistycznymi: literatura, językoznawstwo, rusycystyka, filozofia, psychologia, socjologia, pedagogika, dydaktyka, historia oświaty i szkolnictwa, różniła się pod tym względem od bibliotek naukowych typu specjalistycznego, jakimi były w Gdańsku biblioteki: Politechniki Gdańskiej, Akademii Medycznej i Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie.

To, że Biblioteka WSP była taką właśnie i już w latach 60-tych zyskała charakter akademickiej biblioteki naukowej, to przede wszystkim zasługa jej kierownika – Józefiny Szelińskiej – i zespołu, który przez lata pracy uformowała.

Józefina
Szelińska

Pracownicy Biblioteki WSP tamte lata i swoją przełożoną tak wspominają:

„Jesteśmy zgodne w opinii, w ocenie pani Szelińskiej. Jeśli chodzi o stronę fachową to była rzeczywiście twórczynią tej Biblioteki. Jej erudycja, znajomość rzeczy pozwalała na to, żeby ukierunkować tę Bibliotekę i stworzyć rzeczywistość na poziomie naukową bibliotekę. [...] jak panią Szelińską widziałyśmy? Narzucała samą swoją postawą pewien respekt, pewien szacunek, poza tym była wymagająca, jeśli chodzi o pracę. Człowiek nie mógł zrobić coś złe, bo było po prostu mu głupio. Ale równocześnie była osobą bardzo życzliwą dla ludzi, młode osoby bardzo doceniała. [...] Również była inna kiedy była w mniejszym gronie. Ta osoba taka posągowa, bardzo taka powściągliwa potrafiła być bardzo dowcipna, bardzo wesoła, pamiętam Jej taką roześmianą bardzo postać. To jest ogromnie trudno tak określić człowieka, poza tym każdy ma inne spojrzenie niezależnie od tego jakie miał relacje z Nią”³³.

Natomiast Izabela Blank zapamiętała i wspomina tak swoją pierwszą przełożoną – „Pani Szelińska na pozór wydawała się bardzo surową osobą. Wysoka, przystojna, zawsze elegancka. Miała czasami taki ciekawy sposób zwracania się do pracowników, na przykład mówiła „Iza, dlaczego Pani jeszcze nie napisała podania o urlop? Bo pani Dyrektor nie pozwoliła. Proszę napisać”. Miała nosa do wynajdywania różnych błędów w katalogach. Ile razy pani Szelińska podeszła do katalogu wiedziałyśmy, że znajdzie albo kartę nie tak włączoną, albo nie tak skatalogowane książki. Miała autorytet – jak wchodziła, to rzeczywiście rozmowy milkły. Kiedy już nie pracowała z częścią z nas utrzymywała kontakty. Było zaszczycem, jeśli pani Szelińska zaprosiła nas do domu. Z koleżanką Inką Zielińską byłyśmy właśnie w Jej domu, byłyśmy zaproszone imiennie po

³³ Rozmowa M. Gurbisz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

pracy, podjęła nas obiadem. Wydawało się, że utrzymywała dystans, ale potrafiła być i dowcipna i ujmująca, ale i taka rzeczowa. Miała też rękę do pracowników, bo ci, których przyjęła Pani Szelińska to kilkanaście, nawet kilkadziesiąt lat do emerytury pracowali”³⁴.

Jeszcze inaczej Józefinę Szelińską zapamiętała I. Suszko-Sobina. „Była przede wszystkim osobowością ogromnie wpływającą na otoczenie. Na wszystkich, którzy się z Nią zetknęli, wywarła wpływ. Niedawno spotkałam się z moimi koleżankami-emerytkami i znów mówiliśmy o pani Szelińskiej. Chodzi o to, że Ona wraca przez te lata w naszych wspomnieniach w sposób naturalny, to nie jest wymuszone. My ciągle o niej pamiętamy, tak nas wszystkich fascynowała i w jakimś sensie fascynuje do dziś. Na pewno ta pewna aura tajemniczości wokół jej osoby, to jej życie prywatne, trochę z domysłów, trochę z różnych tam publikacji, trochę od nie samej, ale bardzo oględnie napomknięte. Jej jeszcze ciągle widoczna uroda, przecież już była kobietą dojrzałą, robiła wrażenie. Ta kobieta miała w sobie coś takiego niezwykłego i miała pewne takie cechy, które teraz już kompletnie zanikają, a które nam chyba bardzo imponowały. Otóż była Damą. Była osobą, która stwarzała wokół siebie taką aurę niepowtarzalności, jej gesty, jej różne wypowiedzi, jej styl bycia były tak naturalnie dystygowane. Ona mogła być w fartuchu, a była kimś, wyróżniała się. Ja myślę, że to polegało na bardzo wielkiej osobistej kulturze, na humanistycznej osobowości, tak bym to nazwała. Ona dopingowała nas wszystkie, bo na przykład potrafiła zadać pytanie, bo jakaś książka się pojawiła, czytała pani tę książkę? Od razu ludzi ustawiała w taki sposób, że jest świat wtajemniczonych, który uczestniczy w wysokiej kulturze i ona jak gdyby oczekiwała, że bibliotekarze należą do tego świata, ustawiała wysoko tę poprzeczkę i ja myślę, że każdy w jakimś sensie chciał sprostać tym Jej oczekiwaniom. Ona była osobą, której chciałoby się podobać. Muszę powiedzieć, że miała szczęście do ludzi. Oceniam ją, z perspektywy czasu, jako osobę o wielkiej przenikliwości, jeśli chodzi o ludzkie charakter. Otóż prawie wszystkie z osób, które przyjęła do pracy, jakoś się zapisały w historii Biblioteki. Miała rękę do ludzi i jakoś tak umiała w tych jeszcze często nieopierzonych, świeżo po studiach magistrach, którzy przyszli, szukali pracy, może nie do końca nawet niektórzy byli przekonani, że tak naprawdę chcą pracować w Bibliotece, potrafiła wzbudzić tego bakcyła zamiłowania do zawodu, przede wszystkim do książki. Natomiast w Bibliotece spełniła, uważam, budującą rolę. Mianowicie stworzyła spore grono ludzi o podobnych aspiracjach i to było, uważam, chyba najcenniejsze w tym Jej okresie działalności. Miała też swoje przykre cechy, przykre dla niektórych, dla tych którzy nie chcieli pracować. Potrafiła się zjawić znienacka za plecami i bez pardonowo zapytać – „co pani w tej chwili robi?” Otóż takie pytanie dla niektórych osób było tym właściwym ocuceniem, że w pracy nie wolno sobie czytać, zajmować się innymi

³⁴ Rozmowa I. Blank z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

sprawami, praca jest po to, żeby pracować. Ja myślę, że to była taka bardzo skomplikowana osobowość, osoba bardzo skryta i bardzo dbająca o swoją prywatność, nie lubiąca jakiś takich gestów zewnętrznych. Była autentycznie sobą, nie przykrawała się do jakiś tam oczekiwań kogo innego, była bardzo silną osobowością i imponowała ludziom, którzy jej podlegali. To była ta cecha, która wydaje mi się istotna, bo jednak ludzie poszukują wzorców, jeżeli jest ktoś taki kto budzi pewne emocje, chciałoby się mu właśnie podobać, chciałoby się pewne jego cechy przyswoić, to ma bardzo korzystny wpływ”³⁵.

W 1968 roku J. Szelińska złożyła rezygnację z funkcji kierownika Biblioteki. W piśmie do rektora WSP z dnia 8 kwietnia tak motywowała swoją decyzję: „Uprzejmie proszę o zwolnienie mnie z funkcji kierownika Biblioteki Głównej. Rezygnację z tej funkcji motywuję przemęczeniem i wyczerpaniem nerwowym na kierowniczym stanowisku. Mój przyszły rodzaj pracy w Bibliotece zostanie uzgodniony z nowym kierownikiem Biblioteki, gdyż pragnę nadal w niej pracować i służyć według moich możliwości moim 16-letnim doświadczeniem w tej pracy. Termin zwolnienia mnie, możliwie jak najszybszy, pozostawiam uznaniu Pana Rektora”³⁶.

Inaczej powód rezygnacji Józefiny Szelińskiej z funkcji kierownika Biblioteki widzi Maria Gurbisz: „Bardzo dobrze pamiętam, że zorganizowano zebranie pracowników Biblioteki, był ktoś z Uczelni i to była jak gdyby analiza pracy Biblioteki, a właściwie kierownika i były podawane niby zarzuty, że na przykład za mało książek jest z wymiany, takie dziwne. Nie pamiętam przebiegu tego zebrania, nie potrafię powtórzyć szczegółów i nie jestem też pewna czy to było jedyne zebranie, wydaje mi się, że były dwa, w każdym bądź razie pamiętam dokładnie, że na koniec p. Szelińska bardzo zdenerwowana, zbulwersowana takimi fikcyjnymi zarzutami powiedziała, że rezygnuje. To musiał być, przypuszczam koniec marca. To Jej podanie o zwolnienie jest z 8 kwietnia, więc jakiś czas upłynął”³⁷.

Termin odejścia Józefiny Szelińskiej z funkcji kierownika Biblioteki nadszedł jednak dopiero z końcem 1968 roku. Pracownikiem Biblioteki, w Oddziale Informacji Naukowej, pozostała do 1973 roku, kiedy to przeszła na emeryturę. Dnia 1 stycznia 1969 roku, funkcję dyrektora Biblioteki Głównej WSP objął Zbigniew Binerowski.

Funkcję tę pełnił tylko nieco ponad rok, bowiem 1 lipca 1970 roku Biblioteka WSP weszła w skład biblioteki nowo powołanego Uniwersytetu Gdańskiego jako Filia nr 1. W posagu wniosła 113-tysięczny księgozbiór, 30-osobowy zespół bibliotekarzy i budynek biblioteczny o powierzchni ok. 730 m².

Dyrektor
Biblioteki
WSP

³⁵ Rozmowa I. Suszko-Sobiny z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

³⁶ Podanie J. Szelińskiej w zbiorach BG UG.

³⁷ Rozmowa M. Gurbisz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

BIBLIOTEKA WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ

Lata 1950–1969 wypełnione zostały pracą pełną upor, samozaparcia, poświęcenia garstki ludzi, którym przyświecała myśl: „Bibliothecam Scholae Superioris Oeconomicae aedificandam esse censem”. Istotnie została wybudowana po latach.

Budynek
Biblioteki

Budynek Biblioteki WSE
przy ul. Świerczewskiego 27 w Sopocie

W 1950 roku Biblioteka otrzymała własny budynek w Sopocie przy ul. K. Świerczewskiego 27 (obecnie Wł. Andersa).

Była to prywatna willa, którą udało się częściowo dostosować do potrzeb Biblioteki. Na 21 pomieszczeń w tym budynku Biblioteka zajęła tylko 9, z tego 7 na parterze i 2 na pierwszym piętrze. Łączna powierzchnia Biblioteki wynosiła 232 m², z czego na czytelnie przeznaczono 2 pomieszczenia o łącznej powierzchni 69,60 m², pomieszczenia magazynowe liczyły 55,80 m², sala katalogowa 5,3 m² i pozostałe pomieszczenia 101,30 m².³⁸ Po pięciu latach przekazano na cele biblioteczne wszystkie pomieszczenia willi i powierzchnia całkowita wyniosła 325 m².

Nadzór nad Biblioteką sprawował Rektor. Pieczę nad Biblioteką sprawowała także Komisja Biblioteczna, złożona z profesorów, która ukonstytuowała się już w roku

1948. Zadaniem Komisji było udzielanie porad fachowych kierownictwu Biblioteki i troska o pozyskiwanie funduszy.

Zespół
pracowników

Kierownictwo naukowe oraz gromadzenie zbiorów leżało od początku w rękach Adama Muszyńskiego, który 1 maja 1949 roku został mianowany kierownikiem Biblioteki.

Adam Muszyński dążąc do ustabilizowania spraw kadrowych zabiegał o kolejne etaty dla bibliotekarzy. W efekcie tych starań w 1950 roku w Bibliotece pracowało już 6 osób, na koniec 1951 roku liczba pracowników wzrosła do 13 osób i taka pozostała do 1965 roku, kiedy to liczba pracowników powiększyła

³⁸ A. Muszyński: *Początki Biblioteki Wyższej Szkoły Handlu Morskiego*. W Kręgu Książki 1984, nr 1, s. 86-93.

Adam Muszyński

się do 14 osób. Początkowo żadna z osób zatrudnionych w Bibliotece nie posiadała wykształcenia bibliotekarskiego, ani też praktyki bibliotecznej. W celu zdobycia wiedzy fachowej zamierzano cały zespół pracowników przeszkolić w Bibliotece Miejskiej w Gdańsku³⁹ lub w bibliotekach naukowych w innych miastach. Ponieważ taki system szkolenia trwałby zbyt długo, kierownictwo Biblioteki pojęło starania w Kole Gdańskim Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich o zorganizowanie kursu bibliotekarskiego. Kurs taki odbył się w 1950 roku. Niezależnie od tego personel doksztalał się poprzez wygłaszanie referatów na zebraniach. Ustawicznie też czyniono starania, aby pozyskać pracowników posiadających wyższe wykształcenie, odpowiadające kierunkom studiów Uczelni. Nie przyniosły jednak one rezultatów, gdyż warunki oferowane przez Bibliotekę nie były atrakcyjne dla kandydatów. Efektem była duża płynność kadr, zatrudniano coraz to nowych pracowników, często przypadkowych, nie zainteresowanych pracą bibliotekarską, bez praktyki i doświadczenia.

Struktura organizacyjna Biblioteki rozwijała się wraz ze wzrostem jej zadań. W roku 1950 kierownik Biblioteki przedstawił projekt struktury wewnętrznej. Zaproponował 5 oddziałów działalności podstawowej. Projekt ten nie uzyskał jednak akceptacji władz zwierzchnich i w roku 1952 zatwierdzono strukturę 2-oddziałową (oddział udostępniania i oddział obejmujący pozostałą działalność biblioteczną) i w tej formie przetrwała faktycznie aż do roku 1967, kiedy utworzone zostały 4 oddziały działalności podstawowej i 1 referat administracyjny wraz z sekretariatem. Były to następujące oddziały:

Struktura
organiza-
cyjna
Biblioteki

³⁹ Biblioteka Miejska w Gdańsku w 1955 roku przekształcona została w Biblioteką Gdańską Polskiej Akademii Nauk.

1. Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów. Kierownikiem była Janina Śliżyńska;
2. Oddział Opracowania Zbiorów. Kierownikiem była Irena Pikiel;
3. Oddział Udostępniania Zbiorów. Kierownik była Bożena Zaorska;
4. Oddział Informacji Naukowej z dwiema sekcjami: Sekcją Informacji i Sekcją Dokumentacji. Kierownikiem była Józefa de Laval.

Na mocy Uchwały Nr 348 Rady Ministrów z dnia 3 maja 1952 roku dotyczącej przemianowania Wyższej Szkoły Handlu Morskiego w Wyższą Szkołę Ekonomiczną, Biblioteka zmieniła nazwę na Bibliotekę Główną Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie.

Rektor Stanisław Matysik w 1955 roku mówił o Bibliotece: „Biblioteka Uczelni rozpoczynająca w 1945 roku pracę z kilku dosłownie książkami doszła do liczby ok. 50.000 dzieł, stała się jedną z największych bibliotek specjalistycznych w Polsce, prenumeruje ponad 400 tytułów czasopism naukowych zarówno krajowych jak i zagranicznych”⁴⁰.

Mimo iż zadania Biblioteki rosły żywiołowo, co wiązało się ściśle ze wzrostem liczby studentów dziennych, zaocznych i wieczorowych, sytuacja lokalowa i obsada personalna nie ulegała korzystnym zmianom. Pomieszczenia bardzo szybko przestały odpowiadać potrzebom rozwijającej się Biblioteki. Doraźne rozwiązania, jak na przykład spakowanie w paczki części księgozbioru mniej używanego i dubletów i umieszczenie ich w suterenie, nie poprawiały sytuacji na dłużej. Dlatego już w latach 1957-59 dojrzewała decyzja budowy nowego, funkcjonalnego gmachu. W listopadzie 1957 roku Senat WSE podjął uchwałę o budowie gmachu Biblioteki. Na tę budowę władze resortowe wyraziły zgodę w lutym 1959 roku. Rektor Stanisław Matysik mówił: „Równolegle z budową domu studenckiego myślimy i pracujemy nad przygotowaniem drugiej – a mianowicie budowy gmachu Biblioteki Głównej [...] Głównym problemem w zakresie spraw Biblioteki Głównej był i jest nadal problem pomieszczeń dla zbiorów, czytelników i dla pracowni bibliotecznych. Nowoczesny gmach Biblioteki Głównej naszej WSE musi być zbudowany. Nie przestaniemy tego powtarzać, aby sprawa była zawsze w pamięci wszystkich, do których należy decyzja o rozpoczęciu budowy. Obecny budynek Biblioteki jest bowiem katastrofalnie ciasny, nie dostosowany do elementarnych zasad pracy bibliotecznej, jest wilgotny, a przeciążenie stropów może grozić ich zawaleniem. Księgozbiór Biblioteki wzrósł w ciągu roku sprawozdawczego o 2 426 woluminów, liczba czasopism wpływających do Biblioteki wynosiła 444. W ramach wymiany wydawnictw nawiązano nowe kontakty wymienne z wieloma instytucjami krajów Ameryki Łacińskiej, uzyskując w ten sposób sporo interesującego materiału, ilustrującego problemy gospodarcze tych krajów. Zaslugują na uwagę organizowane przez Bibliotekę w ub. roku wystawy książki o określonym profilu tematycznym.

⁴⁰ Rektor Stanisław Matysik w 1955 r. na 10-lecie Uczelni – *Nasze podstawowe zadanie*. Przemówienie inauguracyjne.

Pomyślane one były, jako pierwsze z całego cyklu, który obejmie całokształt zainteresowań tematycznych Uczelni. Działalność tę podejmował personel Biblioteki z myślą o propagowaniu zawartości księgozbioru wśród studentów i pokazaniu całego bogactwa posiadanej literatury, służącej do badań naukowych.

Rozwój czytelnictwa ilustrują następujące cyfry:

- ilość czytelników 896, w tym 781 studentów;
- ilość odwiedzin w czytelniach 7 624;
- ilość udostępnionych woluminów w czytelniach 17 445;
- ilość udostępnionych woluminów poza obręb Biblioteki 4 442.

Jakkolwiek w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wzrosła ilość czytelników, zwraca uwagę spadek odwiedzin w czytelniach. W małym tylko stopniu spadek ten (ok. 10%) przypisać można warunkom lokalowym. Czytelnie Biblioteki gwarantują na ogół dobre warunki pracy⁴¹.

Inwestycję wpisano do planu inwestycyjnego na lata 1961–1965.

Główny projektant gmachu powołany przez władze resortu dr Jerzy Wierzbicki w październiku 1962 roku przekazał kierownictwu Biblioteki pierwszy szkic koncepcyjny gmachu.

Nowy
budynek
Biblioteki

Projekt architektoniczny musiał się z konieczności liczyć z bardzo niefortunną, bo obejmującą niewielki, ciasny teren, lokalizacją. W swej generalnej koncepcji wydał się właściwy. Gmach miał się składać z czterech kondygnacji,

Na budowie gmachu Biblioteki WSE (1967 r.). Od lewej: A. Muszyński, J. Ligman, I. Pikiel (odwrócona), D. Pietrzak, Cz. Koszańska, Z. Maj

⁴¹ Sprawozdanie Rektora Stanisława Matysika z działalności Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie za rok akademicki 1960/1961 (materiały do przemówienia inauguracyjnego w dniu 12.10.1961 r.).

spośród których dwie dolne architekt przeznaczył na magazyny zbiorów, następną trzecią, która – odpowiada poziomowi ulicy – na pomieszczenia czytelni, górną na pracownię.

2 października 1965 władze centralne wyraziły zgodę na rozpoczęcie budowy jeszcze w roku 1965 i tak 16 października tego roku wykonawca wszedł na teren budowy i rozpoczęły się prace nad oczyszczeniem terenu. 15 listopada 1965 roku przedsiębiorstwo budowlane (Gdańskie Przedsiębiorstwo Budowlane) rozpoczęło budowę. Kamień węgielny wmurowano 24 lutego 1966 roku. Dziewięćnaście miesięcy trwało samo budowanie.

Tymczasem przeciążenie stropów w willi skłoniło wojewódzkiego inspektora bhp do wydania nakazu zawieszenia działalności Biblioteki w nieprzekraczalnym terminie w październiku 1967 roku.

W dniu 20 lipca 1967 roku nastąpiło przekazanie gmachu użytkownikowi, a już 12 sierpnia 1967 roku zakończono przeprowadzkę zbiorów.

Ostatecznie 4 października 1967 roku odbyło się uroczyste otwarcie nowego gmachu Biblioteki WSE w Sopocie, przy ul. Armii Czerwonej 110 (obecnie ul. Armii Krajowej).

Biblioteka WSE przy ul. Armii Czerwonej 110 w Sopocie (1967 r.)

Ogólny koszt budowy zamknął się sumą 8,5 mln zł. Powierzchnia ogółem wynosiła 2 479 m², w tym magazyny – 765 m² (na 200 000 wol.), czytelnie – 553 m² ⁴².

⁴² A. Muszyński: *25 lat Biblioteki Głównej WSE w Sopocie* [ref. niepubl.]. W zbiorach BG UG.

Z uwagi na duże trudności lokalowe Uczelni część pomieszczeń bibliotecznych zamieniono na katedry i sale wykładowe.

Zbudowany według programu kierownictwa Biblioteki gmach był wydarzeniem niecodziennym w życiu bibliotek całego kraju, był pierwszym w szeregu średnich obiektów bibliotecznych zbudowanych po wojnie, mógł być przedmiotem rozpraw dotyczących bibliotecznego budownictwa i wzorem do naśladowania, czy też ewentualnie ostrzeżeniem przed błędami, od jakich gmach ten nie był wolny, dla przyszłych budowniczych, bibliotekarzy i architektów.

Na podstawie doświadczeń wyniesionych z pracy z architektem i w toku prac nad budową Biblioteki Adam Muszyński sformułował kilka wniosków i zaleceń ku przestrodze dla przyszłych budowniczych budynków bibliotecznych:

1. kompetencje bibliotekarza powinny być ujęte w postaci przepisów prawnych dla całego procesu budowlanego od lokalizacji budowy poczynając;
2. powinny być one ściśle rozgraniczone od kompetencji architekta. W szczególności w sprawach rozwiązań funkcjonalnych pomieszczeń gmachu bibliotecznego, głos decydujący powinien mieć bibliotekarz. Obowiązuje tu generalna zasada – funkcja idzie przed formą;
3. bibliotekarz, któremu się powierza współpracę z architektem przy budowie gmachu, powinien być w zakresie budownictwa bibliotecznego, specjalistą wysokiej klasy. Fachowość jego zapewnić można w dwojaki sposób:
 - a) przez powierzenie pracy nad budową gmachu specjalście bibliotekarzowi, który jako taki już jest znany, który specjalności tej już się wyuczył, albo też
 - b) wykształcić bibliotekarza zatrudnionego w bibliotece, której gmach ma być budowany, w zakresie budownictwa bibliotecznego;
4. użytkownik powinien powołać jako swój organ komitet budowy, złożony z trzech do czterech osób, którego zadaniem byłoby rozpatrzenie zgodności programu z planami rozwoju macierzystej instytucji biblioteki, zgodności założeń wstępnych z programem, zgodności projektu koncepcyjnego z założeniami wstępnymi i przekazywanie wniosków w tych sprawach władzom użytkownika. Głos decydujący w ramach prac komitetu powinien mieć bibliotekarz;
5. wybór projektu architektonicznego powinien następować w drodze konkursu, nawet w przypadkach obiektów niewielkich;
6. przekazanie projektu do recenzji innemu bibliotekarzowi specjalście powinno następować już na etapie projektu koncepcyjnego. Recenzja na etapie późniejszym jest spóźniona;
7. niezależnie od takiej recenzji, projekt koncepcyjny powinien być poddany badaniu następujących specjalistów:
 - a) psychologa,
 - b) konserwatora papieru,
 - c) specja w sprawie przepisów budowlanych,
 - d) plastyka zwłaszcza, jeśli chodzi o wnętrze⁴³.

⁴³ Wystąpienie Dyrektora A. Muszyńskiego na oficjalnym otwarciu Biblioteki w dniu 11 marca 1968 r. W zbiorach BG UG.

O budynku Biblioteki WSE w Sopocie i jego budowniczym Irena Suszko-Sobina tak mówi: „W 1967 roku pan Muszyński, który się bardzo do tego przygotowywał jeżdżąc do Anglii, oglądając jakieś budynki, studiując architekturę bibliotek w świecie, wybudował budynek, który w momencie kiedy to było WSE miał w sobie jednocześnie dział wydawnictw, poligrafię, studium języków i bibliotekę. Tu było szereg agend WSE [...]. Na tamte czasy ten budynek był nowoczesny. Błędem było to, że postawiono go w takim miejscu, które jest niefortunne. Wody podskórne tu cały czas pracowały przez te wszystkie lata i stwarzały zagrożenia dla księgozbioru. Pan Wierzbicki – architekt tej biblioteki, idąc za podszeptem pana Muszyńskiego, chciał coś upodobnić do morza, okrętu itd. więc wymyślono takie kraty pod sufity, które miały właśnie pokłady na statku jakoś obrazować. Mnie bardziej się to z Sig Singiem kojarzyło, ale fakt jest faktem, że ten budynek dawał pewne możliwości zmiany funkcji. Może nie był taki do końca modularny, jaki uniwersytet toruński zbudował sobie kilka lat później, czy Akademia Górniczo-Hutnicza, ale tym niemniej dawał pewne możliwości”⁴⁴.

Nieznany dotąd wydarzeniem, towarzyszącym otwarciu nowego budynku Biblioteki Głównej WSE, było jego poświęcenie. Ksiądz Andrzej Rurarz, który aktu poświęcenia dokonał wspomina: „W latach 1965-1968 byłem wikariuszem parafii św. Jerzego w Sopocie. Na bocznej ulicy od dawnej Armii Czerwonej, po prawej stronie idąc w górę, w małym domku mieszkał z żoną bardzo zacny człowiek. Nazwisko zapomniałem⁴⁵. On pracował w Bibliotece wówczas WSE. To ten człowiek mnie, młodego wówczas kapłana prosił, abym skrycie poświęcił nowo wybudowaną bibliotekę. Ustaliliśmy, że będzie to wieczorem, po godzinie 22, w dniu otwarcia uroczystego partyjno-rządowego – biblioteki. Po godzinie 22 spotkaliśmy się przy tunelu kolejowym na Monte Cassino. Sutanę, komżę, stulę oraz kropidło z rytuałem poświęcenia miałem ukryte pod płaszczem. Jak przypominam sobie poświęcenie rozpocząłem w najniższej kondygnacji, a potem w towarzystwie kilku osób przechodziliśmy korytarze święcąc cały gmach biblioteki”⁴⁶.

W trakcie trwania budowy Adam Muszyński wystosował prośbę do rektora uczelni, prof. Stanisława Matysika o wystąpienie do Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z wnioskiem o formalne przyznanie mu tytułu dyrektora Biblioteki Głównej WSE. W prośbie swojej powoływał się między innymi na to, że Senat Uczelni już w 1964 r. jednomyślnie wypowiedział się za przyznaniem tytułu dyrektora biblioteki. Przywoływał obowiązującą ustawę o szkolnictwie wyższym, gdzie mowa była o dyktorze, a nie kierowniku biblioteki.

⁴⁴ Rozmowa I. Suszko-Sobiny z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

⁴⁵ Prawdopodobnie osobą tą był dyrektor Biblioteki WSE Adam Muszyński.

⁴⁶ List ks. A. Rurarza do Biblioteki Głównej UG z dnia 22 kwietnia 2006 r. List ten został także opublikowany w piśmie Skalka. Miesięczniku Parafii św. Stanisława B.M. 2006, nr 6, s. 10.

Ostatecznie 1 października 1967 roku mianowano Adama Muszyńskiego dyrektorem Biblioteki Głównej WSE w Sopocie. Natomiast 1 sierpnia 1968 roku otrzymał tytuł starszego kustosa dyplomowanego.

W ciągu swego istnienia Biblioteka była organizatorem konferencji ogólnopolskich:

Konferencje

1. konferencji bibliotek WSE w Sopocie w roku 1958 na temat katalogów centralnych i gromadzenia zbiorów;
2. konferencji bibliotek WSE i GUS w Sopocie w 1970 roku na temat informacji naukowej w zakresie problematyki ekonomicznej;
3. ogólnokrajowej konferencji w Gdańsku i Sopocie w roku 1970 na temat budownictwa gmachów bibliotecznych (zorganizowana wspólnie z ZO SBP i Komisji Budownictwa ZG SBP).

Rozwój Biblioteki szedł w parze z rozwojem Uczelni, odzwierciedlał rozkwit wszystkich tych dyscyplin wiedzy, które tworzą jej profil programowy. W profilu gromadzenia Biblioteki znajdowały odbicie najnowsze osiągnięcia nauki w kraju i w świecie; dzięki swym kontaktom z ośrodkami naukowymi i z ich odpowiednikami w praktyce, Biblioteka była niejednokrotnie osiągnięciem tych, w swoim zakresie, współtwórcą.

Rozwój Biblioteki

Biblioteka rozwinęła wymianę. Pierwsze kontakty w skali krajowej nawiązano w 1955 roku. Dopiero w 1956 roku, kiedy ukazały się pierwsze stałe wydawnictwa Uczelni w postaci *Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie* podjęto akcję wymiany z 54 instytucjami w kraju i z podobnymi 49 za granicą. Starania Biblioteki zmierzały w kierunku objęcia wymianą instytucji pokrewnych – uczelni ekonomicznych, ośrodków naukowych, których przedmiotem była problematyka transportu oraz instytucji, które ze względu na swą rangę w świecie nauki winne posiadać informację o pracach WSE w Sopocie. Jako materiał wymienny, w pierwszych latach, oprócz wspomnianych *Zeszytów Naukowych WSE* służyły publikacje pracowników Uczelni oraz *Kodeks morski* w tłumaczeniu na język angielski. Z myślą o zaopatrzeniu Biblioteki w materiały statystyczne z wszystkich krajów składano odpowiednim instytucjom propozycje wymiany *Roczników statystycznych* i *Morskiego Rocznika Statystycznego*. Na tej zasadzie udało się nawiązać stałą wymianę materiałów statystycznych z 9 instytucjami z 9 krajów⁴⁷.

Wymiana wydawnictw

Biblioteka podjęła także akcję pozyskiwania cennych publikacji zagranicznych w drodze darów. W kilku przypadkach przyjęto partie książek od instytucji, które likwidowały swoje księgozbiory, na przykład od Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, od Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Gdyni, od Związku Armatorów Polskich w Londynie (za pośrednictwem Biblioteki Instytutu Morskiego). Kierunki naukowo-badawcze Uczelni wymagały dostępu pracowników naukowych do materiałów ilustrujących działalność zagranicznych przedsię-

Dary

⁴⁷ Sprawozdanie z działalności BG WSE za lata 1955–1966. W zbiorach BG UG.

biorstw gospodarki morskiej, takich jak przedsiębiorstwa armatorskie, zarządy portów, agencje żeglugowe. Z reguły materiały te nie były przedmiotem handlu księgarskiego, natomiast bywały przekazywane nieodpłatnie zainteresowanym. Jeszcze cenniejsze były niepublikowane materiały gospodarczych organizacji międzynarodowych. W celu pozyskania tego typu materiałów Biblioteka zwracała się bezpośrednio do odpowiednich instytucji i przedsiębiorstw z prośbą o nadsyłanie tych materiałów w formie darów. Całość tej akcji dawała dobre efekty⁴⁸.

Księgozbiór

Księgozbiór Biblioteki WSE był dowodem żywej reakcji na nowe zjawiska w świecie nauki – zanotowano pojawienie się nowych dyscyplin naukowych właściwych zainteresowaniom Uczelni, takich jak: ekonometria, programowanie liniowe, przepływy międzygałęziowe, teoria organizacji i zarządzania, teoria informacji i informatyka, itd. Wszystkie te dyscypliny znalazły oddźwięk w księgozbiorze. Nade wszystko Biblioteka profilowała swój księgozbiór zgodnie ze specjalizacyjnymi zainteresowaniami uczelni, kompletując materiały z zakresu gospodarki morskiej, rybołówstwa morskiego, prawa morskiego, ekonomiki przemysłu okrętowego. Te partie księgozbioru nadają Bibliotece specjalistyczny charakter morski i należą do najpoważniejszych tego rodzaju zbiorów nie tylko w kraju, lecz również w porównaniu z wieloma bibliotekami zagranicznymi. Tematyka morska, która wywarła mocne piętno na charakterze Biblioteki, w przyszłości profil morski zbiorów Biblioteki WSE stanie się jednym z argumentów wspomagających starania Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego o status Centralnej Biblioteki Morskiej, nie była wyłączną dziedziną jej zainteresowania. Była główną, ale nie jedyną. Zatem w zbiorach tej Biblioteki reprezentowane były dzieła z zakresu: filozofii, geografii, historii i innych. W celu stworzenia warsztatu pracy dla zespołu swoich pracowników Adam Muszyński zgromadził też znaczny księgozbiór z zakresu bibliotekoznawstwa. Biblioteka wykraczała swym profilem poza ścisłą specjalizację, stając się ogólnouczelnianym warsztatem naukowym.

Informacja naukowa

Nadążając za nowymi wydarzeniami naukowymi Biblioteka mogła rozwinąć informację naukową przez udostępnianie zdobywanych wiadomości zarówno w drodze bezpośrednich kontaktów z czytelnikami, jak i poprzez cykl wystaw tematycznych i wydawnictwa informacyjne.

Katalogi biblioteczne

W 1949 roku podjęto prace nad sporządzeniem katalogu alfabetycznego i w końcu 1950 roku został on udostępniony czytelnikom. Katalog ten wykazywał 10 tys. wol. druków zwartych.

Wstępne prace nad katalogiem przedmiotowym rozpoczęto w 1950 roku. Specjalnie powołany zespół opracował schemat haseł, ale prace te ze względu na brak funduszy przerwano. Opracowanie rzeczowe zbiorów podjęto ponownie w 1951 roku, zastosowano wówczas podział działowy oparty na klasyfikacji

⁴⁸ Ibidem.

Przewodnika Bibliograficznego. Poszczególne działy zostały rozbudowane i dostosowane do tematyki zbiorów i programu studiów Uczelni. W 1953 roku katalog działowy został udostępniony czytelnikom.

Prowadzono także katalog systematyczny wewnętrzny dla druków bieżąco wpływających. Tworzono również kartoteki zagadnieniowe, szeregowano karty dokumentacyjne oraz opracowywano wykazy najważniejszych nabytków.

Do 1954 roku nie prowadzono katalogu wydawnictw ciągłych. Zastępował go prowizoryczny wykaz tytułów czasopism posiadanych przez Bibliotekę. Uwzględniał on tytuł czasopisma, miejsce i rok wydania oraz wykaz posiadanych roczników. Prace nad katalogiem alfabetycznym dla wydawnictw ciągłych rozpoczęto w 1954 roku⁴⁹.

Czytelnikami Biblioteki przede wszystkim byli studenci WSE, którzy stanowili 84% wszystkich użytkowników. Pozostali to studenci innych uczelni – 9% i pracownicy naukowcy WSE – 2%, pozostałe 5% to inni czytelnicy. Taki skład procentowy utrzymywał się przez szereg lat. Z punktu widzenia treści księgozbioru Biblioteka była warsztatem naukowo-badawczym, natomiast z punktu widzenia statystyki czytelniczej była ona biblioteką studencką. Bazą dla czytelnictwa studenckiego był wieloegzemplarzowy księgozbiór podręcznikowy. Z roku na rok wzrastała liczba wypożyczeń międzybibliotecznych, obejmująca głównie publikacje, których tematyka wychodziła poza profil gromadzonych zbiorów oraz wydawnictwa z lat dawnych, których w księgozbiorze brakowało⁵⁰.

Czytelnicy

Do 1965 roku Biblioteka nie posiadała samodzielnego Oddziału Informacji Naukowej. Wpływało to niekorzystnie na działalność Biblioteki w tym zakresie. Uniemożliwiała podjęcie zaplanowanych prac bibliograficznych, dokumentacyjnych i wydawniczych. Sytuacji nie ułatwiała także trudna sytuacja lokalowa i mizerne wyposażenie w jakiekolwiek środki techniczne ułatwiające pracę. Mimo wszystko nie zaniechano działalności na tym polu. Poszczególnym działom przydzielono niektóre prace, na przykład Oddział Gromadzenia sporządzał od 1951 roku wykazy nabytków, który chociaż nie ukazywał się regularnie, to zachował ciągłość.

Jako jedna z pierwszych w kraju Biblioteka Główna WSE wprowadziła w 1952 roku wykłady i ćwiczenia z przysposobienia bibliotecznego ze studentami, ucząc wstępujących dopiero na Uczelnię umiejętności pracy w Bibliotece, a studentów starszych lat znajomości aparatu informacyjnego i bibliograficznego. Szkoleniami zajmował się Oddział Udostępniania.

Praca
dydaktyczna

Adam Muszyński przygotował pogadankę dla studentów pierwszego roku studiów pt. „O znaczeniu książki i pracy z książką”⁵¹, w której zachęcał do sta-

⁴⁹ Sprawozdanie z działalności Biblioteki WSE za lata 1949–1955. W zbiorach BG UG.

⁵⁰ K. Kreczko: *Biblioteki szkół wyższych Gdańska, Gdyni i Sopotu w latach 1945–1965*. [Praca magisterska] UG. Gdańsk 1979, s. 110.

⁵¹ Spuścizna A. Muszyńskiego. W zbiorach BG UG.

rannego i systematycznego czytania, zapoznawania się ze spisem treści, sporządzania notatek. Zwracał uwagę, że należy czytać nie tylko literaturę fachową, ale również beletrystykę, która rozwija, kształtuje i stanowi o kulturze człowieka.

W pogadance tej pojawia się też wątek tak zwanego aktywu czytelniczego, który złożony ze studentów miał za zadanie utrzymywanie łączności między czytelnikami a biblioteką. Do aktywu można było kierować postulaty odnoszące się do pracy biblioteki, był on też pomocny w odzyskiwaniu książek od niesumiennych czytelników.

Formy udostępniania zbiorów w bibliotekach naukowych i metody poszukiwania potrzebnych do studiów materiałów były na ogół mało znane czytelnikom młodym, którzy niedawno przestąpili progi wyższej uczelni. Zorientowanie ich, w jaki sposób mogą znaleźć poszukiwane książki, otwarcie całego bogactwa zbiorów, wskazanie możliwości pogłębiania zdobywanej wiedzy było poważnym zadaniem biblioteki naukowej, której krąg czytelników składa się głównie ze studentów.

W poszukiwaniu sposobów wykonania tego zadania Biblioteka Główna WSE zorganizowała z okazji „Dni Oświaty, Książki i Prasy 1953” wystawę, mającą na celu zaznajomienie czytelników z metodami udostępniania zbiorów, stosowanymi przez bibliotekę naukową.

Na wstępie podano odpowiednie teksty i wyciągi z uchwał konferencji bibliotekarzy, ilustrując je pokazem odnośnych artykułów w czasopismach fachowych. Zabieg taki miał poinformować zwiedzających, że metody prezentowane znajdują oparcie we wskazaniach fachowców.

Z kolei wyłożono przewodnie karty katalogowe, schemat katalogu systematycznego oraz schematy kartotek zagadnieniowych, prowadzonych przez Bibliotekę. Na tle tych schematów wystawiono materiały do dwóch, wybranych przykładowo tematów: „Zagadnienia metody dialektycznej w pracy naukowej” i „Organizacja i planowanie w transporcie morskim”. Przy pomocy strzałek, prowadzących od odnośnego działu katalogu do książki wskazano, jak czytelnik może od karty katalogowej dotrzeć do potrzebnych mu na dany temat materiałów.

W następnej gablocie pokazano szkicowy obraz pracy Biura Informacji Bibliograficznej.

W ostatniej wreszcie gablocie pokazano kartotekę, tworzoną z kart dokumentacji naukowo-technicznej, zorientowano zwiedzających w możliwościach uzyskania potrzebnych materiałów z innych bibliotek w drodze wypożyczenia międzybibliotecznego, wystawiono wydane przez Bibliotekę „Wykazy najnowszych nabytków”.

Akcentem, zamykającym wystawę był pokaz prac, do napisania których posłużyły głównie materiały, dostarczone przez Bibliotekę.

Udostępnianie zbiorów

Wystawy

Całości wystawy nadano dekoracyjną oprawę, na tle której rozwieszono aktualne hasła propagujące czytelnictwo⁵².

Ponadto w 1962 roku zorganizowano dużą wystawę książki morskiej z okazji Zjazdu Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich. W 1963 roku wystawa książki morskiej odbyła się w ramach wystawy gospodarki morskiej. Obie wystawy miały miejsce w Sopocie.

Poza Biblioteką Główną w 1950 roku działało osiem bibliotek katedr i zakładów. Na posiedzeniu Komisji Bibliotecznej w dniu 13 marca 1950 roku zapadła decyzja, że biblioteki te gromadzić będą zbiory niezależnie od Biblioteki Głównej, przesyłając do niej jedynie odpis karty katalogowej. Nadzór nad bibliotekami sieci sprawowała Biblioteka Główna.

Biblioteki
katedr
i zakładów

Z okazji 20-lecia Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie Józef Łacmański o Bibliotece pisał: „Ta jednostka dydaktyczno-naukowa, zasługuje w szczególności na kilka uwag. Zorganizowana od podstaw w 1945 roku charakteryzuje się szczególnie szybkim rozwojem w okresie od 1952-1965 roku. Na dzień 31 grudnia 1965 roku posiadała ona już w swym inwentarzu 85 438 wol., w tym wydawnictwa zwarte stanowiły 63 998 tomów, a wydawnictwa periodyczne 12 041. Biblioteka prenumeruje 646 tytułów czasopism krajowych, 157 radzieckich i 355 innych zagranicznych. Łącznie Biblioteka sprowadza 1158 tytułów czasopism. Prowadzi ona wymianę wydawnictw z 43 instytucjami krajowymi i z 44 instytucjami zagranicznymi. Obecnie WSE posiada jedną z najlepszych bibliotek w Polsce z zakresu transportu morskiego”⁵³.

O Adamie Muszyńskim organizatorze i kierowniku Biblioteki WSE Eugeniusz Melech⁵⁴ napisał: „To przede wszystkim erudyta, człowiek wielkiego umysłu i serca, przyjaciel młodzieży, kochający życie i ludzi, co wypływa z jego optymizmu, zamiłowań humanistycznych, którym od najmłodszych lat pozostał wierny. To również wielki miłośnik książki, bibliofil, bibliotekarz zdający sobie sprawę z tego, że biblioteki, najważniejsze ogniwa w systemie informacji naukowej, powołane są przede wszystkim do organizowania procesu ich przepływu do określonego środowiska”⁵⁵.

Adam
Muszyński

Dyrektora A. Muszyńskiego tak charakteryzuje Maria Rucińska: „Pan Dyrektor był *spiritus movens* tej Biblioteki. Był osobą bardzo szanowaną, bardzo akceptowaną przez władze WSE. On zbudował właściwie ten budynek. Pamiętam nawet, myśmy przyjeżdżali na takie sesje budownictwa bibliotecznego. Pan Dyrektor pisał artykuły, był takim menadżerem, jak na owe czasy, lata 60-te. W Bibliotece WSE był bardzo dobry księgozbiór, na przykład pełny komplet

⁵² A. Muszyński: *Biblioteka naukowa w służbie czytelnika*. Wystawa w WSE w Sopocie. Bibliotekarz 1953, nr 3, s. 87.

⁵³ J. Łacmański: *Zarys historii Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie (1945-1965)*. Zeszyty Naukowe WSE w Sopocie. Seria B 1968, nr 38.

⁵⁴ E. Melech – dziennikarz, pisarz i działacz Towarzystwa Przyjaciół Sopotu.

⁵⁵ E. Melech: *Adam Muszyński – sopocki bibliotekarz*. Rocznik Sopocki 1977, s. 74.

Volumina legum, to jest zbiór praw wydany w XVIII w., oświeceniowe wydawnictwo wydane dzięki działalności Komisji Edukacji Narodowej. Myśmy mieli w Bibliotece WSP jeden czy dwa tomy, całość to jest 9 tomów, ogromne wydawnictwo. Atlasy miał piękne, morskie, te Lloyd, to wszystko co dotyczyło transportu. Był wspaniałym zbieraczem, bibliofilem zresztą do końca, bo ja też w Towarzystwie Przyjaciół Książki od początku działałam i pan dyrektor Muszyński też i spotykaliśmy się na spotkaniach. Był człowiekiem książki, znał wartość książki, wiedział co jest ważne i wartościowe. Oczywiście w tej Bibliotece gromadzono wieloegzemplarzówkę w ogromnych ilościach, aby każdy student mógł dostać książkę do domu, także było dużo księgozbioru ekonomicznego, który potem został wyselekcjonowany”⁵⁶.

Długoletnia pracownica Biblioteki WSE – Zyta Maj Adama Muszyńskiego zapamiętała „jako wspaniałego, życzliwego w stosunku do ludzi przełożonego. Nie można nie pamiętać Jego miłych gestów z okazji Dnia Kobiet. Jeszcze w „starym” gmachu obdarowywał panie drobnymi upominkami, a w nowym zawsze można było liczyć na piękne kwiaty wystawione w widocznym miejscu oraz życzenia”⁵⁷.

Natomiast Halina Smolińska, także długoletni pracownik Biblioteki WSE, Adama Muszyńskiego wspomina „jako wspaniałego człowieka o rozległych zainteresowaniach, wśród których na plan pierwszy wysuwała się tematyka morska. Zaangażowany w pracę w Bibliotece często zostawał w niej po godzinach. Nie pozostawał obojętny na potrzeby czytelników”⁵⁸.

Biblioteka WSE w Sopocie to dzieło życia Adama Muszyńskiego, który o sobie i swojej fascynacji książką tak mówił w 1973 roku, żegnając się z Biblioteką i bibliotekarzami: „Fascynacji tej uległem, gdy w zamierzonych już czasach danym mi było mieć dostęp do dużych partii książek i to takich, które odpowiadały moim zainteresowaniom i z kolei same inspirowały i wzbogacały je. Wpadliśmy sobie nawzajem w oko. Trwa to do dziś z niezmienionym raczej rosnącym natężeniem. Warto to porównania do wiecznie głodnego smoka z bajki, którego głód zamiast maleć rośnie im bardziej jest zaspokojony. Bibliotekarzowi na pożytek, zmienia go w coś lepszego, inaczej niż w bajce, gdzie smok taki w końcu pęka.

Nie było dla mnie większej radości, jak notowaniami sejsmografu biblioteki się podzielić lub odebrać od innych przez nich obserwowane, jak wspólnie z bliskimi mi Koleżankami i Kolegami przekazać je dalej różnymi metodami”⁵⁹.

⁵⁶ Rozmowa M. Rucińskiej z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

⁵⁷ M. Jażdżewska: *Adam Muszyński jako organizator i dyrektor Biblioteki Wyższej Szkoły Ekonomicznej i Uniwersytetu Gdańskiego* [praca magisterska]. UG. Gdańsk 2002, s. 98.

⁵⁸ Ibidem.

⁵⁹ A. Muszyński: *Mowa wygłoszona we wrześniu 1973 r. w BG UG na pożegnaniu z bibliotekarzami w chwili przejścia na emeryturę*. W zbiorach BG UG.

Z dniem 1 lipca 1970 roku Biblioteka Główna WSE weszła w skład Biblioteki tworzącego się Uniwersytetu Gdańskiego.

Biblioteka WSE była wianem, jakie Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie wniosła do Uniwersytetu Gdańskiego. Był to 105-tysieczny księgozbiór, 24-osobowy zespół bibliotekarzy i budynek biblioteczny z prawdziwego zdarzenia, o powierzchni ok. 2 480 m², który pozostał siedzibą Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego przez 36 lat.

*B*IBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
(1970–2005)

Równolegle z powołaniem Uniwersytetu Gdańskiego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 1970 roku i zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 kwietnia 1970 roku wśród jednostek organizacyjnych Uczelni powołana została Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego, która rozpoczęła działalność 1 lipca 1970 roku.

W skład Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego weszły biblioteki główne: Wyższej Szkoły Pedagogicznej z księgozbiorem ok. 113 tys. wol. i Wyższej Szkoły Ekonomicznej z księgozbiorem ok. 105 tys. wol. wraz z placówkami organizacyjnie im podległymi: Biblioteką Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi WSP, która założona została w 1966 r. w Gdyni w momencie zorganizowania Wydziału. Kierownikiem tej Biblioteki była Janina Hermanowicz, jej księgozbiór liczył ok. 16,5 tys. wol. oraz Biblioteką przy Katedrze Historii Literatury Polskiej mieszczącą się w gmachu głównym WSP, którą opiekowała się Krystyna Łopińska. Księgozbiór jej liczył ok. 12 tys. wol. Ponadto w skład biblioteki uniwersyteckiej weszły jeszcze dwie biblioteki, które na rok przed powołaniem Uniwersytetu zostały przejęte przez WSP. Jedną z nich była Biblioteka byłego Wyższego Studium Nauczycielskiego w Gdańsku przy ul. Kładki 24. 1 lipca 1970 r. Biblioteka ta została włączona do Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego jako Filia nr 4. Kierownikiem tej filii została Bogumiła Zofia Żabińska. Drugą biblioteką była Biblioteka Studium Nauczycielskiego w Oliwie przy ul. Krzywoustego 19. 1 lipca 1970 r. biblioteka została włączona do Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego jako Filia nr 3. Jej kierownikiem została Irena Kraszpulska.

Powstająca Biblioteka Uniwersytecka przejęła wymienione biblioteki, które przystosowane były do obsługi przede wszystkim środowiska własnych uczelni, w ramach których funkcjonowały. Były to placówki o znacznych odrębnościach organizacyjnych o łącznym księgozbiorze ponad 310 tys. wol. Biblioteka Uniwersytecka przejęła także dwa nowe budynki we Wrzeszczu o powierzchni ok. 730 m² i w Sopocie o powierzchni użytkowej ok. 2 480 m², które przystosowane były do potrzeb bibliotecznych oraz trzy pomieszczenia zaadaptowane dla potrzeb bibliotecznych w Gdyni – ok. 120 m², w Oliwie – ok. 190 m² i w Gdańsku – 148 m². Ponadto we Wrzeszczu przejęła wspomniany wyżej wydzielony księgozbiór Katedry Historii Literatury w pomieszczeniu ok. 40 m². Łącznie posiadała ok. 3670 m² rozproszonej powierzchni⁶⁰.

W sytuacji rozproszenia lokalowego Biblioteka zorganizowana została na zasadzie filialnej: siedzibą Biblioteki Głównej oraz jej kierownictwa został budynek w Sopocie przy ul. Armii Czerwonej 110 (obecnie ul. Armii Krajowej), placówka we Wrzeszczu przy ul. Sobieskiego 18 stanowiła Filię nr 1, w Gdyni przy ul. Czołgistów 46 (obecnie ul. Piłsudskiego) – Filię nr 2, w Oliwie przy ul.

⁶⁰ Z. Binerowski: *Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1970-1980*. Rocznik Gdański 1982, T. 42, z. 2, s. 146.

Krzywoustego 19 – Filię nr 3 oraz w Gdańsku przy ul. Kładki 24 – Filię nr 4 Biblioteki Głównej.

W ramach struktury wewnętrznej Biblioteka Główna posiadała pięć oddziałów podstawowych: Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, Opracowania Druków Zwartych, Czasopism, Informacji Naukowej, Udostępniania, Magazynów i Konserwacji Zbiorów oraz dwie sekcje: Wydawnictw Zagranicznych i Dokumentacji. Ponadto Biblioteka posiadała komórkę administracyjną (sekretariat).

Nową bibliotekę stanowił także zespół bibliotekarzy, który liczył 62 osoby: z Biblioteki WSP – 39 osób, z Biblioteki WSE – 23 osoby. Pracownicy działów merytorycznych z powodu braku dostatecznie obszernego budynku umieszczeni zostali w obiektach we Wrzeszczu i w Sopocie. Jedynym działem merytorycznym, który znajdował się od 1976 roku w jednym miejscu, w Sopocie, był Oddział Czasopism. Pozostałe działy w rozproszeniu pracowały do 1994 roku, kiedy to po rozbudowie budynku w Sopocie, zaistniały warunki lokalowe do ich połączenia.

Na stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego powołany został Zbigniew Binerowski, dotychczasowy dyrektor Biblioteki Głównej WSP. Funkcję tę sprawował do 1981 roku, w którym to roku przeszedł do pracy naukowej w Instytucie Historii Uniwersytetu Gdańskiego. Kolejnym dyrektorem Biblioteki została Jadwiga Łuszczyńska, dotychczasowy zastępca dyrektora, która na tym stanowisku pozostała nieprzerwanie do 1996 roku. W 1996 roku obowiązki dyrektora Biblioteki podjęła Urszula Sawicka, zastępca dyrektora w latach 1975–1984 i pełni je do dnia dzisiejszego.

Dyrekcja
Biblioteki

Zbigniew Binerowski

Na zastępców dyrektora powołani zostali Adam Muszyński – dotychczasowy dyrektor Biblioteki Głównej WSE w Sopocie i Stefania Kamińska – dotychczasowy kierownik Oddziału Informacji Naukowej w Bibliotece Głównej WSP w Gdańsku. Stefania Kamińska została jednocześnie kierownikiem Filii nr 1. Placówka we Wrzeszczu była Jej miejscem pracy. W 35-letniej historii Biblioteki funkcję zastępcy dyrektora pełniło 13 osób: Jan Kazimierz Sawicki, Urszula Sawicka, Jan Małek, K. Małgorzata Fontańska, Jadwiga Łuszczzyńska, Irena Suszko-Sobina, Janina Myszer, Grażyna Skutnik, Brygida Ceynowa-Szczęch, Ewa Chrzan i Grażyna Jaśkowiak.

Sekretariat
Biblioteki

Sekretariatem kierowała Danuta Zientarska. W 1985 roku, po odejściu z Biblioteki Danuty Zientarskiej, obowiązki sekretarki podjęła Maria Lipska i sprawowała je do 1996 roku. W 1996 roku obowiązki sekretarki przejęła Milena Ćwiklińska. Od 1999 funkcję sekretarki sprawuje Katarzyna Krasowska.

Od początku główny wysiłek kierownictwa Biblioteki szedł w kierunku integracyjno-organizacyjnym działających w jej ramach jednostek.

Integracja organizacyjna Biblioteki przejawiała się:

- w zakresie kierowania Biblioteką poprzez kompetencje dyrektora, dwóch zastępców dyrektora i kierowników działów, obejmujące Bibliotekę Główną łącznie z filiami;
- poprzez okresowe odbywanie zebrań zespołu kierowniczego;
- w zakresie gromadzenia poprzez: centralny zakup druków zagranicznych; centralny zakup czasopism; centralny rejestr wydatków Biblioteki Głównej UG;
- w zakresie opracowania poprzez: tworzenie ujednoliconego opracowania we wszystkich jednostkach bibliotecznych; tworzenie katalogu centralnego zbiorów; podjęcie prac nad tworzeniem katalogów rzeczowych;
- w zakresie informacji poprzez wydawanie wykazów nabytków zagranicznych Biblioteki;
- w zakresie udostępniania poprzez ujednolicenie zasad wykorzystania zbiorów we wszystkich placówkach bibliotecznych⁶¹.

Czynności organizacyjne w toku konsolidowania się Biblioteki Uniwersyteckiej określone były przede wszystkim przez przejęty stan faktyczny w postaci odrębnych organizmów bibliotecznych, co wymagało szybkiej integracji. Przyjęcie takiego wariantu organizacyjnego było uzasadnione nie tylko ówczesnym stanem, lecz także perspektywicznym planem rozwoju Uniwersytetu, którego cztery wydziały miały być zlokalizowane w Gdańsku-Oliwie, w okolicach ul. Bażyńskiego, w zwartej zabudowie miasteczka uniwersyteckiego, a dwa pozostałe wydziały – ekonomiczne – w Sopocie.

⁶¹ Z. Binerowski: *Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego. Aktualny stan, problemy organizacyjne, postulaty*. Sopot 1973 [ref. niepubl.]. W zbiorach BG UG.

Rozwój
Biblioteki

Mimo trudnej od początku sytuacji lokalowej Biblioteka się rozwijała, podejmując w kolejnych latach nowe zadania, podnosząc jakość usług i rozszerzając ofertę w zakresie informacji naukowej.

W 1972 r. zorganizowano w Oddziale Magazynów i Konserwacji Zbiorów niewielką pracownię introligatorską, a od 1973 r. powiązaną z Oddziałem Informacji Naukowej pracownię reprograficzną. Początkowo pracownia reprograficzna ograniczała swoją działalność do sporządzania kserokopii w części na potrzeby czytelników oraz dla samej Biblioteki w celu uzupełniania zniszczeń w księgozbiorze.

Pracownia
introliga-
torska
Pracownia
reprogra-
ficzna

W 1972 r. wyodrębniona została z sekretariatu komórka administracyjno-zaopatrzeniowa, która nie była samodzielną jednostką. Dopiero w 1985 roku powołana została Samodzielna Sekcja Administracyjno-Gospodarcza. Pierwszym kierownikiem i organizatorem tej Sekcji była Łucja Malinowska. W 1989 roku funkcję kierownika Sekcji objęła Renata Osadczyk. Po jej przejściu na emeryturę w 1994 roku kierownikiem Sekcji został Andrzej Skowierzak.

Administracja
Biblioteki

W 1977 roku samodzielność uzyskały zbiory specjalne, na które wówczas składały się stare druki (295 pozycji w 440 wol.), kartografia (ok. 4000 jednostek), grafika (ponad 1000 plansz), normy (ponad 400 jednostek), mikrofilmy (ok. 200 zwojów), przeźroczka (ok. 1000 klatek), zbiory fonograficzne obejmujące ok. 1450 płyt i 800 taśm magnetofonowych oraz niewielki zbiór dokumentów życia społecznego, dotyczący działalności macierzystej uczelni (m.in. fotografie, wycinki prasowe, itp.). Ponadto do zbiorów specjalnych zaliczano także nie publikowane prace doktorskie (750 pozycji). Organizatorem i pierwszym kierownikiem, początkowo Sekcji, a od 1997 roku Oddziału Zbiorów Specjalnych była Maria Rucińska, która na tym stanowisku pozostała do czasu przejścia na emeryturę w 2002 roku. Początki były trudne. „Zaczęłam od kartografii, od wydzielania ksiąg inwentarzowych. Początkowo dział gromadzenia nabywał zbiory specjalne, ustaliliśmy numer akcesyjny i zbiory specjalne miały symbol Sp od 1977 roku. Powoli robiłam rozpoznanie, jeździłam, sprawdzałam, powołano komisję do przekazania dotychczasowych zbiorów specjalnych, które były rozproszone po filiach. Trwało dość długo. Poza tym pan dyrektor Bineroński zachęcał mnie, pomagał mi, tzn. dzwonił do dyrektorów bibliotek, żeby mnie przyjmowali, jeździłam do różnych bibliotek, byłam w Bibliotece Narodowej kilka dni, w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, żeby zobaczyć jak zbiory specjalne są zorganizowane. Przywoziłam kopie kart katalogowych, które dla nas stanowiły wzór do opracowywania naszych zbiorów i tak powoli, powoli... Dużo czytałam i przede wszystkim gromadziłam księgozbiór podręczny, który był warunkiem sine qua non warsztatu pracy bibliotekarza gromadzącego i opracowującego zbiory specjalne”⁶².

Zbiory
specjalne

⁶² Rozmowa M. Rucińskiej z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

W ciągu lat ukształtował się zespół pracowników przygotowanych do pracy z różnymi kategoriami zbiorów specjalnych, zbudowany został warsztat pracy i przede wszystkim rozrósł się i wzbogacił księgozbiór.

W 1984 roku utworzone zostało Samodzielne Stanowisko ds. Zasobów Bibliotecznych. Funkcję tę sprawowała Wanda Najmowicz, która między innymi sporządziła księgę sygnatur czyli wykazy bloków sygnatur zlokalizowanych we wszystkich placówkach Biblioteki. Było to istotne przedsięwzięcie, ponieważ na skutek dużego rozproszenia księgozbioru i ciągłych jego przemieszczaniach, trudno było czasami ustalić, gdzie dane pozycje się znajdują. Wanda Najmowicz także zorganizowała i sprawowała nadzór nad Składnicą nr 1, która mieściła się w Gdańsku-Wrzeszczu przy ul. K. Marksa 2 (obecnie Hallera) i była adaptowaną na potrzeby magazynu bibliotecznego kotłownią.

W 1989 roku Samodzielne Stanowisko ds. Zasobów Bibliotecznych zostało przekształcone w Samodzielną Sekcję ds. Zasobów Bibliotecznych. Kierowanie tą Sekcją powierzone zostało M. Małgorzacie Szadziwskiej. Początkowo siedzibą tej sekcji była Filia nr 1. W 1991 roku Biblioteka uzyskała lokal po byłej stołówce na magazyn składowy, który znajdował się w Gdańsku-Brzeźnie przy ul. Chodkiewicza 9 i po zagospodarowaniu stał się stałym miejscem pracy Sekcji ds. Zasobów Bibliotecznych. Sekcja ta zajęła się przede wszystkim planowym prowadzeniem skontrów zasobów bibliotecznych. Po raz pierwszy w historii Biblioteki przeprowadzono skontrum czasopism oraz systematyczną selekcją księgozbioru i opracowaniem dubletów. Do magazynu składowego przeniesione zostały zbiory ze Składnicy nr 1 z ul. Hallera 141 i Składnicy nr 2 z ul. Kładki 24. Wymienione składnice uległy likwidacji.

Także w roku 1989 utworzono Samodzielną Sekcję ds. Jednostek Naukowo-Dydaktycznych, której celem była opieka merytoryczna nad księgozbiorami bibliotek instytutowych, katedralnych i zakładowych. W tym czasie zaczęto tworzyć wspólny katalog alfabetyczny dla zbiorów tych bibliotek, które zobowiązane były do systematycznego przysyłania kart katalogowych do Biblioteki Głównej. Pracami tej Sekcji kierowała K. Małgorzata Fontańska. Działalność tej Sekcji została zawieszona w 1999 roku, kiedy to kolejne biblioteki rozpoczynały katalogowanie komputerowe w katalogu online Biblioteki Uniwersyteckiej.

W 1990 roku utworzona została, we współpracy z British Council, Biblioteka Brytyjska. Siedziba tej placówki, którą od 1990 roku kieruje Anna Stasiewicz-Jakubik, jest lokal przyznany przez Prezydenta Gdańska przy ul. Ogarnej 26 w Gdańsku. Czytelnikami Biblioteki Brytyjskiej są mieszkańcy Gdańska przede wszystkim młodzież szkolna i studenci.

Postępujący proces komputeryzacji wymógł utworzenie w 1992 roku Samodzielnej Sekcji ds. Komputeryzacji. Kierowała nią Ewa Chrzan. Zakres obowiązków pracowników tej Sekcji był szeroki. Przede wszystkim związane one były z wprowadzeniem systemu komputerowego, a także prowadzono szkolenia pracowników Biblioteki, instalowano i nadzorowano działanie sprzętu kompu-

Samodzielne
Stanowisko
ds. Zasobów
Bibliotecznych

Samodzielna
Seksja
ds. Zasobów
Bibliotecznych

Samodzielna
Seksja
ds. Jednostek
Naukowo-
Dydakty-
cznych

Biblioteka
Brytyjska

Samodzielna
Seksja ds.
Komputery-
zacji

terowego. Pracownicy Sekcji aktywnie uczestniczyli w projektowaniu i układaniu lokalnej sieci komputerowej w budynku Biblioteki Głównej oraz większości filii. Sekcja ta decyzją Rektora UG uległa likwidacji w 1997 roku. Zadania jej przejął rozwijający się Ośrodek Informatyczny UG.

Sieć biblioteczna, której placówki ukierunkowane były głównie na pracę z czytelnikiem – udostępnianie zbiorów i informację o nich – rozwijała się w powiązaniu z rozwojem uczelni.

Biblioteka Główna w Sopocie obsługiwała dwa wydziały ekonomiczne i utworzony w 1972 roku Wydział Prawa i Administracji. Ponadto była siedzibą dyrekcji Biblioteki, Oddziałów: Czasopism, Udostępniania oraz Zbiorów Specjalnych i części podzielonych działów merytorycznych: Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, Opracowania i Informacji Naukowej oraz intrologatorni i administracji Biblioteki.

Biblioteka
Główna

Filia nr 1 w Wrzeszczu – niezależnie od tego, że stanowiła istotny człon organizacyjny Biblioteki Głównej (mieściła się tutaj druga część podzielonych Oddziałów: Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, Opracowania i Informacji Naukowej) – obsługiwała Instytut Chemii i była jednocześnie głównym magazynem zbiorów z zakresu nauk społecznych i humanistycznych. Księgozbiór ten miał stanowić główny zręb księgozbioru planowanej nowej Biblioteki Głównej. Dopiero rozpoczęta w 2002 roku budowa gmachu głównego dla Biblioteki w Gdańsku-Oliwie stworzyła szansę na spełnienie tego wieloletniego marzenia. W latach 1970–1976 kierownikiem Filii nr 1 była Stefania Kamińska, w latach 1976–1983 funkcję tę sprawowała B. Zofia Żabińska. W 1983 roku po przejściu B. Zofii Żabińskiej na emeryturę – funkcję kierownika Filii nr 1 objęła Anna Grzybowska i sprawowała ją do 1988 roku. Od 1988 roku kierownikiem tej filii pozostaje Wanda Najmowicz.

Filia nr 1

Filia nr 2 – Biblioteka Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi w latach 1970–1976 mieściła się w Gdyni. W 1976 roku przeszła reorganizację w związku z przeniesieniem części tego Wydziału do Gdańska na ul. Kładki 24. Biblioteka podzielona została na dwie części, w Gdyni pozostała tylko czytelnia, natomiast w Gdańsku zorganizowano, w miejscu dotychczasowej Filii nr 4, która uległa likwidacji, wypożyczalnię, czytelnię i magazyn dla Filii nr 2. W latach 1987–1991 filia ta sprawowała także nadzór nad Składnicą nr 2, która mieściła się w zaadaptowanych pomieszczeniach garażowych na ul. Kładki 24. Kierownikiem Filii nr 2 była Janina Hermanowicz. Po przejściu Janiny Hermanowicz na emeryturę w 1972 roku funkcję tę objęła Janina Myszker i pełniła ją do 1984 roku. Po objęciu przez Janinę Myszker funkcji zastępcy dyrektora Biblioteki Głównej, kierownikiem filii w 1985 roku została Grażyna Jaśkowiak. W 1993 roku funkcję kierownika tej filii objęła Krystyna Wien.

Filia nr 2

Filia nr 3 – Biblioteka Instytutów Pedagogiki i Psychologii w Oliwie przy ul. Krzywoustego 19, która była spadkobierczynią Biblioteki Studium Nauczycielskiego, pracowała w oparciu o gruntownie przeprofilowany księgozbiór odpo-

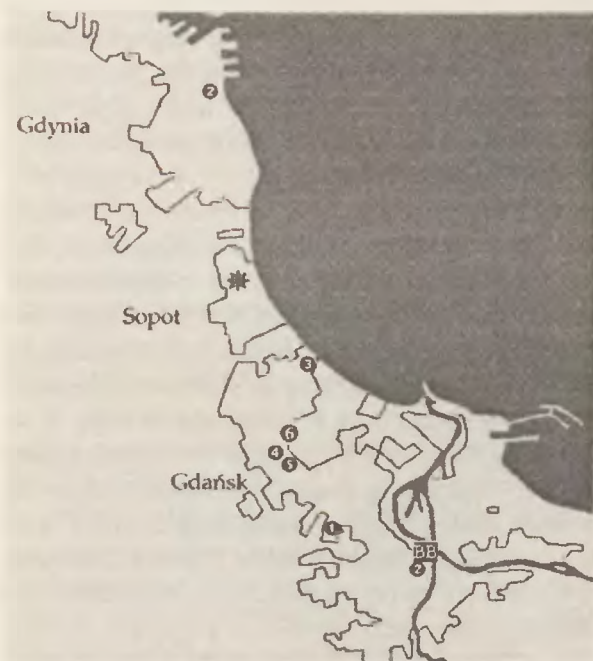
Filia nr 3

• wiadający potrzebom czytelników. W 1983 roku w związku z przeniesieniem Instytutu Psychologii do Sopotu, w obiekcie przy ul. Wosia Budzysza uruchomiono czytelnię. Czytelnia ta w 1990 roku została przeniesiona do Jelitkowa na ul. Pomorską, ponieważ do nowego obiektu przeniesiony został Instytut Psychologii. Pierwszym kierownikiem tej filii w latach 1970–1975 była Irena Kraszpulska. W 1975 roku funkcję kierownika objęła Jadwiga Łuszczyńska i piastowała ją do 1979 roku, do czasu powołania na stanowisko zastępcy dyrektora Biblioteki Głównej. W latach 1979–1980 funkcję kierownika Filii nr 3 sprawowała Krystyna Lipińska. W latach 1980–2002 kierownikiem filii była Emilia Borocka. Po przejściu Emilii Borockiej na emeryturę kierownikiem Filii nr 3 została w 2002 roku Iwona Kwidzińska.

Filia nr 4 – Biblioteka Wydziału Filologiczno-Historycznego w Oliwie przy ul. Wita Stwosza 55 zorganizowana została w 1973 roku od podstaw jako Biblioteka Wydziału Humanistycznego, poprzez przemieszczenie części księgozbioru z Wrzeszcza do nowego gmachu Wydziału. Organizatorem i pierwszym kierownikiem tej placówki była Urszula Sawicka. Po przejściu Urszuli Sawickiej w 1975 roku na stanowisko zastępcy dyrektora Biblioteki Głównej funkcję kierownika objęła Kazimiera Kruczyńska, która funkcję tę sprawowała do 2002 roku, w którym to roku odeszła na emeryturę. W 2002 r. funkcję kierownika Filii nr powierzono Barbarze Sprengel. W 1976 roku, w wyniku reorganizacji

struktury Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego, Biblioteka ówczesnego Wydziału Humanistycznego uzyskała status Filii nr 4 Biblioteki Głównej UG (do 1976 roku Filią nr 4 była biblioteka na ul. Kładki 24 w Gdańsku).

Filia nr 5 – Biblioteka Wydziału Matematyczno-Fizycznego – również została zorganizowana od podstaw, początkowo, w 1972 roku, jako biblioteka Instytutu Matematyki we Wrzeszczu (ul. Marchlewskiego 16 a, obecnie ul. Dmowskiego), następnie w 1975 roku, po wybudowaniu budynku dla tego

Rozmieszczenie filii Biblioteki Głównej w Trójmieście

Filia nr 4

Filia nr 5

Wydziału, w Oliwie przy ul. Wita Stwosza 57. W latach 1975–1982 kierownikiem tej filii była Janina Ligman. Po objęciu przez Janinę Ligman w 1982 roku funkcji dyrektora Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej, kierownikiem Filii nr 5 została Emilia Jakimowicz.

Sieć ta pozostała w zasadzie niezmieniona do 2001 roku, kiedy to została utworzona Filia nr 6 jako Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji w Oliwie przy ul. Bażyńskiego 6, gdzie wybudowany został gmach dla tego Wydziału. Kierownikiem filii została Urszula Lubasińska.

Filia nr 6

W ten sposób powstała najdłuższa biblioteka w Polsce. Skrajne placówki oddalone są od siebie o 25 km.

Powyżej przedstawione jednostki stanowiły filialną sieć Biblioteki Głównej bezpośrednio podporządkowaną kierownictwu Biblioteki. Niezależnie od tego istniały biblioteki powołanych na podstawie porozumienia w 1976 roku zakładów anglistyki i skandynawistyki w Oliwie, ściśle współpracujące z Biblioteką Główną i podlegające jej merytorycznie. Ponadto poszczególne jednostki naukowo-dydaktyczne posiadały księgozbiory podręczne, samodzielnie nabywane, których zasady gromadzenia zbiorów zostały określone instrukcją władz rektorskich uczelni z dnia 15 czerwca 1976 roku, potwierdzoną zaleceniem z 1979 roku. W świetle tych ustaleń księgozbiory te miały mieć charakter dydaktyczny i podręcznikowy. Nie były one ewidencjonowane w Bibliotece Głównej. Jedyną formą szerszej informacji o tych księgozbiorach był prowadzony od 1989 roku w Bibliotece Głównej w Sopocie kartkowy katalog alfabetyczny.

Biblioteki
zakładowe

Aby odciążyć Bibliotekę Główną i jej filie od udostępniania księgozbioru dydaktycznego, utworzono w 1977 roku w domach studenckich sieć bibliotek studenckich w liczbie 9 placówek, których zadaniem było szybkie rozprowadzanie wśród studentów skryptów i wydawnictw informacyjnych, między innymi słowników. Te studenckie biblioteki, obsługiwane przez samych studentów, otrzymywały sukcesywnie odpowiedni księgozbiór już opracowany, jednak nie rejestrowany w inwentarzach Biblioteki Głównej tylko w odrębnych wykazach.

Biblioteki
studenckie

W ramach środowiskowej współpracy naukowej uczelni wyższych i instytucji naukowych zawarto dwie umowy, w których bezpośrednio uczestniczyła Biblioteka Główna UG. Mianowicie, na podstawie porozumienia z dnia 8 lutego 1971 roku między Uniwersytetem Gdańskim a Instytutem Matematycznym PAN w Warszawie, Biblioteka Główna – realizując postulat środowiska matematyków – uczestniczyła poprzez oddelegowanie dwóch pracowników i przekazanie części własnego księgozbioru kierunkowego w prowadzeniu Biblioteki Instytutu Matematyki PAN w Sopocie przy ul. Abrahama 18. Umowa ta wygasła na początku lat dziewięćdziesiątych.

Współpraca
bibliotek

Podobne porozumienie, jako wyraz potrzeb środowiska, zawarto w dniu 28 lipca 1972 roku między Uniwersytetem Gdańskim a Politechniką Gdańską i na tej podstawie utworzona została Międzyuczelniana Biblioteka Czasopism Chemicznych i Biochemicznych w Bibliotece Głównej Politechniki Gdańskiej

we Wrzeszczu. Głównym celem powołania tej placówki było wprowadzenie wspólnej prenumeraty czasopism zagranicznych z tego zakresu, wyeliminowanie tytułów dublujących się i poszerzenie o nowe tytuły oraz stworzenie odrębnej stacji kserograficznej do obsługi tej czytelnicy. Biblioteka Uniwersytecka oddelegowała dwóch pracowników i przekazała zbiory bieżących czasopism zagranicznych z tego zakresu. Czytelnia ta z powodzeniem funkcjonuje do dziś i cieszy się uznaniem czytelników.

Ze względu na szczupłość miejsc w czytelnicy sopockiej, w porównaniu z potrzebami, Biblioteka Główna UG zawarła porozumienie o współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Sopocie przy ul. Westerplatte 16 w dniu 11 października 1976 r. i przekazała w depozyt część księgozbioru, głównie lektury z zakresu nauk społecznych, z przeznaczeniem do udostępniania w dwóch czytelnicy sopockich – przy ul. Westerplatte 16 i Dzierżyńskiego 6 (obecnie ul. 3 Maja). Współpraca ta ustała w końcu lat osiemdziesiątych i depozyt powrócił do macierzystej biblioteki.

Zarządzanie
Biblioteką

Sposób zarządzania Biblioteką miał charakter kolegialny przez wiele lat, polegający na tym, że wszystkie ważne decyzje zapadały po konsultacji na kolegium dyrekcyjnym, składającym się z dyrektora, jego zastępców oraz przedstawicieli organizacji partyjnej i związkowej. Niezależnie od tego merytoryczna problematyka dotycząca całej Biblioteki rozważana była i poddawana dyskusji na posiedzeniach zespołu kierowniczego Biblioteki poszerzonego o wszystkich kierowników oddziałów merytorycznych, sekcji i filii. Ponadto do opracowywania szczególnie ważnych kwestii powoływano zespoły robocze złożone z wysoko kwalifikowanych pracowników, niekiedy proszono do tych zespołów także specjalistów z uczelni. W ten sposób opracowane zostały na przykład założenia programowe planowanego gmachu Biblioteki, nowy schemat katalogu systematycznego, zasady udostępniania i inne. Do spraw placowych, awansów, nagród, odznaczeń powoływane były przez dyrektora odpowiednie komisje, które po przeanalizowaniu problemu przedstawiały określone wnioski, akceptowane następnie przez dyrektora.

Ta forma zarządzania Biblioteką stosowana jest do dnia dzisiejszego, oczywiście pewne zmiany musiały nastąpić wraz ze zmianą warunków funkcjonowania Biblioteki i warunków społeczno-politycznych w kraju.

Senacka
Komisja
Biblioteczna

Cenną pomoc w zarządzaniu Biblioteką stanowiły odbywane kilka razy w roku posiedzenia Senackiej Komisji Bibliotecznej, w skład której, wchodzili, do roku 1982, wyłącznie przedstawiciele wszystkich wydziałów uczelni i dyrektor Biblioteki z urzędu. Komisja ta była łącznikiem między Biblioteką a jej użytkownikami. Wypowiadała się we wszystkich ważnych sprawach związanych z funkcjonowaniem Biblioteki. Omawiano na jej posiedzeniach między innymi: sprawy polityki gromadzenia zbiorów, prenumeraty czasopism, projektowanego budynku dla Biblioteki, funkcji centralnej biblioteki morskiej itp.

Przewodniczącym Senackiej Komisji Bibliotecznej w latach 1970–1982 był prof. Andrzej Piskozub.

Zmiany społeczne i polityczne, które zaszły w Polsce w latach 1980–1981 wywołały dyskusję na temat roli i składu Komisji Bibliotecznej. Wynikiem dyskusji było pójście w kierunku Komisji Bibliotecznej jako rady pracowniczej. W 1981 roku w Bibliotece Głównej UG opracowano regulamin takiego gremium, w którym między innymi przyjęto, że członkami Rady Bibliotecznej są wyłącznie pracownicy Biblioteki pochodzący z wyboru dokonanego przez wszystkich pracowników Biblioteki w następujących proporcjach:

- bibliotekarze dyplomowani w ilości 50% składu Rady plus 1 osoba;
- pozostali pracownicy – proporcjonalnie do liczebności grup pracowniczych (służba biblioteczna, pracownicy administracji i inni). Stanowili oni 50% minus 1 osoba składu Rady⁶³.

Rada Biblioteczna wybrana w 1981 roku pracowała pod przewodnictwem K. Małgorzaty Fontańskiej równolegle z Senacką Komisją Biblioteczną. 5 maja 1982 roku Senacka Komisja Biblioteczna złożyła rezygnację na ręce rektora UG.

Ustawa o szkolnictwie wyższym z dnia 4 maja 1982 r. wprowadziła kompromisowe rozwiązanie. Art. 54 Ustawy mówił „Organami kierującymi biblioteką główną są rada biblioteczna i dyrektor”. Szczegółowe rozwiązania podawał Statut Uczelni. Zgodnie z jego zapisami powstała Rada Biblioteczna w 18-osobowym składzie: 5 bibliotekarzy dyplomowanych, 4 pozostałych pracowników biblioteki, 7 przedstawicieli wydziałów, dyrektor Biblioteki z urzędu i 1 przedstawiciel studentów.

Pierwszą przewodniczącą Rady Bibliotecznej, która rozpoczęła działalność w 1984 roku została Irena Suszko-Sobina.

Rada Biblioteczna wybierana według powyższych zasad funkcjonowała do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 roku. Art. 67 tej ustawy brzmiał: „1. W uczelni działa rada biblioteczna jako organ opiniodawczy rektora. 2. Skład i kompetencje rady bibliotecznej oraz tryb jej powoływania określa statut uczelni”.

Statut uczelni postanowił w paragrafie 85 między innymi:

- „1. W Uniwersytecie działa rada biblioteczna jako organ opiniodawczy rektora.
2. W skład rady bibliotecznej wchodzi:
 - 1) dyrektor Biblioteki Głównej;
 - 2) przedstawiciele Biblioteki Głównej w liczbie 50% składu rady, wybrani na ogólnym zebraniu pracowników spośród nauczycieli akademickich i pozostałych pracowników;
 - 3) przedstawiciele wydziałów i jednostek międzywydziałowych oraz pozawydziałowych Uniwersytetu, delegowani przez rektora;
 - 4) jeden przedstawiciel samorządu studentów.

⁶³ Regulamin Rady Bibliotecznej BG UG (1981 r.).

3. Przewodniczącego rady bibliotecznej wybiera rada”.

Według tego zapisu Statutu rada biblieczna funkcjonowała, z jedną zmianą, do kolejnej ustawy o szkolnictwie wyższym z 2005 roku. W 2004 roku do składu rady dokooptowany został przedstawiciel studiów doktoranckich.

W latach 1991-1996 funkcję przewodniczącego Rady Bibliotecznej pełnił prof. dr hab. Edmund Kotarski, a od 1996 roku do 2005 roku Radzie przewodniczył prof. dr hab. Jerzy Błazejowski.

Biblioteka uniwersytecka zaczynała działalność z 62-osobowym zespołem pracowników. Na przestrzeni 35 lat działalności zespół ten systematycznie przyrastał i powiększył się do 168 osób w 2005 roku⁶⁴. Z tego 94 bibliotekarzy (56%) zatrudnionych było w udostępnianiu. Wśród personelu bibliotecznego w 2005 roku dominowali zdecydowanie pracownicy z wykształceniem wyższym – 119 osób (71%), ze średnim było 27 osób (16%), policealnym 14 osób (8%), zasadnicze zawodowe posiadało 5 osób (3%) i studia licencjackie miały ukończone 3 osoby (2%)⁶⁵. W 2005 roku w Bibliotece zatrudnione były 3 osoby ze stopniem doktora. Na przestrzeni lat wraz z rozwojem komputeryzacji pojawili się nowi pracownicy – informatycy. W 2005 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej zatrudniony był jeden informatyk, którego w codziennej pracy wspomagali informatycy z Ośrodka Informatycznego UG.

Truizmem jest stwierdzenie, że sprawne funkcjonowanie biblioteki w zasadniczym stopniu zależy od warunków lokalowych. Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego jest szczególnym przykładem na potwierdzenie tej tezy. Rozproszona na terenie całego Trójmiasta borykała się przez wszystkie lata swojej działalności z lokalami często niewłaściwymi, nieprzystosowanymi do potrzeb bibliecznych oraz z ciasnotą pomieszczeń, zwłaszcza magazynowych. Irena Suszko-Sobina tak określa sytuację lokalową Biblioteki i wspomina nieustanne zabiegi o pozyskanie nowych pomieszczeń na magazyny biblieczne „Ta Biblioteka jako uniwersytecka nie miała warunków rozwoju. Wielkim sukcesem Biblioteki WSP był pawilonik na Sobieskiego, ponieważ Biblioteka do 1965 roku mieściła się w obecnym budynku Wydziału Chemii. W dzisiejszych kategoriach to jest budynek naszej filii i jest to nic. To był od początku budynek fatalny, bo niepodpiwniczony, było tam zawsze bardzo zimno, warunki pracy były trudne, i księgozbiór, który się rozrastał miał coraz gorsze warunki, część zbiorów po drugiej stronie ulicy Sobieskiego w pawilonach wolno stojących, gdzie po książkę szło się do drugiego budynku przez ulicę [...] kiedy mieliśmy już naprawdę za mało miejsca to zaproponowano nam, to też świadczy o pewnym podejściu do Biblioteki, miejsce w budynku obecnego Wydziału Chemii po przysznicach, zawilgocone. [...] potem zaoferowano Bibliotece na ul. K. Marksa, pomieszczenie po kotłowni. Nad nią był budynek mieszkalny i były rury, które

⁶⁴ Sprawozdanie z działalności BG UG za rok 2005.

⁶⁵ Ibidem.

pękły i zalało ogromną ilość zbiorów, część z nich była nie do odzyskania [...]. Byliśmy w tak gardłowej sytuacji, że dyrektor brał co dają. Nieco sytuacja się poprawiła gdy nam się udało zdobyć powierzchnię magazynową 600 m² w Brzeźnie na magazyn składowy. Tam stworzyliśmy małą czytelnię, że można albo tam pojechać na miejscu przeczytać albo przywieźć książki na żądanie do filii czyli to jest nie tylko magazyn składowy, ale częściowo pełni funkcję normalnego miejsca z udostępnianiem żywego księgozbioru. Wydawało nam się, że wreszcie mamy jakiś przyzwoity lokal. Lokalizacja w Brzeźnie jest fatalna, co chwila stłuczone szyby, włamania. Obiekt wolno stojący niezabezpieczony więc tysiąc przypadków”⁶⁶.

Dynamikę rozwoju Biblioteki Uniwersyteckiej najbardziej zauważa się we wzroście jej księgozbioru. W czerwcu 1970 roku księgozbiór liczył ponad 310 tys. wol., po dziesięciu latach w roku 1980 – ponad 670 wol., w roku 1990 – niemalże 930 wol., a w roku 2000 zbliżył się do 1 100 000 wol., po 35 latach istnienia Biblioteki w roku 2005 przekroczył liczbę 1 200 000 wol.⁶⁷

Księgozbiór Biblioteki ma charakter uniwersalny, w podstawowym zrębie jest on naukowy, odpowiadający kierunkom studiów na Uniwersytecie oraz potrzebom regionów: pomorskiego i kaszubskiego. Biblioteka gromadzi, obok najnowszej literatury naukowo- dydaktycznej, zbiory retrospektywne dokumentujące ciągłość i rozwój myśli ludzkiej. Biblioteka jest ogólnouczelnianą jednostką naukową i usługową, a jej działalność jest niezbędnym elementem właściwego funkcjonowania uczelni. Jej podstawowym zadaniem jest gromadzenie zbiorów bibliotecznych, ich opracowanie, właściwe przechowywanie, a nade wszystko sprawne udostępnianie w powiązaniu z działalnością informacyjno-bibliograficzną i dydaktyczną.

Proces gromadzenia zbiorów, jedna z najważniejszych czynności merytorycznych w Bibliotece, odbywał się w trzech działach: w Oddziale Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów (książki), Oddziale Czasopism (czasopisma i druki ciągłe) i Oddziale Zbiorów Specjalnych.

Kierownikiem Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów w latach 1970–1991 była Maria Gurbisz, następnie po przejściu na emeryturę Marii Gurbisz obowiązki kierownika oddziału objęła Janina Walkiewicz i sprawowała je do 1999 roku. W 1999 roku kierownikiem Oddziału Gromadzenia została Teresa Bohdanowicz.

Oddziałem Czasopism kierowały: w latach 1970–1986 Helena Lorkiewicz, w latach 1986–1998 – Irena Krause i od 1998 roku Maria Burzyńska-Felińska.

Kierownikiem Oddziału Zbiorów Specjalnych (do 1997 roku Sekcją Zbiorów Specjalnych) od momentu wyodrębnienia zbiorów specjalnych w roku 1977 do 2002 roku była Maria Rucińska. Po przejściu Marii Rucińskiej na emeryturę obowiązki kierownika podjęła Gabriela Igielska.

Narastanie
księgozbioru

Oddział
Gromadzenia

Oddział
Czasopism

Oddział
Zbiorów
Specjalnych

⁶⁶ Rozmowa I. Suszko-Sobiny z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

⁶⁷ Liczba ta obejmuje tylko zbiory wpisane do inwentarzy Biblioteki Głównej, nie obejmuje dubletów oraz zbiorów bibliotek instytutowych i zakładowych.

Gromadzenie
zbiorów

Biblioteka Uniwersytecka przejmując zasoby byłych bibliotek WSP i WSE, stała się kontynuatorką tych bibliotek również w zakresie gromadzenia zbiorów. Zakres ten siłą rzeczy w uniwersytecie systematycznie się poszerzał w miarę powstawania nowych kierunków studiów. W tej sytuacji politykę gromadzenia zbiorów określały przede wszystkim potrzeby naukowe i dydaktyczne macierzystej uczelni, w dalszej kolejności potrzeby wynikające z funkcji i miejsca Biblioteki w regionie i kraju. Opracowane po raz pierwszy w 1977 roku ramowe zasady gromadzenia zbiorów w Bibliotece Uniwersyteckiej, stanowiły instrument pomocniczy w procesie uzupełniania zbiorów, formułowały w miarę precyzyjnie główne kierunki, w których szczególną uwagę zwracało się na nabywanie wydawnictw dotyczących szeroko pojętego środowiska morskiego. Dokument ten wraz ze zmieniającymi się warunkami nabywania, na przykład pojawiające się nowe nośniki informacji, nowe kierunki studiów itp. był nowelizowany w 1988, 1997 i 2005 roku.

Ramowe
zasady
gromadzeniaEgzemplarz
obowiązkowy

Biblioteka latami gromadziła zbiory z trzech źródeł: poprzez kupno, dary i wymianę. Osobną kwestię stanowił egzemplarz obowiązkowy o otrzymywanie którego Biblioteka Uniwersytecka zabiegała od początku swojego istnienia. W 1976 roku Senacka Komisja Biblioteczna wyraziła jednomyślną opinię wspierającą działania dyrekcji Biblioteki. Efektem wieloletnich działań była decyzja o przyznaniu Bibliotece Głównej UG egzemplarza obowiązkowego od 1982 roku. Jednak ówczesne wydarzenia w kraju spowodowały, że decyzja ta nie weszła w życie. Sprawa egzemplarza obowiązkowego powróciła w latach 90-tych i tym razem zakończyła się sukcesem. Na mocy Ustawy z dnia 7 listopada 1996 roku i Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 roku Biblioteka Uniwersytecka, jako jedna z 17 w kraju, otrzymuje kompletny egzemplarz obowiązkowy wydawnictw krajowych⁶⁸. Stał się on głównym źródłem wpływu literatury polskiej. W 2005 roku do księgozbioru wprowadzono 14 770 wol. druków zwartych, 5 629 jednostek zbiorów specjalnych i 3 632 wol. druków ciągłych.

Dary

Spośród darów, jakie wpłynęły do Biblioteki, na uwagę zasługują te, które były wynikiem akcji prasowej ogłoszonej w 1970 roku przez „Głos Wybrzeża” i „Prawo i Życie” w związku z powołaniem Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Prawa i Administracji. Inicjatorem całego przedsięwzięcia było gdańskie koło Zrzeszenia Prawników Polskich. Wpłynęło wówczas do Biblioteki około 11 tys. wol. książek i czasopism. Wśród darowanych publikacji znalazły się bardzo cenne stare druki: pisma Cyserona (wydanie z 1618 roku), *Corpus Iuris Civilis* w równie starym i pięknym wydaniu, a także zbiory przepisów prawnych

⁶⁸ Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 roku wymienia 17 bibliotek do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych. Z tej liczby 15 bibliotek otrzymuje egzemplarze obowiązkowe całej krajowej produkcji wydawniczej, natomiast Biblioteka Sejmowa otrzymuje w ramach egzemplarza obowiązkowego tylko dzienniki urzędowe organów administracji rządowej, a FilMOTEKA Narodowa tylko kopie filmu kinowego i telewizyjnego.

z lat 1919–1939⁶⁹. Interesującym nabytkiem był odpis unikalnego dokumentu, odnoszącego się do antypruskiego spisku studentów gdańskich w roku 1797. Bibliotece przekazano również *Kodeks Napoleona* oraz zbiór przepisów z okresu Królestwa Polskiego⁷⁰. Na listę ofiarodawców wpisani zostali między innymi Biuro Prezydialne Urzędu Rady Ministrów, Ministerstwo Kultury i Sztuki i wielu ofiarodawców prywatnych. Dnia 21 stycznia 1971 roku w siedzibie Instytutu Prawa Morskiego UG w Sopocie dokonano uroczystego przekazania tego daru władzom Uczelni. Rektor UG i Dziekan Wydziału Prawa i Administracji złożyli podziękowanie prawnikom za cenną inicjatywę, zaś społeczeństwu za zrozumienie i poparcie. Otrzymany księgozbiór stopniowo porządkowano i sprawdzano jednocześnie jego przydatność dla zbiorów Biblioteki. W wyniku tych prac część książek i czasopism włączono do zbiorów, część przekazano do Wydziału Prawa i Administracji, a pozostałe opracowano jako dublety.

Część księgozbioru, który został przekazany katedrom Wydziału Prawa po latach, w 2001 roku, kiedy Wydział przenosił się do nowej siedziby w Oliwie, powróciła do Biblioteki. Ponieważ były to pozycje, które już w kilku egzemplarzach Biblioteka UG posiadała we własnym księgozbiorze, zostały one przekazane i wzbogaciły księgozbiór biblioteki tworzącego się Wydziału Prawa nowego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W swojej historii Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego otrzymywała jeszcze wielokrotnie cenne dary. Nie sposób nie wspomnieć o darze grafiki marynistycznej, który Bibliotece podarował Bolesław Rogiński, senior-artysta, który przyjechał z Wilna razem z całą grupą wileńskich artystów. Zainicjował on konkursy i plenery grafiki marynistycznej, które trwały od 1965 do 1985 roku. Przez 20 lat, co 2 lata konkursy te najpierw były ogólnopolskie, potem stały się międzynarodowymi, kiedy dołączyli artyści skandynawscy. W 1985 roku Bolesław Rogiński postanowił Bibliotece podarować prace nadesłane przez artystów na konkursy. Biblioteka otrzymała w darze ponad dwieście pięćdziesiąt oryginalnych grafik nagrodzonych z towarzyszącą dokumentacją: katalogami, afiszami, plakatami itp.⁷¹

W 1988 roku Biblioteka otrzymała kilkutysięczny dar Kongresu Polonii Amerykańskiej. Były to wydawnictwa różnej treści, w większości popularne. Część z nich, te które profilem odpowiadały zasadom gromadzenia Biblioteki Uniwersyteckiej została włączona do księgozbioru, pozostałe rozdano czytelnikom.

W 1996 roku Jan Wołosiuk, redaktor i publicysta, zięć Jarosława Iwaszkiewicza przekazał w darze Bibliotece Uniwersyteckiej cenną kolekcję zbiorów własnych: 597 rękopisów: listy między innymi Jarosława Iwaszkiewicza, Jerzego Andrzejewskiego, Mariana Brandysa, Poli Gojawiczyńskiej, Marii Kuncewiczowej,

⁶⁹ J. Pęgiel, *Dar. Prawo i Życie* 1971, nr 18, s. 1.

⁷⁰ Ibidem.

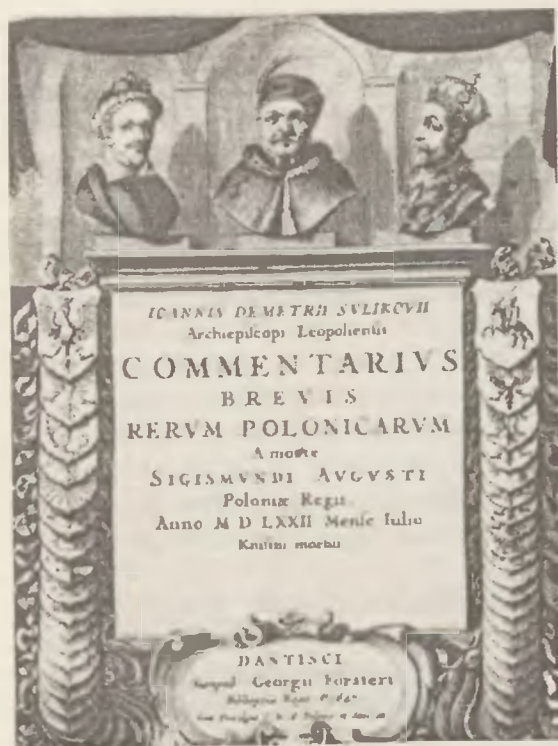
⁷¹ Rozmowa M. Rucińskiej z Anną Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

Marii Dąbrowskiej i innych, samoistne utwory literackie, przemówienia, niepublikowane artykuły, 41 grafik i rysunków, 63 plakaty, 10 unikalnych dokumentów życia społecznego.

W 1997 roku Biblioteka przyjęła spuściznę po prof. Andrzej Bukowskim. Miejsce przechowywania spuścizny wskazał przed śmiercią sam właściciel, który spośród kilku instytucji naukowych Pomorza wybrał właśnie Bibliotekę Uniwersytetu Gdańskiego. Część materiałów została zakupiona przez Bibliotekę, a część przekazana została przez córkę w postaci daru. Zakupione zostały głównie oryginalne listy i dokumenty wybitnych pisarzy i działaczy kaszubskich: Aleksandra Majkowskiego, Hieronima Derdowskiego, Alfonsa Mańkowskiego, Franciszka Kręckiego i innych, a także akta dotyczące organizacji społecznych, gospodarczych i kulturalnych działających na Pomorzu w końcu XIX wieku i na

początku XX wieku. Szczególnie cenne są dokumenty i korespondencja związana z powstaniem i działalnością czasopisma „Gryf”. Podarowane Bibliotece rękopisy to w większości materiały warsztatowe Andrzeja Bukowskiego⁷². Uzupełnieniem kolekcji była olbrzymia kartoteka, przekazana wraz z oryginalną szafką specjalnie zaprojektowaną do przechowywania kart katalogowych. Spuścizna jest odzwierciedleniem całej jego działalności.

Na mocy umowy zawartej z Międzynarodowym Funduszem Walutowym w 2001 roku Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego została biblioteką depozytową, czyli oficjalnym depozytariuszem wydawnictw IMF. Kolekcja Funduszu, której pierwsze egzemplarze wpłynęły do Biblioteki w styczniu 2002

Karta tytułowa dzieła
Jana Dymitra Solikowskiego

Biblioteka
depozytowa
IMF

⁷² Spuścizna A. Bukowskiego jako badacza dziejów Kaszub i Pomorza to obszerna baza biograficzna ludzi kultury, działaczy społecznych i politycznych, materiały do antologii poezji Kaszub oraz poezji Pomorza, materiały dotyczące czasopism pomorskich i kaszubskich. Jako nauczyciela akademickiego – notatki ze studiów, do wykładów, materiały z seminariów, wykazy prac magisterskich i inne.

roku, obejmuje monografie, opracowania, raporty, serie wydawnicze oraz materiały statystyczne w formie drukowanej i na CD-ROM. Zakres zbiorów obejmuje szeroko pojętą problematykę gospodarki światowej, finansów międzynarodowych, finansów publicznych, banków centralnych itp.

Ozdobą i najcenniejszą częścią księgozbioru pozostają zbiory specjalne. Bardzo cenną grupę pośród zabytkowego już dziś księgozbioru stanowią stare druki. Liczący 907 woluminów zbiór zawiera dzieła wydane od połowy XV w. do 1800 roku. Są wśród nich zabytki literatury polskiej i światowej, a przede wszystkim dzieła związane z przeszłością naszego kraju, regionu i miasta, źródła do historii państwa i prawa: kroniki, herbarze, konstytucje, zbiory ustaw i przywilejów.

Najstarszym posiadanym cymelium jest inkunabuł *Familiares epistole ad diversos*, autorstwa Aeneasa Silviusa Piccolominiego, który wydał je jako papież Pius II w oficynie Antoniego Kobergera w Norymberdze w 1486 roku. Dzieło wybitnego włoskiego humanisty ujęte w formę listów jest nie tylko traktatem religijnym, ale także polityczno-społecznym, w którym autor zawarł opinię o ówczesnych stosunkach europejskich. Inkunabuł swą formą – układem tekstu, czcionką, a także ręcznie malowanymi inicjałami nawiązuje do rękopisów średniowiecznych.

Pośród XVI-wiecznych zabytków piśmiennictwa europejskiego przechowywanych w Bibliotece, na uwagę zasługuje *Cosmographia* Sebastiana Münstera wydana w oficynie Henric-Petrieo w Bazylei w 1592 roku. Monumentalne dzieło, w którym Münster przedstawił cały stan wiedzy o ówczesnym świecie, wyposażone zostało w 28 map i ponad 4 tysiące drzeworytów, a wśród nich całostronicowe tablice z widokami miast.

W zbiorze starych druków Biblioteki znajdują się dzieła pochodzące z wielu ważnych ośrodków drukarstwa europejskiego, jednakże w kręgu naszych szczególnych zainteresowań pozostają *polonica*. Do cennych XVI-wiecznych poloników należą: *Biblia* w przekładzie Jakuba Wujka wydana w Oficynie Łazarzowej w 1599 roku, herbarz polski – *Gniazdo cnoty* Bartosza Paprockiego – wydany przez Andrzeja Piotrkowczyka w 1578 roku – bogato ilustrowany drzeworytami, a także liczne dzieła z zakresu prawa polskiego, m.in.: zbiór praw i przywilejów Królestwa Polskiego *Leges seu statuta ac privilegia Regni Poloniae* Jakuba Przyluskiego czy też najstarszy wykład prawa miejskiego Cervusa Tucholczyka *Farragines actionum iuris civilis* z 1558 roku.

Poczesne miejsce pośród cymeliów Biblioteki zajmują druki gdańskie tzw. *gedaniana*. Są wśród nich dzieła gdańskich uczonych, utwory poświęcone dziejom Pomorza i Gdańska, a także druki wydane w gdańskich oficynach. Do wybitnych przedstawicieli gdańskiej historiografii na przestrzeni trzech wieków należeli: Kasper Schütz – autor kroniki Pomorza i Prus *Historia rerum Prussicarum* z 1592 roku, Reinhold Curicke, którego historia Gdańska *Der Stadt Dantzig historische Beschreibung* z 1687 roku, bogato ilustrowana sztychami zabytków, stanowi do dziś jedną z najcenniejszych monografii o Gdańsku oraz Gotfryd

Lengnich, jeden z największych dziejopisów Prus Królewskich. Dzieła tych historyków, jak i wielu innych, przechowywane w Bibliotece, są niezwykle cennymi źródłami do badań nad historią regionu.

W zbiorach rękopiśmiennych biblioteki przeważają materiały o charakterze regionalnym. Dużym zainteresowaniem badaczy dziejów Pomorza Gdańskiego cieszy się zbiór rękopisów kaszubskich. Są wśród nich kolekcje pisarzy i działaczy kaszubsko-pomorskich XIX i początku XX w.: Aleksandra Majkowskiego, Floriana Ceynowy, Franciszka Sędzickiego, Władysława Pniewskiego i innych, a także materiały dotyczące działalności towarzystw naukowych, społecznych i kulturalnych, redakcji pism kaszubskich.

W bogatych zbiorach kartograficznych gromadzonych w Bibliotece Uniwersyteckiej znajdują się atlasy i mapy starodruczne. Miedziorytowe mapy Polski, Pomorza i Prus, wykonane przez znanych kartografów europejskich: Gerarda Mercatora, Kaspra Hennebergera, Tobiasza Lottera, Johanna Baptistę Homanna i in. należą do cennych zabytków kartograficznych. Ręcznie kolorowane plany Gdańska, zdobione panoramami miasta, a także widoki i ryciny przedstawiające zabytkowe budowle Gdańska z XVII, XVIII i XIX wieku, uzupełniają zbiór cymeliów Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego.

Proces opracowania zbiorów odbywał się w trzech działach: wydawnictw ciągłych w Oddziale Czasopism, książek w Oddziale Opracowania Druków Zwartych, którym kierowała w latach 1970–1996 Izabela Blank. Po przejściu Izabeli Blank na emeryturę Oddziałem od 1996 roku kieruje Alicja Szubert-Kwapich. Oddział Opracowania Druków Zwartych w 1983 roku podzielony został na dwa oddziały: opracowania alfabetycznego i opracowania rzeczowego. Kierownikiem Oddziału Opracowania Rzeczowego w latach 1983–1993 kierowała Krystyna Wien. W 1993 roku obowiązki kierownika Oddziału podjęła Grażyna Jaśkowiak. Opracowanie zbiorów specjalnych odbywało się w Oddziale Zbiorów Specjalnych. Każdy z tych działów prowadził również inwentaryzację swojego rodzaju zbiorów. W 1998 roku inwentarze dla książek, do których książki wpisywano ręcznie zastąpiły wydruki komputerowe.

Katalog alfabetyczny tworzone zgodnie z obowiązującą wówczas instrukcją Józefa Grycza. Do katalogu włączano kartę główną wraz z kompletem kart pomocniczych. Ze względu na skromne wyposażenie techniczne karty katalogowe pisane były ręcznie. Instrukcja J. Grycza zawierała nawet specjalny wzór pisma ręcznego – tzw. druczek bibliotekarski. Niestety, czytelność kart ręcznych włączanych do katalogu pozostawiała czasem wiele do życzenia. W latach siedemdziesiątych zaczęły pojawiać się maszyny do pisania, były jednak nieliczne. Dopiero pod koniec lat siedemdziesiątych Oddział Opracowania otrzymał dwa automaty marki Optima do powielania kart katalogowych, które nie tylko bardzo głośno pracowały, ale także niezwykle często się psuły. Potem wyposażenie techniczne wzbogaciły maszyny z pamięcią elektroniczną typu Erika i typu Robotron.

Początki „mechanizacji” katalogowania Izabela Blank wspomina: „[...] jak pan dyrektor Jan Kazimierz Sawicki przez swoje znajomości w PLO »nazganiał« maszyn do pisania, bo wiedział, że my piórami piszemy i to jednak opóźnia opracowanie, po prostu postarał się o maszyny do pisania. Oczywiście nikt nie był po żadnym kursie, jak nam szło, tak nam szło, ale i tak jakoś przyspieszało”⁷³.

Katalog jest żywym organizmem. Mimo starań o zachowanie jednolitości katalogu, opisy – w marę upływu czasu – różniły się i zmieniały tak, jak zmieniały się zasady tworzenia opisu bibliograficznego, transliteracji, doboru hasła itp. Przypomnijmy, pierwsza polska instrukcja katalogowania *Przepisy katalogowania w bibliotekach polskich*. 1. *Alfabetyczny katalog druków* opracowana w 1934 roku przez Józefa Grycza wzorowana była na instrukcji pruskiej. Przepisy powojenne – *Skrócone przepisy katalogowania alfabetycznego* opracowane przez Józefa Grycza i Władysławę Borkowską – z 1946 roku, idąc za wzorami amerykańskimi i radzieckimi, upraszczały opisy katalogowe oraz wprowadzały ważne zmiany w konstruowaniu hasła tytułowego. W pełni znowelizowana i dostosowana do wzorców międzynarodowych instrukcja, która zauważalnie zmieniła zapis na kartach katalogowych, wprowadzona została w 1983 roku, kiedy to ukazały się *Przepisy katalogowania książek*. Część 1 *Opis bibliograficzny*, opracowane przez Marię Lenartowicz. Nowe przepisy ustalały jednostkę opisu, dzieliły opis na strefy, wprowadzały znaki umowne, zakładały rygorystyczne zasady dotyczące alfabetu, gramatyki i skrótów, wprowadzały hasło korporatywne. Uzupełniały też opis bibliograficzny o nową informację, wynikającą z potrzeby automatyzacji prac katalogowych – numer ISBN i ISSN.

W nowej Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego, niezależnie od bieżącego opracowania zbiorów, ważnym zadaniem było ustalenie jednolitych zasad opisu katalogowego (wobec istniejących różnic w katalogach bibliotek WSP i WSE) oraz sporządzenie katalogów głównych, obejmujących wszystkie zbiory Biblioteki. Prace nad budową tego katalogu trwały kilka lat i nie zakończyły się sukcesem. W dalszym ciągu istniały dwa katalogi alfabetyczne. Jeden, zlokalizowany w Filii nr 1 we Wrzeszczu, obejmujący opisy katalogowe wszystkich zbiorów, prócz zbiorów w Sopocie. Dla zbiorów znajdujących się w Sopocie istniał samodzielny katalog alfabetyczny. Izabela Blank tak oceniła po latach prace nad scaleniem katalogów: „jeśli chodzi o merytoryczne przygotowanie to oczywiście dział był jeden, obowiązywały nas przepisy katalogowania Grycza i Borkowskiej, z tym, że interpretacja była różna. Zdarzało się, że ta sama książka była skatalogowana inaczej we Wrzeszczu i inaczej w Sopocie. W związku z tym nie doszło nigdy do scalenia katalogów - sopockiego i tego z Wrzeszcza. [...] Jeśli chodzi o tę interpretację przepisów katalogowania, to jak wyszły przepisy kata-

⁷³ Rozmowa I. Blank z Anną Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

logowania pani Lenartowicz, to grupa pracowników pod kierunkiem pani Ireny Suszko, się zbierała, żeby ujednolicić te zasady. I opracowaliśmy taką instrukcję stosowania przepisów pani Lenartowicz w Bibliotece Głównej UG. Osobno była teoria, osobno załączyliśmy przykłady”⁷⁴. Wdrożenie nowych przepisów katalogowania w przyszłości bardzo ułatwiło wprowadzenie katalogowania w systemie komputerowym.

Katalog
online

W końcu 1994 roku, na skutek pomyślnego wdrożenia komputerowego katalogowania książek, podjęto decyzję, że od stycznia 1995 roku zamknięte zostaną katalogi kartkowe i budowany będzie katalog komputerowy, który na koniec 1995 roku zawierał 1 525 opisów bibliograficznych i 3 988 opisów egzemplarza. Po dziesięciu latach, w 2005 roku, katalog online zawierał 210 581 opisów bibliograficznych i 412 663 opisy egzemplarza książek i 10 886 opisów zasobu druków ciągłych.

Katalogi
rzeczowe

Podobna sytuacja powtórzyła się z katalogami rzeczowymi. Istniały dwa oddzielne katalogi, budowane według różnych schematów klasyfikacji systematycznej.

Nowy jednolity schemat przygotowywano kilka lat. Po wielu dyskusjach ostateczną wersję zredagowano w 1977 roku. Struktura nowego schematu uwzględniała specyfikę zbiorów uniwersyteckich i systematyzowała księgozbiór według trzech głównych grup nauk uprawianych na Uniwersytecie. Dodatkowym elementem, który znalazł wyraz w rozbudowanym, wielostopniowym schemacie, była specyfika morska Uniwersytetu Gdańskiego, mająca odzwierciedlenie w profilu księgozbioru. Z nieznanых autorce przyczyn nigdy nie rozpoczęto budowania katalogu według tego schematu.

Kolejną próbę opracowania jednolitego schematu klasyfikacji dla całości zbiorów podjęto w końcu lat 80-tych. Prace te zakończyły się w 1992 roku i po zamknięciu istniejących katalogów rzeczowych, rozpoczęto budowę katalogu centralnego dla całości zbiorów. Niestety żywot tego katalogu był niezwykle krótki, bo w 1994 roku, w związku z rozpoczęciem komputerowego opracowania zbiorów, katalog ten został zamknięty. Przyjęto, że w katalogu komputerowym będzie budowany katalog przedmiotowy. Rozpoczął się proces budowy języka haseł przedmiotowych wspólnie z grupą bibliotek naukowych wdrażających system VTLS. Do opracowanego schematu klasyfikacji powrócono w 2001 roku, kiedy należało rozwiązać problem organizacji zbiorów w wolnym dostępie w projektowanym wówczas gmachu biblioteki głównej. Zdecydowano, że właśnie ten schemat, po wprowadzeniu niezbędnych poprawek i uzupełnień będzie podstawą ustawienia zbiorów w nowej bibliotece.

W korzystnej sytuacji znalazł się katalog alfabetyczny wydawnictw ciągłych, bowiem już w 1977 roku udało się udostępnić centralny katalog alfabetyczny

⁷⁴ Ibidem.

Katalog
alfabetyczny
czasopism

czasopism z pełnymi opisami zawartości. Znajdował się on w Sopocie i obejmował wszystkie zbiory Biblioteki. Takiego szczęścia nie miał katalog rzeczowy czasopism. Próbę stworzenia takiego katalogu podjęto w latach 80-tych, jednak prace te nie zakończyły się sukcesem i do czasu powstania katalogu komputerowego czasopism, Biblioteka takiego katalogu nie posiadała.

Komputeryzacja Biblioteki wniosła zasadniczą zmianę w środowisku informacyjnym. W miejsce sześciu katalogów kartkowych powstał jeden wspólny katalog komputerowy. W kolejce na zamknięcie i dołączenie do katalogu online czekają katalogi zbiorów specjalnych. Katalogi kartkowe przechodzą do historii. Katalogi, o skomplikowanych systemach haseł i przemysłnych zasadach ich szeregowania. Katalogi ze zróżnicowaną typologią, których było kilka w Bibliotece, gdyż każdy z nich z osobna skupiał opisy wybranego rodzaju dokumentów i odpowiadał na inne pytania. Zastąpił je jeden katalog komputerowy o niezmiernie bogatych możliwościach wyszukiwawczych. W efekcie intensywnie prowadzonego opracowania księgozbioru retrospektywnego zmniejsza się zasób katalogów kartkowych, z których karty katalogowe są sukcesywnie usuwane. Jednak jeszcze przez kilka lat pełnej informacji o zbiorach ogólnych Biblioteki Uniwersyteckiej dostarczać będą łącznie – katalogi kartkowe i katalog komputerowy.

Spółeczna funkcja Biblioteki przejawia się w udostępnianiu opracowanych zbiorów – głównie użytkownikom macierzystej uczelni. Zbiory udostępniano w czytelnich i wypożyczalniach Biblioteki Głównej i wszystkich filii. Liczba miejsc w czytelnich w minionych 35 latach wzrosła z 304 w 1970 roku do 591 w 2005 roku.

Wydarzeniem ważnym dla udostępniania zbiorów było wydanie w dniu 10 stycznia 1981 roku przez ówczesnego Prorektora ds. Nauczania, doc. dra hab. Bogusława Cyglera polecenia włączenia wszystkich druków zastrzeżonych, tzw. prohibitów, do ogólnego udostępniania czytelnikom bez jakichkolwiek zastrzeżeń⁷⁵.

W 1995 roku przeprowadzono, na zlecenie władz Uniwersytetu, ocenę usług bibliotecznych⁷⁶. Badanie to potwierdziło opinie studentów o niedorozwoju usług bibliotecznych w UG. Zdecydowana większość studentów oceniła księgozbiór Biblioteki UG jako „niewystarczający” (39%) lub „raczej niewystarczający” (35%). Tylko niespełna co trzeci student zadowolony był z jego zawartości (26%). Na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii odsetek studentów pozytywnie oceniających zawartość księgozbioru był znacznie wyższy aniżeli na pozostałych wydziałach – co wynikało zapewne z ich specyfiki. Na zawartość księgozbioru najczęściej narzekali studenci kierunków humanistycznych

Udostępnianie zbiorów

⁷⁵ Dokument znajduje się w zbiorach BG UG.

⁷⁶ Wyniki badań zostały opublikowane w raporcie „Dydaktyka w Uniwersytecie Gdańskim w ocenie studentów”, który został przygotowany przez Jarosława Załęckiego i Pracownię Realizacji Badań Socjologicznych UG w 1995 r.

i ekonomii. Ogółem 57% studentów zgłosiło swoje zastrzeżenia do pracy Biblioteki. Spośród wszystkich zgłaszanych zastrzeżeń dwa wysunęły się na plan pierwszy: ubogie i niekompletne zbiory oraz zła organizacja. Na ubogie i niekompletne zbiory najczęściej narzekali studenci Wydziału Nauk Społecznych (75%). Brak najnowszych pozycji najczęściej sygnalizowali studenci prawa (28%). Bolączką studentów wydziałów Biologii, Geografii i Oceanologii (44%) oraz Chemii (31%) było ograniczenie liczby książek, które można było jednorazowo wypożyczyć. Studenci zgłaszali postulaty dotyczące m.in. rozszerzenia godzin pracy Biblioteki, zwiększenia liczby kserografów, zwiększenia liczby miejsc w czytelnich i większej liczby egzemplarzy książek.

Kierownikiem Oddziału Udostępniania, który mieścił się w Bibliotece w Sopocie, w latach 1970-1981 była Bożena Jacob. W 1981 roku obowiązki kierownika Oddziału przejęła Janina Piwońska i pełniła je do 1985 roku. W 1985 roku kierownikiem Oddziału Udostępniania została Ewa Domuradzka.

W ścisłym powiązaniu z procesem udostępniania zbiorów pozostaje działalność informacyjna Biblioteki, której naczelnym zadaniem jest udział w zaspokajaniu potrzeb czytelnich. Okoliczność, że w literaturze fachowej mówi się o bibliotekach naukowych jako dużych ośrodkach informacji, świadczy o randze tej działalności, którą realizował przede wszystkim Oddział Informacji Naukowej. W latach 1970-1982 pracami tego Oddziału kierowała Józefa de Laval. Po objęciu przez Józefę de Laval funkcji dyrektora Biblioteki Gdańskiej Akademii Medycznej, w 1982 roku obowiązki kierownika podjęła Brygida Ceynowa-Szczęch i pełniła je do czasu objęcia funkcji zastępcy dyrektora Biblioteki w 1994 roku. W 1994 roku kierownikiem Oddziału Informacji została Anita Januszewska.

Jedną z form działalności informacyjnej była informacja indywidualna: katalogowa i bibliograficzna udzielana studentom i pracownikom uczelni, a także instytucjom i osobom z zewnątrz. Na zamówienia sporządzano różnorodne zestawienia tematyczne. W ramach informacji zbiorowej wykonywano prace, które stanowiły przede wszystkim poszerzoną informację o posiadanych i nabywanych zbiorach. Przygotowywano wykazy nabytków zagranicznych, które ukazywały się od początku istnienia Biblioteki najpierw jako kwartalniki, a od 1975 r. w trzech seriach tematycznych: nauki humanistyczne, matematyczno-przyrodnicze oraz ekonomiczno-prawne. Od 1979 roku ich częstotliwość zwiększono i odtąd ukazywały się jako miesięczniki. Tej formy informacji zaniechano w 1995 roku. Przez kilka lat lista nabytków zagranicznych ukazywała się w Gazecie Uniwersyteckiej. Obecnie wykazy nabytków zagranicznych w układzie działowym zamieszczane są na stronie domowej Biblioteki.

W 1997 roku zaprojektowana została i uruchomiona strona domowa Biblioteki⁷⁷, na której podane zostały podstawowe informacje dotyczące działalności

⁷⁷ Adres strony: www.bg.univ.gda.pl.

Biblioteki oraz pomagające w dostępie do źródeł informacji połączenia i adresy. Od 1997 roku czterokrotnie zmieniła się grafika strony i zasób informacji na niej przekazywanych.

Kolejnymi dokonaniem służącymi informacji o zbiorach były organizowane wystawy dwojakiego rodzaju: wystawy nowości urządzane w Bibliotece Głównej i niektórych filiach, propagujące nowe książki, oraz wystawy tematyczne towarzyszące często znaczącym imprezom naukowym lub związane z ważnymi datami wydarzeń historycznych. Wśród wielu zorganizowanych ekspozycji na szczególne podkreślenie zasługują następujące wystawy:

Wystawy

1. *Pisarze gdańscy i ziemi gdańskiej 1945–1975* zorganizowana w kwietniu 1977 roku w gmachu Wydziału Humanistycznego UG w Oliwie, a następnie eksponowana w Elblągu przez tamtejszą Wojewódzką Biblioteką Publiczną;
2. *60 lat gdańskiego środowiska historycznego* – wrzesień 1978;
3. *60 lat Polski na morzu* – październik 1978;
4. *40 rocznica napaści hitlerowskiej na Polskę* zorganizowana we wrześniu 1979 roku w salach Muzeum Narodowego w Gdańsku;
5. *Zagraniczna książka morska* zorganizowana w grudniu 1980 roku w salach Ratusza Głównego Miasta Gdańska;
6. wystawa książek wydawców niemieckich zorganizowana w październiku 1994 roku w Ratuszu Głównego Miasta Gdańska, przy współudziale Frankfurckich Targów Książki, Instytutu Goethego i Konsulatu Niemieckiego;
7. *Wielcy gdańszczanie w 1000-letniej historii miasta Gdańska* zorganizowana wspólnie z bibliotekami naukowymi Trójmiasta w październiku-listopadzie 1997 roku, w Gmachu Głównym Politechniki Gdańskiej;
8. *500 lat sztuki drukarskiej* zorganizowana w lutym-marcu 2000 roku w Sali Morskiej Ratusza Głównego Miasta Gdańska;
9. *Morze w nauce i sztuce* zorganizowana w maju-czerwcu 2003 roku w Sali Białej Ratusza Głównego Miasta Gdańska z okazji pierwszego Bałtyckiego Festiwalu Nauki.

Innym rodzajem wystaw, organizowanych z inicjatywy i pod opieką Dominiki Skutnik, są pokazy malarstwa, fotografii, grafiki i rzeźby młodych twórców. Organizowane one są pod wspólną nazwą PROJEKT_1 w czytelni Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji. Inauguracja cyklu miała miejsce 20 kwietnia 2005 roku, prezentowane było malarstwo Tomasza Kopcewicza.

Wspomnieć należy także permanentne wystawy grafiki ze zbiorów własnych Biblioteki organizowane w czytelni Filii nr 4, których pomysłodawczynią i organizatorką jest Dominika Skutnik oraz wystawy prac pracowników naukowych Uniwersytetu. Ich organizatorem jest Oddział Informacji Naukowej i uświetniają one zwykle inaugurację roku akademickiego.

Wydawnictwa
Biblioteki

Ważnym elementem w działalności Biblioteki są jej wydawnictwa.

Dużym i znaczącym przedsięwzięciem była bibliografia publikacji pracowników naukowych UG, przygotowywana przez zespół bibliotekarzy Oddziału Informacji Naukowej. Bibliografia ta była przeglądem dorobku naukowego uczelni, a jednocześnie wykazem publikacji poszczególnych pracowników. „Bibliografia publikacji pracowników Uniwersytetu Gdańskiego była dla mnie rzeczywiście bardzo trudna dlatego, że poprawność wprowadzania różnych tytułów fizyko-chemicznych i innych wymagała ogromnej mrówczej dokładności i właśnie my musieliśmy nad tym czuwać, pomijając już normy, które trzeba było tak, jak wszędzie stosować bardzo wiernie”⁷⁸. Prace nad bibliografią trwały

WYBITNI GDAŃSZCZANIE W 1000-LETNIEJ HISTORII MIASTA GDAŃSKA

wystawa rękopisów, starych druków,
grafiki, fotografii i dokumentów ze zbiorów
bibliotek naukowych Trójmiasta

20 października - 6 listopada 1997

PRZEWODNIK PO WYSTAWIE

Gdańsk

Katalog wystawy
Wybitni Gdańszczanie w 1000-letniej
historii miasta Gdańska

MORZE W NAUCE I SZTUCE

Wystawa zorganizowana w ramach
I Bałtyckiego Festiwalu Nauki

29 maja - 22 czerwca 2003 r.

Gdańsk

Katalog wystawy Morze w nauce i sztuce

od początku powołania Uniwersytetu do 1993 roku, kiedy to ukazał się drukiem ostatni tom bibliografii za lata 1989/1990.

W 1976 roku wykonany został ekslibris Biblioteki Uniwersyteckiej. Powstały trzy wersje znaku według projektu artysty-plastyka Stanisława Sikorskiego.

Ekslibrisy

⁷⁸ Rozmowa B. Szczęch z Anną Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

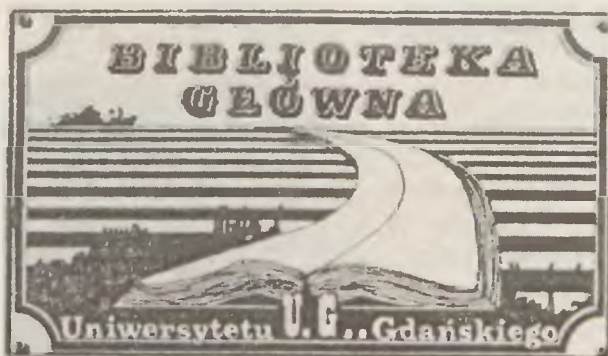

EX LIBRIS

Ekslibris Biblioteki Głównej UG
według projektu S. Sikorskiego

Ekslibris Biblioteki Głównej UG
według projektu S. Sikorskiego

EX LIBRIS

Ekslibris Biblioteki Głównej UG według projektu S. Sikorskiego

Nową wersję ekslibrisu Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego zaprojektowała w 2002 roku Dominika Skutnik.

W 1989 roku rozpoczęto edycję *Widoków dawnego Gdańska*. 10 grafik (akwafor-ty) według rysunków z XVIII i XIX w. pochodzących ze zbiorów Muzeum Narodowego w Gdańsku przygotowała Małgorzata Leszczewska-Włodarska.

Trzy mapy *Gdańska z XVIII wieku* ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego wydano drukiem w 1996 roku. Tekę zawierała trzy reprodukcje dawnych map Gdańska i okolic (miedzioryt kolorowany) z oficyny Johanna Baptisty Homanna.

E X L I B R I S

BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ
UNIwersytetu
GdańskiegoEkslibris Biblioteki Głównej UG
według projektu D. Skutnik

wersję angielskojęzyczną.

Folder o Bibliotece w budowie ukazał się w 2005 roku z okazji wizyty na budowie ówczesnego ministra edukacji Narodowej Mirosława Sawickiego.

Od 2003 roku Biblioteka wydaje karty noworoczne według projektów Dominiki Skutnik. Karty z życzeniami wysyłane są między innymi do emerytowanych pracowników Biblioteki i są jednocześnie zaproszeniem na doroczne spotkania noworoczne.

Działalność dydaktyczna prowadzona w Bibliotece, wypracowana w ciągu lat pracy, ukształtowała się w kilku etapowy system szkolenia studentów własnej uczelni. Pierwszym z tych

W 1999 roku wydany został *Plan Śródmieścia Gdańska* ilustrowany rycinami ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego. Wydawnictwo, o charakterze bibliofilskim, zawierało współczesny plan śródmieścia Gdańska, krótki zarys historii miasta, opis zabytków wyszczególnionych na planie oraz siedemnastowieczne widoki dawnego Gdańska pochodzące z grafik Idziego Dickmanna i Piotra Willera. W 2000 roku wydana została niemieckojęzyczna wersja tego Planu, a w 2005 roku wersja angielskojęzyczna.

Folder o Bibliotece ukazał się po raz pierwszy w 1997 roku z okazji odbywającej się w Bibliotece ogólnopolskiej konferencji. W latach następnych wydawano kolejne uaktualnione wersje tego informatora oraz w 2001 roku wydano

Plan Śródmieścia Gdańska

etapów było przysposobienie biblioteczne studentów pierwszego roku, w wymiarze dwóch godzin, zaliczane przez wpis w indeksie. Słuchacze zapoznawali się z charakterystyką księgozbioru i katalogów bibliotecznych oraz z zasadami korzystania z nich. Jako materiał uzupełniający każdy nowy czytelnik otrzymywał opracowane przez Bibliotekę ulotki informacyjne: o adresach i godzinach udostępniania w Bibliotece Głównej i filiach, wyciąg z regulaminu udostępniania, o zasadach korzystania z katalogów bibliotecznych itp. Forma ulotek informacyjnych dla studentów z powodzeniem stosowana była przez wszystkie lata. W ostatnim czasie wspomagana jest przez informacje zamieszczane na stronie domowej Biblioteki. W 2005 roku opracowana została

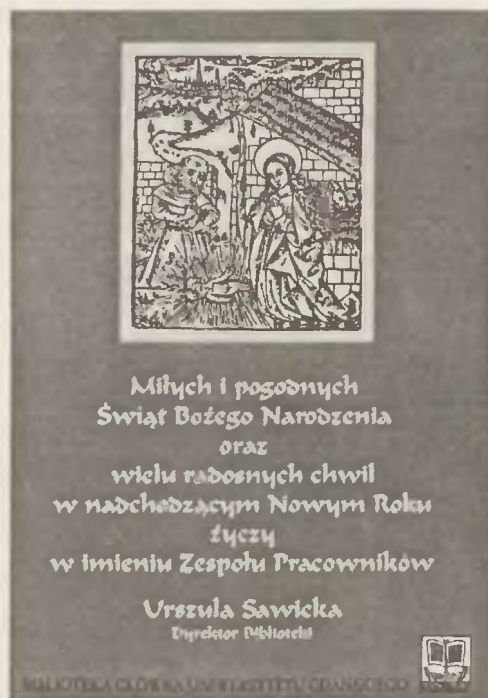
BIBLIOTEKA GŁÓWNA

UNIwersYTETU
GDANSKIEGO

Folder o Bibliotece (2003 r.)

Kartka świąteczna (2002 r.)

elektroniczna wersja szkolenia dla studentów pierwszego roku, która w przyszłości ma zastąpić całkowicie szkolenia tradycyjne.

Kolejną formą szkoleń było przysposobienie z zakresu wydawnictw informacyjnych, prowadzone dla studentów wyższych lat dwóch wydziałów ekonomicznych, polegające na wszechstronnej prezentacji i omówieniu źródeł informacji w formie tradycyjnej i elektronicznej.

W latach 70. prowadzono dla nielicznych wybranych grup kierunków ekonomicznych zajęcia poświęcone umiejętności sporzą-

dzania opisów bibliograficznych, przypisów oraz przygotowania tekstu redakcyjnego⁷⁹.

Inną formą dydaktyki prowadzoną od 1973 roku były praktyki studentów bibliotekoznawstwa macierzystej uczelni i z innych ośrodków kształcenia w kraju. Były to praktyki miesięczne, odbywane z reguły w miesiącach wakacyjnych. W latach 90. liczba studentów-praktykantów z innych uczelni znacznie zmalała. Powodem była słaba kondycja finansowa uczelni prowadzących kierunki i specjalizacje bibliotekoznawcze.

Współpraca bibliotek, mająca na celu optymalne zaspokojenie potrzeb czytelnicznych, przez te wszystkie lata realizowana była bardzo różnie. Były inicjatywy, których realizacja nie do końca była zadawalająca, były i takie, które zakończyły się lub są kontynuowane z powodzeniem i korzyścią dla użytkowników.

Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego włączyła się w środowiskową współpracę z innymi bibliotekami Trójmiasta i regionu. Wyrazem trwalszej współpracy było powołanie przez Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Wybrzeża w dniu 22 kwietnia 1970 roku Zespołu Dyrektorów i Kierowników Bibliotek Szkół Wyższych Trójmiasta. Do Zespołu tego dokooptowano dyrektorów Biblioteki Gdańskiej PAN, Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej oraz Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku. Kierownictwo tego Zespołu powierzono Bibliotece Uniwersyteckiej, przewodniczącym Zespołu został Zbigniew Binerowski. Kolegium Rektorów określiło zadania Zespołu, który miał inicjować współpracę w zakresie merytorycznej działalności bibliotek, koordynować działania przekraczające możliwości poszczególnych bibliotek oraz czuwać nad ich realizacją. Do spraw, które zostały wysunięte na czoło, zaliczyć można sprawy zakupów dewizowych, ujednolicenie zasad udostępniania zbiorów, dysktutowano na sposobem rozwiązywania wspólnych potrzeb bibliotek w zakresie reprografii oraz prac konserwatorskich. Realizację poszczególnych zadań powierzano zespołom roboczym, powoływanym do określonych zadań. W wyniku kilkuletniej działalności opracowano zatwierdzony przez Kolegium Rektorów – jednolity regulamin udostępniania zbiorów bibliotek szkół wyższych Trójmiasta, mający ułatwić czytelnikowi korzystanie ze zbiorów wszystkich bibliotek naukowych.

W zakresie koordynacji polityki gromadzenia zbiorów i wydawania wspólnych katalogów przygotowany został wykaz tytułów czasopism zagranicznych strefy dolarowej nabytych w latach 1972–1973, obejmujący zbiory bibliotek szkół wyższych i Biblioteki Gdańskiej PAN. Do kolejnego wykazu za rok 1973 włączono niektóre biblioteki placówek PAN w Gdańsku. Wykazy te ukazały się jako wydawnictwa Biblioteki Głównej UG i w ostatecznej redakcji opracowane zostały przez zespół pracowników tej Biblioteki.

⁷⁹ Z. Binerowski: *Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1970-1980*. Rocznik Gdański 1982, T. 42, z. 2, s. 157.

Ponadto Zespół przeanalizował sprawy wspólnej bazy reprograficznej, środowiskowej introligatorni oraz biblioteki składowej i uznał jednomyślnie, że wobec trudności obiektywnych (lokal, wyposażenie), z jakimi borykają się poszczególne biblioteki, są one trudne do rozwiązania i wykraczają poza kompetencje i możliwości Zespołu. Z tych samych powodów zrezygnowano z wcześniej rozpoczętych prac nad sporządzeniem centralnej kartoteki dubletów i druków zbędnych – bardzo przydatnej w regionalnej gospodarce dubletami. Zespół ściśle współpracował ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich regionu gdańskiego, włączając się poprzez swoich członków do różnych prac społecznych na rzecz całego bibliotekarstwa gdańskiego. Zespół stanowił także forum, na którym w gronie specjalistów wymieniano poglądy.

Z czasem, w skutek trudnej sytuacji materialnej bibliotek, szczególnie w latach osiemdziesiątych, współpraca bibliotek uległa rozluźnieniu. W dalszym ciągu z powodzeniem stosowany był wspólny regulamin udostępniania zbiorów, w poszczególnych sprawach biblioteki podejmowały współpracę dwustronną.

W 2003 r. podjęto próbę zinstytucjonalizowania współpracy bibliotek naukowych w regionie pomorskim. Z inicjatywy Rady Rektorów Województwa Pomorskiego opracowany został tekst porozumienia o powołaniu Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego. W dokumencie tym stwierdzono między innymi, że celem porozumienia jest współpraca na rzecz rozwoju informacji naukowej, dostępu środowiska naukowego do zasobów informacji krajowych i światowych, a także unowocześnienie i usprawnienie działalności bibliotecznej w województwie pomorskim. Efektem miało być jak najpełniejsze uzupełnianie zbiorów, stworzenie jak najlepszych warunków do ich przechowywania i konserwowania, a także koordynowanie komputeryzacji bibliotek i kształcenie bibliotekarzy.

Do Zespołu mogły przystąpić wszystkie biblioteki naukowe województwa pomorskiego. Dnia 26 kwietnia 2004 roku rektor Uniwersytetu Gdańskiego Andrzej Ceynowa podpisał deklarację przystąpienia Biblioteki UG do Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego.

Wśród prac, których realizację podjęto w ramach tego Zespołu wymienić można: ustalenie listy tytułów czasopism zagranicznych, które prenumerują biblioteki naukowe, uaktualnienie wspólnego regulaminu udostępniania zbiorów, przystąpiono także do opracowywania wspólnego projektu digitalizacji zbiorów.

Innym znaczącym przedsięwzięciem współpracy o zasięgu krajowym, a nawet międzynarodowym, było włączenie Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego, jako Centralnej Biblioteki Morskiej, do krajowego systemu centralnych bibliotek naukowych.

Dzieje Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego jako Centralnej Biblioteki Morskiej otwiera data 26 kwietnia 1979 roku, kiedy to na mocy *Zarządzenia nr 1*

*Ministrów: Kultury i Sztuki ; Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Sekretarza Naukowego PAN w sprawie zasad i planów specjalizacji zbiorów bibliotecznych, a także wyznaczenia bibliotek centralnych i określenia ich zadań*⁸⁰. Biblioteka ta została powołana wraz z siedemnastoma innymi bibliotekami centralnymi. Wynikało to z ogólnopolskiego planu specjalizacji materiałów bibliotecznych, w ramach którego wytypowano biblioteki centralne dla różnych dyscyplin naukowych i dziedzin wiedzy. Powołanie bibliotek centralnych nie polegało bynajmniej na stworzeniu nowych instytucji. Funkcjami wynikającymi ze specjalizacji zbiorów obdarzono – a jak miała pokazać przyszłość obarczono – wybrane biblioteki w kraju. Zapewnienia zainteresowanych resortów i gwarancje zawarte w zarządzeniu nr 1, kreśliły przed wyróżnionymi bibliotekami świetlaną przyszłość na miarę przymiotnika „centralna”. We wspomnianym zarządzeniu zamieszczono zapis, że „Właściwi ministrowie sprawujący nadzór nad bibliotekami mają obowiązek zapewnić im warunki działania w ramach posiadanych środków”. W kolejnym ustępie tego aktu prawnego wyjaśniono co należy rozumieć przez owe warunki działania. Mówił on o środkach finansowych, o powierzchni użytkowej, gwarancjach limitu plac, urządzeniach technicznych umożliwiających automatyzację prac bibliotecznych i informacyjnych, a także odpowiednich środkach łączności.

Nie wszystkie biblioteki miały jednakowe problemy i potrzeby w chwili uzyskania statusu bibliotek centralnych, charakteryzowały się one różnym stopniem zorganizowania. Niektóre, jak na przykład Centralna Biblioteka Wojskowa, Centralna Biblioteka Rolnicza czy Główna Biblioteka Lekarska, już od dawna prowadziły wyspecjalizowaną działalność. Inne zmuszone były zaczynać od podstaw. Do tej ostatniej grupy należała Centralna Biblioteka Morska.

Idea powołania biblioteki, zajmującej się zbiorami morskimi dla potrzeb gospodarki i kultury nie była nowa. Wiązała się z nurtem społecznym, żywym już w okresie międzywojennym, wskazującym na konieczność utworzenia instytucji mającej na celu – ze względu na historyczne dzieje Polski – umocnienie polskiej obecności nad i na morzu. W 1972 roku odbyła się w Gdańsku pierwsza konferencja poświęcona naukowej książce morskiej. Wyrazem tej idei miało się stać także między innymi rozpoznanie, ochrona i wzbogacenie tego, co naród polski poprzez swoją kulturę i praktyczną działalność związaną z morzem zgromadził w postaci dokumentów pisanych i co będzie gromadził oraz zorganizowanie i udostępnianie szerokim kręgom społecznym bazy informacyjnej o zgromadzonych materiałach.

Funkcję Centralnej Biblioteki Morskiej powierzono Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego. Jakie względy zdecydowały o wyborze? Niewątpliwie udział Uniwersytetu w kształceniu kadr dla gospodarki morskiej. Należy tu wspomnieć,

⁸⁰ Dz. Urz. 1979, nr 3, poz. 9.

że dewizą Uniwersytetu Gdańskiego jest sentencja „in mari via tua”. Biblioteka dysponowała największym księgozbiorem w regionie i spełniała odpowiednie wymogi formalno-prawne stawiane bibliotekom centralnym. Argumentem koronnym była też, istniejąca jeszcze w 1979 roku, szansa wybudowania nowego gmachu biblioteki, gwarantującego placówce właściwy standard. Niestety sprawy potoczyły się inaczej. W obliczu trudności ekonomicznych kraju, plany inwestycyjne uległy zawieszeniu na długi okres. Ponieważ zabrakło też wsparcia ze strony urzędowych protektorów przedsięwzięcia, biblioteka pozostając w dotychczasowej strukturze, nie mogła odsunąć na bok potrzeb macierzystej uczelni, usiłowała jednak w miarę możliwości wypełniać nałożone na nią zadania.

Do zadań CBM należało:

1. gromadzenie, w zakresie specjalizacji morskiej, krajowych i zagranicznych bieżących i retrospektywnych materiałów bibliotecznych;
2. bieżące ich ewidencjonowanie i dokumentowanie;
3. udostępnianie gromadzonych materiałów zainteresowanym użytkownikom;
4. wydawanie bieżącej bibliografii i serwisów informacyjnych;
5. przechowywanie po jednym egzemplarzu krajowych i zagranicznych materiałów bibliotecznych;
6. przekazywanie informacji do systemów specjalistycznych oraz dziedziny nowo-tematycznych SINTO oraz do katalogów centralnych.

Podejmowanie przez Bibliotekę Uniwersytetu Gdańskiego dodatkowych zadań, wynikających z nałożonych na nią w roku 1979 funkcji, przebiegało w latach osiemdziesiątych w bardzo niesprzyjających warunkach społeczno-ekonomicznych kraju. Warunki materialne, zagwarantowane w odpowiednich aktach prawnych, nie zostały praktycznie wdrożone. Niestety, uzyskana pomoc ograniczyła się właściwie do jednego, spektakularnego gestu, jakim było wyposażenie nowo mianowanych bibliotek centralnych w teleksy.

Pomimo takiej sytuacji – dzięki zrozumieniu i przeświadczeniu wielu bibliotekarzy z różnych bibliotek o potrzebie powołania takiej instytucji – podjęty został określony zakres prac, który najogólniej przedstawiał się następująco:

1. określenie szczegółowego zakresu tematycznego problematyki morskiej czyli utworzenie dla niej języka informacyjno-wyszukiwawczego;
2. zorganizowanie sieci bibliotek współpracujących;
3. określenie przez te biblioteki tematyki morskiej gromadzonych zbiorów opierając się na stworzonym języku informacyjno-wyszukiwawczym;
4. przeprowadzenie ogólnopolskiego rozeznania bibliotek posiadających w swoich zasobach materiały o tematyce morskiej;
5. systematyczne tworzenie bazy informacyjnej o zasobach morskich.

W dniu 26 kwietnia 1980 roku, Biblioteka Główna UG jako Centralna Biblioteka Morska zorganizowała pierwszą naradę roboczą dyrektorów oraz kierowników bibliotek, a także centrów informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej

makroregionu morskiego. Wyłoniono wstępnie biblioteki oraz współpracujące ośrodki INTE, które w pierwszym okresie budowy sieci miały wejść w jej skład. Ukonstytuowała się Międzybiblioteczna Komisja Koordynacyjna, w liczbie reprezentantów 14 bibliotek i ośrodków INTE z Trójmiasta i Szczecina oraz przedstawiciela Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej⁸¹.

Na tej naradzie powołano również 6 grup roboczych do spraw problematyki: humanistycznej, żeglugowo-portowej, badań i eksploatacji zasobów morskich, techniki morskiej, ekonomiczno-prawnej oraz automatyzacji, które miały na celu sprecyzowanie szczegółowego zakresu tematycznego Centralnej Biblioteki Morskiej.

Prawidłowe, formalno-prawne zorganizowanie struktury bibliotek współpracujących z Centralną Biblioteką Morską, stało się warunkiem niezbędnym do prowadzenia dalszych planowych działań.

W grudniu 1980 r. została zorganizowana duża wystawa naukowej książki morskiej. Ekspozycję zorganizowano przy współudziale 16 trójmiejskich bibliotek pod patronatem Centralnej Biblioteki Morskiej oraz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Opublikowano katalog wystawy. Ekspozycja towarzyszyła obrodom II Kongresu Kultury Morskiej.

Do ważniejszych prac powstałych w Centralnej Bibliotece Morskiej należy zaliczyć:

1. *Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych znajdujących się w 42 bibliotekach Trójmiasta*, wydany drukiem;
2. *Centralny Katalog Zagranicznych Czasopism Morskich znajdujących się w zbiorach sieci bibliotek współpracujących*, zawierający informacje o czasopismach gromadzonych od czasów najdawniejszych do 1985 roku włącznie. Katalog ukazał się drukiem i pozwalał na szczegółowe zorientowanie się w zasobach morskich czasopiśmiennictwa zagranicznego. Planowana była kontynuacja tego katalogu w systemie zautomatyzowanym;
3. *Katalog Polskich Czasopism Morskich z lat 1919-1944 w bibliotekach Trójmiasta*;
4. dokończenie opracowania i wydanie drukiem bibliografii polskiego piśmiennictwa morskiego w latach 1900-1944;
5. inicjowanie i wdrażanie wielu innych prac, np. systematyczne organizowanie wystaw propagujących piśmiennictwo morskie, a także grafikę morską, której bogatą kolekcję posiada Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego⁸²;
6. podjęcie prac teoretycznych nad klasyfikacją morską.

Biblioteka planowała wprowadzenie do zautomatyzowanych baz danych materiałów bibliotecznych o tematyce morskiej.

⁸¹ Z. Binerowski: *Centralna Biblioteka Morska – funkcje i zadania*. Technika i Gospodarka Morska 1980, R. 30, nr 3, s. 449-451.

⁸² J. Łuszczzyńska: *Centralna Biblioteka Morska*. Nautologia 1990, R. 25, nr 1/4, s. 76-77.

Czas tworzenia i prace, które podejmowano oraz dorobek Centralnej Biblioteki Morskiej Jadwiga Łuszczyńska wspomina jako okres bardzo intensywnej, żmudnej pracy. Idea upadła, ale w Bibliotece pozostał spadek tych lat – CBM zabezpieczyła cenne zbiory, przede wszystkim rozpadającego się wówczas Instytutu Bałtyckiego. Dom Kultury w Nowym Porcie przekazał bibliotece centralnej z racji pełnionych przez nią funkcji swoje zbiory⁸³.

Inna uczestniczka prac związanych z Centralną Biblioteką Morską, Helena Lorkiewicz – długoletni kierownik Oddziału Czasopism w BG UG – inaczej wspomina realizację tej idei „przyznam się szczerze, że od początku byłam przeciwna tej idei, bo mi się wydawało, że to jest fikcja, to po prostu jest coś takiego górnołotnego. [...] Może to była nawet myśl sensowna, tylko w naszej rzeczywistości, która się stale zmieniała, niepotrzebna. [...] A poza tym dużo było osób z innych bibliotek, które były przeciwnie. Pamiętam, że na początku dyrektor, ponieważ chodziło o czasopisma szczególnie, o wydanie katalogu tytułów, polecił mi napisać referat na ten temat, co to ma być ta biblioteka morska, a ja naprawdę nie wiedziałam co to ma być i zaczęłam kombinować. Potem na naradzie musiałam to czytać i tak sobie pomyślałam, żeby oni wiedzieli, że ja jestem przeciwna, to by w ogóle tego nie słuchali”⁸⁴.

Prace związane z funkcją Centralnej Biblioteki Morskiej nie wyprowadziły spraw poza fazę organizacji.

Na początku lat 90. nadszedł czas, w którym zdecydowały się losy bibliotek centralnych. Losy Centralnej Biblioteki Morskiej i innych bibliotek centralnych związane z rozwojem sytuacji ekonomicznej kraju.

W połowie lat dziewięćdziesiątych idea bibliotek centralnych upadła, chociaż nie było oficjalnego dokumentu znoszącego biblioteki centralne. Zastąpił ją projekt powołania bibliotek wiodących w wyznaczonych dziedzinach.

Innym przykładem, tym razem udanej i przynoszącej wymierne korzyści współpracy jest proces komputeryzacji Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego. Kompute-
ryzacja

Jadwiga Łuszczyńska tak wspomina początki komputeryzacji: „Już w 1988 roku zaczął się cały proces, aż trudno dziś uwierzyć, to był jeden komputer i wówczas mieliśmy taką koncepcję, nie mając jeszcze środków ani niczego, chcieliśmy modułami tworzyć komputeryzację biblioteki”⁸⁵.

Irena Suszko-Sobina, jedna z autorek planu komputeryzacji Biblioteki o początkach tego procesu powiedziała: „Mieliśmy słownie jeden komputer na całą bibliotekę i do niego darmowy pakiet MICRO/ISIS, który z UNESCO był dla bibliotek polskich za darmo przekazany, żebyśmy się uczyli komputeryzacji.

⁸³ Rozmowa J. Łuszczyńskiej z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

⁸⁴ Rozmowa H. Lorkiewicz z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

⁸⁵ Rozmowa J. Łuszczyńskiej z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

Mając takie zaplecze komputerowe, wskoczyliśmy na głęboką wodę i poważaliśmy się pisać o grant⁸⁶ i walczyć o dużą komputeryzację. Uważam, że to było naprawdę z jednej strony szaleństwo, ale z drugiej strony myślę, że to, że na taką odwagę ten zespół się zdobył, zresztą z dużym bardzo udziałem pana Juranda Czermińskiego, którego uważam zasługi należy mocno podkreślać w tej fazie komputeryzacji, kiedy on nas do tej odwagi dopingował, kiedy nas przekonywał, że to jest możliwe. W tamtym czasie sobie chyba nie zdawaliśmy sprawy jaki nowy rozdział się otworzy w życiu Biblioteki”⁸⁷.

Momentem przełomowym dla rozwoju procesów komputeryzacji bibliotek polskich okazał się przełom lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku i przeobrażenia polityczno-społeczno-ekonomiczne w Polsce. W okresie tym Polska zyskała dostęp do nowoczesnych technologii, zaczęto rozwijać sieci lokalne, metropolitalne i rozległe, łączone w globalną sieć Internet.

W Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego, pod kierownictwem pani dyrektor Jadwigi Łuszczynskiej, proces komputeryzacji przygotowano kompleksowo i starannie. Pierwszym krokiem było przeprowadzenie analizy systemowej działalności Biblioteki. Bibliotekę przedstawiono jako spójny system – ciąg procesów wzajemnie się uzupełniających i warunkujących. Do takiego spojrzenia na procesy biblioteczne przyczynił się cykl wykładów poświęconych właśnie analizie systemowej.

Korzystano z doświadczeń osób, które posiadały doświadczenia we wprowadzaniu komputeryzacji w bibliotekach akademickich. Do Biblioteki Głównej UG zaproszono między innymi prof. Michaela Gormana⁸⁸, który 26 maja 1995 roku wygłosił referat pod tytułem *Przyszłość biblioteki akademickiej*⁸⁹. W wystąpieniu tym autor omówił rolę biblioteki uniwersyteckiej w nowej rzeczywistości, która w USA już od lat się rozwijała, a w Polsce dopiero zaistniała.

W roku 1992 cztery pierwsze biblioteki akademickie w kraju: Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, Jagiellońska, Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego i Biblioteka Akademii Górniczo-Hutniczej podjęły decyzję o zakupie i wdrażaniu zintegrowanego systemu VTLS (Virginia Tech Library System).

10 lutego 1993 roku zawarto Porozumienie o powołaniu Zespołu Koordynacyjnego VTLS pomiędzy Uniwersytetami: Warszawskim, Jagiellońskim, Gdańskim i Akademią Górniczo-Hutniczą. W punkcie pierwszym postanowiono o powołaniu międzyuczelnianego zespołu koordynacyjnego VTLS, pracującego

⁸⁶ W 1991 r. Biblioteka Główna UG wystąpiła do Fundacji A. Mellona z wnioskiem o przyznanie funduszy na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania. Efektem tego wystąpienia było przyznanie grantu w wysokości 560 tys. dolarów. Fundusze te umożliwiły zakup zintegrowanego systemu VTLS i sprzętu komputerowego firmy Hewlett-Packard.

⁸⁷ Rozmowa I. Suszko-Sobiny z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

⁸⁸ Michael Gorman był dziekanem Służb Bibliotecznych w California State University we Fresno, członkiem IFLA.

⁸⁹ Tłumaczenie polskie tekstu referatu zostało opublikowane w Przeglądzie Bibliotecznym 1995, z. 2, s. 146-155.

nad wdrożeniem skomputeryzowanego systemu obsługi procesów bibliotecznych VTLS w uczelniach reprezentowanych przez sygnatariuszy porozumienia oraz opracowaniem strategii jego rozwoju. Podstawowym zadaniem zespołu było określenie kierunku współpracy między uczelniami, w celu poprawy efektywności działania i dla bardziej racjonalnego wykorzystania środków finansowych. W pierwszym składzie Zespołu Koordynacyjnego znaleźli się: Jurand Czermiński (Uniwersytet Gdański) – przewodniczący, Anna Paluszkiewicz (Uniwersytet Warszawski) – sekretarz naukowy, Ewa Dobrzyńska-Lankosz (Akademia Górniczo-Hutnicza) – członek Zespołu i Krzysztof Wierchowski (Uniwersytet Jagielloński) – członek Zespołu. Z czasem do porozumienia przystępowały kolejne uczelnie, które także zakupiły system VTLS. W 2005 roku 25 bibliotek naukowych w Polsce wykorzystywało system VTLS.

Doświadczenia wieloletniej współpracy i zmieniające się zadania powodowały konieczność zmian warunków porozumienia, które zostały uwzględnione w kolejnych aktualizowanych dokumentach: z listopada 1997 roku i marca 2002 roku.

W dokumencie z 2002 roku, który nosił tytuł *Porozumienie o Współpracy Bibliotek Wdrażających i Użytkujących VTLS* zapisano, że celem współpracy są działania na rzecz rozwoju informacji w Polsce, dostępu środowiska naukowego do zasobów informacji w kraju i na świecie, unowocześnienie i usprawnienie działalności bibliotecznej, a także kształtowanie wspólnej polityki wobec VTLS Inc. Cel ten ma być realizowany poprzez współdziałanie we wdrażaniu i rozwoju systemu VTLS i kolejnych jego generacji oraz tworzenie wspólnych baz.

Decyzja o zakupie zintegrowanego systemu okazała się niezwykle ważna dla polskiego bibliotekarstwa, bowiem wyznaczyła kierunek komputeryzacji procesów bibliotecznych w kraju.

Jednak zakup sprzętu i oprogramowania, choć konieczny, nie wystarczył do zapewnienia sukcesu w realizacji przedsięwzięcia. Niezbędne stało się rozwiązanie kilku ważkich, podstawowych problemów:

- wypełnienie luk wynikających z braku polskich norm.

Wdrożenie systemu komputerowego musiało być poprzedzone opracowaniem formatów danych (na początek musiał to być opis bibliograficzny książek i wydawnictw ciągłych, kartoteki haseł wzorcowych i opis zasobu). Zdecydowano, że formatem, który będą stosowały biblioteki VTLS będzie USMARC.

- wybór języka informacyjno-wyszukiwawczego dla katalogu rzeczowego, który spełniałby wymogi kartoteki haseł wzorcowych.

Po dogłębnych analizach stwierdzono, że żaden język informacyjno-wyszukiwawczy do tej pory stosowany w polskich bibliotekach nie spełnia tego podstawowego warunku. Podjęto zatem decyzję o rozpoczęciu tworzenia od podstaw języka haseł przedmiotowych na bazie języka haseł przedmiotowych Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie.

- adaptacja systemu VTLS do praktyk stosowanych w bibliotekach polskich i przygotowanie polskiej wersji językowej.

W ramach prac przygotowawczych do opracowania polskiej wersji językowej systemu utworzony został słownik terminów używanych w komunikatach i dokumentacji systemu.

- szkolenie pracowników i przygotowanie polskich instrukcji do formatów.

Szkolenia bibliotekarzy odbywały się regularnie i organizowane były poprzez spotkania seminaryjne, kilkudniowe warsztaty i konferencje, konsultacje za pomocą poczty elektronicznej. Pierwsze warsztaty, na których po raz pierwszy przedstawiony został format opisu bibliograficznego książek, zostały zorganizowane w sierpniu 1992 roku w Gdańsku-Jelitkowie przez Bibliotekę Uniwersytecką. Kolejne organizowane przez inne biblioteki współpracujące poświęcone były problemom katalogowania wydawnictw ciągłych, kartotek wzorcowych, językowi haseł przedmiotowych i innym szczegółowym problemom. Efektem tych spotkań były zawsze opublikowane materiały szkoleniowe i zalecenia. Opiekę merytoryczną nad szkoleniami dotyczącymi formatów, opisu bibliograficznego i formalnych haseł wzorcowych sprawowały Anna Paluszkiewicz⁹⁰ i Maria Lenartowicz⁹¹. Opiekę nad tworzeniem języka haseł przedmiotowych KABA⁹², którego tworzenie biblioteki VTLS rozpoczęły w 1992 roku, sprawowała Teresa Głowacka⁹³.

- uzupełnienie braków kadrowych i stworzenie formalnych zespołów ds. wdrażania i eksploatacji systemu.

Do obsługi systemu niezbędne było zatrudnienie informatyków o wysokich kwalifikacjach i równie wysokim poczuciu odpowiedzialności. Rzeczą konieczną było także utworzenie międzyuczelnianego stałego zespołu ds. formatów i kartotek wzorcowych.

- stworzenie warunków do szybkiego udostępnienia katalogów komputerowych.

Zatrudnienie możliwie dużej liczby osób przy opracowaniu i wprowadzaniu danych, stworzenie warunków do przejmowania danych z innych bibliotek stosujących takie samo oprogramowanie

⁹⁰ Anna Paluszkiewicz bibliotekarz-informatyk, współtwórczyni komputeryzacji polskich bibliotek naukowych była pracownikiem Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie.

⁹¹ Maria Lenartowicz specjalista w dziedzinie przepisów katalogowania była pracownikiem Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

⁹² Język haseł przedmiotowych KABA (Katalog Automatyczny Bibliotek Akademickich) prezentowany jest w formie kartoteki haseł wzorcowych.

⁹³ Teresa Głowacka specjalista w dziedzinie języków informacyjno-wyszukiwawczych była pracownikiem Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie.

- opracowanie planów strategicznych przyłączania do systemu kolejnych oddziałów merytorycznych biblioteki głównej oraz bibliotek instytutowych, katedralnych i zakładowych.
- zapewnienie każdej bibliotece środków finansowych na eksploatację i rozwój systemu.

Początki były trudne, zadania niełatwe, często zupełnie nowe, pionierskie które odważnie podejmowano i z powodzeniem realizowano. Już w 1995 roku uruchomione zostały katalogi online, tworzono kartotekę haseł wzorcowych, której zasób szybko przyrastał, przystąpiono do opracowania koncepcji wspólnego katalogu dla bibliotek VTLS (projekt WuKa)⁹⁴ i innych.

We wszystkich pracach aktywnie uczestniczyli bibliotekarze Biblioteki Uniwersyteckiej w Gdańsku: Ewa Chrzan, Alicja Szubert-Kwapich, Grażyna Jaśkowiak, Urszula Sawicka, Irena Suszko-Sobina, Małgorzata Fengler, Magdalena Ruszkowska i wielu innych.

Prof. Zbigniew Grzonka, który był rektorem Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1990–1996, z perspektywy lat tak ocenił początki komputeryzacji Biblioteki „Akurat w czasie kiedy byłem rektorem to między innymi oddawano rozbudowaną bibliotekę w Sopocie. To był rok 1994, a co ważniejsze może to rozpoczęcie komputeryzacji biblioteki i to powiedziałbym od razu w takim ujęciu szerszym, bo byliśmy koordynatorem wówczas takiej akcji komputeryzacji zasobów bibliotecznych. To się nazywał system VTLS, pieniądze między innymi były z Fundacji Mellona i nie ukrywam, że to był nie tylko zaszczyt ale i zasługa pracowników biblioteki, w tym między innymi osoby, która tę komputeryzację rozpoczęła – dra Czermińskiego, że ta akcja się nie tylko powiodła ale potem wspaniale rozwinęła i w tej chwili trwa i dzięki temu mamy możliwość na bieżąco wszystkie nabytki biblioteczne komputeryzować, a jednocześnie wstecz też dane w postaci plików w systemie komputerowym umieszczać. To była bardzo ważna rzecz jeżeli chodzi o bibliotekę”⁹⁵.

W dniach 9–10 maja 1994 r. Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego, z inicjatywy Komitetu Badań Naukowych, zorganizowała konferencję pt. *Komputeryzacja bibliotek naukowych w kontekście standardów oprogramowania bibliotecznego*. Celem konferencji było zaprezentowanie aktualnego stanu oraz zamierzeń komputeryzacji bibliotek naukowych i instytucji współuczestniczących w realizacji procesu informacji naukowej, jak również wytyczenie kierunku rozwoju komputeryzacji w tych instytucjach. Konferencja stworzyła możliwość bezpośredniej wymiany doświadczeń oraz wzajemnego doinformowania się pomiędzy przed-

Konferencje

⁹⁴ Projekt katalog WuKa został opracowany ale nie przystąpiono do realizacji, ponieważ w końcu lat 90. rozpoczęto prace nad koncepcją centralnego katalogu narodowego NUKAT z udziałem Biblioteki Narodowej i bibliotek systemów: HORIZON, ALEPH i PROLIB.

⁹⁵ Rozmowa prof. Z. Grzonki z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

stawicielami Ministerstwa Edukacji Narodowej, Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Kultury i Sztuki a osobami bezpośrednio realizującymi proces komputeryzacji w bibliotekach i innych instytucjach⁹⁶.

22–24 września 1996 roku w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego zorganizowane zostało doroczne X Spotkanie Europejskiej Grupy Użytkowników VTLS (European User's Group), w którym udział wzięło ponad 100 reprezentantów europejskich bibliotek eksploatujących system VTLS i przedstawiciele firmy VTLS Inc. Spotkanie to było okazją do wymiany doświadczeń, przedstawienia propozycji i zastrzeżeń do funkcjonowania systemu.

Uczestnicy pierwszych warsztatów VTLS w Gdańsku-Jelitkowie (1992 r.)

We wrześniu 1997 roku w Bibliotece uniwersyteckiej w Sopocie zorganizowana została ogólnopolska konferencja pt. *Język haseł przedmiotowych KABA. Stan obecny i perspektywy*. W konferencji udział wzięło ponad 120 bibliotekarzy z polskich bibliotek naukowych, w których już stosowano lub zamierzano stosować język haseł przedmiotowych KABA. Program konferencji został pomyślany tak, że stanowił wykład rozwiązań metodycznych tworzonego języka KABA. Opublikowane materiały z tej konferencji⁹⁷ były cenną pomocą w tworzeniu i stosowaniu tego języka.

⁹⁶ Komputeryzacja bibliotek naukowych w kontekście standardów oprogramowania bibliotecznego. Materiały z konferencji ogólnopolskiej – Gdańsk 9-10 maja 1994 r. Uniwersytet Gdański, Gdańsk 1996.

⁹⁷ *Język haseł przedmiotowych KABA. Stan obecny i perspektywy rozwoju*. Red. M. Burchard, Warszawa 1998.

Spotkanie Europejskiej Grupy Użytkowników VTLS (1996 r.)

Plakat Krajowej Konferencji Język Haseł Przedmiotowych KABA.
Stan obecny i perspektywy rozwoju (1997 r.)

Komputerowe opracowywanie zbiorów, najpierw książek, w Bibliotece Głównej UG rozpoczęto w drugiej połowie 1994 r. Począwszy od 1995 r. zamknięto katalogi kartkowe, alfabetyczne i rzeczowe, a podstawowym katalogiem informującym o zbiorach stał się katalog online, który od razu był dostępny dla czytelników.

Nowy sposób opracowania dostosowany do wymogów katalogu komputerowego zmienił radykalnie pracę bibliotekarzy. Wbrew przewidywaniom, niestety, zrazu nie ułatwił on i nie skrócił czasu opracowania. Co było przyczyną? Otóż wdrażanie po raz pierwszy systemu zautomatyzowanego w sytuacji polskich bibliotek, które w krótkim czasie musiały nadrobić wieloletnie zaległości w tej dziedzinie, w istotny sposób obciążyło pracowników bibliotek. Konieczność tworzenia kartotek haseł wzorcowych, zjawiska całkowicie nowego w polskim bibliotekarstwie, wydłużała proces katalogowania. Dopiero z czasem, kiedy kartoteka haseł wzorcowych nasycona została dużą ilością haseł i wzrosła powtarzalność haseł stosowanych w katalogowaniu, zaczęto odczuwać korzyści ze wspólnej pracy.

Po książkach przyszła kolej na komputerowe opracowanie czasopism. W 1996 r. podjęto decyzję o tworzeniu CKTCZ – centralnej bazy czasopism katalogowanych w bibliotekach stosujących system VTLS. Koordynatorem i administratorem tej bazy, która została posadowiona na serwerze Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego był zespół pod kierunkiem Ireny Suszko-Sobiny. Przez siedem lat pracy zbudowana została baza, która zawierała blisko 22 tys. opisów⁹⁸, w bibliotekach współpracujących wykształcił się zespół bibliotekarzy – specjalistów opracowania wydawnictw ciągłych, który dysponował aktualnymi materiałami metodycznymi. W roku 2002 baza ta została przeniesiona do powstającego katalogu centralnego NUKAT.

15 maja 2000 r. Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego przystąpiła do projektu katalogu centralnego NUKAT, który w założeniu miał strukturę bazy centralnej (rekordy bibliograficzne różnych typów dokumentów kontrolowane kartoteką haseł wzorcowych). Jego funkcją była informacja o zbiorach bibliotek uczestniczących w projekcie. Stanowił źródło gotowych rekordów, tworzony był metodą współkatalogowania. Zakładano, że w katalogu centralnym scalone zostaną zasoby katalogów lokalnych utworzone w latach 1995-2002. Jednak z powodu braku odpowiednich narzędzi założenie to nie zostało zrealizowane. W tworzenie katalogu NUKAT Biblioteka UG wноси znaczący wkład: w 2005 roku w katalogowaniu wydawnictw ciągłych zajmowała drugie miejsce (4 752 rekordy utworzone), książek – czwarte miejsce (47 216 rekordów utworzonych), tworzeniu kartotek haseł wzorcowych – 3 miejsce (80 926 rekordów utworzonych). Ze współpracy w ramach tego projektu odnosiła też wymierne korzyści – skopiować można było ok. 80% opisów dla wpływających nowości. Sytuacja taka pozwoliła na zintensyfikowanie prac nad katalogowaniem zbiorów retrospektywnych, tak że rok 2005 zamknął się liczbą 418 663 egzemplarzy z 803 070 wol. książek w księgozbiorze Biblioteki UG.

Nowym wyzwaniem, przed którym stanęła Biblioteka jest digitalizacja zbiorów. Podjęta w ramach Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego

⁹⁸ Irena Suszko-Sobina: *Baza CKTCZ zasilila NUKAT*. Bibliotekarz 2002, nr 12, s. 18.

inicjatywa rozwija się niezwykle wolno. W 2005 roku Biblioteka Uniwersytecka dla uczczenia 25-lecia powstania NSZZ „Solidarność” przedstawiła w formie cyfrowej zbiór druków niezależnych znajdujących się w jej zbiorach.⁹⁹ Prezentacją tą zainicjowane zostały prace nad tworzeniem cyfrowych kopii wybranych materiałów ze zbiorów własnych.

W całej 35-letniej historii Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego dyrekcja czyniła usilne starania o budowę gmachu dla Biblioteki Głównej.

Od 1970 roku siedzibą Biblioteki Głównej był obiekt w Sopocie, odziedziczony po Bibliotece Wyższej Szkoły Ekonomicznej. Był to budynek biblioteczny najlepiej prezentujący się, jaki przejął Uniwersytet, nie mniej nie odpowiadał wymogom biblioteki uniwersyteckiej. Dla pomieszczenia nowych i powiększonych agend musiano zmienić przeznaczenie niektórych pomieszczeń przewidzianych pierwotnie dla Biblioteki WSE. Salę konferencyjną przeznaczono na pracownię Oddziału Czasopism. Zlikwidowano czytelnię profesorską, w miejsce której urządzono czytelnię czasopism bieżących. Lokal przeznaczony na intrologatorię przeznaczono na małą salkę konferencyjną, przenosząc intrologatorię do pomieszczeń piwnicznych. Likwidacji ulegały stopniowo celki do pracy indywidualnej. Salę głośnej nauki przeznaczono na pracownię zbiorów specjalnych. Zlikwidowano bar kawowy, umieszczając w jego lokalu administrację Biblioteki¹⁰⁰.

Budowa
gmachu
Biblioteki
Głównej

Z. Binerowski prezentuje usytuowanie Biblioteki na planie miasteczka UG w Gdańsku-Oliwie (1975 r.)

Według generalnych założeń rozwoju inwestycyjnego Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku-Oliwie w latach 1971–1990, obok obiektów dydaktycznych, planowana była również budowa gmachu dla Biblioteki Głównej o kubaturze 72 tys. m³ i powierzchni 15 tys. m².

Według wstępnych ustaleń miało to nastąpić w końcowych latach 70. Gmach Biblioteki miał być usytuowany centralnie w stosunku do wymienionych wyżej obiektów naukowo-dydaktycznych uczelni. W bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteki planowana była budowa pawilonu dla księgarni naukowej.

Okoliczność, że cztery wydziały Uniwersytetu miały być zlokalizo-

⁹⁹ Omawiany zbiór jest dostępny pod adresem: www.bg.univ.gda.pl/solidarnosc.

¹⁰⁰ A. Muszyński: 25-lecie gmachu Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego. *Bibliotekarz* 1992, nr 10, s. 15–16.

wane na stosunkowo niewielkim obszarze w Oliwie spowodowała, że przyjęto koncepcję centralnej struktury organizacyjnej planowanej Biblioteki Głównej:

1. centralny ośrodek zarządzania zarówno Biblioteką Główną jak i bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi;
2. centralne nabywanie i opracowanie zbiorów oraz rozdzielanie do poszczególnych placówek;
3. prowadzenie centralnych katalogów alfabetycznych i rzeczowych;
4. centralny ośrodek informacji naukowej koordynujący pracę ewentualnej sieci ośrodków wydziałowych lub instytutowych oraz prowadzący zajęcia dydaktyczne dla pracowników i studentów;
5. centralną dobrze wyposażoną stację reprograficzną pracującą zarówno dla potrzeb Biblioteki (mechanizacja niektórych czynności bibliotecznych, uzupełnianie zbiorów rzadkich, itp.), jak i użytkowników;
6. centralną wypożyczalnię ze specjalnym magazynem dla księgozbioru dydaktycznego (wieloegzemplarzowego);
7. centralną wypożyczalnię międzybiblioteczną;
8. centralną pracownię konserwacji zbiorów;
9. magazyn główny, przechowujący podstawowy księgozbiór Biblioteki.

Przyjmując taką koncepcję struktury organizacyjnej Biblioteki Głównej zakładano, że wszystkie czynności podstawowe związane z gromadzeniem, opracowaniem, przechowywaniem i konserwacją zbiorów oraz wypożyczaniem skumulowane będą w jednym obiekcie. Ponadto zakładano, że w Bibliotece Głównej znajdą się zbiory specjalne ze zbiorami szczególnie cennymi i rzadkimi (rękopisy, stare druki, grafika, dawna kartografia). Ponieważ w bezpośrednim sąsiedztwie miała znajdować się księgarnia naukowa, zakładano, że będzie to z pożytkiem wykorzystywane przez Bibliotekę jako główne źródło nabytków pochodzących z zakupu krajowego, redukując do minimum koszty transportu książek do Biblioteki.

W świetle przedstawionej koncepcji funkcjonować miała w Oliwie Biblioteka Główna z siecią bibliotek wydziałowych i instytutowych, które miały być tworzone w zależności od potrzeb na identycznych zasadach, ułatwiających czytelnikom korzystanie z nich.

Założenia programowe zostały opracowane w 1975 roku jednak inwestycja nie została wdrożona i nowy gmach Biblioteki pozostał marzeniem na długie lata.

W 1983 roku na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej powstała praca magisterska Jacka Sołtysiaka¹⁰¹. Autor przedstawił koncepcję Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego ze szczególnym wyeksponowaniem działu morskiego. Przedstawiona koncepcja nie została nigdy wykorzystana w praktyce.

¹⁰¹ J. Sołtysiak: *Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego z działem morskim*. [Praca magisterska]. PG. Gdańsk 1983.

Nie widząc możliwości budowy nowego gmachu Biblioteki, w latach 80. dyrekcja postanowiła zmierzyć się z problemem rozbudowy obiektu w Sopocie. O działaniach tych Irena Suszko-Sobina opowiada: „nie widząc wyjścia, a mając tak ciężką sytuację lokalową postanowiliśmy walczyć o rozbudowę gmachu w Sopocie. Było sporo przeciwników wewnątrz Biblioteki rozumujących w taki sposób, że jak się rozbuduje ten gmach, to przekreśli szansę na budowę nowego gmachu. Czasami pomysły były rozpaczliwe, żeby wyjść z tego impasu. [...] Był pomysł, żeby od BART-u uzyskać składany pawilon, który był przechowywany w Ustce i będzie to pomieszczenie na magazyn, bo taką gardłową sprawą był magazyn przede wszystkim. Otóż pojechaliśmy obejrzeć sobie ten pawilon w Ustce. [...] Mimo, że miał to być budynek za darmo, nie nadawał się do przyjęcia dlatego, że trzeba by wiele rzeczy dokupić i samo postawienie tego pawilonu i przetransportowanie byłoby takim kosztem, że było to absolutnie bezsensowne. Wobec tego następną przymiarką był TECHNIROL. Dowiedziałam się, że można konstrukcję stalową zakupić takiej hali magazynowej, wycisnąć pieniądze z Ministerstwa i własnymi siłami obudować to jako magazyn. Ta sprawa też nie wyszła, więc zaczęliśmy analizować ten budynek, czy można by nadbudować nad nim po prostu?

Okazało się, że ze względu na to podłoże ruchome i wody gruntowe, że jest niemożliwe iść w górę tylko jedynie w bok. I teraz była taka kwadratura koła, że

Uroczystość oddania do użytku nowego skrzydła Biblioteki w Sopocie (1994 r.).

Od lewej: M. Auguatowska, J. Łuszczynska, S. Madej, B. Szczęch, T. Zaleski,
E. Chrzan, G. Skutnik

po to żeby budować w bok trzeba byłoby mieć prawo do działki. Ona teoretycznie na planach miasta była zarezerwowana dla uniwersytetu, ale nie była oficjalnie przyznana czyli trzeba by mieć od miasta lokalizację, a miałam informację, że jak ruszymy z inwestycją to z rezerwy wojewody uda się uzyskać 5 mln, to była spora kwota, na początek. Udało się ominąć te przeszkody dzięki odważnej decyzji wiceprezydenta Sopotu – Tadeusza Rymaszewicza, który podjął tę decyzję i w ciemno nam podpisał tę lokalizację, przez co pan wojewoda Łukasz Balcer mógł nam podpisać przydział 5 mln. Jeżeli my lokalnie rozwiązaliśmy sprawę, bo Ministerstwo nam odmawiało tej inwestycji, jak się okazało, że mamy lokalizację i 5 mln na początek to przyjechała zaraz cała komisja z Ministerstwa badać sprawę i dodała 32 mln. I ruszyła inwestycja¹⁰². Inwestycje ukończono w 1994 r.

W połowie lat 90. pojawiła się realna możliwość budowy gmachu Biblioteki Głównej. Prof. Zbigniew Grzonka tak przedstawił tę sytuację: „W 1995 roku wreszcie plan zagospodarowania został przedstawiony, stąd ta nowa makietka i rzecz jasna w 1995 roku, chyba, Senat ustanowił priorytety inwestycyjne. Pierwszym oczywiście priorytetem naturalnym był Wydział Prawa i Administracji, drugim z kolei była Biblioteka Główna, potem był Wydział Nauk Społecznych. Inne już nie miały sprecyzowanej kolejności, bo było to po prostu bezsensowne, bo wiadomo, że środki inwestycyjne są raczej małe i tu nie ma co ustalać szczegółów na lat 50 powiedzmy. W efekcie po zatwierdzeniu tego projektu postanowiłem, żeby zbierać pewne pieniądze na budowę biblioteki, czyli inaczej mówiąc poszukiwałem sponsorów. W efekcie został przygotowany coś w rodzaju aktu erekcyjnego budowy biblioteki. Podpisy pod tym aktem erekcyjnym są bardzo szacownych osób a jednocześnie wielu wpływowych biznesmenów czy ludzi, którzy działają w biznesie¹⁰³. Oczekiwania, nie ukrywam, były bardzo duże, natomiast jak to się zawsze mówi potem co zastaliśmy było bardzo skromne i mimo spotkań, rozmów, nacisków te pieniądze wpłynęły w dość ograniczonej ilości. Tym nie mniej udało się zebrać w 1996 roku kwotę, która wówczas pozwoliłaby opracować projekt wstępny budowy biblioteki. Te pieniądze, żeby one się nie rozpląnęły w pieniądzach uczelni, zostały ulokowane na oddzielnym koncie, w innym zupełnie banku. Jak dowiedziałem się potem, zostały wykorzystane właśnie już w momencie jak się rozpoczęły prace nad budową tej biblioteki.

¹⁰² Rozmowa I. Suszko-Sobiny z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

¹⁰³ Pod aktem erekcyjnym Fundacji na Rzecz Budowy Biblioteki Uniwersyteckiej w dniu 18 listopada 1994 r. podpisy złożyli m.in.: Maciej Płażyński (Wojewoda Gdański), Tomasz Posadzki (Prezydent Miasta Gdańska), Jan Kozłowski (Prezydent Miasta Sopotu), Kazimierz Kleina (Wojewoda Słupski), Zdzisław Olszewski (Wojewoda Elbląski), Jadwiga Łuszczzyńska (Dyrektor BG UG), Edmund Wittbrodt (Rektor Politechniki Gdańskiej), Józef Lisowski (Rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni), Józef Jasiniecki (Prezes Wielkopolskiego Banku Kredytowego), Edmund Tolwiński (Prezes Banku Gdańskiego), Waldemar Stawski (Dyrektor Pomorskiego Banku Kredytowego S.A.), Jerzy Pasiński (Dyrektor Międzynarodowych Targów Gdańskich) i in.

Co do potrzeby budowy biblioteki to nie mam o czy mówić, była od zawsze, no i jesteśmy chyba jedynym uniwersytetem w Polsce, który ma rzeczywiście tę bibliotekę w cudzysłowie główną, bo są to właściwie oddziały biblioteki, urągające standardom uczelni wyższej rodzaju uniwersytetu. Myślę, że w tej chwili wszystko jest na bardzo dobrej drodze, bo Rektor Ceynowa bardzo starannie, a jednocześnie bardzo prężnie działa na rzecz budowy tej biblioteki. Zresztą budowa jest mocno zaawansowana, i z rozmów z Rektorem Ceynową wiem, że wszystko wskazuje na to, że za rok maksymalnie dwa na pewno już będzie można zagospodarowywać pomieszczenia nowej biblioteki. Ja się cieszę, że ten krok po kroku plan, który był na początku lat 90-tych tak skromnie przyjmowany, procedowany nabiera realnych kształtów i że ta biblioteka rzeczywiście niedługo zaistnieje”¹⁰⁴.

Z. Grzonka prezentuje makietę miasteczka UG (1995 r.)

W 2001 roku po raz kolejny pojawiła się szansa na budowę gmachu dla Biblioteki. Zespół bibliotekarzy pod kierunkiem Dyrektora Urszuli Sawickiej przygotował założenia programowe Biblioteki Głównej jako nowoczesnego skomputeryzowanego centrum informacji o rozszerzającej się palecie usług i pełnionych funkcji. Do najważniejszych założeń należały:

1. maksymalne zbliżenie czytelników do zbiorów – wolny dostęp do znacznej części zbiorów ok. 500 tys. wol., utworzenie stanowisk czytelniczych bezpośrednio przy półkach;

¹⁰⁴ Rozmowa prof. Z. Grzonki z A. Jęsiak przeprowadzona w 2004 r. Zapis rozmowy w zbiorach BG UG.

2. utworzenie 600-700 miejsc pracy dla czytelników przy prognozowanej dziennej liczbie odwiedzin na poziomie 2000 osób;
3. zapewnienie, zgodnie z wymogami zbiorów specjalnych, optymalnych warunków ich przechowywania i udostępniania;
4. zapewnienie czytelnikom dostępu do poszukiwanych materiałów, źródeł informacji i usług bibliotecznych w sposób dogodny i prosty;
5. zachowanie pełnego bezpieczeństwa i ochrony zbiorów;
6. umożliwienie szerokiej i różnorodnej prezentacji kolekcji bibliotecznych;
7. stworzenie odpowiednich warunków do przeprowadzania szkoleń i praktyk zawodowych studentów i bibliotekarzy;
8. utworzenie pracowni reprografii i konserwacji zbiorów oraz nowoczesnej introligatorni.

Ze względów finansowych przyjęto dwuetapową realizację tej inwestycji. W 2004 roku opracowane zostały założenia budowy drugiego budynku o powierzchni użytkowej ok. 10 tys. m², w którym znaleźć się miały przede wszystkim magazyny dla ok. 2 mln wol. Zaplanowano:

1. magazyny w ustawieniu zwartym (regaly kompaktowe) zbiorów retrospektywnych rzadziej wypożyczanych;
2. magazyny w wolnym dostępie dla księgozbioru dydaktycznego;
3. wypożyczalnię;
4. 2 czytelnie zbiorów retrospektywnych;
5. salę katalogową dla katalogu online i kartkowych.

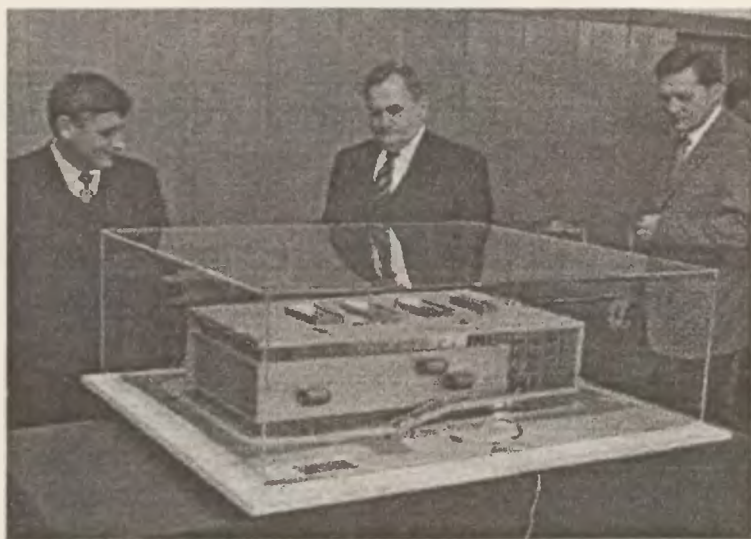
Dzięki staraniom ówczesnych władz Uniwersytetu udało się tę inwestycję wpisać do planów inwestycyjnych Ministerstwa Edukacji Narodowej. Latem 2001 roku rozpisano konkurs na projekt architektoniczny. Komisja konkursowa wybrała projekt warszawskiej pracowni ArchiCo Projekt. „Budowa biblioteki była moim wielkim marzeniem, priorytetem w moich programach wyborczych. Jestem naprawdę szczęśliwy, że marzenie to się ziszcza, to nasze ogromne przedsięwzięcie i początek tego, o czym mówimy od lat: scalenia naszej uczelni w miasteczku uniwersyteckim w Oliwie” – powiedział rektor UG prof. Marcin Pliński¹⁰⁵.

Zespół architektów pod kierunkiem Konrada Tanasiewicza zaproponował nowoczesną wizję gmachu biblioteki o powierzchni całkowitej ponad 16 283 tys. m², użytkowej 9 366 tys. m².

Architektura biblioteki reprezentuje kierunek, który określono jako odmianę współczesnego minimalizmu. Architekci operując dużymi, jednolitymi płaszczyznami stworzyli budynek – znak. Znak ten ma kilka znaczeń: „księga”, którą przypomina frontowa elewacja z grubą „obwolutą” stropodachu i stropu nad parterem i „grzbietem” ściany bocznej oraz wypełnieniem „stronami” – poziomymi pasami blachy, którą obłożona została elewacja. Zwarta zamknięta

¹⁰⁵ Vivat Academia 2001, nr 7, s. 1.

bryła budynku, przecięta tylko nielicznymi szczelinami otworów kojarzy się ze „świątynią wiedzy”. Budynek swoją architekturą intryguje i zachęca do wejścia do wnętrza, które ze swoją jednoprzestrzenną, połączoną przez atrium, biblioteką-czytelnią utworzy swoisty świat odseparowany od świata zewnętrznego. Zaproponowano również minimalistyczny detal zewnętrzny, są to nietypowe „kokpity-lunety”- pokoje do pracy indywidualnej, które tworzą wykusze w elewacji. Wnętrza budynku zostały zaprojektowane również w sposób minimalistyczny. Koncepcja głównej sali biblioteki złożona jest z dużych płaszczyzn stropów i sufitów podwieszanych oraz pionowych akcentów słupów i ścian niosących konstrukcję stropów. W atrium pojawiają się tworzące rodzaj rzeźby-instalacji, przestrzenne, ażurowe schody i pomosty. Kolorystyka wnętrza utrzymana została w stonowanych barwach naturalnych stali i oklein drewnianych, na zasadzie uzupełnień pojawiają się na elementach konstrukcji i meblach drobne akcenty kolorystyczne w żywszych barwach. Zaproponowana forma architektoniczna jest nowoczesna i odwołuje się do estetyki technologicznej, którą zafascynował się świat na przełomie XX i XXI wieku. Jest odzwierciedleniem zdigitalizowanej funkcji, którą zawiera wewnątrz. Konrad Tanasiewicz o tym projekcie powiedział: „Pragniemy zderzyć współczesność z klimatem morskiego, portowego miasta. Kształt obiektu stanowi więc mariaż nowoczesności i charakteru Gdańska”¹⁰⁶. Projekt gdańskiej ksiąźnicy został zaprezentowany na forum Międzynarodowej Konferencji Bibliotekarzy i Architektów w Lipsku, zyskując uznanie.

Makieta nowego gmachu Biblioteki (2002 r.)

¹⁰⁶ M. Stanisławski: *Biblioteka jak otwarta księga*. Gazeta Uniwersytecka 2002, nr 10, s. 11-12.

4 kwietnia 2002 roku rektor Uniwersytetu Gdańskiego prof. Marcin Pliński w towarzystwie Jolanty Kwaśniewskiej, honorowej absolwentki UG oraz rektora elekta prof. A. Ceynowy wytyczyli teren pod budowę biblioteki uniwersyteckiej.

Wyznaczenie działki pod nową Bibliotekę Uniwersytecką (2002 r.).
Od lewej: A. Ceynowa, J. Kwaśniewska, M. Pliński

5 listopada 2002 r. w sali posiedzeń Senatu Uniwersytetu Gdańskiego prof. Andrzej Ceynowa, rektor UG i Andrzej Ubertowski, prezes Polnord SA podpisali umowę dotyczącą budowy Biblioteki. Nazajutrz wykonawca, przedsiębiorstwo Polnord, wszedł na teren budowy.

W maju 2005 roku budowę gmachu nowej Biblioteki Uniwersyteckiej wizytował Minister Edukacji Narodowej Mirosław Sawicki. Projekt i stan zaawansowania robót zyskał uznanie Ministra.

Zgodnie z planem inwestycja miała zostać ukończona w listopadzie 2005 roku, jednak warunki umowy nie zostały dotrzymane.

Przyszłość to uruchomienie nowej Biblioteki, która zmierza w kierunku ośrodka kompleksowej informacji, ze zbiorami zorganizowanymi w wolnym dostępie. Z pewnością będzie to nowy rozdział w historii Biblioteki Uniwersyteckiej. Biblioteki – nowoczesnej, otwartej na potrzeby użytkowników i świadomej swojego potencjału.

*P*OCZET DYREKTORÓW

Adam Muszyński
(1949–1970)

Józefina Szelińska
(1952–1968)

Zbigniew Binerowski
(1969–1981)

Jadwiga Łuszczyńska
(1981–1996)

Urszula Sawicka
(1996–)

Adam MUSZYŃSKI

Urodził się 25 września 1908 roku we Lwowie. Studia odbył na Uniwersytecie Poznańskim uzyskując w 1933 roku stopień magistra w zakresie prawa i ekonomii. Już po wojnie, po aplikacji, w 1950 roku zdał egzamin sędziowski. Zawsze były Mu bliskie sprawy morza, zawsze kochał dobrą i piękną książkę, szczególnie książkę morską, ale z bibliotekarstwem związał się na dobre dopiero po II wojnie światowej, po przybyciu w 1945 roku na Wybrzeże Gdańskie.

Zlecono Mu utworzenie w Sopocie Biblioteki Wyższej Szkoły Handlu Morskiego, (od 1952 roku w Biblioteka Wyższej Szkoły Ekonomicznej) w Sopocie. Od 1949 roku pełnił w niej kierownicze obowiązki w ciągu 21 lat, do momentu powołania Uniwersytetu Gdańskiego w roku 1970. Od 1957 roku podjął energiczne starania o budowę nowoczesnego budynku bibliotecznego w Sopocie, pilnie czuwał nad realizacją inwestycji i w 1967 roku doczekał się jej ukończenia. W tym czasie zdobył rozległą wiedzę z dziedziny budownictwa bibliotecznego stając się cenionym ekspertem w skali krajowej. W latach 1970–1973 zajmował stanowisko wicedyrektora w nowo powstałej Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego, po czym odszedł na emeryturę.

Adam Muszyński miał powołanie społecznika i chętnie włączał się w prace różnych organizacji, także w czasie, gdy korzystał z zasłużonego odpoczynku. Był między innymi działaczem Ligi Morskiej, Towarzystwa Przyjaciół Książki i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, w którym pełnił odpowiedzialne funkcje na szczeblu Zarządu Oddziału Trójmiasto, Zarządu Okręgu i Zarządu Głównego. Jego zasługą było przygotowanie głośnej wystawy *Polska książka morska*, którą ekspozowano w 1972 roku w Ratuszu Głównego Miasta w Gdańsku, później zaś w Pałacu Krasińskich w Warszawie. Był sprawnym organizatorem kilku konferencji naukowych w Trójmieście, jak np. konferencji polskich bibliotek morskich.

Osobna karta w pięknej, owocnej pracy i działalności Adama Muszyńskiego to jego publikacje. W 1946 roku Związek Gospodarczy Miast Morskich wydał Jego trzy broszury z serii „Monografie Miast Polskich”, a w roku następnym Instytut Bałtycki zbiór przepisów prawnych pt. „Flota handlowa. Żegluga. Rybołówstwo”, którego Adam Muszyński był współautorem. Wydał kilka skryptów z dziedziny prawa, napisanych dla studentów w trudnych latach powojennych, gdy podręczniki były rzadkością. Przede wszystkim jednak był autorem licznych publikacji na tematy bibliotekarskie.

Za zasługi w upowszechnianiu czytelnictwa, zorganizowanie Biblioteki WSE w Sopocie, budowę jej gmachu, ożywienie życia bibliotekarskiego na Pomorzu Gdańskim i inne przedsięwzięcia otrzymał różne odznaczenia. Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, otrzymał honorowe odznaki: Zasłużony Pracownik Morza, Zasłużonym Ziemi Gdańskiej, złotą odznakę Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz tytuł honorowego członka SBP.

Zmarł w Sopocie 23 listopada 1993 roku.

Józefina SZELIŃSKA

Urodziła się 5 stycznia 1905 roku w Brzeżanach, miejscowości leżącej w ówczesnym województwie tarnopolskim. Ojciec był adwokatem w Janowie koło Lwowa, gdzie też cała rodzina zamieszkiwała. Po ukończeniu szkoły powszechnej pobierała nauki w pobliskim Lwowie, uczęszczając najpierw do Gimnazjum im. Królowej Jadwigi, a następnie studiowała polonistykę u prof. Juliusza Kleinera na Uniwersytecie Jana Kazimierza. W 1929 roku uzyskała tytuł doktora filologii polskiej i historii sztuki jako przedmiotu pobocznego. Poświęciła się pracy pedagogicznej. Jeden semestr była nauczycielką w gimnazjum męskim w Jarosławiu, następnie od 1 września 1930 roku do 30 sierpnia 1934 roku w Polskim Prywatnym Seminarium Nauczycielskim Żeńskim w Drohobyczu. We wspomnieniach swoich uczennic powraca jako znakomita nauczycielka, która lekcje przeprowadzała sprawnie, z humorem, była sprawiedliwa, lubiano ją. W latach 1935–1938 pracowała jako urzędniczka w Głównym Urzędzie Statystycznym w Warszawie, a od 1938 roku do 1939 roku uczyła w Prywatnym Gimnazjum Żeńskim w Stryju. W czasie okupacji, którą Józefina Szelińska spędziła w Warszawie, gdzie pracując jako wychowawczyni w internacie RGO, uczyła jednocześnie na tajnym komplecie przy szkole na Kole w Warszawie. Po wybuchu Powstania Warszawskiego ukrywała się w Laskach, zajmując się tam prowadzeniem kuchni. Z dniem 15 kwietnia 1945 r. rozpoczyna się gdański okres życia Józefiny Szelińskiej. Przez siedem lat (1945–1952) uczyła w gdańskich liceach - w I Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku, Liceum Pedagogicznym TPD w Oliwie i in. W 1952 roku objęła stanowisko kierownika Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku i pozostała na nim do 1968 roku. Jej zasługom należy przypisać przekształcenie tej niewielkiej placówki w bibliotekę o zasobnym księgozbiorze naukowym, zaspokajającym potrzeby macierzystej uczelni, w bibliotekę, w której wprowadzono katalogi rzeczowe oraz otwarto Oddział Informacji Naukowej. Wtedy też, za Jej dyrekcji, zaczęła powstawać sieć uczelnianych bibliotek.

Po utworzeniu w roku 1970 Uniwersytetu Gdańskiego zbiory Biblioteki WSP zostały włączone do Biblioteki UG, jako dobrze opracowana część składowa. Józefina Szelińska – już jako pracownik Uniwersytetu Gdańskiego – przeszła w 1973 roku na emeryturę.

Józefina Szelińska była osobą wyjątkową, która w życiu kierowała się zasadą, aby cały czas pracować nad sobą, doskonalić się. Nie stosowała wobec siebie żadnej taryfy ulgowej, uczyła też tak żyć innych, umiała w ludziach wyzwalać ich aspiracje i dążenia, pobudzać ambicje, zaszczepliła pęd do wiedzy, wydobywała wrażliwość na sztukę i estetykę.

Dla swoich uczniów i współpracowników była zawsze osobą młodą, żywo reagującą na to, co się wokół, w kraju działo, zarówno w polityce, życiu gospodarczym, a przede wszystkim w życiu kulturalnym.

Miała niezwykle ciekawą osobowość i posiadała interesujące powiązania ze światem artystycznym – była jedną z muz Brunona Schulza.

Do odznaczeń, które otrzymała za swoją pracę, do najważniejszych należy Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Edukacji Narodowej, odznaka Zasłużony dla miasta Gdańska oraz złota odznaka ZNP.

Zmarła w Gdańsku 11 lipca 1991 roku.

Zbigniew BINEROWSKI

Urodził się 9 stycznia 1927 roku w Grudziądzu, ale całe życie Zbigniewa Binerowskiego związane właściwie było z Wybrzeżem. Już we wczesnym dzieciństwie znalazł się w Gdyni, dokąd przenieśli się Jego rodzice w 1930. Tutaj uczęszczał do szkoły, wkrótce jednak naukę przerwała wojna. Jesienią 1939 roku stracił w lasach piaszczystych koło Wejherowa ojca, który był aktywnym członkiem Związku Zachodniego, sam zaś podczas okupacji niemieckiej był zmuszony pracować jako robotnik rolny. Po wyzwoleniu podjął przerwana naukę, w roku 1948 zdał maturę w Ogólnokształcącym Gimnazjum i Liceum Męskim w Gdyni, w 1952 roku ukończył studia historyczne na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Po trzymiesięcznym okresie pracy na stanowisku asystenta w Bibliotece Głównej UMK powrócił do Gdyni.

Na Wybrzeżu Gdańskim Zbigniew Binerowski poświęcił się do końca życia dwóm dziedzinom działalności, a właściwie pasjom: bibliotekarstwu i historii.

W roku 1952 rozpoczął pracę w Bibliotece Miejskiej w Gdańsku, Przekształconej w 1955 roku w Bibliotekę Gdańską Polskiej Akademii Nauk. Pozostał w niej 16 lat (1952–1968), przechodząc przez wszystkie działy. W 1964 roku – po zdaniu egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego – uzyskał stopień kustosza dyplomowanego.

Pracę zawodową łączył z aktywną działalnością naukową i społeczną. Ogłosił w tym czasie ponad 50 publikacji. Jego zainteresowania historyczne koncentrowały się głównie wokół gospodarczej problematyki morskiej i pomorskiej. Za rozprawę pt. *Gdański przemysł okrętowy od XVII do początków XIX w.* przyznano mu stopień doktora nauk humanistycznych. Udzielał się także w Gdańskim Towarzystwie Naukowym, pełniąc w nim szereg odpowiedzialnych funkcji.

Z dniem 1 stycznia 1969 roku objął funkcję dyrektora Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Wkrótce dzięki swemu dorobkowi naukowemu uzyskał nominację na stanowisko docenta. Kiedy 20 marca 1970 roku powołano Uniwersytet Gdański, funkcję dyrektora tworzącej się biblioteki uniwersyteckiej powierzono właśnie Jemu. Pełnił ją do roku 1981 zmagając się z trudnym zadaniem zintegrowania kilku odrębnych organizmów bibliotecznych (biblioteki WSP, WSE i dwóch Studiów Nauczycielskich). W tym okresie wybrano Go też na przewodniczącego zespołu dyrektorów bibliotek szkół wyższych i naukowych Trójmiasta. Ideą, której poświęcił wiele czasu i energii, była myśl powołania Centralnej Biblioteki Morskiej, co w rezultacie Jego uporczywych starań stało się faktem w roku 1979. Zgodnie z jego zamysłem realizacja założeń CBM powierzona została Bibliotece Głównej UG.

Brał zawsze bardzo czynny udział w działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, w którym pełnił funkcję przewodniczącego Zarządu Oddziału

Trójmiasto (1957–1959), prezesa (1963–1965) i wiceprezesa Zarządu Okręgu i wchodził w skład Zarządu Głównego SBP.

Równoległe z pracą i działalnością na niwie bibliotekarskiej Zbigniew Binerowski rozwijał drugi kierunek swoich zainteresowań, a mianowicie badania historyczne dotyczące dziejów Pomorza, w tym głównie Gdańska. Jego dorobek naukowy stał się podstawą do Jego nominacji na docenta, co z kolei doprowadziło do podjęcia przez Niego działalności dydaktycznej. Spożytkował w niej swoje doświadczenie i wiedzę jako historyk i bibliotekarz.

Za swoją wszechstronną i zaangażowaną działalność naukową, organizacyjno-naukową i społeczną otrzymał wiele odznaczeń, między innymi odznaczony został Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz honorowymi odznakami Zasłużonego Działacza Kultury, Zasłużonego Pracownika Morza, Zasłużonym Ziemi Gdańskiej, Za Zasługi dla Miasta Gdańska, Złotą Odznaką SBP, Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego i in.

Zmarł 9 stycznia 1985 roku.

Jadwiga ŁUSZCZYŃSKA

Jadwiga Łuszczyńska urodziła się 6 marca 1935 roku w Bydgoszczy. Studia magisterskie z zakresu filologii polskiej ukończyła w 1967 roku, a w 1977 roku uzyskała stopień doktora w zakresie językoznawstwa za pracę na temat historycznie najstarszych struktur nazewniczych, dokumentujących słowiański rodowód Pomorza Gdańskiego.

Całe swoje życie zawodowe związała z bibliotekarstwem naukowym. 1 maja 1967 roku podjęła pracę w Bibliotece Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. W ciągu ponad 30 lat pracy przeszła drogę zawodową, uzyskując wszechstronną znajomość teoretyczną i praktyczną bibliotekarstwa naukowego. Od roku 1972 piastowała w Bibliotece funkcje kierownicze – początkowo przez 6 lat jako kierownik jednej z filii Biblioteki Głównej – Biblioteki Instytutów Pedagogiki i Psychologii, następnie od 1978 roku funkcję wicedyrektora, w latach 1981–1996 pełniła funkcję dyrektora Biblioteki Głównej UG. Potwierdzeniem wysokiej fachowości Jadwigi Łuszczyńskiej było zdanie w 1979 roku egzaminu państwowego dla bibliotekarzy dyplomowanych. W 2001 roku Jadwiga Łuszczyńska zakończyła pracę w Bibliotece Głównej UG.

Od momentu objęcia funkcji dyrektora z wielką energią podjęła starania o powiększenie bazy lokalowej Biblioteki, zwłaszcza zaś powierzchni magazynowej, organizując magazyny składowe i inicjując rozbudowę Biblioteki Głównej w Sopocie. Rozwijała i wdrażała ideę Centralnej Biblioteki Morskiej, m.in. poprzez utworzenie sieci bibliotek współpracujących i podjęcie prac bibliograficznych. Zaslugą Jadwigi Łuszczyńskiej jest podjęcie działań programowych i organizacyjnych na rzecz komputeryzacji Biblioteki Głównej UG. Opracowany pod Jej kierunkiem, przy ścisłej współpracy z informatykami UG, projekt komputeryzacji Biblioteki UG zyskał uznanie zarządu Fundacji A. Mellona, która przyznała na jego realizację grant.

Równolegle z pracą zawodową prowadziła działalność naukową. Na tematy językoznawcze pisała do Zeszytów Naukowych UG, natomiast liczne artykuły dotyczące bibliotekoznawstwa ukazały się w czasopiśmie fachowych.

Znaczny jest wkład Jadwigi Łuszczyńskiej w kształcenie kadr bibliotekarskich. Jej działalność dydaktyczna objęła różne poziomy kształcenia bibliotekarzy, poczynając od Policealnego Studium Bibliotekarskiego, poprzez wykłady na Podyplomowym Studium Bibliotekoznawstwa UG, aż po udział w pracy Komisji Egzaminacyjnej dla bibliotekarzy i dokumentalistów dyplomowanych, w skład której została powołana przez Ministra Edukacji Narodowej.

Jadwiga Łuszczyńska była członkiem wielu gremiów opiniotwórczych i decyzyjnych, związanych z nauką i bibliotekarstwem. Między innymi była członkiem Komisji Wydawnictw i Informacji Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wchodziła w skład Kolegium Dyrektorów bibliotek centralnych oraz Komisji

Koordynacyjnej bibliotek szkół wyższych, a także była członkiem Rady Redakcyjnej „Przeglądu Bibliotecznego”.

Jadwiga Łuszczyńska udzielała się także społecznie w regionie – była członkiem Wojewódzkiej Rady ds. Książki przy Wojewodzie Gdańskim, wchodziła w skład Rady Programowej Centrum Techniki Okrętowej, była wiceprzewodniczącą Zarządu Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i wiceprzewodniczącą Gdańskiego Oddziału Towarzystwa Przyjaciół Książki.

Za pracę zawodową i społeczną Jadwiga Łuszczyńska została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, odznaką honorową Zasłużony Pracownik Informacji Naukowej i in.

Urszula SAWICKA

Urszula Sawicka urodziła się 20 maja 1942 roku w Gackach nieopodal Świecia nad Wisłą. Studia magisterskie z zakresu filologii polskiej ukończyła w 1965 roku w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku. W tym samym roku podjęła pracę w Bibliotece WSP. W 1970 roku została pracownikiem nowo utworzonej Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego, w której pracuje do dnia dzisiejszego.

Całe swoje życie zawodowe Urszula Sawicka związała z gdańskim bibliotekarstwem naukowym. Przeszła wszystkie stopnie kariery zawodowej, od pomocnika bibliotekarza do dyrektora biblioteki uniwersyteckiej. 1 lutego 1973 roku powierzono Jej funkcję organizatora i kierownika nowo tworzonej Biblioteki Wydziału Humanistycznego. W latach 1975–1984 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Biblioteki Głównej UG. Funkcję dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego objęła w 1996 roku.

Lata sprawowania funkcji dyrektora Biblioteki to w bibliotekarstwie polskim i w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego lata głębokich, czasami burzliwych, zmian. Szybko postępująca komputeryzacja procesów bibliotecznych i zmiany technologiczne postawiły przed Urszulą Sawicką niełatwe zadanie – jak umiejętnie wprowadzić Bibliotekę i jej zespół pracowników w nową rzeczywistość i dwudziesty pierwszy wiek? Zadanie to wypełniła pomyślnie, mimo że okolicznościami, które dodatkowo utrudniały to zadanie, były odwieczne kłopoty lokalowe Biblioteki Uniwersyteckiej. Biblioteka zyskała wizerunek nowoczesnej, wiodącej w regionie księżnicy – ośrodka informacji. Dzięki, między innymi, aktywności i zabiegom Urszuli Sawickiej w listopadzie 2002 roku rozpoczęła się, po latach starań, budowa nowoczesnego gmachu głównego dla Biblioteki w kampusie Uniwersytetu w Gdańsku-Oliwie.

Urszula Sawicka była i jest członkiem wielu gremiów opiniodawczych i decyzyjnych: Prezydium Rady Dyrektorów Porozumienia o Współpracy Bibliotek Wdrażających i Użytkujących VTLS, Senatu Uniwersytetu Gdańskiego. Ponadto jest wieloletnim członkiem Rady Bibliotecznej i komisji senackich.

Równoległe z pracą zawodową prowadziła pracę dydaktyczną, przez kilkanaście lat była nauczycielem zawodu bibliotekarskiego dla studentów bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Gdańskim, opiekunem praktyk dla studentów zarówno macierzystej uczelni jak i innych ośrodków uniwersyteckich w kraju. Prowadziła także wykłady na kursach organizowanych przez Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych.

Za swoją pracę zawodową, dydaktyczną i społeczną Urszula Sawicka została odznaczona Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką ZNP, Medalem UG i in.

*K*ALENDARIUM

1945

- utworzenie z inicjatywy rektora prof. Władysława Kowalenki Biblioteki WSHM. Opiekunem Biblioteki został Adam Muszyński

1946

- utworzenie Biblioteki WSP na bazie księgozbioru dwuletniego Pedagogium w Oliwie. Opiekunem Biblioteki został Leon Wojanowski

1947

- przeniesienie Biblioteki WSHM do odbudowanego gmachu WSHM przy ul. Armii Czerwonej 101 w Sopocie (obecnie Wydział Zarządzania UG)
- powołanie Marii Kuczyńskiej na stanowisko kierownika Biblioteki WSHM

1948

- powołanie Komisji Bibliotecznej WSHM

1949

- powołanie Adama Muszyńskiego na stanowisko kierownika Biblioteki WSHM
- powołanie Zofii Kajrajtis na stanowisko kierownika Biblioteki WSP

1950

- przeniesienie Biblioteki WSHM do własnego lokalu w willi przy ulicy Świerczewskiego 27 w Sopocie (obecnie Wł. Andersa)

1952

- podział Biblioteki WSHM na dwa oddziały: gromadzenia i opracowania oraz udostępniania

powołanie Józefiny Szelińskiej na stanowisko kierownika Biblioteki WSP

- wprowadzenie przez Bibliotekę WSHM, jako jedną z pierwszych w kraju, wykładów i ćwiczeń z przysposobienia bibliotecznego dla studentów

1953

- przemianowanie Biblioteki WSHM na Bibliotekę WSE z siedzibą przy ulicy K. Świerczewskiego 27 w Sopocie
- wystawa *Biblioteka w służbie czytelnika* zorganizowana w holu WSE w Sopocie z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy

1954

- uruchomienie w Bibliotece WSP Czytelni Ogólnej na 32 miejsca, czynnej w godz. 10-20

1955

- powołanie Biblioteki Studium Nauczycielskiego przy WSP w Gdańsku przy ulicy Kładki 24. Biblioteka gromadziła zbiory z zakresu nauk pedagogicznych i matematyczno-przyrodniczych

1956

- ukazały się pierwsze zeszyty naukowe WSE, które stały się podstawą wymiany bibliotecznej
- pierwsza ogólnopolska konferencja bibliotek pedagogicznych zorganizowana przez Bibliotekę WSP w Gdańsku

1957

- uchwała Senatu WSE w sprawie konieczności budowy gmachu Biblioteki

1958

- konferencja na temat katalogów centralnych i gromadzenia zbiorów w Bibliotece WSE
- wyodrębnienie Oddziału Czasopism i uruchomienie Czytelni Czasopism w Bibliotece WSP

1959

- decyzja władz centralnych o wstawieniu budowy gmachu Biblioteki WSE do planów inwestycyjnych na lata 1960-1965
- pierwszy projekt koncepcyjny nowej Biblioteki WSE

1961

- powołanie Biblioteki Studium Nauczycielskiego przy WSP w Gdańsku-Oliwie przy ulicy Krzywoustego 19. Biblioteka gromadziła księgozbiór z zakresu filologii polskiej i rosyjskiej

1962

- Biblioteka WSP rozpoczęła wydawanie kwartalnego *Biuletynu-wykazu ważniejszych nabytków zagranicznych* oraz rocznego *Spisu czasopism i wydawnictw ciągłych* wpływających do Biblioteki w danym roku
- Biblioteka WSP otrzymała w darze od Koła Naukowego Historyków – własny ekslibris wg projektu Stanisława Rolicza
- powołanie Komisji Bibliotecznej WSP
- przekazanie przez inż. arch. Jerzego Wierzbickiego kierownictwu Biblioteki WSE pierwszego szkicu koncepcyjnego nowego gmachu

1963

- ustalenie sieci bibliotecznej WSP – Biblioteka Główna i 2 biblioteki: Katedry Historii Literatury i Wydziału Geograficznego. Pozostałe księgozbiory katedralne miały zostać przejęte przez Bibliotekę Główną
- przejęcie opieki nad Biblioteką WSP w Gdańsku, podobnie jak nad innymi bibliotekami WSP, przez Ministerstwo Oświaty – Wydział Bibliotek Szkolnych i Pedagogicznych.
- powołanie kierownika Biblioteki WSP Józefiny Szelińskiej na członka Komisji ds. Bibliotek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, jako przedstawiciela bibliotek pedagogicznych
- uchwalenie regulaminu organizacji i udostępniania Biblioteki WSP

1965

- trzecia ogólnopolska konferencja bibliotek pedagogicznych zorganizowana przez Bibliotekę WSP w Gdańsku
- oddanie do użytku i zasiedlenie nowego budynku Biblioteki WSP przy ul. Sobieskiego 18
- zgoda władz centralnych na rozpoczęcie budowy gmachu Biblioteki WSE

1966

- powołanie Biblioteki Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi WSP w Gdyni
- utworzenie Oddziału Informacji Naukowej w Bibliotece WSP

1967

- oddanie do użytku i zasiedlenie nowego gmachu Biblioteki WSE przy ulicy Armii Czerwonej 110 (obecnie Armii Krajowej) w Sopocie
- powołanie Adama Muszyńskiego na stanowisko dyrektora Biblioteki WSE

1968

- odejście Józefiny Szelińskiej ze stanowiska kierownika Biblioteki WSP

1969

- powołanie Zbigniewa Binerowskiego na stanowisko dyrektora Biblioteki WSP

1970

- powołanie Uniwersytetu Gdańskiego, a wśród jednostek organizacyjnych uczelni Biblioteki Głównej
- konferencja na temat informacji naukowej w zakresie problematyki ekonomicznej zorganizowana przez Bibliotekę WSE
- konferencja na temat budownictwa bibliotecznego zorganizowana w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego przez Adama Muszyńskiego
- ogłoszenie przez *Głos Wybrzeża* i *Prawo i Życie* zbiórki książek i czasopism prawniczych dla nowo powstałej Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego

- odwołanie Adama Muszyńskiego z funkcji dyrektora Biblioteki WSE
- powołanie Zbigniewa Binerowskiego na stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego, Adama Muszyńskiego na stanowisko zastępcy dyrektora Biblioteki UG odpowiedzialnego za gromadzenie, udostępnianie i informację naukową oraz Stefanii Kamińskiej na stanowisko zastępcy dyrektora ds. opracowania zbiorów
- powołanie przez Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Wybrzeża Zespołu Dyrektorów i Kierowników Bibliotek Szkół Wyższych Trójmiasta. Przewodniczącym Zespołu został dyrektor Biblioteki Głównej UG – Zbigniew Binerowski

1972

- zorganizowanie w Oddziale Magazynów i Konserwacji Zbiorów pracowni introligatorskiej
- powołanie Biblioteki dla Instytutu Matematyki w Gdańsku-Wrzeszczu przy ulicy Marchlewskiego 16a (obecnie ul. Dmowskiego)
- utworzenie na mocy porozumienia z 28 lipca, między Uniwersytetem Gdańskim a Politechniką Gdańską, Międzyuczelnianej Biblioteki Czasopism Chemicznych i Biochemicznych w Bibliotece Głównej PG w Gdańsku-Wrzeszczu
- pierwsza ogólnokrajowa Konferencja Bibliotek Morskich w Gdańsku, na której padła po raz pierwszy myśl stworzenia Centrum Informacji Morskiej i Centralnej Biblioteki Morskiej. Organizatorem konferencji był Adam Muszyński

1973

- powołanie Biblioteki Wydziału Humanistycznego w Gdańsku-Oliwie przy ulicy Wita Stwosza 55
- zorganizowanie pracowni reprograficznej sporządzającej kserokopie na potrzeby czytelników i Biblioteki
- odejście na emeryturę Adama Muszyńskiego

1975

- powołanie, na bazie Biblioteki Instytutu Matematyki - Biblioteki Wydziału Matematyczno-Fizycznego w nowo wybudowanym obiekcie w Gdańsku-Oliwie przy ulicy Wita Stwosza 57

1976

- połączenie Biblioteki Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi w Gdyni z Biblioteką Wyższego Studium Nauczycielskiego w Gdańsku przy ul. Kładki 24 w jedną Bibliotekę – Filię nr 2. W Gdyni pozostała tylko czytelnia
- powstał ekslibris Biblioteki Głównej UG wg projektu Stanisława Sikorskiego

1977

- wyodrębnienie zbiorów specjalnych
- opracowanie i uchwalenie ramowych zasad gromadzenia zbiorów w Bibliotece Uniwersyteckiej
- wystawa *Pisarze gdańscy i ziemi gdańskiej 1945-1975* w gmachu Wydziału Humanistycznego UG w Gdańsku-Oliwie

1978

- wystawa *60 lat gdańskiego środowiska historycznego*
- wystawa *60 lat Polski na morzu*

1979

- przyznanie Bibliotece Głównej UG statusu Centralnej Biblioteki Morskiej
- wystawa *40 rocznica napaści hitlerowskiej na Polskę* w salach Muzeum Narodowego w Gdańsku

1980

- pierwsza narada robocza dyrektorów i kierowników bibliotek oraz ośrodków INTE makroregionu morskiego
- wystawa *Przegląd publikacji pracowników naukowych Uniwersytetu Gdańskiego za okres 10-lecia 1970-1980*
- wystawa *Zagraniczna książka morska* w salach Ratusza Głównego Miasta Gdańska

1981

- powołanie Jadwigi Łuszczynskiej na stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego

1983

- uruchomienie czytelní w Instytucie Psychologii w Sopocie przy ulicy Wosia Budzysza 4
- uruchomienie magazynu składowego nr 1 w pomieszczeniach po byłej kotłowni przy ul. K. Marksa 121 (obecnie ul. Hallera) w Gdańsku-Wrzeszczu

1986

- narada bibliotek współpracujących z Centralną Biblioteką Morską w Sopocie

1987

- uruchomienie magazynu składowego nr 2 w pomieszczeniach po garażach przy ul. Kładki 24 w Gdańsku

1988

- konferencja nt. kształcenia bibliotekarzy zorganizowana przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Bibliotekę Uniwersytetu Gdańskiego

1989

- powołanie Samodzielnej Sekcji Bibliotek Jednostek Naukowo-Dydaktycznych
- powołanie Samodzielnej Sekcji ds. Zasobów Bibliotecznych
- zakup dla BG UG pierwszego komputera IBM PC/AT

1990

- uruchomienie czytelní w Instytucie Psychologii przy ul. Pomorskiej 68 w Gdańsku-Jelitkowie
- utworzenie Biblioteki British Council w Gdańsku przy ul. Ogarnej 26

1991

- ogólnopolska Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych zorganizowana przez Bibliotekę Uniwersytetu Gdańskiego
- uruchomienie magazynu składowego w Gdańsku-Brzeźnie przy ul. Chodkiewicz 9

1992

- zakup systemu VTLS do komputeryzacji procesów bibliotecznych
- powołanie Samodzielnej Sekcji ds. Komputeryzacji BG UG

1993

- przystąpienie Biblioteki Głównej UG do Porozumienia Bibliotek Wdrażających i Użytkujących System VTLS

1994

- oddanie do użytku dobudowanego skrzydła Biblioteki w Sopocie i ostateczne połączenie działów merytorycznych
- ogólnopolska konferencja pt. *Komputeryzacja bibliotek naukowych w kontekście standardów oprogramowania bibliotecznego*, zorganizowana przez Bibliotekę Główną UG na wniosek KBN
- wystawa książek wydawców niemieckich w Ratuszu Głównego Miasta Gdańska, przy współudziale Frankfurckich Targów Książki, Instytutu Goethego i Konsulatu Niemieckiego

1995

- uruchomienie w Bibliotece Głównej UG katalogu online w systemie VTLS
- ustanowienie funduszu na budowę Centralnej Biblioteki Morskiej – Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego

1996

- powołanie Urszuli Sawickiej na stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego
- powołanie Samodzielnej Sekcji ds. Centralnej Kartoteki Tytułów Czasopism
- spotkanie Europejskiej Grupy Użytkowników VTLS

1997

- przyznanie Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego prawa do otrzymywania egzemplarza obowiązkowego wydawnictw krajowych

- przekształcenie Samodzielnej Sekcji Zbiorów Specjalnych w Oddział Zbiorów Specjalnych
- ogólnopolska konferencja pt. *Język haseł przedmiotowych KABA. Stan obecny i perspektywy rozwoju*
- wystawa *Wybitni gdańszczanie w 1000-letniej historii miasta Gdańska* w holu głównym Politechniki Gdańskiej, wspólnie z bibliotekami Trójmiasta
- likwidacja Samodzielnej Sekcji ds. Komputeryzacji BG UG
- uruchomienie strony domowej Biblioteki

1998

- wprowadzenie inwentarzy komputerowych druków zwartych

1999

- zawieszenie działalności Samodzielnej Sekcji Bibliotek Jednostek Naukowo-Dydaktycznych

2000

- wystawa *Rozwój sztuki drukarskiej na przestrzeni wieków* w salach Ratusza Głównego Miasta Gdańska

2001

- powołanie Biblioteki na Wydziale Prawa i Administracji jako Filii nr 6

2002

- przystąpienie Biblioteki Głównej UG do ogólnopolskiego projektu tworzenia Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT
- zakończenie działalności Samodzielnej Sekcji ds. Centralnej Kartoteki Tytułów Czasopism w wyniku włączenia bazy CKTCZ do NUKAT-u
- rozpoczęcie budowy gmachu Biblioteki Głównej w Gdańsku-Oliwie

2003

- wystawa *Morze w nauce i sztuce* w salach Ratusza Głównego Miasta Gdańska, w ramach I Bałtyckiego Festiwalu Nauki

2004

- przystąpienie Biblioteki Głównej UG do Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego

2005

- inauguracja cyklu wystaw w czytelni Filii nr 6 pod wspólną nazwą PROJEKT_1
- uruchomienie szkoleń z przysposobienia bibliotecznego w wersji online.

*I*NDEKS OSÓB

- Andrzejewska Jadwiga M. 39
Balcer Łukasz 102
Bandura Ludwik 34
Binerowski Zbigniew 43, 61, 86, 111
Blank Izabela 37, 41, 76, 77
Błażejowski Jerzy 70
Bohdanowicz Teresa 71
Borocka Emilia 66
Borowski Wacław 20
Bossowski Józef 18
Bukowski Andrzej 31, 32, 74, 70
Burzyńska-Felińska Maria 71
Ceynowa Andrzej 86, 103, 106
Ceynowa-Szczęch Brygida 62, 80
Chełstowski Edward 32
Chrzan Ewa 62, 64, 95
Cygler Bogusław 79
Czaplewski Paweł 29
Czermiński Jurand 92, 93, 95
Czubiński Zygmunt 29
Ćwiklińska Milena 62
Des Loges Marian 31
Dobrzyńska-Lankosz Ewa 93
Domuradzka Ewa 80
Dorosz Łukasz 15
Dubliniec Irena 20
Fengler Małgorzata 95
Fontańska K. Małgorzata 62, 64, 69
Głowacka Teresa 94
Gorman Michael 92
Grzonka Zbigniew 95, 102
Grzybowska Anna 65
Gurbisz Maria 37, 43, 71
Hanuszkowa Helena 31
Hermanowicz Janina 37, 39, 60, 65
Igielska Gabriela 71
Jacob Bożena 80
Jakimowicz Emilia 67
Januszevska Anita 80
Jaśkowiak Grażyna 10, 62, 65, 76, 95
Kajrajtis Zofia 17
Kamińska Stefania 37, 38, 62, 65
Kasprowicz Bolesław 21
Kossowska Dobrochna 21
Kotarski Edmund 70
Kowalenko Władysław 18
Krasowska Katarzyna 62
Kraszpulska Irena 40, 60, 66
Krause Irena 71
Krawczyński Aleksander 18, 24, 25
Kruczyńska Kazimiera 66
Kubik Kazimierz 15
Kuczyńska Maria 20
Kwaśniewska Jolanta 106
Kwidzińska Iwona 66
Laval Józefa de 46, 80
Lenartowicz Maria 94
Leszczewska-Włodarska Małgorzata 83
Ligman Janina 67
Lipińska Krystyna 66
Lipska Maria 62
Lipski Józef 20
Lorkiewicz Helena 27, 37, 71, 91
Lubasińska Urszula 67
Luśniak Jadwiga 39
Łacmanski Józef 55
Łopińska Krystyna 60
Łuszczczyńska Jadwiga 61, 62, 66, 91, 92,
113
Maj Zyta 56

- Malinowska Łucja 63
Małek Jan 62
Matysik Stanisław 46, 50
Melech Eugeniusz 55
Mermmon Maria 39
Mężnicki Witold 18
Mężynski Kazimierz 16, 17
Mikołajtis Gertruda 39
Muszyński Adam 18, 20, 44, 49-53, 55, 56, 62, 108
Myszker Janina 62, 65
Najmowicz Wanda 64, 65
Ocioszyński Tadeusz 19
Odyniec Wacław 17
Osadczuk Renata 63
Paluszkiewicz Anna 93, 94
Pikiel Irena 46
Piotrowicz Jadwiga 39
Piskozub Andrzej 69
Piwońska Janina 80
Pliński Marcin 103, 106
Platowicz Genowefa 17
Rabowicz Edmund 17
Rodziewicz Marian 40
Rogiński Bolesław 73
Rolicz Stanisław 40
Rucińska Maria 55, 63, 71
Rurarz Andrzej 50
Ruszkowska Magdalena 95
Rymszewicz Tadeusz 102
Sawicka Urszula 12, 61, 62, 66, 95, 103, 115
Sawicki Jan Kazimierz 62, 77
Sawicki Mirosław 84, 106
Schwarz Jan 15
Skowierzak Andrzej 63
Skrodzka-Nowacka Jadwiga 37
Skutnik Dominika 81, 83, 84
Skutnik Grażyna 62
Sikorski Stanisław 82
Smolińska Halina 56
Softysiak Jacek 100
Sośnicki Kazimierz 29
Sprengel Barbara 66
Stasiewicz-Jakubik Anna 64
Staszewski Jan 15
Stelmachowska Bożena 29
Suszko-Sobina Irena 42, 50, 62, 69, 70, 78, 91, 95, 98, 101
Szadzińska M. Małgorzata 64
Szczęch Brygida zob. Ceynowa-Szczęch Brygida
Szelińska Józefina 14, 24, 25, 26, 27, 31, 32, 38, 40-43, 109
Szubert-Kwapich Alicja 76, 95
Szwarc Jan zob. Schwarz Jan
Szweda Józef 40
Śluzińska Janina 46
Ubertowski Andrzej 106
Tanasiewicz Konrad 104, 105
Tywoński Klemens 31
Walkiewicz Janina 71
Wien Krysina 65, 76
Wierzbicki Jerzy 47
Wierzchowski Krzysztof 93
Wińska Urszula 17
Wojanowski Leon 14
Wołosik Jan 73
Zaorska Bożena 46
Zdrojewska Zofia 39
Zielińska Irena 41
Zientarska Danuta 62
Zabińska B. Zofia 60, 65

BIBLIOGRAFIA

1. Bandura Ludwik: *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w roku akad. 1961/1962*. Gdańskie Zeszyty Humanistyczne 1962, R. 5, nr 8-10
2. *Baśnie podarowane pod choinkę. Biblioteka UG dzieli się zbiorami*. Gazeta Wyborcza. Trójmiasto 2003, nr 294
3. Benedek Witold, Niewiadomski Stanisław: *Uniwersytet Gdański*. Architektura 1971, nr 6
4. *Biblioteka i prawo. Jolanta Kwaśniewska na Uniwersytecie Gdańskim*. Gazeta Wyborcza. Trójmiasto 2002, nr 80
5. *Biblioteka na milenium Gdańska*. Gazeta Uniwersytecka [nr specjalny] 1994
6. *Biblioteka na twardych dyskach*. Dziennik Bałtycki 1994, nr 107
7. *Biblioteka potrzebna. Apel Senatu UG do senatów wyższych uczelni województwa pomorskiego*. Vivat Academia 2000, nr 6
8. Binerowski Zbigniew: *Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego*. Encyklopedia współczesnego bibliotekarstwa polskiego. Wrocław 1976
9. Binerowski Zbigniew: *Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego i jej problemy koncepcyjno-organizacyjne*. Przegląd Biblioteczny 1974, z. 1
10. Binerowski Zbigniew: *Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1970-1980*. Rocznik Gdański 1982, T. 42, z. 2
11. Binerowski Zbigniew: *Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego – centralną biblioteką morską*. Dziennik Bałtycki 1975, nr 84
12. Binerowski Zbigniew: *Centralna Biblioteka Morska*. Głos Wybrzeża 1979, nr 268
13. Binerowski Zbigniew: *Centralna Biblioteka Morska – funkcje i zadania*. Technika i Gospodarka Morska 1980, R. 30, nr 3
14. Binerowski Zbigniew: *O Centralną Bibliotekę Morską. Uwagi na marginesie planowanego systemu bibliotek centralnych*. Przegląd Biblioteczny 1976, R. 42, z. 1
15. Binerowski Zbigniew: *Centralna Biblioteka Morska – poczynania i nadzieje*. Głos Wybrzeża 1976, nr 217
16. Binerowski Zbigniew: *Ramowa koncepcja Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego jako centralnej biblioteki morskiej*. Nautologia 1977, R. 12, nr 1
17. Binerowski Zbigniew: *Zagadnienie środowiskowej współpracy bibliotek Trójmiasta na tle krajowej problematyki*. Bibliotekarz Gdański 1975
18. Blarowska Maria: *Duży krok do przeprowadzki. Nowa biblioteka*. Gazeta Uniwersytecka 2004, nr 2

19. Blarowska Maria: *Współpraca sformalizowana. Biblioteki naukowe – razem*. Gazeta Uniwersytecka 2003, nr 3
20. Borowiak Hanna: *Centralna Biblioteka Morska*. Praca magisterska. Gdańsk UG 1987
21. Bukowski Andrzej: *15 lat działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Przemówienie Rektora w dniu 28 X 1961 na uroczystości 15-lecia i inauguracji roku akad. 1961/62*. Gdańskie Zeszyty Humanistyczne 1962, R. 5, nr 8/10
22. Burzyńska-Felińska Maria: *Po czasopismo do komputera*. Komunikat. Vivat Academia 1999, nr 9
23. Burzyńska-Felińska Maria: *„Szalikowcy” w bibliotece*. Gazeta Uniwersytecka 1996, nr 4
24. Chrzan Ewa: *Indeks cytowań w systemie CD-ROM*. Gazeta Uniwersytecka 1993, nr 1
25. Chrzan Ewa, Jaśkowiak Grażyna: *Komputery w bibliotece*. Gazeta Uniwersytecka 1994, nr 6
26. Chrzan Ewa, Łuszczynska Jadwiga: *Komputeryzacja w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego*. Przegląd Biblioteczny 1994, nr 1/2
27. Chrzan Ewa, Skutnik Grażyna: *Katalog online w Bibliotece Głównej*. Gazeta Uniwersytecka 1995, nr 4
28. Cieślak Edmund: *In memoriam Zbigniew Binerowski (5 VII 1927 – 9 I 1985)*. Rocznik Gdański 1986, T. 46, z. 1
29. Czytelnicy „Głosu Wybrzeża” *wzbogacają zbiory biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego*. Głos Wybrzeża 1970, nr 171
30. *Do czytelnika bez rewersu*. Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji. Vivat Academia 2001, nr 7
31. Domańska Agata: *Nowy gmach pnie się w górę*. Biblioteka w budowie. Gazeta Uniwersytecka 2003, nr 6
32. Dziadoń Stanisław: *Wyższa Szkoła Pedagogiczna – Uczelnia humanistyczna Wybrzeża*. Gdański Rocznik Kulturalny 1965, R. 2
33. Dżaman Ryszard: *Centralna Biblioteka Morska. Uwagi i propozycje*. Przegląd Biblioteczny 1977, z. 1
34. *Ekspresowe tempo*. Gazeta Wyborcza. Nieruchomości 2002, nr 84
35. Flisikowski Wojciech: *Biblioteka bez barier*. Vivat Academia 2001, nr 6
36. Galus Henryk: *Gdańska biblioteka uniwersytecka*. Głos Wybrzeża 1975, nr 238
37. Galus Henryk: *Narodziny i rozwój Uniwersytetu Gdańskiego*. Szkice z lat 1969-1987. Gdańsk 1989
38. Głowacka Donata: *Będzie biblioteka*. Vivat Academia 2002, nr 4
39. Gurbisz Piotr: *Literatura teologiczna w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego*. Praca magisterska. Lublin KUL 2005
40. *Informator na rok akademicki 1973/74*. Gdańsk UG 1974
41. *Informator i skład osobowy (na rok akademicki 1976/77)*. Gdańsk UG 1977
42. *Informator i skład osobowy (na rok akademicki 1979/80)*. Gdańsk UG 1980
43. *Informator i skład osobowy (na rok akademicki 1984/85)*. Gdańsk UG 1985
44. *Informator i skład osobowy (na rok akademicki 1987/88)*. Gdańsk UG 1988
45. *Informator i skład osobowy (na rok akademicki 1990/91)*. Gdańsk UG 1991

46. Jażdżewska Małgorzata: *Adam Muszyński jako organizator i dyrektor Biblioteki Wyższej Szkoły Ekonomicznej i Uniwersytetu Gdańskiego*. Praca magisterska. Gdańsk UG 2002
47. Jesionek Dorota: *Uniwersytet Gdański buduje*. Dziennik Bałtycki 2002, nr 80
48. *[Jedenaście] 11 stopni windą. Do biblioteki UG na wózku*. Dziennik Bałtycki 1996 nr 194
49. Jęsiak Anna: *Bezcenne, darowane, kupione*. Gazeta Uniwersytecka 2003, nr 8
50. Józwiak Tomasz: *Biblioteka*. Vivat Academia 2001, nr 7
51. Karaś Dorota: *Walka o metry kwadratowe*. Głos Wybrzeża 1996, nr 124
52. Kisicka Anna: *Uniwerek budowniczy*. Dziennik Bałtycki 2005, nr 226
53. Klimek Mariusz: *Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1970-1980*. Praca magisterska. Toruń UMK 2002
54. Korbut Dorota: *Będzie tu świątynia książki. Uniwersytet w rozwoju*. Głos Wybrzeża 2002, nr 67
55. Kreczko Krystyna: *Biblioteki szkół wyższych Gdańska, Gdyni i Sopotu w latach 1945-1965*. Praca magisterska. Gdańsk UG 1979
56. *Książeczki. Prezent od uniwersytetu*. Dziennik Bałtycki 2003, nr 294
57. *Księgozbiór prof. dr B. Stelmachowskiej w Bibliotece Głównej UG*. Głos Wybrzeża 1970, nr 238
58. Kuklińska Barbara: *Rwący potok komiksów*. Vivat Academia 1998, nr 4
59. Lewandowski Michał: *Klimat zabytkowych książek*. Gazeta Wyborcza. Trójmiasto 2002 nr 159
60. Łacmański Józef: *Zarys historii Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie (1945-1965)*. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie 1968, nr 38, Ser. B
61. Ławecka Marta: *Elektroniczny zbiór czasopism. Wiedza on-line*. Gazeta Uniwersytecka 2003, nr 4
62. Łuszczzyńska Jadwiga: *Biblioteka Główna UG jej dziś i jutro*. Gazeta Uniwersytecka 1992, nr 1
63. Łuszczzyńska Jadwiga: *Księgozbiór na szerszym tle. Wywiad z dyr. Biblioteki Gł. UG przepr. R. Socha*. Wybrzeże 1982, nr 3
64. Łuszczzyńska Jadwiga: *Biblioteki centralne w nowej sytuacji na przykładzie Centralnej Biblioteki Morskiej*. Przegląd Biblioteczny 1993, z. 1/2
65. Łuszczzyńska Jadwiga: *Centralna Biblioteka Morska*. Nautologia 1990, R. 25, nr 1/4
66. Łuszczzyńska Jadwiga: *Centralna Biblioteka Morska i jej stan organizacyjny*. W Kręgu Książki 1984, nr 1
67. Łuszczzyńska Jadwiga: *O ujęciu tematyki morskiej w Polskiej Klasyfikacji Tematycznej*. W Kręgu Książki 1987, nr 8
68. Łuszczzyńska Jadwiga: *Pamięci Zbigniewa Binerowskiego*. Bibliotekarz 1985, nr 5
69. Łuszczzyńska Jadwiga: *Stan organizacyjny Centralnej Biblioteki Morskiej. Aktualne problemy funkcjonowania zespołu polskich bibliotek społeczno-ekonomicznych*. Sprawozdanie z V Ogólnopolskiej narady bibliotek społeczno-ekonomicznych. Jachranka, 14-16 maja 1984 roku. Warszawa 1984
70. Łuszczzyńska Jadwiga: *Z myślą o książce*. W Kręgu Książki 1986, nr 4
71. Łuszczzyńska Jadwiga: *Zbigniew Binerowski (1927-1985)*. Przegląd Biblioteczny 1987, R 55, z. 1

72. Melech Eugeniusz: *Adam Muszyński – sopocki bibliotekarz*. Rocznik Sopocki 1977
73. Mielczarek-Jezierska Urszula: *Księgozbiory podręczne w dużych bibliotekach naukowych Trójmiasta. Stan obecny i propozycje modelowe*. Praca magisterska. Gdańsk UG 1979
74. *Morze w nauce i sztuce*. Komunikat. Forum Akademickie 2003, nr 7/8
75. Muszyński Adam: „*Biblioteka naukowa w służbie czytelnika*”. Wystawa w WSE w Sopocie. Bibliotekarz 1953, nr 3
76. Muszyński Adam: *Biblioteka Wyższej Szkoły Handlu Morskiego*. Zeszyty Naukowe Wydziału Ekonomiki Produkcji. Wydziału Ekonomiki Transportu. Uniwersytet Gdański 1985
77. Muszyński Adam: *25-lecie gmachu Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego*. Bibliotekarz 1992, nr 10
78. Muszyński Adam: *Nowy gmach Biblioteki Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie*. Przegląd Biblioteczny 1972, z. 1
79. Muszyński Adam: *Początki Biblioteki Wyższej Szkoły Handlu Morskiego*. W Kręgu Książki 1984, nr 1
80. Muszyński Adam: *Zagraniczne Biblioteki Morskie – rekonesans*. Gdańsk SBP 1972
81. *Na milenium*. Gazeta Uniwersytecka 1995, nr 1
82. *Na urodziny UG*. Gazeta Wyborcza. Trójmiasto 2002, nr 68
83. *Narodziny czarnej sztuki*. Wystawa Biblioteki Głównej UG. Vivat Academia 2000, nr 3
84. *Nasz ekslibris*. Litery 1971, R. 10, nr 1
85. *Nowa biblioteka uniwersytecka*. Dziennik Bałtycki 2003 nr 48
86. Osiecimski Marek: *Tysiące książek od UG. Bogatsza biblioteka wojewódzka*. Gazeta Wyborcza. Trójmiasto 2004, nr 252
87. Pertek Jerzy: *Księgi solą pisane*. Głos Wybrzeża 1976, nr 156
88. Pęgiel Jerzy: *Dar*. Prawo i Życie 1971, nr 18
89. [Pięć] 5 książek dla biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego. W odpowiedzi na apel „Głosu Wybrzeża”. Głos Wybrzeża 1970, nr 190
90. Rafałowski Tadeusz: *Książki i komputery*. Głos Wybrzeża 1978, nr 69
91. Rafałowski Tadeusz: *Ranga zawodu bibliotekarza – Kiedy Centralna Biblioteka Morska?* Głos Wybrzeża 1975, nr 122
92. Romańska Anna: *Pierwszy akt prawny w zakresie specjalizacji działalności bibliotek naukowych w Polsce*. Przegląd Biblioteczny 1974, R. 42, z. 1
93. Rucińska Maria: *Antykwareczne rodziniki cz. 1*. Vivat Academia 2001, nr 3
94. Rucińska Maria: *Antykwareczne rodziniki cz. 2*. Vivat Academia 2001, nr 4
95. Rucińska Maria: *Białe kruki w BG UG*. *Nabytki antykwareczne UG cz. 4*. Vivat Academia 2001, nr 5
96. Rucińska Maria: *Mapy Północy*. *Nabytki antykwareczne BG UG cz. 3*. Vivat Academia 2001, nr 5
97. Rucińska Maria: *Papier wrogiem książek?* Vivat Academia 1997 nr 4
98. Rucińska Maria: *Z cymeliów Biblioteki Głównej (cz. 1)*. Gazeta Uniwersytecka 1993, nr 9

99. Rucińska Maria: *Z cymeliów Biblioteki Głównej* (cz. 2). *Gazeta Uniwersytecka* 1994, nr 1
100. Rucińska Maria: *Zbigniew Binerowski 1927-1985*. *Roczniki Biblioteczne* 1986, R. 30, z. 1-2
101. Rudzińska Elżbieta: *Przejsięcie przez fałę. I Bałtycki Festiwal Nauki*. *Forum Akademickie* 2003, nr 7-8
102. Rutkiewicz Ewa: *Wymiana wydawnictw Uniwersytetu Gdańskiego*. *Gazeta Uniwersytecka* 1996, nr 6
103. Sawicka Urszula: *Biblioteczna rzeczywistość*. *Vivat Academia* 1997, nr 2
104. Sawicka Urszula: *Biblioteki w systemie*. *Gazeta Wyborcza*. *Gazeta Morska* 1998, nr 106
105. Sawicka Urszula: *Dziś i jutro biblioteki uniwersyteckiej*. *Dziennik Bałtycki* 1976, nr 242
106. Sioma Alicja: *Centrum dokumentacji morskiej – idea przednia*. *Głos Wybrzeża* 1975, nr 217
107. Skład osobowy UG na rok akademicki 1970/71. *Gdańsk UG* 1971
108. Skład osobowy UG na rok akademicki 1971/72. *Gdańsk UG* 1972
109. Skutnik Grażyna: *Źle dla bibliotek. Prawo o szkolnictwie wyższym*. *Vivat Academia* 2000, nr 3
110. Skutnik Tadeusz: *Eo. Co to?* *Dziennik Bałtycki* 1998, nr 252
111. Sołtysiak Jacek: *Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego z działem morskim*. Praca magisterska. *Gdańsk PG* 1983
112. Stanisławski Marek: *Biblioteka jak otwarta księga*. *Gazeta Uniwersytecka* 2002, nr 10
113. Stasiewicz Anna: *Biblioteka British Council*. *Vivat Academia* 1997, nr 1
114. Stasiewicz Anna: *British Council Library*. *Gazeta Uniwersytecka* 1992, nr 6
115. Staszewski Paweł M.: *Jak ocalić „białe kruki” z morza*. *Głos Wybrzeża* 1975, nr 188
116. Suszko-Sobina Irena: *Baza CKTCZ zasilila NUKAT*. *Bibliotekarz* 2002, nr 12
117. Szelińska Józefina: *Konferencja Bibliotek Wyższych Szkół Pedagogicznych*. *Przegląd Biblioteczny* 1957, R. 25, z. 1
118. Szelińska Józefina: *Konferencja Bibliotek Wyższych Szkół Pedagogicznych w Gdańsku*. *Przegląd Biblioteczny* 1966, R. 34, z. 1-2
119. Szelińska Józefina: *Biblioteka Główna WSP w XX-leciu*. [Ref. niepubl.]. *Gdańsk* 1964
120. Szelińska Józefina: *Biblioteka Główna WSP w XX-leciu. Tezy do referatu*. Sesja naukowa z okazji XX-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Gdańsk WSP* 1964
121. *Światowy system w bibliotekach. Użytkownicy VTLS w Sopocie*. *Dziennik Bałtycki* 1996, nr 221
122. Tymiński Marcin, Piotrowski Michał: *Nieczytelne czytelnie*. *Vivat Academia* 1998, nr 9
123. Ubertowska Aleksandra: *Poczet sławnych gdańszczan*. *Gazeta Wyborcza*. *Gazeta Morska* 1997, nr 248
124. *W pogoni za książką*. *Gazeta Wyborcza*. *Gazeta Morska* 1998, nr 236
125. Walkiewicz Janina: *Bibliotekarz w poszukiwaniu książki*. *Gazeta Uniwersytecka* 1992, nr 4
126. Walkiewicz Janina: *Pod znakiem sowy i wilczycy*. *Gazeta Uniwersytecka* 1995, nr 7
127. Wierzbicki Jerzy: *Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie*. *Przegląd Biblioteczny* 1965, R. 33, z. 1

128. Wierzbicki Jerzy: *Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie*. Architektura 1965, nr 5
129. Wierzbicki Jerzy: *Wypożyczenie ruchome Biblioteki Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie*. Bibliotekarz 1968, nr 1
130. *Wojewoda jest za*. Biblioteka Akademicka. Vivat Academia 2002, nr 2
131. *Wspólny język bibliotekarzy*. Gazeta Wyborcza. Gazeta Morska 1996, nr 223
132. *Wybudują Bibliotekę*. Dziennik Bałtycki 2002, nr 259
133. *Wypożyczenia będą realizowane*. Rozmowa z U. Sawicką dyrektorem Biblioteki Głównej UG. Gazeta Uniwersytecka 2004, nr 5
134. Zarządzenie nr 1 Ministrów: Kultury i Sztuki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk z dnia 26 kwietnia 1979 r. w sprawie ustalenia zasad i planu specjalizacji zbiorów materiałów bibliotecznych oraz wyznaczania bibliotek centralnych i określenia ich zadań. Dz. Urz. 1979, nr 3, poz. 9
135. Zarządzenie nr 15 MKiS z dnia 09 lutego 1973 r. w sprawie zasad specjalizacji zbiorów materiałów bibliotecznych oraz działalności informacyjnej centralnych bibliotek naukowych Dz. Urz. MKiSz. 1973, nr 2, poz. 18
136. *Zasłużeni bibliotekarze Okręgu Gdańskiego*. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 1945-1995. Gdańsk SRP 1995
137. *Zły przetarg*. *Problemy z budową biblioteki UG*. Gazeta Wyborcza. Trójmiasto 2002, nr 114

*A*NEKSY

NARASTANIE KSIĘGOZBIORU W BIBLIOTECIE GŁÓWNEJ UG W LATACH 1970–2005 (w wol.)

Rok	Druki zwarte			Zbiory specjalne			Druki ciągłe		Ogółem
	wpływ	ubytek	razem	wpływ	razem	wpływ	ubytek	razem	
1970	21 626	–	275 163	294	5 719	5 365	–	56 582	337 464
1971	26 937	72	302 028	608	6 327	5 499	–	62 081	370 436
1972	25 482	77	327 433	323	6 650	5 607	–	67 688	401 771
1973	28 190	97	355 526	752	7 402	6 782	–	74 470	437 398
1974	23 603	38	379 091	57	7 459	6 936	–	81 406	467 956
1975	23 914	287	402 718	182	7 641	7 506	–	88 912	499 271
1976	26 646	299	429 065	1 218	8 859	7 126	–	96 038	533 962
1977	26 148	294	454 919	1 294	10 153	8 798	–	104 836	569 908
1978	31 763	6 546	480 141	700	10 853	8 639	–	113 475	604 469
1979	27 033	482	506 692	1 159	12 012	8 704	–	122 179	640 883
1980	26 657	1 778	531 471	1 092	13 104	9 498	–	131 677	676 252
1981	21 976	871	552 576	732	13 836	8 551	–	140 228	706 640
1982	19 499	23 341	548 734	1 815	15 651	7 476	–	147 704	712 089
1983	19 343	2 875	565 202	5 104	20 755	8 305	–	156 009	741 966
1984	19 340	4 362	580 180	5 392	26 147	8 195	–	164 204	793 714
1985	18 827	2 955	596 052	7 311	33 458	7 201	486	170 919	800 429
1986	17 490	3 736	609 806	5 148	38 606	7 831	5	178 745	827 157
1987	16 561	1 088	625 279	9 085	47 691	7 594	-	186 339	859 309
1988	15 086	6 068	634 297	9 599	57 290	7 346	556	193 129	884 716
1989	12 980	5 240	642 037	8 014	65 304	6 990	–	200 119	907 460
1990	10 932	1 257	651 732	4 706	70 010	7 667	79	207 707	929 449
1991	10 930	3 207	659 455	1 272	71 282	6 922	18	214 611	945 348
1992	11 919	12 560	658 714	1 531	72 813	7 312	569	221 354	952 881
1993	12 017	4 599	666 232	3 603	76 416	5 618	–	226 972	969 620
1994	11 922	7 223	670 931	897	77 313	5 049	–	232 021	980 265

Rok	Druki zwarte			Zbiory specjalne			Druki ciągłe			Ogółem
	wpływ	ubytek	razem	wpływ	razem	wpływ	ubytek	razem		
1995	13 214	7 991	676 154	2 563	79 876	5 929	–	237 950	993 980	
1996	12 556	4 810	683 900	858	80 734	6 717	–	244 667	1 009 301	
1997	10 801	320	694 381	3 388	84 122	5 383	5 245	244 805	1 023 308	
1998	11 277	5 676	699 982	3 418	87 540	6 193	5 152	245 846	1 033 368	
1999	13 787	1 532	712 237	3 028	90 568	3 157	1 889	247 114	1 049 919	
2000	14 205	379	726 063	4 676	95 244	5 288	1 436	250 966	1 072 273	
2001	12 918	7 660	736 321	7 155	102 399	6 539	632	256 873	1 095 593	
2002	17 170	14 247	739 244	9 013	111 412	6 404	1 162	262 115	1 112 771	
2003	18 452	3 531	754 165	6 100	117 512	6 475	1 256	267 334	1 139 011	
2004	21 920	4 920	771 165	7 391	124 903	7 002	1 356	272 980	1 169 048	
2005	24 247	3 939	791 473	9 054	133 957	8 631	2 947	278 664	1 204 094	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

NARASTANIE KSIĘGOZBIORU W BIBLIOTECĘ WSP W LATACH 1949–1969¹⁰⁷ (w wol.)

Rok	Wpływ roczny		Księgozbiór ¹⁰⁸	
	ogółem	w tym czasopism	ogółem	w tym czasopism
1949	–	–	7 812	–
1950	3 400	59	11 212	–
1951	3 600	156	17 812	–
1952	5 045	116	19 857	66
1953	3 143	194	23 000	327
1954	5 553	192	28 553	327
1955	4 950	232	33 503	799
1956	6 290	311	39 793	1 384
1957	9 501	315	49 294	9 501
1958	7 759	376	57 053	7 759
1959	7 119	453	64 172	6 342
1960	7 216	617	71 388	7 935
1961	6 008	644	77 396	10 080
1962	2 211	768	84 607	11 953
1963	6 490	771	91 097	13 903
1964	6 014	787	97 111	15 623
1965	5 757	955	102 868	17 798
1966	7 776	940	110 644	19 880
1967	9 105	1 110	119 749	22 658
1968	10 766	1 252	130 515	25 803
1969	11 823	1 456	131 072	26 007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

¹⁰⁷ We wpływach w poszczególnych latach zauważyć się daje pewną nierównomierność, zwłaszcza w latach 1953, 1955, 1961, pozostającą w związku z ustalaniem większych partii ubytków, bądź na skutek skontrum w roku 1952 oraz skontrum dokonanego w roku 1960 za okres 1953–1960, bądź na skutek zlikwidowania kierunku biologicznego w roku 1954 i przekazania książek z zakresu biologii bibliotece WSP w Łodzi w roku 1955. Toteż w tych latach, choć przyrost jest faktycznie znaczny, w efekcie jest niższy niż w pozostałych.

¹⁰⁸ W ogólnej liczbie księgozbioru nie uwzględniono ubytków.

NARASTANIE KSIĘGOZBIORU W BIBLIOTECIE WSE W LATACH 1945–1969 (w wol.)

Rok	Zbiory opracowane				Zbiory nie opracowane
	ogółem	druki zwarte	czasopisma	zbiory specjalne	
1945	20	20	-	-	-
1946	1 800	-	-	-	-
1947	6 000	-	-	-	-
1948	7 500	-	-	-	-
1949	10 882	-	-	-	-
1950	16 989	16 259	730	-	-
1951	20 714	19 687	1 027	-	-
1952	31 787	29 366	2 102	319	-
1953	41 464	38 227	2 654	586	-
1954	47 175	43 302	3 006	867	-
1955	51 102	46 414	3 470	1 218	700
1956	54 306	48 563	4 146	1 597	750
1957	53 445	46 543	5 269	1 633	1 381
1958	56 064	48 264	6 117	1 683	1 476
1959	58 140	49 684	6 760	1 696	2 325
1960	60 426	51 136	7 525	1 765	2 578
1961	64 169	54 160	8 128	1 881	4 948
1962	65 818	55 011	8 807	2 000	6 314
1963	69 395	57 527	9 783	2 085	6 178
1964	73 799	60 902	10 797	2 150	6 072
1965	78 237	63 998	12 041	2 196	8 203
1966	84 099	67 740	13 924	2 259	7 820
1967	89 973	71 676	15 961	2 336	7 637
1968	97 139	76 399	18 359	2 381	8 909
1969	105 476	82 794	20 194 ¹⁰⁹	2 479	8 555

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

¹⁰⁹ W 1969 roku Biblioteka WSE posiadała 1 814 tytułów czasopism.

UDOSTĘPNIANIE W BIBLIOTECE GŁÓWNEJ UG I FILIACH W LATACH 1970–2005

Rok	Zarejestrowani czytelnicy	Odwiedziny w czytelniach	Ogółem	Udostępnianie w czytelniach	Wypożyczenia w wypożyczalniach	Wypożyczenia międzybiblioteczne	
						z innych bibliotek	do innych bibliotek
						(wol.)	
1970 ¹¹⁰	5 818	39 658	145 022	117 457	27 323	128	114
1971	7 620	90 261	240 051	145 053	94 027	676	295
1972	7 875	106 002	299 120	216 497	81 733	561	329
1973	8 832	112 298	298 654	215 571	81 889	804	390
1974	9 867	120 494	326 534	236 184	89 120	767	463
1975	10 588	131 117	353 125	260 657	91 106	924	438
1976	9 669	131 366	352 669	262 747	88 654	722	646
1977	10 605	127 704	362 210	263 579	96 939	784	890
1978	9 926	118 066	341 823	246 861	92 455	1 013	1 494
1979	10 247	129 868	384 691	274 264	108 764	788	875
1980	10 476	115 802	376 196	273 839	100 564	925	868
1981	7 786	95 351	424 203	324 364	98 355	923	561
1982	9 968	102 359	390 965	265 964	123 964	555	482
1983	9 541	93 021	399 127	282 191	115 253	916	767
1984	8 915	107 427	426 128	306 323	117 516	1 270	1 019
1985	10 976	104 220	466 884	351 049	113 914	1 057	864
1986	11 253	116 143	448 295	324 080	122 512	984	719
1987	9 829	111 824	422 368	321 472	99 480	871	545
1988	8 819	103 993	408 947	300 051	107 337	840	719
1989	9 224	105 802	410 477	306 687	102 200	902	688
1990	10 263	104 955	420 095	312 071	106 862	663	499
1991	10 541	116 136	447 661	334 803	111 576	714	658

¹¹⁰ Dane z 1970 roku dotyczą tylko II półrocza.

Rok	Zarejestrowani czytelnicy	Odwiedziny w czytel- niach	Ogółem	Udostę- pnianie w czytel- niach	Wypoży- czenia w wypoży- czalniach	Wypożyczenia międzybiblioteczne	
						z innych bibliotek	do innych bibliotek
						(wol.)	
1992	11 908	112 570	476 131	348 562	126 412	762	395
1993	12 585	149 615	494 640	362 405	132 235	837	501
1994	12 258	163 030	598 339	444 804	153 535	929	610
1995	10 823	175 167	716 743	558 355	158 388	1 176	997
1996	11 353	185 183	813 652	637 319	174 325	1 001	1 007
1997	17 201	197 616	880 391	687 387	190 694	1 260	1 050
1998	15 208	206 151	900 856	701 910	196 362	1 544	1 040
1999	16 274	196 565	882 304	681 503	197 011	2 169	1 621
2000	22 244	202 111	904 467	715 103	185 264	2 052	2 048
2001	24 789	184 276	868 097	651 403	213 940	1 466	1 288
2002	27 180	196 329	943 365	711 980	229 020	1 074	1 291
2003	27 237	209 552	932 611	776 190	153 859	1 167	1 395
2004	29 760	209 519	1091 880	797 977	290 718	1 485	1 700
2005	31 661	194 104	1108 297	791 598	313 595	1 367	1 737

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

UDOSTĘPNIANIE W BIBLIOTECIE WSP W LATACH 1950-1969

Rok	Liczba czytelni- ków	Wypożyczalnia		Czytelnie ¹¹¹		Wypożyczenia mię- dybiblioteczne		Ogółem
		odwie- dziny	wypoży- czenia	odwie- dziny	udostę- pnienia	z innych bibliotek	do innych bibliotek	
			(wol.)		(wol.)			
1950	405	5 800	6 750	–	–	–	–	6 750
1951	461	6 613	8 520	–	–	–	–	8 520
1952	740	5 580	11 468	–	–	–	–	11468
1953	948	3 752	12 432	–	–	–	–	12 432
1954	1 084	–	10 843	7 078	5 341	22	–	16 206
1955	1 502	7 797	19 014	8 406	5 937	84	3	25 038
1956	2 090	6 964	18 882	6 857	5 611	135	5	24 633
1957	2 524	18 060	19 423	10 585	10 226	318	3	29 970
1958	2 238	18 559	17 337	15 848	17 974	638	9	35 958
1959	2 691	17 547	16 373	21 564	38 018	212	63	54 666
1960	3 061	24 526	20 986	28 954	60 330	335	91	81 742
1961	2 545	24 516	20 548	33 088	70 613	271	61	91 493
1962	3 108	26 452	21 528	34 029	63 625	304	101	85 558
1963	3 529	33 594	25 570	42 400	92 493	602	110	118 775
1964	3 664	39 302	36 650	44 749	94 040	617	167	131 474
1965	3 944	36 463	37 989	49 992	119 434	629	229	158 281
1966	4 344	39 576	44 067	60 059	179 760	1 003	178	225 008
1967	4 193	41 702	46 589	67 243	199 733	1 165	183	247 670
1968	4 235	56 405	51 241	59 474	193 269	1 095	136	245 741
1969	4 268	64 627	54 383	63 487	199 378	2 037	158	255 956

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

¹¹¹ Czytelnię Ogólną uruchomiono w 1954 roku, a Czytelnię Czasopism w 1958 roku.

UDOSTĘPNIANIE W BIBLIOTECIE WSE W LATACH 1945-1969¹¹²

Rok	Liczba czytelników	Wypożyczenia w wypożyczalni	Liczba odwiedzin	Liczba udostępnień w czyteln	Ogółem
		(wol.)		(wol.)	
1945	-	-	-	-	-
1950	630	6 581	10 081	17 102	23 683
1955	770	8 404	11 439	21 128	29 532
1956	675	6 362	10 729	24 492	30 854
1957	793	5 079	8 844	19 281	24 360
1958	801	4 047	7 506	16 816	20 863
1959	886	4 147	8 486	17 711	21 858
1960	896	4 432	7 624	21 887	26 319
1961	1 088	3 742	8 912	20 318	24 060
1962	1 210	5 574	10 866	24 219	29 793
1963	1 440	7 813	11 021	25 055	32 868
1964	1 703	9 259	15 307	38 374	47 633
1965	1 952	11 761	17 113	43 230	54 991
1966	2 215	12 340	17 125	47 144	59 484
1967	2 672	14 302	29 021	95 063	109 365
1968	2 999	19 488	39 473	104 674	124 162
1969	2 921	23 055	51 125	142 862	165 917

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

¹¹² Nie zachowały się dane statystyczne dotyczące pracy wypożyczalni międzybibliotecznej.

KADRA KIEROWNICZA BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UG W LATACH 1970–2005

DYREKTORZY

1970–1981	Zbigniew Binerowski
1981–1996	Jadwiga Łuszczyńska
1996–	Urszula Sawicka

ZASTĘPCY DYREKTORA

1970–1973	Adam Muszyński
1970–1975	Stefania Kamińska
1974–1976	Jan Kazimierz Sawicki
1975–1984	Urszula Sawicka
1976–1981	Jan Małek
1979–1981	K. Małgorzata Fontańska
1979–1981	Jadwiga Łuszczyńska
1982–1993	Irena Suszko-Sobina
1984–1994	Janina Myszker
1993–2001	Grażyna Skutnik
1994–2002	Brygida Ceynowa-Szczęch
2001–	Ewa Chrzan
2002–	Grażyna Jaśkowiak

SEKRETARIAT

1970–1985	Danuta Zientarska
1985–1996	Maria Lipska
1996–1999	Milena Ćwiklińska
1999–	Katarzyna Krasowska

KIEROWNICY ODDZIAŁÓW

Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów

1970–1991	Maria Gurbisz
1991–1999	Janina Walkiewicz
1999–	Teresa Bohdanowicz

Oddział Opracowania Alfabetycznego Druków Zwartych

1970–1996	Izabela Blank
1996–	Alicja Szubert-Kwapich

Oddział Opracowania Rzeczowego Druków Zwartych

1983–1993	Krystyna Wien
1993–	Grażyna Jaśkowiak

Oddział Czasopism

1970–1986	Helena Lorkiewicz
1986–1998	Irena Krause
1998–	Maria Burzyńska-Felińska

Oddział Zbiorów Specjalnych

1977–2002	Maria Rucińska
2002–	Gabriela Igielska

Oddział Informacji Naukowej

1970–1982	Józefa de Laval
1982–1994	Brygida Ceynowa-Szczęch
1994–	Anita Januszewska

Oddział Udostępniania i Magazynów

1970–1981	Bożena Jacob
1981–1985	Janina Piwońska
1985–	Ewa Domuradzka

Samodzielna Sekcja ds. Zasobów Bibliotecznych

1989–	M. Małgorzata Szadziwska
-------	--------------------------

Samodzielna Sekcja ds. Bibliotek Jednostek Naukowo-Dydaktycznych

1989–1999	K. Małgorzata Fontańska
-----------	-------------------------

Samodzielna Sekcja ds. Komputeryzacji Biblioteki

1992–1997	Ewa Chrzan
-----------	------------

Samodzielna Sekcja ds. Centralnej Kartoteki Tytułów Czasopism

1996–2002	Irena Suszko-Sobina
-----------	---------------------

Samodzielna Sekcja Administracyjno-Gospodarcza

1985–1989	Łucja Malinowska
1989–1994	Renata Osadczuk
1994–	Andrzej Skowierzak

KIEROWNICY FILII**Filia nr 1**

1970–1976	Stefania Kamińska
1976–1983	B. Zofia Żabińska
1983–1988	Anna Grzybowska
1988–	Wanda Najmowicz

Filia nr 2

1970–1972	Janina Hermanowicz
1972–1984	Janina Myszkier
1985–1993	Grażyna Jaśkowiak
1993–	Krystyna Wien

Filia nr 3

1970–1975	Irena Kraszpulska
1975–1979	Jadwiga Łuszczzyńska
1979–1980	Krystyna Lipińska
1981–2002	Emilia Borocka
2002–	Iwona Kwidzińska

Filia nr 4

1972–1975	Urszula Sawicka
1975–2002	Kazimiera Kruczyńska
2002–	Barbara Sprengel

Filia nr 5

1975–1982	Janina Ligman
1982–	Emilia Jarosz-Jakimowicz

Filia nr 6

2001–	Urszula Lubasińska
-------	--------------------

Biblioteka Brytyjska

1990–	Anna Stasiewicz-Jakubik
-------	-------------------------

KADRA KIEROWNICZA BIBLIOTEKI WSP W LATACH 1945–1969¹¹³

OPIEKUN BIBLIOTEKI

1945–1947 Leon Wojanowski

SEKRETARZ BIBLIOTEKI

1947–1949 Genowefa Płatowicz

KIEROWNICY

1949–1952 Zofia Kajrajtis

1952–1968 Józefina Szelińska

DYREKTOR

1969–1970 Zbigniew Binerowski

KIEROWNICY DZIAŁÓW

Oddział Gromadzenia i Kompletowania Zbiorów (utworzony w 1958 roku. Do 1964 roku nadzór nad nim sprawowała Józefina Szelińska)

1964–1970 Maria Gurbisz

Oddział Opracowania Druków Zwartych (utworzony w 1958 roku)

1958–1967 Janina Hermanowicz

1968–1970 Stefania Kamińska

Oddział Czasopism (utworzony w 1958 roku)

1958–1970 Helena Lorkiewicz

Oddział Informacji Naukowej (utworzony w 1966 roku. Do 1970 nie miał formalnie powołanego kierownika. Opiekę nad pracami Oddziału sprawowały kolejno Stefania Kamińska i od 1969 roku Józefina Szelińska)

Oddział Udostępniania i Magazynów (utworzony w 1958 roku. Od 1954 roku roku działały wyodrębniona Czytelnia Ogólna, pracami której kierowała Jadwiga Skrodzka-Nowacka i Wypożyczalnia pod kierunkiem Aurelii Piotrowskiej)

1958–1970 Jadwiga Skrodzka-Nowacka

Biblioteka Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi (utworzona w 1966 roku w Gdyni)

1967–1970 Janina Hermanowicz

¹¹³ Na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki WSP.

Biblioteka Katedry Historii Literatury – nie miała formalnie powołanego kierownika.

Prowadziła ją Krystyna Łopińska

Biblioteka Studium dla Pracujących – nie miała formalnie powołanego kierownika.

Prowadziła ją Izabela Blank

KADRA KIEROWNICZA BIBLIOTEKI WSE W LATACH 1945-1969¹¹⁴

KIEROWNICY

1946–1949	Maria Kuczyńska
1949–1967	Adam Muszyński

DYREKTOR

1967–1970	Adam Muszyński
-----------	----------------

KIEROWNICY ODDZIAŁÓW

Do 1967 roku Biblioteka WSE w swojej strukturze miała 2 oddziały: Oddział Udostępniania, którym kierowała Bożena Zaorska i podzielony na referaty Oddział Gromadzenia i Opracowania, którego prace nadzorował Adam Muszyński. Referatem opracowania zbiorów kierowała Irena Pikiel, referatem gromadzenia początkowo Adam Muszyński, następnie Janina Śłużyńska.

W 1967 roku w Bibliotece WSE wyodrębniono 4 oddziały:

Oddział Gromadzenia Zbiorów

1967–1970	Janina Śłużyńska
-----------	------------------

Oddział Opracowania Zbiorów

1967–1970	Irena Pikiel
-----------	--------------

Oddział Informacji Naukowej

1967–1970	Józefa de Laval
-----------	-----------------

Oddział Udostępniania

1967–1970	Bożena Zaorska
-----------	----------------

¹¹⁴ Na podstawie składow osobowych WSE.

STAN ZATRUDNIENIA W BIBLIOTECIE GŁÓWNEJ UG W LATACH 1970–2005

Rok	Liczba bibliotekarzy dyplomowanych	Liczba bibliotekarzy służby bibliotecznej	Liczba pracowników administracji	Liczba pracowników technicznych, obsługi, informatyków i in. ¹¹⁵	Ogółem
1970	9	53	1	–	63
1971	9	59	1	–	69
1972	9	69	1	3	82
1973	12	68	2	3	85
1974	13	79	3	3	98
1975	13	88	4	6	111
1976	13	86	4	6	109
1977	16	85	4	5	139
1978	16	85	4	5	137
1979	18	83	4	5	134
1980	19	87	5	6	137
1981	18	108	5	6	137
1982	18	109	5	6	138
1983	18	110	5	5	138
1984	18	114	6	6	144
1985	17	115	6	7	146
1986	16	115	5	9	145
1987	15	118	7	7	147
1988	15	106	6	21	148
1989	16	129	6	18	153
1990	16	117	6	2	141
1991	12	117	6	2	137

¹¹⁵ W latach 1985–1989 do stanu zatrudnienia w Bibliotece wliczano stanowiska obsługi i robotników. W 1992 r. w Bibliotece pojawiły się stanowiska informatyków. W 1996 r. w Bibliotece zlikwidowano stanowiska pracowników technicznych.

Rok	Liczba bibliotekarzy dyplomowanych	Liczba bibliotekarzy służby bibliotecznej	Liczba pracowników administracji	Liczba pracowników technicznych, obsługi, infor- matyków i in.	Ogółem
1992	12	118	6	4	140
1993	11	116	6	5	138
1994	11	110	7	4	132
1995	11	121	6	5	143
1996	12	134	5	5	156
1997	11	135	5	2	153
1998	13	137	5	2	157
1999	11	140	7	1	159
2000	11	138	6	1	156
2001	11	141	6	2	160
2002	7	150	5	2	164
2003	5	146	5	2	158
2004	5	144	4	1	154
2005	5	158	4	1	168

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

STAN ZATRUDNIENIA W BIBLIOTECIE WSP W LATACH 1950–1969

Rok	Liczba bibliotekarzy	Liczba bibliotekarzy dyplomowanych ¹¹⁶	Razem
1950	2	–	2
1951	3	–	3
1952	3	–	3
1953	4	–	4
1954	5	–	5
1955	6	–	6
1956	7	–	7
1957	9	–	9
1958	11	–	11
1959	13	–	13
1960	14	–	14
1961	17	–	17
1962	18	–	18
1963	16	3	19
1964	19	3	22
1965	25	4	29
1966	26	4	30
1967	26	4	30
1968	26	4	30
1969	25	5	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

¹¹⁶ Prawo zatrudniania bibliotekarzy dyplomowanych biblioteki szkół wyższych uzyskały w 1958 roku. Jednak Komisję Egzaminacyjną powołano dopiero w 1962 roku.

STAN ZATRUDNIENIA W BIBLIOTECIE WSE W LATACH 1945–1969

Rok	Liczba bibliotekarzy	Liczba bibliotekarzy dyplomowanych ¹¹⁷	Razem
1945	1	–	1
1946	2	–	2
1947	2	–	2
1948	4	–	4
1949	5	–	5
1950	9	–	9
1951	11	–	11
1952	13	–	13
1953	9	–	9
1954	9	–	9
1955	9	–	9
1956	9	–	9
1957	9	–	9
1958	10	–	10
1959	10	–	10
1960	10	–	10
1961	9	–	9
1962	10	3	13
1963	11	3	14
1964	11	3	14
1965	12	3	15
1966	15	3	18
1967	18	3	21
1968	19	3	22
1969	19	5	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych Biblioteki.

¹¹⁷ Prawo zatrudniania bibliotekarzy dyplomowanych biblioteki szkół wyższych uzyskały w 1958 roku. Jednak Komisję Egzaminacyjną powołano dopiero w 1962 roku.

PRACOWNICY BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UG W LATACH 1970–2005¹¹⁸

1. Abramowska Mariola	37. Bogucka Maria
2. Adamska Anna ¹¹⁹	38. Bogucka Teresa
3. Adamska-Szmigin Maria	39. Bohl Halina (introligator)
4. Albrecht Magdalena	40. Bojanowska Danuta
5. Albrecht-Bohdanowicz Teresa ¹²⁰	41. Boj dys Iwona
6. Ambrożewicz Barbara	42. Bonarska Joanna (BC)
7. Andrzejewska Alicja	43. Borkowska Maria
8. Andrzejewska Jadwiga	44. Borkowski Rafał (adm.)
9. Andrzejewska Kamila	45. Borocka Emilia
10. Andrzejewski Marek	46. Borocka-Kwidzińska Iwona
11. Anielak-Ćwiklińska Małgorzata	47. Borowiak-Kisiel Hanna
12. Aniszkiewicz Wanda	48. Borzych Piotr
13. Augustyniak Krystyna	49. Bójk Sławomir
14. Badyoczek-Grzonka Marta	50. Brauła-Niemierko Katarzyna (adm.)
15. Barancewicz-Honik Barbara	51. Bruska-Zimowska Danuta
16. Barańska Helena	52. Bruski Klemens
17. Bartczak Beata	53. Brzezińska Elżbieta
18. Bartoszek Danuta	54. Brzezińska Izabella
19. Bąk Hanna (goniec)	55. Brzostowska Elżbieta
20. Bednarska Wiesława	56. Bucka Jolanta
21. Berlach-Tukalski Zbigniew (rob.)	57. Budzyńska Ewa
22. Betlejewska Anna	58. Buksiński Jacek
23. Białczak Maria	59. Burchanow Swietłana
24. Białecki Adam	60. Burczyk Janina (introligator)
25. Białowska Elżbieta	61. Burdelska Elżbieta
26. Biczak Krzysztof	62. Burzycka-Kretowska Agnieszka
27. Bielacka Jolanta (BC)	63. Burzyńska-Felińska Maria
28. Bielecka-Pacucha Iwona	64. Butkiewicz Ewa
29. Bierniukiewicz-Zięba Paulina	65. Cahoon Grażyna
30. Binkowska Jolanta	66. Ceynowa-Szczęch Brygida
31. Binerowski Zbigniew	67. Chart-Semków Ewa
32. Blank Izabela	68. Chazbijewicz Selim
33. Błażejowski Michał	69. Chimiak Łukasz
34. Bochiński Marcin	70. Chmiel Małgorzata
35. Bodasiuk Elżbieta	71. Chmiel-Kęprowska Anna
36. Bogacz Barbara	

¹¹⁸ Uwzględniono osoby, które pracowały w BG UG więcej niż 3 miesiące.

¹¹⁹ Pogrubionym drukiem wyróżniono pracowników, którzy w 2005 r. byli czynni zawodowo.

¹²⁰ Pogrubiony tylko jeden człon nazwiska oznacza, nazwisko używane ostatnio.

-
72. Chmiel-Krawczyk Ewa	112. Duraj Małgorzata (goniec)
73. Chmielewska Agnieszka	113. Dyakowski Łukasz
74. Chmielewska Urszula	114. Elszkowska Wiesława
75. Chojnacka Ewa	115. Falkowska Maria
76. Chomicz Kamila (adm.)	116. Fengler Małgorzata
77. Chrzan Ewa	117. Fiebig Marek
78. Chrzan Waldemar (informatyk)	118. Filipowicz Małgorzata
79. Ciarkowska Alicja	119. Flisikowski Wojciech
80. Cienkiewicz Małgorzata	120. Fontańska Krystyna Małgorzata
81. Cieślak Krystyna (maszynistka)	121. Franceson Beata
82. Cieślik-Harrison Grażyna	122. Frączkowska Ilona
83. Cioch Aleksander (rob.)	123. Frela Lidia
84. Ciszek Zofia	124. Froissart Barbara
85. Cyckiewicz Tadeusz	125. Gacek Maria
86. Czapko Mirosław	126. Gadkowska Danuta
87. Czapko Renata (introligator)	127. Gajkiewicz Bożena
88. Czaplińska Izabela	128. Garcon Maria Urszula (adm.)
89. Ćwiek Joanna	129. Gdula Alicja
90. Ćwieląg Magdalena	130. Gerych-Burka Krystyna (adm.)
91. Ćwiklińska Milena	131. Gierkiewicz Sebastian
92. Ćwikliński Wojciech	132. Glińska-Gumoś Emilia
93. Dagair Danuta	133. Gluza Grażyna
94. Dąbał Angelika	134. Głogowska-Wierzba Beata
95. Domaradzka Janina	135. Gołębiewska Krystyna
96. Damaszk-Pawlik Magdalena	136. Gołębiewski Bartosz
97. Debolska Agnieszka	137. Gonera-Kampowska Joanna
98. Demkowicz-Dobrzańska Wanda	138. Górawska Maria
99. Dering Ewa	139. Górecka Katarzyna (BC)
100. Des Loges Janina	140. Górecka Małgorzata
101. Dmowski Gracjan Piotr	141. Górska Iwona
102. Domalewski Paweł (informatyk)	142. Grabowska Alina
103. Domuradzka Ewa	143. Gromek-Iwińska Ewa
104. Doroszewski Piotr	144. Grygiel Danuta
105. Dowgiałło Anna	145. Grzemska Irena (introligator)
106. Dowgiałło Krzysztof	146. Grzybowska Anna
107. Dubiel Barbara	147. Gurbisz Maria
108. Duda-Skrobanek Maria	148. Gurlikowska Maria (maszynistka)
109. Duda Teresa	149. Gut Róża
110. Dudkiewicz Jarosław	150. Hajduk Jolanta
111. Dukiel Irena (introligator)	151. Hajmowicz-Mielgaj Alicja

-
152. Hamerska Magdalena	194. Jodłowska Jolanta
153. Heese-Szubstarska Beata	195. Jokieli Barbara
154. Hermann Marek	196. Józwiak Regina
155. Hermanowicz Janina	197. Jung Danuta
156. Hirszejewska Marzena	198. Jurewicz Joanna
157. Hoffmann Ksenia	199. Jurkowski Adam
158. Hołomej Wioletta	200. Jurkowski Andrzej (adm.)
159. Hoppe Elżbieta	201. Kabelis Daria
160. Hryniewicz-Moczulska Grażyna	202. Kaczmarska Ludmiła
161. Igielska Gabriela	203. Kaczykowska Hildegarda
162. Irzykowski Jarosław	204. Kaczyńska-Guga Elżbieta
163. Jacob Bożena	205. Kakareko Antoni
164. Jacuniak Maciej (rob.)	206. Kalinowska Halina (Inst. Mat.)
165. Jacykowski Leszek (rob.)	207. Kalisch Elżbieta
166. Jagalska Barbara	208. Kałędiewicz-Głaza Joanna
167. Jagła Joanna	209. Kałowska Grażyna
168. Jakubowicz Julia	210. Kamecka Anna
169. Jancelewicz Jacek	211. Kamińska Stefania
170. Janczukowicz Edward	212. Kanecka Anna
171. Janczukowicz Jadwiga	213. Kanefke Anna
172. Janiszewska Barbara	214. Kantor-Bielińska Katarzyna
173. Janiszewska Beata	215. Kapica Krystyna
174. Janiszewska Danuta	216. Karabin Helena
175. Jankowiak Janina	217. Karasińska Iwona
176. Jankowska Joanna (PG)	218. Karbowska Maria
177. Jankowska Lidia	219. Karpiak-Cichacka Joanna
178. Jankowska Wioletta	220. Kawczyńska Irena
179. Jankowski Andrzej (PG)	221. Kaźmierczak Izabela
180. Jankun Janina	222. Kieszkowski Janusz
181. Jarosz-Jakimowicz Emilia	223. Kinczel Maria (adm.)
182. Jasiorek Joanna (adm.)	224. Klecha Barbara
183. Jasiulaniec Leokadia	225. Klein Bernadeta
184. Janta-Półczyński Józef	226. Klemp Aleksander
185. Januszewska Anita	227. Klewicz Joanna (goniec)
186. Jarosiewicz Alicja	228. Klim Anna
187. Jaroszewicz Iwona	229. Klimowicz Małgorzata
188. Jaśkowiak Grażyna	230. Klonowska Karolina
189. Jażdżewska Małgorzata	231. Kluczkowska Bogumiła
190. Jegorow Barbara	232. Kłobski Krzysztof
191. Jenek Mirosława	233. Kłosińska-Krawczyk Krystyna
192. Jędruch Iwonka	234. Knap Krzysztof (rob.)
193. Jędrzejewska Barbara (goniec)	235. Knigawka Katarzyna

-
236. Kobus Rozalia (rob.)	278. Krzemińska Aurelia
237. Koczorowska Maria	279. Krzewińska Urszula (Inst. Mat.)
238. Kolankowski Piotr	280. Kucharska Małgorzata
239. Kolankowski Stanisław (Inst. Mat.)	281. Kujawska Elżbieta (rob.)
240. Kolba Marian (rob.)	282. Kujawska-Rogala Anna
241. Kolwicz Danuta (PG)	283. Kuklińska Tatiana
242. Kołomińska Małgorzata	284. Kulczycki Rafał
243. Komorowska Anna	285. Kurek Barbara
244. Konieczna Krystyna	286. Kuropatwińska Zofia
245. Konieczny Przemysław	287. Kuryłłowicz Anna
246. Konkel-Żebrowska Sabina	288. Kuźniar Barbara
247. Kopeć-Pokorska Małgorzata	289. Kwiatkowska Małgorzata
248. Korenik Anna	290. Kwiek Kamila
249. Kornacka Barbara (adm.)	291. Latowska Anna
250. Kornet Agnieszka	292. Latra Daniela
251. Kosidło Elżbieta	293. De Laval Józefa
252. Kostka-Cybula Elżbieta	294. Lewandowska Alina
253. Kostrzak Krystyna	(Germanistyka)
254. Kostrzewa Teresa	295. Lewandowska Elżbieta
255. Koszańska Czesława	296. Lewicka Ewa
256. Kotlicka Sylwia	297. Ligman Janina
257. Kotłowska Stefania (rob.)	298. Lipińska Krystyna
258. Kotłowska-Grzybowska Krystyna	299. Lipska Agnieszka
259. Kowalczyk Teresa	300. Lipska Maria (adm.)
260. Kowalik Dorota	301. Lisicka Marta
261. Kowalewska Iwona	302. Lisińska Antonina
262. Kowalska Magdalena	303. Litwinowicz-Mielczarska
263. Kozak Barbara	Jadwiga
264. Kozłowska-Bruska Bożena	304. Lorkiewicz Helena
265. Krasowska Katarzyna (adm.)	305. Loroff Marzena
266. Kraszpulska Irena	306. Lubocka Maria
267. Kraszpulski Piotr	307. Luda Katarzyna (rob.)
268. Krause Irena	308. Ludwig Stanisław
269. Krawczuk-Baranowska Teresa	309. Luszawska-Maks Ewa
270. Krawczyk Alina	310. Łaga-Matosek Barbara
271. Krawczyńska Bożena	311. Łaniewska Małgorzata
272. Kreczko Krystyna	312. Łądkowski Jan
273. Kretkowska Helena	313. Łętowska Izabela (Germanistyka)
274. Krężel Agnieszka	314. Łukaszek Maria
275. Krężel Bożena	315. Łuszczzyńska Jadwiga
276. Kruczyńska Kazimiera	316. Łysiak Aleksandra
277. Krzemińska Anna	317. Machalski Piotr

318. Madej Małgorzata (goniec)
319. Maik Krystyna (maszynistka)
320. Maj Zyta
321. Majewska-Rejmer Iwona
322. Makoś Katarzyna
323. Malinowska Hanna
324. Malinowska Łucja (adm.)
325. Malinowska Tatiana
326. Małachowska-Kuś Wiesława
327. Małek Jan
328. Marchewka Katarzyna
329. Marcinkowska Aleksandra
330. Markowska Jadwiga
331. Markowska-Zielińska Małgorzata
332. Matuszewska Anna
333. Matuszewska Jolanta
334. Matuszkiewicz Roman
335. Marszałek Aleksandra
336. Mazurek Stanisława
337. Mazurkiewicz Teresa
338. Mądra Mariola
339. Mederska Jadwiga
340. Mehring Alicja
341. Merecka Hanna
342. Michalczonek Maja
343. Michalewska Anna
344. Michalik Anna
345. Michel Lidia
346. Mielczarek-Jezierska-Lubasińska Urszula
347. Mielczarska Kornelia
348. Mielewczyk Bożena
349. Mielnicka Judyta
350. Mierzwińska Anna (goniec)
351. Mikczyński Roman
352. Mikusik Ryszard (rob.)
353. Miotke Wojciech
354. Mirowska Teresa
355. Misiak Roman (rob.)
356. Misiak Mirosława
357. Misiewicz Zbigniew (informatyk)
358. Miszkiel Danuta
359. Moczydłowski Janusz
360. Modzelewska Ewa
361. Moniak Zofia
362. Morawska-Kozicka Mirosława
363. Mordawska Ewa
364. Morzyk-Wojdat Danuta
365. Mroczyńska Martyna
366. Mudrak Stella
367. Muszyński Adam
368. Myszker Janina
369. Nagórska-Kuklińska Tatiana
370. Najmowicz Wanda
371. Naumowicz Elżbieta
372. Nawala Teresa (Inst.Mat.)
373. Nazarewska-Kapica Magdalena
374. Nesteruk Iwona
375. Niemczyk Magdalena
376. Niwińska Janina
377. Nosewicz Zofia
378. Nowaczyk-Potaż Ewa
379. Nowak-Sprengel Barbara
380. Nowicka Katarzyna
381. Nowicka Maria
382. Nowicka-Kociszewska Danuta
383. Nowińska Helena
384. Nowińska Irena
385. Nowosielska-Gierkiewicz Magdalena
386. Nowosielski Rajmund
387. Nuzel Maria
388. Oksędziaś Danuta (introligator)
389. Olczyk Witold (rob.)
390. Olejnik Genowefa
391. Oleksy Eulalia
392. Olszewska Jolanta
393. Olszewski Bogdan
394. Olszonowicz Ewa
395. Onopiuk Wanda (adm.)
396. Osadczuk Renata (adm.)
397. Osewski Rajmund
398. Ossowska Halina
399. Owczarz Jadwiga

-
400. Ożóg Danuta
401. Paluta-Cieślak Krystyna
402. Panek Anna
403. Pankowska Katarzyna
404. Pasieka Jolanta
405. Paszkiewicz Krystyna
406. Paszkowska Barbara
407. Patocki Mariusz
408. Paukšto Maria
409. Pawłowska Halina
410. Pawłowska-Szwabska Krystyna
411. Pelczar-Sokołowska Maria
412. Pęcherzewska Elwira
413. Pfajfer-Borzęcka Beata
414. Pieczyńska Alina
415. Pieczyńska-Poszewiecka Aleksandra
416. Pietrzak Daniela
417. Pietrzak Irena (PG)
418. Pietrusiewicz Tomasz
419. Piotrowska Agnieszka
420. Piotrowska Elżbieta
421. Piwnicka Dorota
422. Piwnicki Sławomir
423. Piwońska Janina
424. Pleśniarska Anna
425. Pluciński Marek Jarosław
426. Plutowski Mirosław (rob.)
427. Płońska Maria
428. Poblócka Teresa Maria
429. Poczobut-Odlanicka Irena
430. Podbielło Helena
431. Podlaska Janina
432. Podlaszewska Janina
433. Podlecka Maria
434. Podlecka-Sygut Jolanta
435. Podolak Magdalena
436. Połońska Alicja
437. Połońska-Sassak Marta
438. Popek-Kozłowska Jadwiga
439. Popławska Halina
440. Poznańska Ewa
441. Prętkowska Anna
442. Prusaczyk Adam
443. Próchnicka Danuta
444. Przasnyska-Padzik Dorota
445. Przestrzelska Danuta
446. Przybylska Elżbieta
447. Przyjaciół-Zabłocka Wiesława
448. Ptach-Rozmej Kazimiera
449. Puk Józefa
450. Radziejewicz Dariusz
451. Ramotowska Magdalena
452. Ratusznik Ludmiła (Inst. Hist. Sztuki)
453. Richert Jan (rob.)
454. Romanowska Małgorzata
455. Rodzyńska-Pirszel Małgorzata
456. Rok Barbara
457. Romaniuk Wojciech
458. Rosicki Wojciech
459. Rostek Joanna
460. Roszkowska-Paszuk Beata (PG)
461. Rozwadowski Paweł
462. Rucińska Bernadeta
463. Rucińska Maria
464. Rucińska-Mikusek Ewa
465. Rudziecka Ewa
466. Rupiewicz Anna
467. Ruszczak-Czarnecka Barbara
468. Ruszkowska Magdalena
469. Rutkiewicz Ewa
470. Rutkowska Sabina
471. Rybakowicz Marta
472. Ryniak Małgorzata
473. Rzyńska Teresa
474. Saborowska-Nagórna Marianna
475. Sas-Jasiewicz Elżbieta
476. Sawicka Wanda (PG)
477. Sawicka Urszula
478. Sawicki Jan Kazimierz
479. Schumacher Elżbieta

480. Semków Joanna
481. Siądecka Bogusława (PG)
482. Sielski Wiesław
483. Siewierska Elżbieta
484. Sikora Brygida (adm.)
485. Sirocka Lilla (adm.)
486. Siwiak Bożena
487. Siwiak Dariusz (adm.)
488. Skopek-Ziemlańska Maria (informatyk)
489. Skorkowski Paweł
490. Skorupska Krystyna
491. Skowierzak Andrzej (adm.)
492. Skrodzka-Nowacka Jadwiga
493. Skulimowska Halina
494. Skutnik Dominika
495. Skutnik Grażyna
496. Sławin-Segiet Barbara
497. Słomska Joanna
498. Słomska-Kuchniewska Małgorzata
499. Słupczyńska Jadwiga
500. Smolińska Halina
501. Smolka Joanna
502. Sobasik-Kirzeniewska Aleksandra
503. Sobczak Anna
504. Sobieniecka-Górska Dorota
505. Sobka-Cieślak Barbara
506. Sobol Dorota
507. Socha-Plucińska Beata
508. Sochacki Marcin (informatyk)
509. Sodolska Jolanta
510. Sokołowicz Ewa
511. Sołohub Ewa
512. Sołtys Katarzyna
513. Sójka-Fiebig Agnieszka
514. Spychalska Ewa
515. Stachowski Dariusz
516. Stanisławska Alicja
517. Stankiewicz Grażyna
518. Staroniewicz Wanda
519. Stasiewicz-Jakubik Anna (BC)
520. Staszak Waldemar
521. Stec Marian (rob.)
522. Stefaniak Andrzej
523. Stefanowicz Dorota
524. Stefanowicz Monika
525. Stefański Zbigniew
526. Stein Anna
527. Stobiński Sławomir (informatyk)
528. Stolarczyk-Miszewska Iwona
529. Strojek Elwira
530. Suchwałło Krystyna
531. Suligowska Ewa
532. Supel Mirosław
533. Surdyk Michał
534. Surkont Anna
535. Suszko-Sobina Irena
536. Sywula Krystyna
537. Szachta Joanna
538. Szadziwska Maria Małgorzata
539. Szafran-Jackowska Iwona
540. Szandorowska Joanna
541. Szarejko Jerzy
542. Szcześniak Halina
543. Szczutkowska Barbara
544. Szelińska Józefina
545. Szewczyk Beata
546. Szlęk-Laskowska Anna
547. Szpinek Włodzimierz (rob.)
548. Szubert-Kwapich Alicja
549. Szwarz Maria
550. Szwarz-Fiebig Alicja
551. Szwarcbach Grażyna
552. Szymanek Zbigniew
553. Szynszecka Katarzyna
554. Szyszkiewicz Jadwiga
555. Szyszkiewicz Katarzyna
556. Ślaczka Stanisława
557. Śleszyńska Małgorzata
558. Śliz Ewa
559. Śłużyńska Joanna
560. Śmigiel Jerzy
561. Śmigielska-Kot Wiesława
562. Śniegocka Marta

563. Śnieżko Halina
564. Śpiewak Renata
565. Świdzińska Irena (introligator)
566. Świetlikowska Danuta
567. Świnder Halina
568. Świst Monika
569. Tarasewicz Jolanta
570. Targowska Kazimiera
571. Tołłoczko Kamila
572. Tomkiewicz-Wróbel Elżbieta
573. Trusiak Teresa
574. Tusk Małgorzata
575. Tumaś Ewa
576. Tutaj Anna
577. Tyminski Wiesław
578. Ułaszek Bożenna
579. Urbańczyk Gizela
580. Wagner Bohdan
581. Walczak Aleksandra
582. Walkiewicz Janina
583. Walkiewicz Małgorzata
584. Walkowiak Katarzyna
585. Waluszko Janusz
586. Wasilewska Ewa
587. Wciorka-Chlebowska Dorota
588. Wcisłek Aleksandra
589. Weiss Grażyna
590. Wendrychowska Małorzata
591. Węgrzyn Ewa (PG)
592. Wielgoszyńska-Antoniuk Joanna
593. Wielgus Magdalena
594. Wielogórska Anna
595. Wien Krystyna
596. Wierzbička Julitta
597. Wierzchucka Halina
598. Wiewióra Zofia
599. Więclawek-Budzińska Iwona
600. Więtczak-Bilau Małgorzata
601. Wilanowicz Jan
602. Wilczewska Ewa
603. Winciorek Barbara
604. Winiarski Jacek (informatyk)
605. Wiśniewski Michał Krzysztof
606. Witek Julita
607. Witkowska Elżbieta
608. Witosławska-Muszyńska Grażyna
(Inst.Mat.)
609. Witt Bożena
610. Wittstock Jolanta (BC)
611. Wittkowska Ewa (adm.)
612. Wittkowska-Plura Elżbieta
613. Włodarczyk-Kondracka
Małgorzata
614. Wodzikowska Alina
615. Wojsiat Małgorzata (adm.)
616. Wojtas Henryka
617. Wojtasik Hanna
618. Wojtaś Genowefa
619. Wolman Anna
620. Wolsztyniak-Sadowska Aleksandra
621. Woroniecki Andrzej
622. Woropaj Babara
623. Wójciak Krystyna (PG – kserograf)
624. Wójcik Eryka Irena
625. Wójcik Katarzyna
626. Wójcik Marek
627. Wójtewicz Grzegorz
628. Wójtewicz Zdzisław
629. Wręga Antoni
630. Wujtewicz Piotr
631. Wyrzykowska Małgorzata
632. Zabłońska Gabriela
633. Zacharzewski Jerzy (rob.)
634. Zaczek-Dunajska Katarzyna
635. Zaczyk Izabela
636. Zaforemska-Pawełek Teresa
637. Zajac Magdalena
638. Zakrzewska Alina
639. Zamorowska Anna
640. Zapaśnik-Nyrek Ewa
641. Zapędowska Barbara
642. Zatryb Maria
643. Zaucha Jacek
644. Zawadzka Iwona

645. Zbrożyński Maciej	655. Złoch-Sylka Małgorzata
646. Zdrenka Maria	656. Zwoliński Henryk
647. Zdun Ewa	657. Zygy Katarzyna
648. Ziełńska Irena	658. Żabińska Anna
649. Zielonka Anna	659. Żabińska Zofia
650. Ziembo Janina	660. Żarska Halina
651. Zientarska Danuta (adm.)	661. Żerebny Michał
652. Ziębińska Beata	662. Żmudzińska Krystyna
653. Zimecka Elżbieta	663. Żurkowski Wojciech
654. Ziobro Maria	664. Żyromski Marek

PRACOWNICY BIBLIOTEKI WSP W LATACH 1945–1969

1. Maria Adamska¹²¹
2. W. Andrusiak
3. Jadwiga M. Andrzejewska (SN)¹²²
4. Zbigniew Binerowski
5. Izabela Blank
6. Krystyna Bochenek-Kreczko
7. Barbara Bogacz
8. L. Brożek
9. Janina Domaradzka
10. Teresa Duda
11. Elżbieta Dyament-Sas
12. Irena Felska
13. K. Małgorzata Fontańska
14. Maria Górawska
15. Emilia Grin-Borocka
16. Irena Gromadzińska
17. Maria Gurbisz
18. Janina Hermanowicz
19. Jadwiga Janczukowicz
20. Ludmiła Kaczmarek
21. Hildegarda Kaczykowska
22. Stefania Kamińska
23. Zofia Kajrajtis
24. G. Kasperska
25. Urszula Kęsik
26. Maria Koczorowska
27. Stanisław Kolankowski
28. Teresa Kowalczyk
29. Irena Kraszpulska (SN)
30. Krystyna Kubiak-Augustyniak
31. Mieczysław Kwiecieński
32. Helena Lorkiewicz
33. Ewa Luszawska-Maks
34. Jadwiga Luśniak (SN)
35. Krystyna Łopińska
36. Jadwiga Łuszczzyńska
37. Antonina Majewska
38. Jadwiga Mederska
39. Maria Mermion (SN)
40. Urszula Mielczarek-Jezierska
41. Anna Myga
42. Janina Myszyńska
43. Krystyna Nowak
44. Jadwiga Piotrowicz (SN)
45. Aurelia Piotrowska
46. Genowefa Płatowicz
47. Danuta Polniakowska
48. Leokadia Ratajczak
49. Alojzy Rekowski
50. Maria Rucińska
51. Maria Saborowska
52. Urszula Sawicka
53. Jadwiga Skrodzka-Nowacka
54. Irena Suszko
55. Józefina Szelińska
56. J. Szober
57. Stanisława Ślęczka (SN)
58. Krystyna Turzyńska
59. Anna Wadowska
60. Anna Wierzbicka
61. Leon Wojanowski
62. Janina Woźnicka
63. Bożena Załęska
64. Zofia Zdrojewska (SN)
65. Irena Zielińska
66. B. Zofia Żabińska (SN)

¹²¹ Pogrubionym drukiem wyróżniono nazwiska pracowników, którzy w 1970 roku weszli w skład zespołu Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego.

¹²² SN – Studium Nauczycielskie.

PRACOWNICY BIBLIOTEKI WSE W LATACH 1945-1969

1. Ryszard Adriański
2. Irena Anyż
3. Anna Berent
4. Maria Irena Brzezińska
5. Ewa Chart-Semków¹²³
6. Jan Ciamaga
7. Krystyna Ciesielska
8. Maria Czesuło
9. Irena Dubliniec
10. Fornusiewicz
11. Maria Frankowska
12. Waltraut Grohs (woźna)
13. Krystyna Grzeško
14. Janina Hermanowiczowa
15. Helena Iwanowska (sprzątaczką)
16. Bożena Jacob
17. Kazimierz Jasiulaniec
18. Aleksandra Jaworek
19. Barbara Jokiel
20. Anna Kamińska
21. Teofila Kamińska
22. Rozalia Kobus
23. Aleksander Korolkiewicz
24. Czesława (Gleb) Koszańska
25. Stanisława Kotecka
26. Krystyna Kozłowska-Sławek
27. Elżbieta Krankiewicz
28. Irena Krause
29. Maria Kuszyńska
30. ... Kwiatkowska
31. Józefa de Laval
32. Janina Ligman
33. Grażyna Link-Witosławska
34. Zofia Maciaszczyk
35. Zyta Maj
36. Zofia Moniak
37. Adam Muszyński
38. Alicja Nieroda-Drewnowska
39. Janina Niwińska
40. Maria Nowicka
41. Irena Kasprzyk-Orłowska
42. Daniela Pietrzak
43. Irena Pikiel
44. Anna Pilichowska
45. Stanisław Pleniewicz
46. Helena Podbielło
47. Janina Prochowska
48. Benita Rycą
49. Irena Selwańska
50. Janina Sikorska
51. Janina Siedlik
52. Zbigniew Skibiński
53. K. Sławek
54. Halina Smolińska
55. Krystyna Sokołowska
56. Barbara Szczutkowska
57. Anna Szemis
58. Danuta Szerszeń
59. Janina Ślużyńska
60. Kazimiera Targowska
61. Janina Unrag
62. Zofia Walicka-Neyman
63. Halina Wierzchucka
64. Felicja Wiśniewska (woźna)
65. Bożena Zaorska
66. Zofia Zdrojewska
67. Elżbieta Zegiel
68. Anna Zielonka (sprzątaczką)
69. Janina Ziembo
70. Janina Zyndał (sprzątaczką)
71. Halina Żarska

¹²³ Pogrubionym drukiem wyróżniono nazwiska pracowników, którzy w 1970 roku weszli w skład zespołu Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego.

STRUKTURA I PIERWSZY ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UG¹²⁴

Dyrektor	Zbigniew Binerowski
Wicedyrektor kustosz sł. bibliot.	Stefania Kamińska
Wicedyrektor st. kustosz dypl.	Adam Muszyński
Sekretariat Biblioteki st. referent biblioteczny: goniec:	Danuta Zientarska Jadwiga Bąk

ODDZIAŁ GROMADZENIA ZBIORÓW

Kierownik Oddziału kustosz sł. bibliot.	Maria Gurbisz
Kierownik Sekcji Wyd. Zagr. st. bibliotekarz	Janina Śłużyńska
kustosz sł. bibliot.	Maria Górawska
bibliotekarz:	Irena Krause
mł. bibliotekarze:	Maria Koczorowska Maria Nowicka
pomoc biblioteczna:	Ewa Węgrzyn

ODDZIAŁ OPRACOWANIA DRUKÓW ZWARTYCH

Kierownik Oddziału st. bibliotekarz	Izabela Blank
dokumentalista dypl.:	Halina Wierzchucka
st. bibliotekarz:	Maria Adamska
bibliotekarze:	Ewa Chart-Semków Czesława Gleb-Koszańska Ludmiła Kaczmarek Janina Ligman Maria Rucińska Urszula Sawicka

¹²⁴ Na podstawie składu osobowego UG na rok akademicki 1970/1971.

mł. bibliotekarze:	Barbara Barancewicz Jadwiga Łuszczzyńska Bożena Witt
pomoc biblioteczna:	Halina Żarska

ODDZIAŁ CZASOPISM

Kierownik Oddziału kustosz dypl.	Helena Lorkiewicz
bibliotekarz:	Janina Niwińska
pomoc biblioteczna:	Barbara Bogacz Emilia Borocka Krystyna Kreczko Elżbieta Zegiel

ODDZIAŁ UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW

Kierownik Oddziału adiunkt biblioteczny	Bożena Jacob
kustosz sł. bibliot.	Stanisław Kolankowski
bibliotekarze:	Zofia Moniak Halina Smolińska Kazimiera Targowska
mł. bibliotekarze:	Krystyna Małgorzata Fontańska Elżbieta Schumacher Grażyna Skutnik Janina Ziembo
pomocnicy biblioteczni:	Teresa Bogucka Teresa Duda Teresa Kowalczyk Urszula Mielczarek-Jezierska
magazynier biblioteczny:	Jadwiga Mederska Teresa Mirowska

ODDZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ

Kierownik Oddziału adiunkt biblioteczny	Józefa de Laval
Kierownik Sekcji Dokumentacji st. kustosz dypl.	Józefina Szelińska

kustosz sł. bibliot.: Barbara Szczutkowska
Irena Zielińska

bibliotekarze: Barbara Jokiel
Zyta Maj

ODDZIAŁ MAGAZYNÓW I KONSERWACJI ZBIORÓW

Kierownik Oddziału
adiunkt biblioteczny Jadwiga Skrodzka-Nowacka

st. magazynier: Daniela Pietrzak

magazynierzy biblioteczni: Elżbieta Dyament
Ewa Luszawska
Hildegarda Kaczykowska

pomoc biblioteczna: Helena Podbiełło

FILIA NR 2 – Gdynia, ul. Czołgistów 46 (obecnie Piłsudskiego)

Kierownik Filii
st. kustosz dypl. Janina Hermanowicz

st. bibliotekarz: Janina Myszkier

pomoc biblioteczna: Emilia Cisowska

FILIA NR 3 – Gdańsk-Oliwa, ul. Krzywoustego 19

Kierownik Filii
st. bibliotekarz Irena Kraszpulska

bibliotekarze: Elżbieta Przybylska
Marianna Saborowska

FILIA NR 4 – Gdańsk, ul. Kładki 24

Kierownik Filii
kustosz sł. bibliot. B. Zofia Żabińska

bibliotekarze: Jadwiga Janczukowicz
Stanisława Ślęczka

BIBLIOTEKA INSTYTUTU FILOLOGII POLSKIEJ

pomoc biblioteczna: Krystyna Łopińska

STRUKTURA I OSTATNI ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI WSP¹²⁵

Dyrektor

Zbigniew Binerowski

Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów

Kierownik Oddziału
kustosz sł. bibl.

Maria Gurbisz

st. bibliotekarz

Maria Górawska

pomocnik bibliotekarza

Maria Koczorowska

Oddział Opracowania Druków Zwartych

Kierownik Oddziału
kustosz sł. bibliot.

Stefania Kamińska

st. bibliotekarz

Izabela Blank

bibliotekarz

Urszula Sawicka

mł. bibliotekarze

Jadwiga Łuszczynska
Maria Rucińska

pomocnik bibliotekarza:

Barbara Bogacz
Janina Domaradzka

Oddział Udostępniania

Kierownik Oddziału
adiunkt biblioteczny

Jadwiga Skrodzka-Nowacka

st. bibliotekarz

Stanisław Kolankowski

bibliotekarze:

Jadwiga Janczukowicz

Marianna Saborowska

mł. bibliotekarz

K. Małgorzata Fontańska

pomocnik bibliotekarza:

Teresa Duda
Teresa Kowalczyk

st. magazynier bibliot.

Krystyna Kubiak-Augustyniak

¹²⁵ Stan na 31 grudnia 1969 r.

magazynier bibliot.:	Elżbieta Dyament Jadwiga Mederska
----------------------	--------------------------------------

Oddział Czasopism

Kierownik Oddziału kustosz dypl.	Helena Lorkiewicz
st. bibliotekarz	Maria Adamska
pomocnik bibliotekarza:	Krystyna Bochenek Emilia Grin-Borocka

Oddział Informacji Naukowej

Kierownik Oddziału st. kustosz dypl.	Józefina Szelińska
kustosz	Irena Zielińska
bibliotekarz	Ludmiła Kaczmarska

Biblioteka Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi

Kierownik Biblioteki st. kustosz dypl.	Janina Hermanowicz
st. bibliotekarz	Janina Myszyk

Biblioteka Katedry Historii Literatury

pomocnik bibliotekarza	Krystyna Łopińska
------------------------	-------------------

Biblioteka Studium dla Pracujących

st. bibliotekarz	Izabela Blank
------------------	---------------

SENACKA KOMISJA BIBLIOTECZNA (RADA BIBLIOTECZNA)¹²⁶**Lata 1970–1972**

Przewodniczący	doc. dr hab. Andrzej Piskozub (ET) ¹²⁷
Członkowie	doc. dr Zbigniew Binerowski – Dyrektor BG mgr Dagmar Carlson (WH) dr Jadwiga Jasińska (MFCh) doc. dr hab. Edward Kątowski (ET) doc. dr hab. Teresa Kentzerowa (BiNoZ) dr Anna Martuszevska (WH) doc. dr Mieczysław Okręgliński (PiA) doc. dr hab. Aurelia Polańska (EP) doc. dr Edmund Rabowicz (WH)

Lata 1973–1975

Przewodniczący	doc. dr hab. Andrzej Piskozub (ET)
Członkowie	doc. dr Zbigniew Binerowski – Dyrektor BG dr Irena Kadulski (WH) doc. dr hab. Teresa Kentzerowa (BiNoZ) doc. dr hab. Marian Kwapisz (MFCh) doc. dr Mieczysław Okręgliński (PiA) doc. dr hab. Aurelia Polańska (EP) doc. dr Edmund Rabowicz (WH)

Lata 1976–1977

Przewodniczący	prof. dr hab. Andrzej Piskozub (ET)
Członkowie	doc. dr Zbigniew Binerowski – Dyrektor BG doc. dr hab. Teresa Kentzerowa (BiNoZ) prof. dr hab. Marian Kwapisz (MFCh) doc. dr Mieczysław Okręgliński (PiA) doc. dr hab. Aurelia Polańska (EP) doc. dr Edmund Rabowicz (WH)

¹²⁶ Na mocy Ustawy o szkolnictwie wyższym z 1982 r. Senacka Komisja Biblioteczna zmieniła nazwę na Rada Biblioteczna.

¹²⁷ BG – Biblioteka Główna; BGiO – Wydział Biologii, Geografii i Oceanologii; BiNoZ – Wydział Biologii i Nauk o Ziemi; ET – Wydział Ekonomiki Transportu; EP – Wydział Ekonomiki Produkcji; MF – Wydział Matematyki i Fizyki; MFCh – Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii; PiA – Wydział Prawa i Administracji; SDok – Studium Doktoranckie; SJO – Studium Języków Obcych; WCh – Wydział Chemii; WE – Wydział Ekonomiczny; WF-H – Wydział Filologiczno-Historyczny; WH – Wydział Humanistyczny; WNS – Wydział Nauk Społecznych.

Lata 1978–1980

Przewodniczący	prof. dr hab. Andrzej Piskozub (ET)
Członkowie	prof. dr.hab. Karol Głombiowski (WH) prof. dr hab. Władysław Ejsmont (EP) prof. dr hab. Teresa Kentzerowa (BiNoZ) prof. dr hab. Marian Kwapisz (MFCh) dr Jadwiga Łuszczyńska (BG) doc. dr hab. Erwin Rozenkranz (PiA) mgr Irena Krause (BG) – sekretarz

Rok 1981¹²⁸

Przewodniczący	mgr Małgorzata Fontańska (BG)
Członkowie	dr Jadwiga Łuszczyńska – Dyrektor BG mgr Emilia Boročka (BG) mgr Maria Gurbisz (BG) mgr Janina Jankowiak (BG) mgr Kazimiera Kruczyńska (BG) mgr Janina Ligman (BG) – PZPR mgr Helena Lorkiewicz (BG) mgr Janina Myszker (BG) – „Solidarność” mgr Janina Piwońska (BG) mgr Kazimiera Rozmej (BG) – ZNP mgr Maria Rucińska (BG) mgr Urszula Sawicka (BG) Ewa Spychalska (BG) mgr Irena Zielińska (BG) mgr Danuta Zientarska (BG) – sekretarz

Lata 1981–1982¹²⁹

Przewodniczący	doc. dr hab. Edmund Kotarski (WH)
Członkowie	doc.dr Zbigniew Binerowski (WH) dr Dariusz Filar (ET) prof. dr hab. Teresa Kentzerowa (BiNoZ) dr Elżbieta Kukiełka (EP) prof. dr hab. Marian Kwapisz (MFCh) dr Jadwiga Łuszczyńska – Dyrektor BG

¹²⁸ Powstała w 1981 r. Rada Biblioteczna była samorządem pracowniczym, działała równolegle z Senacką Komisją Biblioteczną.

¹²⁹ 5 maja 1982 r. Senacka Komisja Biblioteczna złożyła rezygnację.

doc. dr hab. Erwin Rozenkranz (PiA)
Janina Śłużyńska (BG) – sekretarz

Lata 1984¹³⁰–1987

Przewodniczący mgr Irena Suszko-Sobina (BG)

Członkowie
dr Jerzy Błażejowski (MFCh)
mgr Emilia Borocka (BG)
dr Dariusz Filar (ET)
mgr Bożena Jacob (BG)
mgr Grażyna Jaśkowiak (BG) – sekretarz
mgr Helena Kaczkowska (SJO)
mgr Krystyna Kostrzak (BG)
mgr Irena Krause (BG)
mgr Krystyna Lipińska (BG)
dr Jadwiga Łuszczyńska (BG)
dr Leszek Pawłowicz (EP)
doc. dr Edmund Rabowicz (WH)
dr Jan Rezler (PiA)
mgr Brygida Szczęch (BG)
prof. dr hab. Alina Taylor (BiNoZ)
mgr Danuta Zientarska (BG)
przedstawiciel studentów¹³¹

Lata 1987–1990

Przewodniczący dr Jadwiga Łuszczyńska (BG)

Członkowie
mgr Emilia Borocka (BG)
doc. dr hab. Sławomir Dalka (PiA)
Witold Dobrzyński (BG)
mgr Helena Kaczkowska (SJO)
mgr Krystyna Kostrzak (BG)
mgr Irena Krause (BG)
doc. dr hab. Władysław Majewski (MFCh)
mgr Urszula Mielczarek-Jeziarska (BG) – sekretarz
doc. dr hab. Tadeusz Oracki (WH)
dr Anna Podhajska (BGiO)
mgr Irena Suszko-Sobina (BG)
mgr Janina Walkiewicz (BG)

¹³⁰ Ustawa o szkolnictwie wyższym z 1982 r. wprowadziła Radę Biblioteczną w mieszanym składzie – bibliotekarzy i przedstawicieli wydziałów oraz studentów.

¹³¹ Przedstawiciel studentów nie pojawił się na żadnym posiedzeniu Rady Bibliotecznej i sytuacja taka utrzymywała się przez wszystkie lata.

Henryka Wojtas (BG)
doc. dr Stanisław Wrycza (EP)
doc. dr hab. Janusz Żurek (ET)
przedstawiciel studentów

Lata 1991–1993

Przewodniczący

prof. dr hab. Edmund Kotarski (WF-H)

Członkowie

prof. dr hab. Jerzy Błażejowski (WCh)
prof. dr hab. Sławomir Dalka (PiA)
mgr Ewa Domuradzka (BG)
dr Maria Herbich (BGiO)
mgr Grażyna Jaškowiak (BG)
mgr Irena Krause (BG)
mgr Daniela Latra (BG) – sekretarz
dr Jadwiga Łuszczyńska – Dyrektor BG
mgr Urszula Sawicka (BG)
mgr Janina Walkiewicz (BG)
doc. dr hab. Stanisław Wrycza (EP)
przedstawiciel studentów

Lata 1994–1996

Przewodniczący

prof. dr hab. Edmund Kotarski (W F-H)

Członkowie

prof. dr hab. Ewa Adrjanowska (BGiO)
mgr inż. Ewa Chrzan (BG)
mgr Ewa Domuradzka (BG) – sekretarz
prof. dr hab. Anna Kisiel-Łowczyc (WE)
mgr Irena Krause (BG)
dr Jadwiga Łuszczyńska – Dyrektor BG
prof. dr hab. Władysław Palubicki (WNS)
mgr Maria Rucińska (BG)
mgr Grażyna Skutnik (BG)
dr Radosław Szmytkowski (MF)
mgr Alicja Szubert-Kwapich (BG)

Lata 1997–1999

Przewodniczący

prof. dr hab. Jerzy Błażejowski (WCh)

Członkowie

prof. dr hab. Józef Bachórz (WF-H)
mgr inż. Ewa Chrzan (BG)
mgr Anita Januszevska (BG)
mgr Grażyna Jaškowiak (BG)

prof. dr hab. Anna Kisiel-Łowczyc (WE)
prof. dr hab. Andrzej Pułło (PiA)
mgr Urszula Sawicka – Dyrektor BG
mgr Grażyna Skutnik (BG)
mgr Irena Suszko-Sobina (BG)
prof. dr hab. Tadeusz Sywula (BGiO)
mgr Alicja Szubert-Kwapich (BG) – sekretarz

Lata 2000-2002

Przewodniczący

prof. dr hab. Jerzy Błażejowski (WCh)

Członkowie

prof. dr hab. Józef Bachórz (WF-H)
mgr Maria Burzyńska-Felińska (BG)
prof. dr hab. Sławomir Dalka (PiA)
prof. dr hab. Anna Kisiel-Łowczyc (WE)
mgr Eulalia Oleksy (BG) – sekretarz
mgr Maria Rucińska (BG)
mgr Urszula Sawicka – Dyrektor BG
Ewa Sołohub (BG)
prof. dr hab. Tadeusz Sywula (BGiO)
mgr Maria Szadzińska (BG)
mgr Teresa Zaforemska-Pawełek (BG)

Lata 2003-2005

Przewodniczący

prof. dr hab. Jerzy Błażejowski (WCh)

Członkowie

mgr Maria Burzyńska-Felińska (BG)
mgr Ewa Domuradzka (BG)
mgr Barbara Dubiel (BG)
dr hab. Maria Herbich (BGiO)
mgr Gabriela Igielska (BG)
mgr Grażyna Jaśkowiak (BG)
prof. dr hab. Anna Kisiel-Łowczyc (WE)
Maria Lipska (BG)
mgr Kamila Machola (SDok.)
dr Tomasz Maliszewski (WNS)
mgr Eulalia Oleksy (BG) – sekretarz
dr Elżbieta Piotrowska (WF-H)
mgr Urszula Sawicka – Dyrektor BG

ADRESY PLACÓWEK BIBLIOTECZNYCH W LATACH 1970–2005**Biblioteka Główna**

ul. Armii Krajowej 110 (do 1990 r. ul. Armii Czerwonej)
Sopot

Filia nr 1

ul. Sobieskiego 18
Gdańsk-Wrzeszcz

Filia nr 2

ul. Kładki 24
Gdańsk

Czytelnia

ul. Piłsudskiego 46 (do 1990 r. ul. Czołgistów)
Gdynia

(Do 1976 r. Filia nr 2 mieściła się w Gdyni przy ul. Czołgistów 46. Po podziale w 1976 r. Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi podzielono także Bibliotekę. W Gdyni pozostała tylko Czytelnia)

Filia nr 3

ul. Krzywoustego 19
Gdańsk-Oliwa

Czytelnia Psychologiczna

ul. Pomorska 68
Gdańsk-Jelitkowo

(Do 1990 r. Czytelnia Psychologiczna mieściła się w Sopocie przy ul. Wosia Budzysza 4)

Filia nr 4

ul. Wita Stwosza 55
Gdańsk-Oliwa

(Do 1976 r. Filia nr 4 mieściła się w Gdańsku przy ul. Kładki 24. W latach 1973–1976 obecna Filia nr 4 nosiła nazwę Biblioteki Wydziału Humanistycznego)

Filia nr 5

ul. Wita Stwosza 57
Gdańsk-Oliwa

(W latach 1970–1975 istniała Biblioteka Instytutu Matematyki, która mieściła się w Gdańsku-Wrzeszczu przy ul. Marchlewskiego 16a (obecnie ul. Dmowskiego). Na bazie tej Biblioteki w 1975 r. utworzono Filię nr 5)

Filia nr 6

ul. Bażyńskiego 6
Gdańsk-Oliwa

Magazyn Składowy

ul. Chodkiewicza 9
Gdańsk-Brzeźno

(Do Magazynu Składowego przeniesiono zbiory ze Składowic nr 1 i nr 2 oraz zbiory mało wykorzystywane z innych placówek)

Składowica nr 1

ul. K. Marksa 121 (obecnie ul. Hallera)
Gdańsk-Wrzeszcz

(Składowica istniała w latach 1983–1991. Zbiory zostały przeniesione do Magazynu Składowego w Gdańsku-Brzeźnie)

Składowica nr 2

ul. Kładki 24
Gdańsk

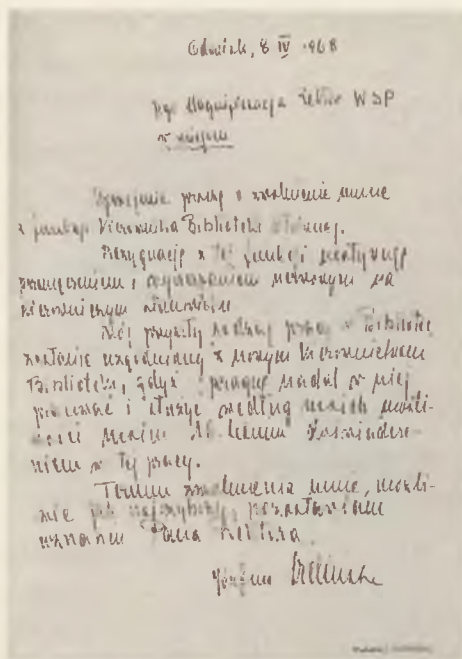
(Składowica istniała w latach 1987–1991. Zbiory zostały przeniesione do Magazynu Składowego w Gdańsku-Brzeźnie)

Biblioteka Brytyjska

ul. Ogarna 26
Gdańsk

ZDJĘCIA

Ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego
oraz ze zbiorów prywatnych

**Podanie J. Szelińskiej
o zwolnienie z funkcji kierownika**

**J. Szelińska – portret wykonany
przez Bruno Schulza (ok. 1934 r.).
Zdjęcie z: Słownik schulzowski,
Gdańsk 2004**

**J. Szelińska w domu (1932 r.).
Zdjęcie z: Teatr pamięci Brunona Schulza, Gdynia 1993**

I. Krause, Z. Binerowski

Konferencja nt. budownictwa bibliotecznego w Bibliotece w Sopocie (1970 r.)

Hol w nowej Bibliotece WSE w Sopocie. Z lewej A. Muszyński (1967 r.)

Janina Śłużyńska

Pracownicy Biblioteki WSP. Od lewej: L. Kaczmarska,
I. Zielińska, E. Borocka, E. Dyament-Sas,
I. Gromadzińska, K. Kreczko, B. Bogacz

Od lewej: J. Łuszczyńska, J. Janczukowicz, Z. Żabińska

Od lewej: M. Badyoczek-Grzonka, J. Ligman, K. Lipińska

Zespół Biblioteki SN w Gdańsku

Od lewej: L. Kaczmarska, M. Adamska, G. Skutnik, U. Sawicka, I. Blank

Od lewej: Z. Żabińska, M. Fontańska, H. Zwoliński

I. Blank przy katalogu Filii nr 1

Od lewej: M. Gurbisz i M. Saborowska na wycieczce
(w środku kierowca autokaru)

Od lewej: S. Ślącza, L. Kaczmarska, I. Blank, M. Borkowska

Od lewej: I. Blank, K. Kostrzak, L. Kaczmarska, Z. Żabińska,
M. Adamska, I. Zielińska

Zespół Filii nr 1 (ok. 1980 r.)

Oddział Gromadzenia w Sopocie. Z prawej: M. Nowicka, w głębi: D. Piwnicka (1986 r.)

Oddział Informacji Naukowej w Sopocie. Od lewej: B. Szczęch, K. Lipińska (1986 r.)

Od lewej: A. Szubert-Kwapich i K. Kostrzak przy katalogu Filiii nr 1

Maria Lipska w Sekretariacie (ok. 1986 r.)

H. Smolińska i K. Maik

Antoni Kakareko (ok. 1986 r.)

Zespół informatyków BG (1998 r.). Od lewej: M. Skopek-Ziemlańska, W. Chrzan, Z. Misiewicz, E. Chrzan

Zespół Oddziału Gromadzenia (1999 r.). Od lewej: T. Bohdanowicz, E. Rutkiewicz, B. Plucińska, E. Oleksy, G. Igielska, J. Walkiewicz, B. Ułaszek

Zespół Oddziału Opracowania Rzeczowego (2001 r.).
Od lewej: I. Suszko-Sobina, K. Pawłowska-Szwabska, J. Dudkiewicz,
M. Badyoczek-Grzonka, G. Jaśkowiak, A. Korenik, B. Dubiel

Zespół Oddziału Opracowania Alfabetycznego (1996 r.).
Od lewej: L. Michel, J. Owczarz, T. Rzyńska, A. Szubert-Kwapich,
M. Żerebny, D. Świetlikowska, I. Blank, J. Bucka

Od lewej: A. Januszewska, G. Jaškowiak, E. Chrzan, Z. Nosewicz

Wycieczka do Krakowa (lata 70.). Od lewej:
Z. Moniak, Z. Żabińska, J. de Laval

Wycieczka do Warszawy (lata 70.)

Spotkanie z okazji Dnia Kobiet w zajeździe Hubertówka (1976 r.).

W pierwszym rzędzie od lewej: E. Maks, I. Blank, B. Froissart, U. Sawicka, B. Bogacz, Z. Żabińska. W drugim rzędzie od lewej: M. Adamska, K. Wien, Z. Binerowski, J. Szyszkiewicz, I. Zielińska, J. Andrzejewska

Wycieczka do Św. Lipki (1974 r.)

Spotkanie z okazji Dnia Kobiet w zajezdni Hubertówka (1976 r.).
Od lewej: Z. Żabińska, I. Blank, B. Bogacz, córka Z. Binerowskiego,
Z. Binerowski, M. Koczorowska, A. Rupiewicz

Spotkanie z okazji Dnia Kobiet na Wydziale Matematyczno-Fizycznym

Na pochodzie 1-Majowym. Od lewej: J. Ligman, Z. Binerowski, D. Zientarska

Na pochodzie 1-Majowym S. Kamińska, I. Blank, K. Kruczyńska

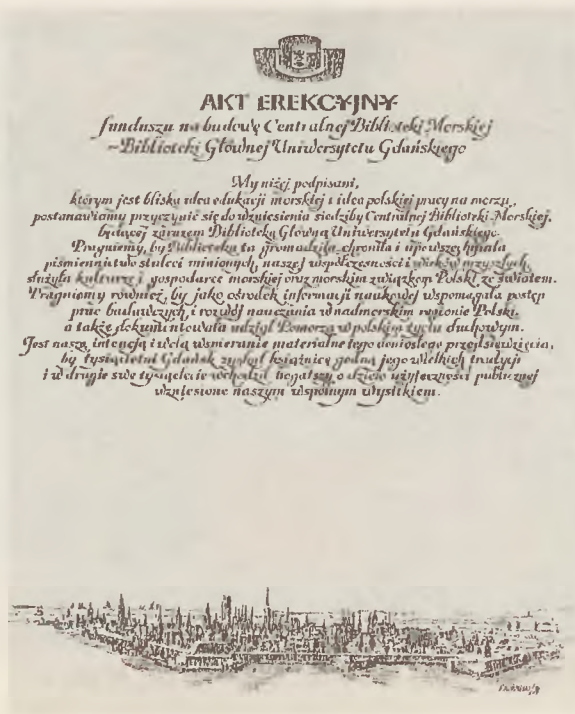
Konferencja Dyrektorów Biblioteki Szkół Wyższych (1991 r.).
Od lewej: L. Biliński (MKSz), B. Synak, J. Łuszczynska, S. Madej (MEN)

**Rektor M. Krzysztofiak odsłania tablicę ku czci prof.
B. Kasprowicza w holu Biblioteki w Sopocie (1986 r.)**

**Uroczystość odsłonięcia tablicy ku czci prof. B. Kasprowicza
w holu Biblioteki w Sopocie (1986 r.)**

**Akt erekcyjny funduszu na budowę
 Centralnej Biblioteki Morskiej – Biblioteki Głównej UG**

**Rektor Z. Grzonka podpisuje Akt erekcyjny funduszu na budowę CBM
 – Biblioteki Głównej UG (1995 r.)**

Makieta gmachu Biblioteki Głównej UG (1995 r.)

Czytelnia Filii nr 4 (ok. 1975 r.)

Otwarcie Filii nr 6 (2001 r.). Od lewej: Przedstawiciel wykonawcy,
A. Szmyt, M. Pliński, U. Sawicka

Czytelnia w Filii nr 6

Pierwsze seminarium nt. formatów. Od lewej: T. Głowacka,
I. Suszko-Sobina, M. Lenartowicz (1991 r.)

Warsztaty w BUW nt. katalogowania przedmiotowego (1995 r.)

Posiedzenie Międzyuczelnianego Zespołu Walidacyjnego. Od lewej: T. Głowacka, M. Burchard, B. Zawistowska, A. Paluszkiewicz, Z. Steczowicz (1996 r.)

Warsztaty w BUW nt. formatów (1997 r.)

Warsztaty w BG UG nt. katalogowania przedmiotowego czasopism (1998 r.).

Uczestnicy warsztatów w BG UG nt. katalogowania przedmiotowego czasopism (1998 r.)

Ostatnie posiedzenie Międzyuczelnianego Zespołu Walidacyjnego (grudzień 2001 r.)

A. Paluszkiewicz, J. Czermiński, E. Chrzan przed odlotem do USA
do firmy VTLS Inc. (1992 r.)

Od lewej: E. Dobrzyńska-Lankosz, E. Chrzan, A. Paluszkiewicz (1992 r.)

Uczestnicy Spotkania Europejskiej Grupy Użytkowników VTLS (1996 r.)

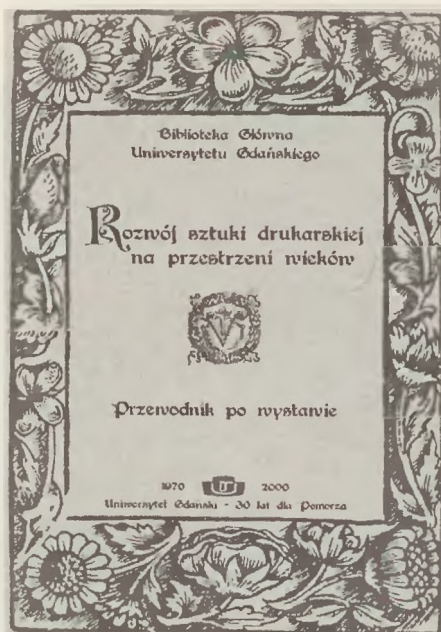
Konferencja pt. Język haseł przedmiotowych KABA. Stan obecny i perspektywy rozwoju (1997 r.). Od lewej: B. Szczęch, M. Fengler, B. Kotalska (BnF), T. Głowacka, G. Jaśkowiak, G. Skutnik, U. Sawicka, M. Burchard

Wystawa książek wydawców niemieckich w Ratuszu Głównego Miasta (1994 r.). Od lewej: Z. Nosewicz, B. Szczęch, Z. Grzonka, A. Januszewska, J. Łuszczżyńska

J. Łuszczynska z K. Dedeciusem (1994 r.)

Katalog wystawy *Rozwój sztuki drukarskiej na przestrzeni wieków* (2000 r.)

**Rektor A. Ceynowa, G. Jaśkowiak i M. Gurbisz na wystawie
Morze w nauce i sztuce (2003 r.)**

Wystawa *Morze w nauce i sztuce* w Ratuszu Głównego Miasta (2003 r.)

Po posiedzeniu Senatu UG w Bibliotece. Od lewej: Rektor M. Pliński, U. Sawicka, G. Skutnik, M. Lipska, G. Jaśkowiak, M. Rucińska

Pożegnanie odchodzącej na emeryturę J. Hermanowicz (1972 r.).
Od lewej: Z. Binerowski, J. Hermanowicz, B. Rosa

Pożegnanie odchodzącej na emeryturę J. Łuszczynskiej (1996 r.).
Zespół kierowników Biblioteki

Pożegnanie odchodzącej na emeryturę J. Łuszczynskiej (1996 r.).
Spotkanie z zespołem pracowników

Pożegnanie odchodzącej na emeryturę I. Blank (1996 r.).
Zespół opracowania alfabetycznego

Pożegnanie odchodzącej na emeryturę J. Myszkier (1997 r.).
Od lewej: M. Fontańska, J. Łuszczynska, J. Myszkier, I. Suszko-Sobina

Pożegnanie odchodzących na emeryturę: K. Kruczyńskiej, E. Borockiej,
B. Szczęch, M. Rucińskiej (2002 r.)

Od lewej: J. Myszkier, I. Suszko-Sobina, U. Sawicka, A. Ceynowa

U. Sawicka i A. Ceynowa na pożegnaniu
odchodzących na emeryturę (2002 r.)

Pożegnanie odchodzącej na emeryturę M. Fontańskiej (2003 r.)

Spotkanie noworoczne z byłymi pracownikami Biblioteki (2003 r.)

Spotkanie noworoczne z byłymi pracownikami Biblioteki (2004 r.)

U. Sawicka, J. Łuszczynska, G. Jaškowiak, E. Chrzan (2005 r.)

Spotkanie noworoczne z byłymi pracownikami Biblioteki (2005 r.)

J. Kwaśniewska ogląda makietę nowej Biblioteki Uniwersyteckiej (2002 r.)

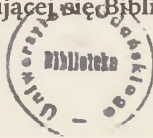
Wnętrze nowej Biblioteki (2004 r.)

Minister M. Sawicki zwiedził budowę Biblioteki (2005 r.)

Minister M. Sawicki w budującej się Bibliotece (2005 r.)

BIBLIOTEKA
UNIWERSYTECJA
GDANSK

0382217

BIBLIOTEKA
UNIWERSYTECJA
GDANSK

BIBLIOTEKA

BIBLIOTEKA
UNIWERSYTECJA
GDANSK

ISBN 83-89786-85-0